

2

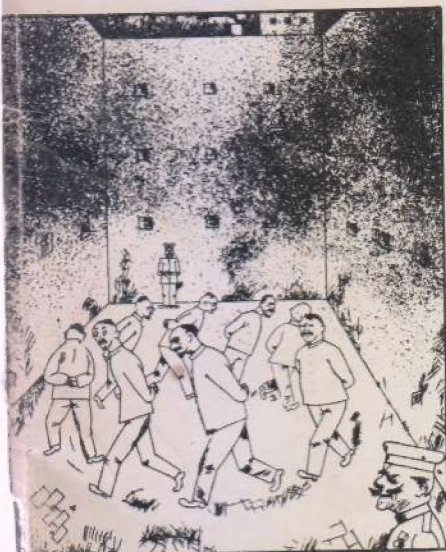
ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1979

ΠΙΤΣΟΣ



ΡΗΞΗ

πολιτικό δελτίο πληροφόρησης για μια προλεταριακή αριστερά



σπουδαστικά

ΠΟΥ ΠΑΜΕ;

Κάθε φθινόπωρο, κάθε τέτοια εποχή ή πλειοψηφία, σχεδόν όλες οι οργανώσεις κόμματα, έντυπα "κάνουν προβλέψεις". Αυτές γενικά έχουν τά έξης χαρακτηριστικά, έδω και πέντε χρόνια (ή ίσως και πέντε αιώνες!).

- Α. Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού όξυνεται.
 - Β. Οι αντιθέσεις στο έσωτερικό της χώρας μεγαλώνουν.
 - Γ. Η καταπίεση όξυνεται.
 - Δ. Οι λαϊκές μάζες θά έντείνουν τον αγώνα τους.
 - Ε. "Θάχουμε γεγονότα".
- Βάζουμε στοίχημα πώς και φέτος αυτό θά'ναι τό γενικό περίγραμμα όλων των "έκτιμήσεων". Κι έτσι μπορούμε ν αρχίσουμε μιά νέα "σιαζόν".

Πιστοί λοιπόν κι έμεις σ' αυτές τίσ κληροδοτημένες από τους προγόνους μας αρχές θά προσπαθήσουμε νά δούμε "πού πάμε ;".

Μόνο πού αυτό δέν θά τό κάνουμε κάνοντας τήν "ανάλυση", μιά ανάλυση πού πιστεύουμε συνήθως δέν λέει τίποτε πέρα από γενικόλογες, αλλά βλέποντας τά αντικειμενικά στοιχεία πού εμφανίστηκαν από τήν ίδια τή συσάρευση τής πραγματικότητας του κινήματος. Μά θά πει κανείς αυτά είναι "υποκειμενικά" στοιχεία. "Ε, λοιπόν πιστεύουμε ότι αυτά τά "υποκειμενικά στοιχεία" είναι πολύ πιο πραγματικά από φευτοαναλύσεις, γιατί στο κάτω - κάτω δείχνουν τήν πραγματική κίνηση τής κοινωνίας όπως αντανακλάται στην πραχτική και τή συνείδηση των ανθρώπων. Κι άρα, επειδή εκείνο πού μās ένδιαφέρει δέν είναι ή γεωλογική σύσταση του γαλή



ΠΟΛΩΝΙΑ



νότη (:) αλλά τό τί γίνεται πραγματικά στήν κοινωνία, πρόκειται γιά πολύ πιό "άντικειμενικά καί αδιάφυστα κριτήρια.

α. Η «κρίση»

Όπως έχουμε πει πολλές φορές άλλοι ή πρό σφατη πολιτική καί κοινωνική πραγματικότητα στή χώρα μας χαρακτηρίστηκε από ένα κύκλο αγώνων (1972-76), κύκλο αγώνων πού τίναξε στόν αέρα τή δικτατορία καί έβαλε τίς βάσεις γιά ένα νέο εργατικό κίνημα στή χώρα μας. Αυτό πού χαρακτηρίζει αυτό τόν κύκλο αγώνων πού άρχισε μέ τίς φοιτητικές κινητοποιήσεις ένάντια στή δικτατορία, κορυφώθηκε μέσα από τό Πολυτεχνείο μέ κέντρο τούς φοιτητές καί μετά τή μεταπολίτευση εκφράστηκε μέσα από τό έργο - στασιακό κίνημα μέ κορύφωση καί κατάληξη τίς 25 Μάη '76, είναι ό ΑΣΤΙΚΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ τουχα ρακτήρας. Τόσο στή διάρκεια τής δικτατορίας, πού τό κέντρο ήταν τό ρέξιμο τής χούφτας, όσο καί μετά πού σέ ένα γενικό επίπεδο ή κυρίαρχη ιδεολογία ήταν αντιφασιστική καί τό εργατικό κίνημα χαρακτηρίζονταν από μία δημοκρατική ιδεολογία καί διεκδίκηση (συνδικαλιστική οργάνωση καί καλύτερα μερρώματα). Η όξυνση τής ταξικής σύγκρουσης, ή αυξανόμενη αντιπαράθεση μέ τήν κυβέρνηση, όδήγησαν σέ έξαφάνιση καί ήττα αυτό τό παλιό κίνημα καί ιδεολογία. Αφεντικά καί κυβέρνηση έβγαλαν τά γάντια τών πρώτων χρόνων τής μεταπολίτευσης, καί άρχισαν μία πολύπλευρη επίθεση ένάντια στό εργατικό καί τό συνολικό κίνημα.

Έτσι έγινε φανερό πώς ή παλιά αστικοδημοκρατική ιδεολογία καί κίνημα δέν μπορούσε πιά νά καλύψει καμμία ανάγκη, δέν άνταποκρίνο - νταν σέ καμμία πραγματικότητα.

Όμως ή συλλογική συνείδηση, ή απόρριψη μιās παλιās ιδεολογίας καί ή διαμόρφωση μιās καινούργιας δέν είναι κάτι πού αλλάζει από τήν μία μέρα στήν άλλη δέν είναι κάτι πού γνιέται μέ μία απόφαση. Είναι κάτι πού ώριμάζει ΜΕΤΑ από μία κρίση τής παλιās ιδεολογίας. Έτσι τά δύο ή τρία χρόνια μετά τό '76 αποτέλεσαν μία έποχή κρίσης. Κρίση πού εκφράστηκε σ' όλα τά επίπεδα. Στό χώρο τής άκρας άριστερας αυτή όδήγησε στήν αποσύνθεση ή τή συρρίκνωση τών παλιών ομάδων καί οργανώσεων, τήν ανάπτυξη καί τήν διάδοση μιās ιδεολογίας αντιπολιτικής καί αντιοργανωτικής, τήν διόγκωση τού λεγόμενου άναρχικού ρεύματος. Στό ιδεολογικό πεδίο σήμαινε τήν αυξανόμενη απόρριψη μιās έρκετά έπιφανειακής πολιτικοποίησης, πού είχε υποχρεωτικά ένα κίνημα πού δέν ξεπερναγε έναν αστικοδημοκρατικό χαρακτήρα καί τήν εξάπλωση μιās ιδεολογίας πού έτεινε νά κεντράρει στό "άτομικό", ψυχολογία, ψυχανάληψη, θεωρία τών άναγκών. Χαρακτηριστικό πάνω σ' αυτό ήταν ή νέα εξάπλωση τού ψυχολογικού καί λογοτεχνικού βιβλίου.

Η παλιά φευτοπολιτική καί οικονομίστικη λογική είχε μπει γιά τά καλά σέ κρίση, χωρίς όμως νά αντικαθίσταται άκόμη από μία άλλη.

Αυτή ή κρίση έπιασε άκόμα καί χώρους πέρα από τήν άκρα άριστερά, όπως εκφράστηκε μέ τήν κρίση στό "Ρήγα", καί τό αυξανόμενο "άδεια - σμα" τής ΚΝΕ από νεολαϊκούς, ιδιαίτερα στό μαθητικό χώρο. Αυτή ή κρίση αγκάλιασε τό πών. Άρχισε νά εμφανίζεται όλο καί πιό καθαρά ή κρίση τής οίκογένειας, ή κρίση τής παλιόσκου λτούρας (τό τέλος τού άντάρτικου καί τού φευτολαϊκού τραγουδιού).

Κι' αυτές οι αλλαγές, ή κρίση τού παλιού καί

σου καί τής ιδεολογίας του δέν περιορίζεται στό χώρο τής άκρας άριστερας καί τής νεολαϊκας. Εμφανίζεται γενικώτερα σ' όλη τήν έλληνική κοινωνία σάν κρίση καί "κενό" τής μεταπολεμικής ιδεολογίας καί τού αποκορυφώματος τής τής "μεταπολίτευσης". Κρίση πού μπορεί νά χαρακτηριστεί ως έξής. Ένώ οι άνθρωποι ζουν πιά άλλοιως (μέσα δηλαδή σέ μία "καταναλωτική" καπιταλιστική κοινωνία, μέ νέες συνθήκες καί άνάγκες) εξακολουθούσαν όμως νά σκέπτονται καί νά συμπεριφέρονται όπως παλιά σάν σέ μία άγροτική ή μισοάγροτική κοινωνία. Καί ή δικτατορία έπαιξε μεγάλο ρόλο σ' αυτή τήν ιδεολογική "καθυστέρηση" καί άναντιστοιχία. Η κρίση λοιπόν αυτής τής ιδεολογίας τής παλιās ιδεολογίας καί τών άναπαραστάσεών της είναι κάτι τό γενικευμένο, αγκυλιάζει όλο καί πλατύτερα στρώματα, (χαρακτηριστικό αυτό τής καθυστέρησης είναι καί τό κρετινικό "φωμ, δουλειά κλπ", πού μάλιστα προβάλλεται από τήν άκρα (:) άριστερά.)

Όμως μία τέτοια κατάσταση κρίσης καί ιδεολογικής καί πολιτικής αποσύνθεσης θά ήταν δυνατό, καί έχουμε ιστορικά προηγούμενα, νά διαρκέσει γιά πολλά χρόνια, χωρίς νά εμφανίζεται κάποια δυνατότητα ξεπεράσματος.

Πιστεύουμε ότι τά πράγματα δέν είναι έτσι. Η κρίση αρχίζει κι' όλας νά ξεπερνιέται.

β. Η απαρχή της «ρηξης»

Ηδη τήν περίοδο πού πέρασε, τέλη '78, '79 άρχισε νά γεννιέται μία νέα πραγματικότητα σέ όλο καί σημαντικώτερα τμήματα τής νεολαϊκας, τού κινήματος γενικώτερα καί πιό ειδικά τής άκρας άριστερας. Ένώ από τήν μία πλευρά βάζουν τά φαινόμενα κρίσης τών παλιών μηχανισμών καί ιδεολογιών ή "άμφισβήτηση" άρχισενά παίρνει συγκεκριμένο χαρακτήρα. Η νίκη πού σημειώθηκε γύρω από τήν υπόθεση Σερλφ άποτέλεσε μία τομή. Οι δυνάμεις αυτού πού θά μπορούσαμε νά χαρακτηρίσουμε σάν άντικαπιταλιστικό, ή "αυτόνομο" χώρο πέτυχαν μία πρώτη νίκη, έδειξαν πώς ξέρουν καί μπορούν νά παλεύουν τήν κρατική τρομοκρατία. Καί τά πράγματα άρχισαν νά επιταχύνονται. Σέ Πανεπιστήμια, σχολές, γειτονίες, σχολιά άρχισε νά εμφανίζεται ένα φαινόμενο πού δέν έχει νά κάνει μέ τό παλιό "άντιεξουσιαστικό" ή "άναρχικό" ρεύμα. Πρόκειται πιά όχι γιά μία θέληση έξατομικευμένης ή άφηρημένης κριτικής αλλά γιά μία πρωταρχική θέληση συγκεκριμένης ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ. Γεννήθηκαν οι λεγόμενες αυτόνομες ομάδες. Πάντοτε, σ' όλους τούς χώρους τής νεολαϊκας ξεφύτρωναν σά μανιτάρια τέτοιες ομάδες πού άρχισαν νά παρεμβαίνουν σέ διαφορετικά επίπεδα, έχοντας όμως μερικά βασικά κοινά στοιχεία. Τήν άρνηση τής καπιταλιστικής ιδεολογίας σ' όλες τίς παραφύδες της, τήν αντίθεση μέ τό κράτος καί τό κρατικό μηχανισμό, τήν άρνηση τών γραφειοκρατικών οργανωτικών σχημάτων, τήν άρνηση τής πολιτικολόγας "πολιτικής" μέ τό μεγάλο Π. Αυτές οι ομάδες άπόκτησαν ένα σημείο έπαφής καί κοινής πάλης γύρω από τήν πάλη ένάντια στήν κρατική τρομοκρατία. Στά Πανεπιστήμια καί τίς σχολές μέ τήν πάλη ένάντια στό τσίρκο τών φοιτητικών εκλογών, στήν πάλη ένάντια στό νόμο πλαίσιο, γιά δωρεάν φοιτητικές λέσχες στήν Αθήνα καί τή θεσσαλονίκη, μέ μία άδιάκοπη παρέμβαση γύρω από διάφορα θέματα. Η Αγία Βαρβάρα πού ξεκίνησε από τή δουλειά μιās τέτοιας ομάδας νέων είναι χαρακτηριστική γιά τό ρόλο καί τήν εξάπλωση τών ομάδων.

συνεχία στη σελίδα 97

Οι εργάτες του Πίτσου νικήθηκαν; Από πρώτη άποψη, ναι. Τελικά, μετά από 6 μήνες του σκληρότερου απεργιακού αγώνα που έχει δοθεί μετά τη μεταπολίτευση, η ΖΗΜΕΝΣ, ο ΣΕΒ και η κυβέρνηση κέρδισαν το παιχνίδι. Το εργοστασιακό σωματείο του Πίτσου, μετά από 5 χρόνια, ηττήθηκε κι αυτό ακολουθώντας άλλα εργοστασιακά σωματεία που γνώρισαν τα τελευταία χρόνια παρόμοια τύχη.

Σίγουρα αυτή η ήττα είναι σημαντική για όλο το εργατικό κίνημα. Ήταν ένα χτύπημα για όλους τους εργάτες, για όλους μας.

Όμως, σε αντίθεση ίσως με πολλές άλλες απεργίες, αυτή η ήττα δεν υπήρξε ποτέ ήττα των εργατών του Πίτσου, ίσως δεν ήταν καν μία "ήττα". Ήταν το ξεπέρασμα της ίδιας της δομής του εργατικού κινήματος, της ίδιας της πραγματικότητας και της σύνθεσης του μεταπολιτευτικού εργατικού κινήματος.

Τι έννοούμε μ' αυτό. Κατ' αρχήν, κι αυτό ήταν φανερό σ' όλη τη διάρκεια του αγώνα, οι εργάτες του Πίτσου δέ λύγισαν με βάση το συσχετισμό πάλης ανάμεσα σ' αυτούς και τ' αφεντικά τους. Αντίθετα, σχεδόν μέχρι το τέλος συνέχισαν να είναι σχεδόν αήττητοι. Η ήττα τους βρίσκεται αλλού. Στο συνολικό συσχετισμό των δυνάμεων.

Δηλαδή, ενώ από την πλευρά τους τ' αφεντικά αντιμετώπισαν τον Πίτσο σά βασιικό πεδίο αντιπαράθεσης με το ΣΥΝΟΛΟ της εργατικής τάξης, και η ταχτική τους ήταν αντίστοιχη, από την πλευρά του εργατικού κινήματος δεν έγινε κάτι τέτοιο. Το εργατικό κίνημα δέ μπόρεσε να αντιμετωπίσει ανάλογα την επίθεση των αφεντικών που εκδηλώθηκε στον Πίτσο.

Αυτό σημαίνει πώς το εργατικό κίνημα έχει μία δομή που δεν ανταποκρίνεται πιά στην αναγκαιότητα της πάλης. Έξακολουθεί να κυριαρχείται από μία διπλή κατάσταση αδυναμίας. Από την μία πλευρά από εργοστασιακά σωματεία αδύναμα, κουρασμένα και διασπασμένα, που φυτοζωούν σε μερικά εργοστάσια, κι από την άλλη, σε ένα γενικότερο επίπεδο, από την αδελιότητα των διάφορων ΣΑΔΒΟ και παρατάξεων που είναι ικανές μόνο για κάποια τελετουργική "κινητοποίηση" και όχι για σκληρό αγώνα.

Έτσι οι εργάτες του Πίτσου έμειναν μονάχοι τους να τάρβαλουν πέρα μ' όλα τ' αφεντικά και τους μηχανισμούς τους. Ο αγώνας ήταν ανισος. Και όμως έδωσε τόσα πράγματα. Και πάνω απ' όλα αποκάλυψε πιά για τ' καλά, ακόμα και σ' όποιον ήταν τυφλός, πώς τ' πράγματα δέ μπορούν να συνεχιστούν έτσι.

Δέν είναι δυνατό, όταν οι εργάτες του Πίτσου φτάνουν να καταλαμβάνουν τ' γραφεία των διευθυντών, όταν κηνυγάνε τους λακέδες του κεφάλαιου, όταν άφηφούν τούς νόμους των αφεντικών, να έχουν ένα σωματείο-ήγεσία που ύπνοβατεί διαρκώς, που φρενάρει διαρκώς, που τό μόνο που έκανε για εξη μήνες ήταν να έχει μία ταχτική που όδηγοσε στο σπάσιμο της απεργίας.

Δέν είναι δυνατό, όταν δίνεται ένας πρωτοπόρος και αποφασιστικός αγώνας, τ' διάφορα "ένωτικά όργανα" της εργατικής τάξης να κάνουν συγκεντρώσεις στο Άκροπόλ και να μ'ήν ύπάρχει κανένα επίπεδο ένότητας της εργατικής τάξης γύρω από έναν αποποασιστικό αγώνα.

Δέν είναι δυνατό, όταν στους εργάτες του Πίτσου αναπτύχθηκε μία ταξικότητα, μία αντίληψη του ταξικού ανταγωνισμού με τό κεφάλαιο που δέν έχει καταχτηθεί σε κανένα εργοστάσιο, να έχουμε να κάνουμε με ένα κυρίαρχο κλίμα ανταλλαγής φιλοφρονησεων, παρουσίας του Καρακίτσου και του όποιουδήποτε εργατοπατέρα, και με κενά ένικά κακαρίσματα των διάφορων Άνδρέδων.

Οι εργάτες του Πίτσου, πολύ μπροστά από τό βάλο της ύπό-



λοιπής πραγματικότητας του "εργατικού κινήματος", βρέθηκαν μνοί να δίνουν μια μάχη πρωτοπορίας.

Βγαίνοντας μέσα από το παλιό, προϋδέασαν το καινούργιο : την αντίσταση στη βία των αφεντικών, το ξεπέραςμα στην πράξη της διοίκησης του σωματείου, το προχώρημα της αντίληψης της πάλης με το κεφάλαιο που εκφράστηκε με το "στά παλιά μας τά παπούτσια κι αν κλείσει το εργοστάσιο", και ένα σύνολο από άλλες κατακτήσεις. Οι εργάτες του Πίτσου υψώθηκαν στις ανάγκαιότητες της πάλης ΣΗΜΕΡΑ, ΑΥΡΙΟ, γι' αυτό και νικήθηκαν, για τ' το εργατικό κίνημα έχει μείνει σ' ένα χτές. Κι όταν αυτό το χτές ήταν κάτι το πραγματικό, δηλαδή όταν συνέβαινε πραγματι χτές, ήταν κάτι το ζωντανό και καινούργιο. Σήμερα είναι ένα υπόλειμα.

Είναι πιά φανερό πως το παλιό εργοστασιακό σωματείο, με τη δομή που είχε, δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σημερινής πάλης. Κι ως φωνάζουν με αγανάκτηση οι "μεγάλοι υπερασπιστές" των εργοστασιακών σωματείων, που ήταν ενάντια τους όταν το 1974-75 παλεύαμε και μετς για να χτιστούν. "Ε, σήμερα λοιπόν το λέμε καθαρά, το εργοστασιακό σωματείο δεν αρκεί, είναι ένα υπόλειμα. Κι αυτό φάνηκε ξεκάθαρα στόν Πίτσο. Σ' ένα εργοστάσιο όπου δινόταν ένας αγώνας πολύ πιο άνεβασμένος, οι εργάτες αυθόρμητα ξεπέρασαν το σωματείο, τόσο σαν ηγεσία όσο και σά μορφή. Δρούσαν πολύ περισσότερο ΑΥΤΟΝΟΜΑ. Και ότι καινούργιο έγινε πραγματοποιήθηκε ακριβώς μέσα από την ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΠΡΑΞΗ. Το σωματείο, εκφράζοντας πιά το μέσο όρο της "ειρηνικής περιόδου", ενώ ξεκίνησε σαν η πρώτη μορφή οργάνωσης μετά τη μεταπολίτευση και οικοδομήθηκε μέσα από αγώνα, δεν ανταποκρίνεται πιά στις ανάγκες ενός σκληρού ταξικού αγώνα.

Είναι φανερό πως, με τις μορφές που έχει πάρει σήμερα, που είναι περισσότερο διοίκηση, στο επίπεδο των αποφάσεων και της λειτουργίας, παρά εργατικό σύνολο, δε μπορεί να τ'α βγάλει πέρα. Είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν νέες συνθήκες που μονάχα μια εργατική πρωτοπορία μπορεί ν' αρχίσει να τις διαμορφώνει, συνθήκες μεγαλύτερου και ουσιαστικότερου ρόλου των εργατών στις διαδικασίες, συνθήκες μιας άμεσης δημοκρατίας από τημιά και αγώνα πιο σκληρού από την άλλη. Και κάτι τέτοιο δε μπορεί να γίνει σήμερα από τ'α εργοστασιακά σωματεία όπως έχουν καταντήσει.

Μά θά πει κανείς, αυτό σημαίνει πως είμαστε πιά ενάντιοι στα εργοστασιακά σωματεία; Όχι βέβαια. Όμως είμαστε πιά ενάντιοι σ' εκείνη την αντίληψη που αρκείται στα εργοστασιακά σωματεία. Σήμερα, για να προχωρήσει ένας οποιοσδήποτε αγώνας, χρειαζόμαστε κάτι πέρα από τ'α σωματεία αυτά όπως διαμορφώθηκαν. Κι αυτό ισχύει και σ' ένα άλλο επίπεδο. Το επίπεδο της ένότητας ανάμεσα στα εργοστάσια και τους αγώνες. Σήμερα, τ'α εργοστασιακά σωματεία αποδείχτηκαν άλκινα να καλύψουν αυτές τις ανάγκες. Και αν δε θέλουμε να μείνουμε στα διάφορα ΣΑΔΒΟ θά πρέπει να παλέψουμε για να οικοδομηθούν νέες μορφές ένότητας και αλληλεγγύης.

Μ' αυτή την έννοια λοιπόν μιλάμε για μια ιστορική "ήττα". Μ'ε μια διπλή έννοια. Από τημιά το οριστικό πιά τέλος και κύνειο πσμα μιας παλιάς φάσης του εργατικού κινήματος, και από την άλλη, μέσα από έναν προχωρημένο αγώνα, το προϋδέασμα του καινούργιου. Γιατί ο αγώνας του Πίτσου έτεινε να σπάσει την παλιά μορφή των αγώνων και να περάσει σ'ε μια νέα. Έτσι έδειξε τις νέες κατευθύνσεις του αύριο:

α) Σκληρός αγώνας μέσα στο εργοστάσιο. Έκει δηλαδή που υ πάρχει το μάξιμουμ της δύναμης των εργατών ενάντια στο συγκεκριμένο αφεντικό, και όχι τυπική απεργία. Από κετ μέχρι την κατάληψη το βήμα δεν ήταν μεγάλο. Όμως οι γενικές συνθήκες, το συγκεκριμένο σωματείο και διοίκηση, δεν επέτρεψαν να γίνει, μια και έτσι θά πέρναγε το ίδιο σ'ε μια λογική άρνησης της νομιμότητας της ιδιοκτησίας.

β) Μεταφορά της σύγκρουσης ενάντια στους συγκεκριμένους φορείς και όργανα του κεφαλαίου, διευθυντές, "μηχανικούς", απεργοσπαστές, σύγκρουση που πήρε επιθετικό και αδιάλλακτο χαρακτήρα.

γ) Άρνηση του φτωχοπροδορισμού, της ιδεολογίας "εμείς οι φτωχοί εργάτες", και κατάκτηση μιας άλλης συνείδησης, επιθετικής, αγωνιστικής, "κλείστο το Νταχάου", "αντίσταση στη βία των αφεντικών". Και εδώ βρίσκεται ίσως η σημαντικότερη κατά-

χτηση που αποκαλύπτει τη νέα ιδεολογική και πολιτική σύνθεση του προλεταριάτου ή τουλάχιστον ενός τμήματός του.

δ) Ξεπέρασμα, σε πολλές φάσεις του αγώνα, του σωματείου σε διοίκησης, και οργάνωση εμβρύων μιας αυτόνομης πάλης.

ε) Ξεπέρασμα ενός αγώνα για "αίτήματα" και μεταβολή του σ' έναν αγώνα για εξουσία, για την εξουσία των εργατών πάνω στα αφεντικά, πάνω στο ρυθμό και τους νόμους της καπιταλιστικής συσσώρευσης.

στ) Παρά την ήττα, θεμελίωση ενός άλλου παραδείγματος αγώνα. Ο Πίτσος αποτέλεσε τελικά, παρά την ήττα, ένα φραγμό στα αφεντικά, στην επίθεσή τους ενάντια στην εργατική τάξη. Όταν τ' αφεντικά, για να τσακίσουν ένα σωματείο, τους εργάτες, είναι υποχρεωμένοι να χάνουν 500 εκατομμύρια, να γκρεμίζεται ή ιεραρχία στο εργοστάσιο, να πασχίζουν 6 μήνες μ' όλες τους τις δυνάμεις ενωμένες για να τους λυγίσουν, αυτό σημαίνει ότι βρήκαν μπροστά τους μια εργατική τάξη ΔΥΝΑΤΗ κι όχι αδύναμη. Σημαίνει πως το κόστος της επίθεσης ενάντια στους εργάτες είναι μεγάλο. Άρα τ' αφεντικά, κι αυτό είναι ένα μάθημα που πήραν στον Πίτσο, καταλαβαίνουν ότι υπάρχουν όρια στην επίθεση που μπορούν να κάνουν στους εργάτες. Μ' αυτή την έννοια, ο αγώνας των εργατών του Πίτσου είχε και στοιχείο ΝΙΚΗΣ για τους εργάτες, παρόλη την ήττα.

ζ) Τελικά, ο αγώνας του Πίτσου άνοιξε το δρόμο, που άργα ή γρήγορα θα πιαστεί και από την υπόλοιπη εργατική τάξη, για ένα νέο επίπεδο των εργατικών αγώνων, ένα νέο επίπεδο οργάνωσης και πάλης των βιομηχανικών εργατών. Και το γεγονός ότι με την "ήττα" του ήρθε να επισφραγίσει το τέλος μιας εποχής ίσως βοηθήσει τουλάχιστον να ξεπεράσουμε πιο εύκολα μια κατάσταση που έχει κιόλας πεθάνει και να ετοιμαστούμε, να παλέψουμε για να έρθει μια νέα, που σε μεγάλο βαθμό θα στηρίζεται στο δίδαγμα του Πίτσου, σαν κύκνειο άσμα του παλιού, που έδειξε τις δυνατότητες αλλά και τα όρια του παλιού εργοστασιακού σωματείου, αλλά και σαν πρώτη εμφάνιση με τόσο ολοκληρωμένο τρόπο του μέλλοντος.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Δυόμιση μήνες μετά το άρχιζισμα του αγώνα στον Πίτσο, στις 2 Ιούλη, η πάλη περνάει σε μια νέα φάση. Η εταιρία σταματάει το λόκ-άουτ και καλεϊ τους εργάτες να ξαναρχίσουν τη δουλειά, χωρίς όμως να υποχωρεί καθόλου στα αρχικά αίτήματα, δηλαδή τη γέπανάπροςληψη των φαντάρων. Έτσι, μετά από μια μέρα οι εργάτες αρχίζουν ζωρες στάσει, και μείωση παραγωγής.

Τώρα πιά τα πράγματα, όδηγούν σε νέα κλιμάκωση. Αρχίζει η αύσιαστική φάση του αγώνα.

Μετά από χρόνια, η ΖΗΜΕΝΣ προχωράει πιά σε απολύσεις στα ίσα.

Την πρώτη μέρα των στάσεων 3 Ιούλη, στέλνουν τις πρώτες απολύσεις. Φυσικά, ανάμεσα στους πρώτους απολυμένους είναι και οι "έξτρεμιστές".

Όμως την επόμενη μέρα, οι 5 απολυμένοι κάνουν κάτι που έχει πολύ καιρό να γίνει σ' εργοστάσιο. Μπαίνουν μέσα, παρά την παρουσία της αστυνομίας,

Την επόμενη μέρα όμως οι απολυμένοι δέ ξαναμπαίνουν μέσα, ή διοίκηση μάς λέει πως κάτι τέτοιο δέ σηκώνει, είναι "έξτρεμιστικό". Όμως νέα αντίθεση ξεπηδάει. Στην πόρτα εμποδίζουν δυο εργάτες ακόμα να μπει μέσα στο εργοστάσιο, χωρίς να τους έχει έρθει απόλυση.

Όμως και πάλι αυτή ή απόπειρα δέ μένει έτσι. Ο ένας από τους δυο, την ώρα της στάσης, πηδάει από τα κάγκελα μέσα στο εργοστάσιο. Οι μπάτσοι που βρίσκονται μέσα στο εργοστάσιο παρεμβαίνουν και μετά από άφιμαχία τον πιάνουν. Τον πηγαίνουν στο τμήμα αλλά μετά από μια ώρα υποχρεώνονται να τον αφήσουν ελεύθερο.

Μέσα στο εργοστάσιο βγαίνει ελάχιστη παραγωγή. Ούτε το ένα πέμπτο της κανονικής. Δεν πρόκειται για στάσεις τυπικές τρώρες και μετά δουλειά. Την επόμενη μέρα, 5 Ιούλη, απολύεται όλη ή Διοίκηση του Σωματείου.

Έτσι αρχίζει μια διαδικασία αγώνα που οι όροι του είναι καθαροί. Νίκη του ενός ή του άλλου. Συμβιβασμός δέ χωράει.

Νίκη του ενός ή του άλλου. Συμβιβασμός δέ χωράει.

Ενας αξεπεραστος ανταγωνισμός

Έκει που έχουν φτάσει τα πράγματα στο εργοστάσιο, που ο έλεγχος των αφεντικών πάνω στους εργάτες έχει φτάσει στο κατώτερο σημείο του, που ή έρ



γατική "έξουσία" πάνω στους όρους δουλειάς, τους ρυθμούς, το δικαίωμα απόλυσης, έχει φτάσει στο ανώτερο σημείο της δεν υπάρχει άλλη λύση για τ' αφεν-

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ ΔΕ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ



ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΠΙΤΣΟΥ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΝ

Μετά από δύσμιση μήνες αγώνα, ο Πίτσος προσπαθεί με μια νέα επίθεση να τσακίσει το προπύργιο του εργατικού κινήματος στη χώρα μας, τους εργάτες του Πίτσου. Έτσι, από τη Δευτέρα 2 Ιουλίου, αφού το λόκ-αουτ δέ μπορούσε να λυγίσει τους εργάτες, ξεκίνησε μια νέα φάση.

Περνάει πιά σε ολοκληρωτική επίθεση ενάντια στους εργάτες του Πίτσου. Τρομοκρατία και απολύσεις σε δεκάδες εργάτες είναι η νέα τακτική του. 'Απολύσεις που έφτασαν πιά και στο ίδιο το διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου.

Τ'άφεντικά του Πίτσου (Ζήμενς, ΑΕΓ, Πίτσος) έχουν πλάτες δλους τους βιομήχανους και το κράτος τους -η αστυνομία βρίσκεται συνέχεια στο εργοστάσιο. Κι αυτό γιατί το Σωματείο του Πίτσου, οι εργάτες του Πίτσου είναι σήμερα το κέντρο της εργατικής αντίστασης, η καρδιά των εργοστασιακών εργατών ενάντια στ'άφεντικά.

Οι εργάτες του Πίτσου έχουν κατακτήσει τα περισσότερα δικαιώματα μέσα στο εργοστάσιο (δχι στις απολύσεις, ελευθερίες άδικοδότητες για τ'άλλα εργοστάσια) γιατί μέσα σε πέντε χρόνια, με δεκάδες αγώνες λυγίσανε τ'άφεντι κά.

Σήμερα λοιπόν που τα εργοστασιακά σωματεία αντιμετωπίζουν τις απολύσεις και βρίσκονται σε μια περίοδο άμυνας στην επίθεση των άφεντικών, έχει τεράστια σημασία για τ'άφεντικά και την κυβέρνηση τους να τσακίσουν την αντίσταση, το κέντρο των εργοστασιακών εργατών, τους εργάτες του Πίτσου.

Γι'αυτό και τ'άφεντικά δεν πρόκειται αυτή τη φορά να σταματήσουν σε συμβιβασμούς. Θέλουν να ξεπεράσουν ολοκληρωτικά.

Όμως κι οι εργάτες αποκάνε πιά συνείδηση γι'αυτό. Κι έδωσαν ήδη τις πρώτες απαντήσεις. 'Απολυμένοι που μπήκαν στο εργοστάσιο, απάντηση στην τρομοκρατία μέσα στο εργοστάσιο, μαζικές κινητοποιήσεις και συγκεντρώσεις, συνθήματα που ξαναβάνουν τις παραδόσεις του εργατικού κινήματος: "ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΑ. ΚΑΤΩ ΤΑ ΑΦΕΝΤΙΚΑ", "ΒΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ", "ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ".

Οι εργάτες του Πίτσου ξερονεύως δίνουν τώρα την αποφασιστική μάχη. Και προτιμούν να δοyn το εργοστάσιο κλεισμένο παρά να υποχωρήσουν. Κι αυτός ο αγώνας δεν κερδίζεται χωρίς αποφασιστική σύγκρουση. 'Αν τ'άφεντικά δεν αντιμετωπίζουν μια αποφασιστική κι ανυποχώρητη αντίσταση μέσα στο εργοστάσιο, αν δεν καπλωθεί σ'όλη τη χώρα ο αγώνας, αν το θέμα της απεργίας του Πίτσου δε γίνει θέμα όλων των εργατών και του λαού, δε μπορεί να πάρει η νίκη.

Και έφερουν ότι όταν έχεις να κάνεις μ'έναν αποφασισμένο έχθρο, μια και μόνη απάντηση υπάρχει: ακόμα μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, απάντηση σε κάθε πρόκληση κι επίθεση, έαπλωμα του αγώνα σ'όλο το λαό, μεταβολή του σε γενικό πολιτικό πρόβλημα. Σ'έναν τέτοιο αγώνα δε χωράνε μεσαίες λύσεις. Θά νικήσουν ή τ'άφεντικά ή οι εργάτες. Και νίκη περνάει μόνο από έναν ανυποχώρητο σκληρό αγώνα.

Η εδούνη που βρίσκεται πάνω στους 1.200 εργάτες του Πίτσου είναι τεράστια. Δεν παλεύουν μόνο για τον εαυτό τους. ΣΗΜΕΡΑ ΠΑΛΕΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΥΧΕΣ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ, ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ. Οι εργάτες του Πίτσου μιλάνε σήμερα τη φωνή των εργατών της Ελλάδας. Κι εκείνοι που δεν έχουν τίποτε να χάσουν, που με τα χέρια τους μπορούν να σπάσουν τις έλυσίδες τους, μπορούν σήμερα να κερδίσουν, να δείξουν για μια ακόμα φορά πως το σύνθημα της εργατικής έξουσίας, ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ, μπορεί και σήμερα να γίνει πραγματικότητα στην πάλη των εργατών των εργατών του Πίτσου με τ'άφεντικά.

Κι επειδή μεγάλο είναι το βάρος που πέφτει στους ώμους των εργατών του Πίτσου, το ίδιο μεγάλο είναι η εδούνη όλων των εργατών, όλου του λαού, να συμπαράσθαι σ'αυτόν τον αγώνα που είναι πανεργατικός.

Πρόκειται για μια μεγάλη μάχη που μπορεί και πρέπει να κερδιστεί.

ΑΝΤΙΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ
ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗ ΦΕΡΝΕΙ Ο ΛΟΓΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ

6 Ιουλίου 79



Εργατική Πρωτοβουλία

τικά από τη μάχη μέχρι τέλους. Δέ χωράει συμβιβασμός.

Αυτή είναι και η αίσθηση των εργατών. Γι'αυτό και οι ενέργειές μας, ή μια μετά την άλλη, οδηγούν σε παραπέρα δέξυση την αντιπαράθεση.

'Ανάμεσα σ'αυτούς τους δυό πρωταγωνιστές της, σύγκρουσης υπάρχουν όμως κι εκείνοι που πιστεύουν στις δυνατότητες συμβιβασμού. Η διοίκηση του Σωματείου πιστεύει ακόμα ότι χωράει συμβιβασμός και μέχρι το τέλος θά σέρνεται πίσω από τα γεγονότα προσπαθώντας να τ'α μετριάσει, φρενάροντας και ακολουθώντας, μερικές φορές, τους εργάτες, βλέποντας όμως πάντα την αντίσταση των εργατών σαν ένα απλό "μέσο πίεσης". Βίχαν μένει πίσω. Βίχαν μελνεί σ'εκείνη την περίοδο που οι συμβιβασμοί ήταν ακόμα δυνατόι και πιθανοί. Βίχαν μελνεί σ'εκείνη την εποχή που ήταν ακόμα δυνατό τα πράγματα να κανονίζονται με συνομιλίες και συλλογικές συμβάσεις. Αυτή ή στάση της διοίκησης αποτέλεσε και το μεγάλο πρόβλημα της απεργίας που δόχησε τελικά στην "ανάσπαση", δηλαδή στο σπάσιμο της απεργίας στις 7 Σεπτεμβρίου.

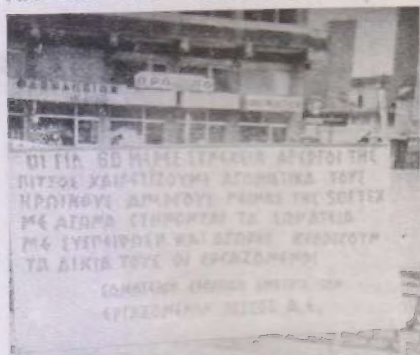
Μέχρι τότε όμως υπήρχαν ακόμα πολλά να γίνουν. Ο ασυμφιλίωτος ανταγωνισμός ανάμεσα σε εργάτες και άφεντικά προέκειταν να ξεδιπλωθεί για 3 δολοκλήρους μήνες.

«Κλειστο το Νταχάου»

Οι απολύσεις αυξάνονται συνεχώς, όμως μέσα στο εργοστάσιο η παραγωγή γίνεται ολοκαί πιο ανύπαρκτη. Κάθε νέα απόλυση γεννάει ολό και μεγαλύτερη αποφασιστικότητα στους εργάτες. Οι απολυμένοι, που μέσα στον Ιούλιο θάγουν και ξεπερνάνε τους 100, έχουν ολό και κληροη τη συμπαράσταση των συντρόφων μας που δουλεύουν μέσα. Κάθε Παρασκευή μαζεύονται από τους μέσα χρήματα για τους έξω. Οι απολυμένοι δεν είναι κομμένοι από τους μέσα. Τόσο στη διάρκεια των στάσεων, που τους χωρίζουν μόνο τα κάγκελα, όσο και στη διάρκεια της "δουλειάς", που βγαίνουν, πληροφορούν τους έξω, τους φέρουν καφέ, κλπ. Κι αυτό είναι πολύ σημαντικό. Φτιάχνεται ένα κλίμα όπου μέσα και έξω νοιώθουν το ίδιο και μάλιστα πολλοί λέγε, κινάρι να μ'α απολύσει κι εμάς ώστε να βρεθούμε έξω. Γι'αυτό και οι προσπάθειες των άφεντικών στρέφονται στο σπάσιμο αυτής της ενότητας, στο διώξιμο των έξω. Από τη μια

ή αστυνομία προσπαθεί να διώξει τους απολυμένους από τον χώρο του εργοστασίου, από την άλλη η ΖΗΜΕΝΣ κάνει ότι μπορεί για να σπάσει την φυσική ενότητα μας με τους μέσα. Αρχίζει να φτιάχνει το Νταχάου. Στην αρχή βάζει λαμαρίνες στα κάγκελα και συρματοπλέγματα από πάνω. Φυσικά όλα αυτά δεν εμποδίζουν τίποτα γιατί ανεβαίνουμε πάνω στο πεζούλι. Αργότερα θα βάλει και πλαγίες λαμαρίνες για να μη μπορούμε να ανεβούμε καθόλου. Τότε παύουμε από το Δήμο της Νίκαιας μια εξέδρα, την τοποθετούμε και ανεβαίνουμε επάνω. Τη στιγμή με και τη λύνουμε κάθε μέρα. Και κάθε φορά που η αστυνομία επιχειρήσει να μας εμποδίσει, η εξέδρα τελικά στήθηκε χάρη στην αντίστασή μας.

Έκλεισε την περίοδο γίνεται και ένα "κατέβασμα" των



εργατών στο κέντρο, με συγκέντρωση μπροστά από το υπουργείο Εργασίας, με την μορφή πείσης για τις συνομιλίες που έγιναν στις 14 Ιούλη με τον Λάσκαρη.

Στη συνέχεια κλείνεται ραγυτεβού της Διοίκησης με την εταιρία, με "μερολαβητή" τον Λάσκαρη. Γύρω απ' όλες αυτές τις διαβουλεύσεις σπέρνονται διάφορες φήμες και σκορπίζονται αυταπάτες για δήθεν δυνατότητες του περιβάλλοντος συμβιβασμού. Γίνεται μάλιστα και ιδεολογική προετοιμασία στον κόσμο για την πιθανότητα να απολυθούν έστω όρισμένοι από τους "έξτρεμιστές". Όμως για άλλη μια φορά αποδειχνεται πόσο έξω από την πραγματικότητα μιλάς αντιπαράθεσης βρισκόταν μια ρεφορμιστική γραμμή. Η δήλωση των υπεθύνων της εταιρίας ήταν ξεκάθαρη: "Προτιμάμε να κλείσουμε το εργοστάσιο". Και τότε φάνηκε πως τέτοιες απειλές δεν πιάνανε πια στους εργάτες του Πίτσου.

Με τον ίδιο τρόπο που δεν τους ενδιέφερε να απολυθούν, με τον ίδιο τρόπο δεν είδανε την απειλή των αφεντικών σαν φοβητρο αλλά αντίθετα σαν α-

πόδειξη της δύναμής τους. Και το σύνθημά τους ήταν άμεσο: "Κλείστο, κλείστο το Νταχάου". Οι εργάτες του Πίτσου είχαν πιά αλλάξει το στόχο τους. Τώρα πιά λέγαμε: "Η θά μας πάρει μέσα όλους τους απολυμένους ή ως το κλείσει."

Οι μόνοι που πανικοβλήθηκαν απ' αυτή την απειλή ήταν και πάλι η διοίκηση, οι ΕΣΑΚΤΣΗδες όπως και όλες οι πολιτικές δυνάμεις που βρίσκονταν πίσω τους, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, έφημερίδες. Γι' αυτούς το πρόβλημα ήταν πως τ' αφεντικά, οι "πολυεθνικές", θέλουν να κλείσουν το εργοστάσιο ενώ οι "καλοί εργάτες" δε θέλουν κάτι τέτοιο. Έτσι κοντραρίζαν όσο μπορούσαν το σύνθημα "Κλείστο το Νταχάου" που έδειχνε μια τεράστια ριζοσπαστικοποίηση και ανέβασμα της εργατικής συνείδησης. Οι εργάτες δε φοβόντουσαν αυτό το κλείσιμο, αντίθετα περηφανεύονταν γι' αυτό. Περηφανεύονταν γιατί θά υποχρέωναν το αφεντικό να κλείσει. Η "απειλή" λοιπόν ανέβασε τους εργάτες και βύθισε λίγο ακόμα τις "ηγεσίες".

Χίλιοι εργάτες απόρριπταν τη λογική του "φτωχού εργάτη" και έβλεπαν σά νίκη τους το κλείσιμο. Εκφράζαν έτσι, έστω κι αν δε το συνειδητοποιούσαν απόλυτα, μια καινούργια θέση για το εργατικό μας κίνημα, οι εργάτες δεν έχουν ανάγκη τ' αφεντικό, αυτός μας έχει ανάγκη. Η διοίκηση, όπως είχε κάνει και σε άλλες περιπτώσεις (για παράδειγμα έκανε ότι μπορούσε να μη γράφονται συνθήματα μέσα στο εργοστάσιο, να μη γιουχαίνουν οι διευθυντές και οι απεργοσπάστες, κλπ.) προσπάθησε να εμποδίσει κι αυτό. Δέ χώραγε βλέπεις στο "συμβιβασμό" της.

Η οργάνωση της συμπαραστασης

Όμως, αν τα πράγματα μέσα στο εργοστάσιο έχουν μια δυναμική, "έξω" δεν πάνε καθόλου καλά. Με την έννοια ότι δεν οργανώνεται ούτε προωθείται καθόλου μια δουλειά άλλη-λεγγύης προς τα έξω. Και εκεί βρισκόταν το αδύνατο σημείο της απεργίας. Ενώ μέσα, και μάλιστα στο βαθμό που το Δ.Σ. βρισκόταν έξω, τα πράγματα μπορούσαν να στηριχτούν στη δύναμη των εργατών, έξω, η κινητοποίηση προς τα έξω, περνούσε σε μεγάλο βαθμό από τα χέρια της διοίκησης. Και εκεί, που επρόκειτο για ένα αποφασιστικό σημείο για την απε-

ΟΛΟΓΡΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ του ΠΙΤΣΟΥ ΑΓΩΝΑΣ ΟΛΗΣ της ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ



ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

γία, η διοίκηση έκανε ακόμα λιγότερα από οποιαδήποτε άλλη φορά. Αρκούνταν μονάχα στους βουλευτές και τους δημάρχους που έρχονταν σχεδόν καθημερινά. Ενώ ήταν φανερό ότι για τ' αφεντικά εκείνο που μπορούσε να σπάσει την απεργία δεν ήταν η εξωτερική δυναμική, που είχε αποδειχτεί ανεξάντλητη από την πλευρά των εργατών, αλλά η εξωτερική απομόνωση. Δηλαδή, παρόλο που γίνονταν κάθε προσπάθεια να μπλοκάρονται τα πράγματα και σε σχέση με το μέσα, ωστόσο εκεί υπήρχε μια μεγαλύτερη δύναμη και εξουσία των εργατών, πράγμα που έκανε αδύνατο, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, το σπάσιμο ή την υποχώρηση. Έτσι, η εκβίαση εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από το τι γίνονταν έξω.

Σε σχέση μ' αυτό το ΒΕΩ, ήταν δοσμένο πως τ' αφεντικά έβλεπαν σά ΣΥΝΟΛΟ την υπόθεση του Πίτσου, σαν το αποφασιστικό χτύπημα στα εργοστασιακά σωματεία, και φυσικά και η κυβέρνηση μαζί τους. Άρα, από τη μια έχουμε σά δεδομένο ότι οι εργάτες του Πίτσου αντιμετώπιζαν ολόκληρο το καθεστώς. Τι αντιπαράθετμε έμελλε σ' αυτό το μέτωπο; Βλάχιστα πράγματα. Κι αυτό όχι μόνο γιατί το εργατικό κίνημα βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση, όχι μόνο γιατί το ΚΚΕ δεν έκανε τίποτα για μια απεργία έπειδή δεν ήταν δική του, όχι μόνο γιατί το ΠΑΣΟΚ αρνέστηκε σε πλατωνικές δηλώσεις, αλλά και γιατί δεν έγινε σχεδόν τίποτε που να προκαλέσει μια πλατύτερη συμπαρασταση στην απεργία.

Και σ' αυτό το θέμα ιδιαίτερος ήταν ο ρόλος της διοίκησης. Γιατί απ' αυτήν περνούσε υποχρεωτικά η πρωτοβουλία για μια δραστηριότητα προς τα

ΕΞΩ. "Έτσι, ενώ αποφασιστικό όπλο για να προχωρήσει ή άπερ για ήταν να μεταβληθεί σε υπόθεση πλατύτερων μαζών και να υπάρξει αντιπαράθεση με την κυβέρνηση, δεν έγινε σχεδόν τίποτα. Για ολόκληρους μήνες δεν έβγαίνει ούτε καν μια προκήρυξη ή μια άφίση από τό σω ματείο.

Και φυσικά, ή έλλειψη πλατύτερης συμπαράστασης έξω δενόταν με τό μπλοκάρισμα μέσα και αντίστροφα. Όταν δηλαδή σε κάθε σύγκρουση στην άπεργία ή στάση της διοίκησης ήταν να μπλοκάρει και να περιορίζει τη σύγκρουση, ήταν φυσικό να μη δημιουργείται και κανένα πλατύτερο κίνημα συμπαράστασης. Όσο ή διοίκηση προσπαθούσε να κρατήσει μια πρωτοπόρα σύγκρουση στά πλαίσια μιας ρουτινιάρικης άπεργίας, τόσο λιγότερο κινδύνευε να βρεθεί μπρός σ' ένα κίνημα συμπαράστασης που θα την ξεπέραγε ακόμα περισσότερο.

Κι αυτό φάνηκε πολλές φορές. Και ιδιαίτερα μετά τό ξύλο στους διευθυντές, που άρχισαν να έρχονται μερικοί άνθρωποι για συμπαράσταση, πέρα από βουλευτές και δημοσιογράφους, πράγμα που δεν άρεσε καθόλου σε διοίκηση και ΕΣΑΚ, κι αυτός ήταν ένας ακόμα λόγος για να μπλοκάρουν τό πράγματα μέσα.

Και φυσικά ισχύει και τό αντίστροφο. Μια έντονη συμπαράσταση θα σήμαινε έντονη σύγκρουση. Γι αυτό και ή διοίκηση έκανε συνειδητά, από ένα σημείο και μετά, ό τί μπορούσε για να γίνουν όσο τό δυνατό λιγότερα προς τό έξω. Έτσι, ενώ τ άφεντικά χρησιμοποιούσαν συνειδητά τό ενιαίο τους μέτωπο, από την άλλη καταστρεφόταν συνειδητά ή δυνατότητα ενός μετώπου γύρω από τους εργάτες.

Κι αυτή ή στάση δεν ήταν τυχαία. Απέναντι σ οποιαδήποτε κινητοποίηση προς τό έξω, ή διοίκηση έδειχνε φόβο γιατί δεν ήθελε να οδηγήσει σε "σύγκρουση" ή "έπεισόδια". Αυτή ακριβώς ή αντίληψη αποκαλύπτει κι όλη της τη γραμμή. Ελπίζοντας πως με πιέσεις θα πετύχαινε μέσα ένα ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟ δεν ήθελε να "έξωθήσει" την κατάσταση σε ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ, κι έτσι χαντάκωσε τις δυνατότητες να μεταβληθεί ή άπεργία του Πίτσου σε πόλο συσπείρωσης για τό εργατικό κίνημα και να αντιτάξει έτσι μια άλλη δύναμη απέναντι στην ενιαία δύναμη των άφεντικών.

«ΒΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ»

Μια νέα εύκαιρία να φανεί

ή δυνατότητα "συμβιβασμού" και ταυτόχρονα ή ανάπτυξη του ανταγωνισμού των εργατών με τό κεφάλαιο δόθηκε με τη δίκη του έγινε στις 30 Ιούλη με θέμα παράνομες άπολύσεις.

ΠΙΤΣΟΣ: ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΝ ΤΑ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΘΑ ΤΑ ΤΣΑΚΙΣΟΥΝ



Μετά την δίκη της περασμένης βδομάδας που άπόδειξε πως οι εργάτες μπορούν να μεταφέρουν τον αγώνα τους και μέσα στα δικαστήρια, αυτή τη βδομάδα οι εργάτες του Πίτσου έγραψαν μια νέα σελίδα στην ιστορία των εργατικών άγώνων στη χώρα μας.

Πράγματι, οι εργάτες δεν περίμεναν σπουδαία πράγματα από τη δίκη που έγινε για τις ενέργειες των υπεύθυνων της εταιρίας ενάντια στα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργατών. Κι αυτό γιατί έβρουν πως οι νόμοι είναι φτιαγμένοι από τ άφεντικά και ο εργάτης δεν έχει άλλο νόμο από τό δικό του. Όμως, παρά όλα αυτά, ή δίκη που κράτησε μια ολόκληρη βδομάδα, έδειξε που έχει φτάσει ο αγώνας μας. Οι υπεύθυνοι της εταιρίας, οι υπήρετες των άφεντικών, μέσα στα ίδια τα δικαστήρια ζητούσαν συνέχεια "τήν προστασία της άστυνομίας". Αλλά αντιμετώπιστηκαν σάν αυτό που είναι, οι από πάνω και με μερικά όφραγκα που τους ρίχνανε, όπως τις μαϊμούδες στο τσίρκο.

Μέσα σ' αυτή τη δίκη φάνηκε τόσο ξεκάθαρα τό δικό των εργατών, ώστε ο ίδιος ο εισαγγελέας, Αντώνης Θεοφάνης, κάτω από τη στάση της εταιρίας και των δικηγόρων της, έβγαλε από τό νόμο των άφεντικών, κι αναγνώρισε τό δικό του εργάτη όταν, άπευθυνόμενος στους εκπροσώπους των άφεντικών, που μιλάγαν "για έρω χώρο" του εργοστάσιου, τους είπε: "Όταν οι εργάτες δέχονται την καταπίεσή σας, ο χώρος του εργοστάσιου είναι έρω για σας. Όταν όμως ξεσηκώνονται και διεκδικούν, γίνεται έρωσούλας. Αλλά όταν οι εργάτες ξεσηκώνουν, θα δείξουν σε σας και τους όμολους σας". Και μέσα σ' ένα κλίμα ένθουςιασμού των εργατών, άφωδ μίλησε για πέντε λεπτά, βρόντησε ο ίδιος την παρατήρησή του από τη δίκη, νοιώθοντας φυλακισμένος εκεί που πνίγεται ή φωνή του λαού και κυριαρχεί ο νόμος των άφεντικών. Εκεί έφτασε ο αγώνας μας και ή συμπαράσταση που έχει προκαλέσει σ' όλο τό λαό. Έχρη κι ο εισαγγελέας να σηκωθεί και να μιλήσει ή να έλθει την άλλημερα των εργατών.

Μετά λοιπόν τό αποτέλεσμα της δίκης, οι υπήρετες της εταιρίας μέσα στο εργοστάσιο ξεθαρέσαν και άρχισαν από την περασμένη Παρασκευή τις προκλήσεις. Έφτασαν μέχρι ν' άρνηθούν να δώσουν άδεια στους εργάτες για σοβαρούς λόγους και σ' έναν δέ του έδιναν άδεια να πάει στην κηδεία της μητέρας του. Μάλιστα ένας άπεργοπάστης άπελήσε εργάτες με κατσάβιδι.

Όμως, για μια ακόμα φορά είχαμε κάνει λάθος στους όπολογισμούς τους. Την Τρίτη, 7 Αυγούστου, έγινε κάτι που τό τελευταία χρόνια δεν έχει ξαναγίνει σε εργοστάσιο. Μετά από προκλήσεις των άφεντικών, έσπασε ή όργη των εργατών που, με διαδήλωση μέσα στο εργοστάσιο, κινήσαν από παντού όλους τους άπεργοπάστες και τους διευθυντές, που έτρεξαν να κλειδωθούν στα γραφεία τους για να ξεφύγουν από την άγανάκτηση των εργατών. Όμως ούτε αυτό τους έσωσε. Οι εργάτες άνέβηκαν στα γραφεία. Κι αυτό τό ανθρώπια που δοκίμαζαν να τρομοκρατήσουν τους εργάτες, άρχισαν να φωνάζουν βοήθεια και να σηκώνουν τό χέρι ή φηλά.

Κι άμέσως μετά, ενώ έχουν άπολύσει τη διοίκηση του σωματείου και για μήνες έλεγαν πως δεν την άναγνωρίζουν, μέλη της διοίκησης πήκαν στους όμους των εργατών μέσα στο εργοστάσιο. Στη συζήτηση που είχαν με τους διευθυντές και τους διάφορους υπεύθυνους, αυτοί οι "κύριοι" έδειχναν διάφορες μελανιές και πρησμένα πόδια που άσφαλώς θα τάπαθαν... τρέχοντας να ξεφύγουν από την όργη των εργατών και έτσι έφεψαν συνέχεια στις σκάλες...

Οι εργάτες του Πίτσου, για μια ακόμα φορά, έδειξαν σ' άφεντικά και τους υπήρετες τους ότι δεν έχουν καμιά δυνατότητα να κερδίσουν.

Ο ένθουςιασμός των εργατών ήταν χωρίς προηγούμενο. Για ώρες τό εργοστάσιο δονήθηκε από τό συνθήματα και τις πορείες τους. Οι εργάτες του Πίτσου έχουν χωνέψει για τό καλά τό σύνθημα "Νόμος είναι τό δικό του εργάτη" και τό εφαρμόζουν. Ακόμα και στις προκλητικές άπαγορεύσεις των άδειών άπαντών παύνοντας μόνοι τους τις άδειες.

Είναι φανερό πως οι εργάτες του Πίτσου δεν πρόκειται να κινηθούν. Η έταιρία κι οι λακέδες της έχουν πανικοβληθεί. Η άστυνομία δεν τόλμησε ούτε να κινηθεί.

Οι εργάτες του Πίτσου δείχνουν πως μπορούν να νικήσουν.

Κι αυτό είναι όδωγμα και ένθάρρυνση για όλο τό εργατικό κίνημα, για όλους τους εργάτες.

Έμετε, στο Πίτσο, άνοίγουμε μια νέα φάση στο εργατικό κίνημα. Σε μια εποχή που τ άφεντικά έχουν πάρει άέρα και χτυπάνε τό εργατικό κίνημα, οι εργάτες δείχνουν στον Πίτσο ποιά είναι ή άπάντηση των εργατών, ποιά όδωμο πρέπει να πάρει, και θα πάρει, στην περίοδο πουρχεται τό εργατικό κίνημα, οι άγώνες των εργατών.

ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗ ΦΕΡΝΕΙ Ο ΑΓΩΝΑΣ
ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ

7 Αυγούστου 1979

Εργατική
Πρωτοβουλία





Και πάλι, γύρω απ'αυτή τη δίκη, σπέρνονται στον κόσμο οι γνωστές αυταπάτες: "Αν κερδίσουμε το δικαστήριο..." Όμως στην πράξη τί έγινε στο δικαστήριο; Πέρα από το ότι εμφανίστηκε ή σπάνια περίπτωση ενός εισαγγελέα που θέλησε να ταυτιστεί με την ταξική δικαιοσύνη και την κατάργισή της, για να φτάσει όπως μαθαίνουμε στη Βόρεια Ελλάδα, το κλίμα που δημιουργήσαν οι εργάτες στο δικαστήριο, κάθε άλλο παρά συμβιβαστικό ήταν. Κινηγούσαν παντού τους διευθυντές και τους απεργοσπάστες "μάρτυρες", τους έριχναν διφραγκα σά ζωα σέ τσίρκο, τούς χτυπούσαν όπου μπορούσαν να τούς ξεμοναχιάσουν. Κι αυτά μέσα στο "ιερό" δικαστήριο. Δέ φοβόντουσαν ούτε την αστυνομία ούτε την "τυφλή" εξουσία. Και πάλι οι εργάτες έβγαλαν έξω από το σενάριο που έβλεπε η διοίκηση του σωματείου.

Μπρός σ'αυτούς τούς "έξτρε μισμούς" των εργατών, επεμβαίνουν όλοι οι "συνετοί" για να επιβάλλουν την "τάξη". "Έτσι, τίς υπόλοιπες μέρες στο δικαστήριο γίνεται κάθε προσπάθεια οι εργάτες να πάθουν να βρσκονται σ'ένα χώρο όπου έχουν την ευκαιρία να κυνηγάνε διευθυντές και απεργοσπάστες, και να μεταφερθούν στο "δικαστήριο", δηλαδή να μπουν μέσα στο κλίμα της δίκης και να περιμένουν πιά να βγει κάτι απ'αυτή. Μ'αυτό τον τρόπο οι ρεφορμιστές περνούσαν το συμβιβασμό τους στους εργάτες.

Και έπειδή η δίκη φυσικά χάθηκε (!), για δυο μέρες επικρατεί παγωμάρα στο εργοστάσιο.

Αντίθετα, διευθυντές, προϋστάμενοι, εργοδηγοί έντείνουν τίς πιέσεις. Οι 15 απεργοσπά-

στες διπλασιάζονται.

Είναι φανερό πώς χρειάζεται μια απάντηση. Η ίδια η διοίκηση του σωματείου, που τόσο καιρό κρατάει τούς εργάτες μέσα για να μην κάνουν τίποτα, υποχρεώνεται να τούς δώσει το "ελεύθερο". Και στις 7 Αυγούστου γίνεται το έπομένο σημαντικό βήμα: Βία στη βία των αφεντικών. Αυτό το "προβοκατόρικο" σύνθημα περνάει επιτέλους στην πράξη.

Μαζικά, εκατοντάδες εργάτες γυρίζουν σ'όλο το εργοστάσιο, κηρυγάνε τούς απεργοσπάστες, τούς διευθυντές και εργοδηγούς με κλωτσιές. Το κεντρικό σύνθημα της πορείας είναι: "Όπου και να πάτε, τό ξύλο θά τό φάτε", "Έξω όλοι οι πουλημένοι", καθώς και η "πολεμική κραυγή" των εργατών του Πίτσου: "Εε-οοπ", που ενώ από πρώτη άποψη δέ λέει τίποτα, όμως έλεγε τόσα πολλά για τούς εργάτες ώστε η δεξιά της άπεργίλας (διοίκηση, ΕΣΑΚΤΣΗδες, υπεύθυνοι) έκανε ότι μπορούσε για να μην ακούγεται. Πάνω στους διευθυντές πέφτουν καφέδες, σκουπίδια και νερά. Τζάμια τινάζονται. Μπρός σ'αυτή την πορεία των εργατών, φεύγουν πανικόβλητα τά άνθρωπάκια, οι λακέδες του αφεντικού.

Οι εργάτες ανεβαίνουν στα γραφεία συνεχίζοντας τό κνηγητό στους διευθυντές, προϊστάμενους και υπάλληλους που τρέχουν να κλειδωθούν μέσα. Βγαίνουν από τά παράθυρα και με γροθιές υψωμένες χαιρετάνε τούς απολυμένους. Τό εργοστάσιο, μέσα σ'ένα παραλήρημα ένθουσιασμού, έχει επιτέλους καταληφθεί στην πράξη. Έτσι και για λίγο.

Τό μίσος των εργατών ξεσπάει συγκεκριμένα, όχι ένάντια στα άφηρημένα αφεντικά, τίς

Ανώνυμη Έταιρία, άλλα ένάντια στα όργανα του κεφαλαίου, ένάντια σέ διευθυντές, εργοδηγούς, χαφιέδες. Καί μ'αυτούς έγινε η φυσική αντίπαράθεση.

Σ'αυτό βοήθησαν πολλά. Κατ'άρχήν τό ότι η πάλη δινότανε μέσα στο εργοστάσιο. Άρα αντίμετώπισε άμεσα τόν ιεραρχικό μηχανισμό του κεφαλαίου.

Και τό κυριότερο, ότι σ'αυτή την άπεργία υπήρχαν έλάχιστοι απεργοσπάστες, ένάντια στους όπολους εκδηλώνεται συνήθως τό μίσος των άπεργών. Στόν Πίτσο, αυτοί οι διάμεσοι ανάμεσα στο κεφάλαιο και τούς εργάτες δέν υπήρχαν. Έτσι ό αγώνας μπόρεσε να άποκτήσει έναν πολύ καθαρότερο χαρακτήρα αντίπαράθεσης.

Κι αυτό είναι δεμένο και με τό φύση της κινητοποίησης, που δέν πρόκειται για μισθολογικές αύξήσεις άλλα για πάλη εξουσίας, για την εξουσία των εργατών να παρεμβαίνουν στους νόμους του κεφαλαίου.

Έτσι, με βάση αυτή την κατάσταση, η σύγκρουση πήγε πιά πέρα. Έγινε σύγκρουση με όλο τόν ιεραρχικό μηχανισμό έξουσίας του κεφαλαίου, με όλους εκείνους που μάς επιβάλλουν συγκεκριμένα τούς νόμους των αφεντικών, μάς έλέγχουν, μάς επιβάλλουν τούς ρυθμούς δουλειάς, μάς επιβάλλουν τη "γνώση" και την "έπιστήμη" του κεφαλαίου. Κι αυτό ήταν μία κατάκτηση τεράστιας σημασίας. Από τη μία για πρώτη φορά μετά τη μεταπολίτευση, η εξέγερση της βίλας των εργατών, από τής άλλη η έξυνση της αντίπαράθεσης με τόν επιστημονικό μηχανισμό κατάρσεως του κεφαλαίου. Αυτό επέτρεψε να γίνει ένα άλμα στην ταξική συνείδηση της μάζας των εργατών. Οι εργάτες κατάλαβαν πώς "έπιστήμονας" θά πεί όργανο του κεφαλαίου για τό καλύτερο ξεζούμισμά μας. Κι όπως είπαν σ'ένα μικρό χαφιεδάκο που τόν είδαν με τά βίβλα στο χέρι: "Διαβάσεις, έ, για να μάθεις πώς να εκμεταλλεύεσαι καλύτερα τούς εργάτες". Οι "μορφωμένοι", που παραδοσιακά τούς θαύμαζε ό λαός μας, χάσανε άρκετό από τό φωτιστέφανό τους στόν Πίτσο, με κλωτσιές.

Αυτό τό γεγονός άποτελοΰσε πράγματι και τό άποκορύφωμα της άπεργίλας. Ο ένθουσιασμός είχε φτάσει στο ψηλότερο σημείο του. Έντρομοι οι διευθυντές υποχρεώθηκαν να δεχτούν τό σωματείο μέσα στο εργοστάσιο για να καλμάρουν τά πράγματα. Από κεί και πέρα θάκρινόταν πράγματι η τύχη της ά-

περγίας. Καί εδώ, για μία ακόμη φορά, φάνηκε η έλλειψη μιᾶς άλλης εργατικής πρωτοπορίας, πού θά τραβούσε τά πράγματα στή συνέχειά τους. Όμως αντί γι' αὐτή τήν εργατική πρωτοπορία τό μόνο πού ὑπῆρχε ἦταν μιᾶ διοίκηση πού νόμιζε πώς εἶχε πετύχει μιᾶ νέα πῆση. Καί τώρα θάπρεπε νά σταματήσει. Ἔτσι, ἀντί γιά κλιμάκωση, διάλεξε τή φθορά. Γιατί ἦταν φανερό. Μετά ἀπ' αὐτή τή μέρα, ὑπῆρχαν δυό δυνατότητες, ἡ νά συνεχιστεῖ ἡ εργατική ἐπίθεση, πού θά σήμαινε στήν πράξη "κατάληψη", ἔστω καί ἂν δέν ἔπαιρνε τήν τυπική μορφή μιᾶς κατάληψης, ἀλλά θά σήμαινε τόν ἀποκλεισμό καί τό κυνήγι τῶν ἀπεργοσπαστῶν, τήν οὐσιαστική κατοχή τῶν ἐργατῶν πάνω στό ἐργοστάσιο. Αὐτό τό γεγονός ἐξάλλου θά πλάταινε ἀπό μόνο του καί τή λαϊκή συμπαράσταση. Ἡ θά ἀρχίζε ἡ φθορά τῆς ἀπεργίας.

Κι αὐτή ἦταν ἡ γραμμή πού ἀκολουθήθηκε. Ἡ γραμμή τῆς φθορᾶς.

Η φθορα

Μετά ἀπό λίγες μέρες ἀνταρachie καί μικροδιαδηλώσεων (ὅπου πέφτει καί τό σχετικό εἶδος), πού ὅμως ἐμποδίζονται ἀπό τή διοίκηση, ἀρχίζει μιᾶ μακρόχρονη περίοδος φθορᾶς. Μιᾶ περίοδος πού κράτησε κοντά ἓνα μήνα.

Ἀρχικά ἀπολύονται ἄλλοι 70 ἀπ' αὐτούς πού εἶχαν συμμετάσχει στήν "πορεία ἐνάντια στό γραφεῖα". Οἱ ἀπολυμένοι ξεπερνᾶνε πιά τούς 200. Μέσα στό ἐργοστάσιο, στό βαθμό πού ἐμποδίζεται ἡ κλιμάκωση, τ' ἀφεντικά παίρνουν σιγά-σιγά τό πάνω χέρι. Οἱ προκλήσεις τους, ὅπως τό νά δουλεύουν οἱ ἴδιοι οἱ προϊστάμενοι τήν ὥρα τῆς στάσης, περνᾶνε. Οἱ ἀπεργοσπαστες αὐξάνονται σταδιακά καί ἀρχίζουν νά δουλεύουν τό ἀπόγευμα. Τελικά ἓνα κομμάτι τῆς παραγωγῆς ἀρχίζει νά βγαίνει.

Εἶναι φανερό πώς ἡ ἐσωτερική δυναμική ἔχει σχεδόν ἐξαφανιστεῖ, ἐκτός ἀπό ἀναλαμπές. Καί οἱ μέσα ζητᾶνε ἀπό ἐμᾶς τούς ἀπ' ἔξω νά πάρουμε τήν πρωτοβουλία. Όμως ἔξω τά πράγματα εἶναι ἀκόμα πιό δύσκολα, στό βαθμό πού δέν παίρνεται καμιᾶ πρωτοβουλία, καί ἀντίθετα γίνονται συστάσεις στούς ἀπολυμένους νά πιάσει δουλειά ὅποιος ἔχει ἀνάγκη. Καί ἄλλωστε, στό βαθμό πού σπάει ἡ δυναμική "μέσα" στό ἐργοστάσιο, ἡ ἀπεργία ἀρχίζει νά "ξεχνιέται" ἀκόμα καί ἀπό τίς ἐφημερίδες καί γίνεται ὅλο καί πιό

δύσκολο τό ἔξω.

Μέ τήν ἐξέδρα τά πράγματα δυσκολεύουν ὅλο καί περισσότερο. Ἀπό τή μιᾶ ἡ ἀστυνομία



προσπαθεῖ νά τήν κόψει, ἀπό τήν ἄλλη ἡ διοίκηση κάνει ὅτι μπορεῖ γιά νά μήν ἀποτελεῖ θέμα ἀντίθεσης μέ τήν ἀστυνομία καί πόλο συσπέρωσης τοῦ κόσμου. Ἡ κατάληψη ἦταν ὅτι τελικά ἡ ἴδια ἡ διοίκηση κατάργησε τήν ἐξέδρα. Εἶναι φανερό πώς δέν ἀντέχει ἄλλο αὐτό τόν ἀγῶνα καί θέλει νά βρεῖ τρόπο νά τόν τελειώσει. Πρόκειταν γιά ἓναν ἀγῶνα τέτοιας ἐκτασης καί κλίμακας πού τήν ξεπερνοῦσε μερικές χιλιάδες μέλια.

Κι αὐτό πιά ἐντείνεται μετά τήν περιβόητη συνέλευση τῶν μετόχων τῆς εταιρίας, στίς 29 Αὐγούστου, πού πάλι ἡ δεξιά γραμμή προέβλεπε πώς "κάτι θά εἶδινε". Ἦταν ἡ "τελευταία εὐκαιρία". Όταν ὅμως ἀποδείχτηκε ὅτι τίποτα δέ μποροῦσε νά βγεῖ κι ἀπό κεῖ, ἡ δεξιά πήρε πιά ὀριστικά τήν ἀπόφασή της: ἡ ἀπεργία ἔπρεπε νά λήξει.

Μπροστά σ' αὐτή τήν κατάσταση ἀρχίζουν νά πληθαίνουν ἀνάμεσα στούς ἐργάτες καί κεῖ που πού ἀρχίζουν πιά νά βλέπουν τή φύση τῆς διοίκησης καί ἀναζητᾶνε κάτι ἄλλο. Αὐτό πού ὑπάρχει ἀπό τήν ἀρχή, ἡ μόνη μη παρεμπόδιση τοῦ ἀγῶνα, ἀρχίζει νά συνειδητοποιεῖται. Οἱ ὀρισμένοι ἐργάτες, βλέποντας ὅτι τά πράγματα πᾶνε ἀπό τό κακό στό χειρότερο, δοκιμάζουν νά ἐπέμβουν.

Απεργοσπαστες και ξεπουλημα

"Ὅπως εἶδαμε, μερικές δεκάδες ἐργάτες ἀρχίζουν νά ξεπερνᾶνε πιά τή διοίκηση καί τή δεξιά ΣΥΝΕΙΔΗΤΑ. Βλέπουν τήν ἀναγκαιότητα νά κάνουν κάτι ἄλλο. Τά ἀπογεύματα ἔρχονται ἔξω ἀπό τό ἐργοστάσιο καί

προσπαθοῦν νά ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἀπεργοσπαστες. Ἦδη τοὺς ἔχουν κυνηγήσει στά αὐτοκίνητά τους, ἀπό δῶ κι ἀπό κεῖ. Αὐτό γίνεται προσπάθεια νά γίνει πιό συστηματικά τά ἀπογεύματα. Συνολικά καμιᾶ πενήντα-ριά ἐργάτες νοιώθουν τήν ἀνάγκη νά δράσουν.

Στίς 4 Σεπτέμβρη, τό θράσος ἐνός ἀπεργοσπαστή ὁδηγεῖ σέ ξύλο. Πιάνονται μερικοί ἐργάτες καί ἓνας ἀπ' αὐτούς βασανίζεται ἀπό τό φασίστα Σκομπλάκη, διοικητή τῆς ἀσφάλειας τοῦ Ρέντη καί μέτοχο στή σκευωρία ἐνάντια στό Σερλίφη. Μιά ἐργάτρια πού πηγαίνει κουβέρτες στό τμήμα χτυπιέται ἀπό τόν ἴδιο φασίστα.

Τήν ἐπόμενη μέρα ἡ ἀστυνομία διώχνει τοὺς ἀπολυμένους μπροστά ἀπό τό ἐργοστάσιο κουβαλώντας κλοῦβες καί MAT πού



μένουν πιά μόνιμα ἐκεῖ. Καί τότε ἡ διοίκηση ἀποφασίζει νά δώσει τή χαρακτηριστική βολή. Σαφνικά, χωρίς νά ποῦν τίποτα σέ κανένα, στίς 7 Σεπτέμβρη κηρύσσουν "ἀναστολή" τῆς ἀπεργίας γιά "συνομιλίες", μέσα σέ συνθήκες ἀστυνομοκρατίας καί τρομοκρατίας μέσα στό ἐργοστάσιο, δηλαδή γιά τό οὐσιαστικό της σπάσιμο.

Ἡ δυσἀρέσκεια ἀνεβαίνει, ἀκούγεται ἡ λέξη "πουλημένοι" γιά πρώτη φορά. Μετά ἀπό λίγες μέρες ἡ ἀναστολή παίρνεται πίσω ἀλλά τώρα πιά ἔχει δοθεῖ τό τελικό χτύπημα.

Καί τότε οἱ ΕΣΑΚτζήδες (πού ἀποτελοῦσαν μιᾶ ἀσήμαντη μειοψηφία ἀλλά εἶχαν ἤδη παῖξει τό ρόλο τούς σάν "ὑπεύθυνοι") κρῖνουν πώς εἶναι καιρός νά περάσουν στήν "ἐπίθεση". Ἀποῦ πρώτα κριτικάρουν ἀπό τά "ἀριστερά" τή διοίκηση σέ σχέση μέ τήν ἀναστολή, καί ἐνῶ πιά ἀρκετοί ἔχουν μπεῖ μέσα (περίπου 100 ἐργάτες), προτείνουν νά μή γίνει πιά ἀπεργία ἀλλά "στάσεις", δηλαδή ἓνας κόσμος πού εἶναι πιά ἀρκετά ἀδύναμος νά βρεθεῖ μέσα σ' αὐτές τίς συν-

«Θήκες τρομοκρατίας ώστε να σπάσει έντελως (κι αυτό όταν σ' όλη την προηγούμενη περίοδο ζητούσαν να σταματήσουν οι στάσεις και να γίνει απεργία, για να κάνουν τους "άριστερους"). Ο στόχος τους είναι σαφής. Ήδη υπάρχουν δικοί τους απεργοστάτες μέσα στο εργοστάσιο Υπολογίζοντας ότι η απεργία και τό σωματείο έχουν πιά τελειώσει, θέλουν να ξαναμπει μέσα ο κόσμος για να μπορέσουν να ξαναστήσουν τό κλαδικό τους, αφού πιά θαχει σπάσει τό εργοστασιακό που "πούλησε".

Τελικά, σέ συνέλευση που παρόλα αυτά συμμετέχουν 500 άτομα και όπου επικρατεί τρομερός ένθουσιασμός, αποφασίζεται απεργία.

Όμως πιά μέ τις μανούβρες των ΠΑΣΟΚτζήδων της διοίκησης από τη μία και των ΒΣΑΚτζήδων από την άλλη, ο στόχος των εργατών, να κλείσει τό "Νταχάου", πέτυχε μόνο μερικά (μιά και τελικά στο εργοστάσιο βρέθηκαν 350 εργάτες).

Δίκη και τέλος

Και γίνεται ή δίκη του σωματείου για παράνομη απεργία. Νέες... έλπίδες. "Αν τό δικαστήριο... Κι όμως, πάνω από 250 άτομα έρχονται στη δίκη, μέσα στους διαδρόμους και στο δρόμο "περιπολούνται" όσο μπορούν τους λακέδες των άφεντικών, κάνουν και διαδήλωση στο Πειραιά.

Φυσικά τό δικαστήριο καταδικάζει τό σωματείο. Και αρχίζει να μπαίνει μέσα στο εργοστάσιο κι άλλος κόσμος, μέ βάση τη γραμμή να μπουμε μέσα για να μή χαθεί ή κατάσταση. Μέσα στο εργοστάσιο βασιλεύει ο πιδ μαύρος φασισμός. Τό τέλος φτάνει πιά μετά και από εκλογές που κάνει τό σωματείο όπου εκδηλώθηκε σέ ασύλληπτο βαθμό ή εκλογοθηρική αλητεία των ΒΣΑΚτζήδων μέ κομπίνες και ψηφοθηρίες πάνω στο νεκρό πιά σώμα της απεργίας μας.

Ή απεργία σβήνει. Άλλά εκκατοντάδες εργάτες έχουν φύγει πιά από τό εργοστάσιο και δέν πρόκειται να ξαναπατήσουν. Παρόλες τις πιέσεις και τις "ταχτικές" δέ θα ξαναμπούν σ' αυτό τό εργοστάσιο που τόχανε κάνει κέντρο του εργατικού κινήματος και που τώρα έχει παραδοθεί στην εκδίκηση των κορακίων του κεφαλαίου.

ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΠΙΤΣΟΥ ΔΕ ΣΚΥΒΟΥΝ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ



Γιά μιά ακόμα φορά είδαμε σέ ποιους ανήκει τό κράτος και οι αποφάσεις του. Γιά μιά ακόμα φορά είδαμε τί σημαίνουν οι νόμοι των άφεντικών και ή δικαιοσύνη τους. Γιά μιά ακόμα φορά είδαμε πως για τόν εργάτη, μέσα στο κράτος του κεφαλαίου, μέσα στο κράτος των άφεντικών, δέν υπάρχει άλλο δόπλο από τόν άγώνα του. "Αν περιμένει από δικαιοσύνη και νόμους είναι χαμένος.

Οι εργάτες του Πίτσου μπορεί γιά δλο τό λαό να είναι άπεργοι που αγωνίζονται για τό δίκαιο τους. Γιά τους νόμους των άφεντικών όμως είναι "παράνομοι". Παράνομοι γιατί τους χαλάνε την εκμετάλλευση και τό κέρδη τους.

Και σήμερα γι' άλλη μιά φορά βλέπουμε πως δέν έχουμε παρά μόνο δύο λύσεις. Δύο λύσεις που είναι ή ο άγώνας ή ή όποταγή. Ποτέ δέν υπάρχει άλλη λύση.

Σίγουρα βρισκόμαστε σέ μιά δύσκολη κατάσταση. Δύσκολη όμως δέ σημαίνει ότι πρέπει να σταματήσουμε τό χέρια. Δίνουμε για έξη μήνες έναν άγώνα που θα κληθεί δλη την εργατική τάξη. Δίνουμε έναν άγώνα που άφοράει δλο τό λαό. Και αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες. Και όμως δέ λυγίσαμε. Και υποχρεώσαμε τ' άφεντικά να μιλάνε γιά κλείσιμο. Υποχρεώσαμε τους διάφορους γραβατοκώδες εκμεταλλευτές μας, υπηρέτες του κεφαλαίου, Σακελαρίου, Θεοδοσάπουλους και Παπαλεξάκηδες, να δουλεύουν οι ίδιοι για να βγάλουν πέρα έστω και λίγη παραγωγή. Έχουμε δείξει σ' άφεντικά πως είναι επικίνδυνο να τ' άβρουν μέ τους εργάτες γιατί αυτό τους κοστίζει εκατοντάδες εκατομμύρια και... τη μόνιμη ανάγκη "προστασίας" τους από την αστυνομία.

Στό χέρι μας είναι ακόμα να συνεχίσουμε τόν άγώνα. Και συνεχίζουμε τόν άγώνα σημαίνει σήμερα πολλά πράγματα.

Σημαίνει να μή τού χαρίσουμε τό σωματείο μας, που έχει μετ' στην ιστορία του εργατικού κινήματος. Σημαίνει να τόν εμπόδίσουμε για κερύ ακόμα να μπορεί να λειτουργήσει τό εργοστάσιο.

Σημαίνει να μή δώσουμε την ικανοποίηση σ' άφεντικά να μπορούν να καυχώνται ότι μας γυρίσανε νικημένους στο εργοστάσιο.

Σημαίνει να μην προδώσουμε την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν δλοι οι εργάτες.

Σημαίνει να μην ξεφτιλίσουμε την αξιοπρέπεια και τόν άγώνα μας. Έχουμε ακόμα πολλή δύναμη στί χέρια μας. Τή δύναμη να συνεχίσουμε να τού κύνουμε ζημιά, να συνεχίσουμε να χάνει εκατομμύρια και να μή μπορεί να βρεί τρόπο να λειτουργήσει τό Νταχάου του. Έτσι, ακόμα και νάμαστε έπολυμένοι, ακόμα και αν χαθεί μιά μέση, νάχουμε κύνει τόσες ζημιές στο πορτοφόλι των άφεντικών, ώστε από δά και πέρα να τό σκέφτονται πολλές φορές προτού αποφασίσουν να επιτεθούν στους εργάτες.

Έτσι, ώστε αυτό που ήδη έχει κερδηθεί, τό ότι οι εργάτες έδειξαν μέσα στην Πίτσο τή δύναμή τους σ' άφεντικά να μην πεί χαμένο. Να μή μπορούν οι διάφοροι Σακελαρίου και δλοι οι βιομήχανοι, να λένε για τους εργάτες του Πίτσου: "Νά κι αυτοί που έκαναν τό σπουδαίο, τους καταφέραμε να γυρίσουν νικημένοι στή δουλειά". Αν αντίθετα συνεχίσουμε τόν άγώνα, αν αρνηθούμε να μπουμε στο Νταχάου, θαμσπε έμεις και δλοι οι εργάτες που θα μπορούμε να λέμε: "Νά τί πέρασε τ' άφεντικά που θέλησαν να τ' άβάλουν μέ τους εργάτες".

Και έβουμε καλά πως γυρνώντας στο εργοστάσιο μέ σκυμένο τό κεφάλι, θα γίνουμε κυριολεκτικά δολοί, και θα κάνουν ότι θέλουν επάνω μας οι πιδ μισημένοι έχθροι μας. Ένδ έμεις έβουμε πως με τό χέρια μας μπορούμε να δουλέψουμε όπου θέλουμε κρατώντας ψηλά τό κεφάλι, συνεχίζοντας τόν άγώνα. Γι' αυτό πρέπει να συνεχίσουμε. Γι' αυτό κανέναν μας δέν πρέπει τούτη τη στιγμή, άπογοητευμένος από τ' άποτελέσματα των δικών, λές κι αυτά δέν τ' έβραμε από την αρχή, να σκύψει τό κεφάλι σέ κύνους που θέλουν να μ' άβουν και πάλι κάτω από τό ζυγό τους.

ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ

25 Σεπτέμβρη 1979

Εργατική Πρωτοβουλία

Σέ μιά από τις τελευταίες συγκεντρώσεις, στή θηρών, ένας εργάτης σηκώνεται και μιλάει. Μιλάει για πρώτη φορά. Άλλά έ κελντ ή στιγμή μιλάγε ή εργατική τάξη. Μιλάει για τό ότι ακόμα και οι τρακόσιοι που έχουν άπομείνει μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα. Μιλάει

για τις παρατάξεις που είδαν δλοι ότι δέν κάνουν τίποτε. Μιλάει για τό νόημα του άγώνα. Αυτό του άγώνα που οι εργάτες του Πίτσου θα συνεχίσουν άλλο. Γιατί πιά, μετά από 6 μήνες άγώνα και ξεπουλήματα, και οι "τρακόσιοι" δέ θα μπουρέσουν στον Πίτσο. Άλλο πιά

Μια εργατική πρωτοπορεία στον Πίτσο;

Είναι φανερό απ' όσα ήδη αναφέραμε, όπως και απ' όλη την ιστορία των αγώνων του Πίτσου, πώς έχουμε να κάνουμε με ένα εργοστάσιο που έφτασε σε ένα επίπεδο αγώνων πρωτοεξιδιωτογιά οποιοδήποτε ελληνικό εργοστάσιο μέσα στα τελευταία 5 χρόνια. Τό ιστορικό των αγώνων του Πίτσου είναι ένα ολόκληρο βιβλίο.

Οπότε μπαίνει αυτόματα το ρώτημα: γιατί στον Πίτσο, ενώ από την αρχή υπήρχαν στο εργοστάσιο αγωνιστές της άκρας αριστεράς που πήραν την πρωτοβουλία για το Σωματείο, που αποτέλεσαν πάντα μια πρωτοπόρα δύναμη σ' όλους τους αγώνες, που προσπάθησαν να προωθήσουν νέες πρακτικές στο εργοστάσιο, για ποιο λόγο δε δημιουργήθηκε, δε "βγήκε" μια εργατική πρωτοπορία που θα μπορούσε να πάρει στα χέρια της τον αγώνα;

Μ' αυτό το ζήτημα πιάνουμε κατ' αρχήν ένα γενικότερο θέμα που σχετίζεται με όλη την ιστορία των πέντε χρόνων αγώνα των εργοστασιακών σωματείων. Τό ότι δηλαδή, ΠΟΥΕΝΑ, σε κανένα εργοστάσιο δεν είδαμε να σχηματίζεται μια τέτοια πρωτοπορία με μια κάποια σταθερότητα και συνέχεια. Και εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα αποφασιστικό πρόβλημα. Με τό πρόβλημα του ίδιου του επίπεδου των αγώνων του εργοστασίου, με τό όρια της συνείδησης που διαμόρφωσε. Και είναι φανερό πώς σε μία φάση αγώνων που τό κέντρο βρισκόταν ΜΟΝΟ στο εργοστάσιο, που ό χαρακτήρας των αγώνων δεν ξεπερναγε χοντρικά όρισμένα οικονομικά αίτήματα, που ακόμα δεν είχαν αναπτυχθεί αγώνες ενάντια στην ιεραρχία, για συνθήκες δουλειάς, ατυχήματα, και τό σπουδαιότερο που δε μπόρεσαν να υπάρξουν αγώνες που να ΣΕΠΕΡΝΑΝΕ τό ατομικό εργοστάσιο, είναι φανερό ότι τό επίπεδο συνείδησης που διαμορφωνόταν δε μπορούσε να ξεπεράσει όρισμένα όρια. Κι αυτά ήταν τό όρια της εργατικής πρωτοπορίας που διαμορφώθηκε τό πρώτα χρόνια στα εργοστάσια: δημιουργία του σωματείου, πάλη ενάντια στις απολύσεις, μεροκάματα. Αυτά απαιτούσε ή πραγματικότητα, αυτό μπόρεσε να γίνει στα εργο-

στάσια. Τά όρια αυτής της φάσης έχουν αρχίσει μόλις να φαίνονται τό τελευταία χρόνια και δεν είναι εύκολο να ξεπερασθούν. Έτσι, σ' όλους τους τελευταίους αγώνες, που απαιτούσαν μία πρωτοπορία που να ξεπερνάει αυτό τό επίπεδο, ήταν χαρακτηριστική ή αδυναμία του εργατικού κινήματος να προχωρήσει πιο πέρα.

Και στον Πίτσο; Έδω ή κατάσταση ήταν σχετικά διαφορετική. Είχαμε ένα εργοστάσιο που για 5 χρόνια δε λύγισε, ένα εργοστάσιο όπου, μέσα από αλεπάλληλους αγώνες, δημιούργησε ένα ΑΝΩΤΕΡΟ επίπεδο συνείδησης. Ένα επίπεδο συνείδησης που έφτασε αυθόρμητα να

τεινει να ΣΕΠΕΡΑΣΕΙ τό επίπεδο του υπόλοιπου εργατικού κινήματος. Και υπήρχαν μέσα στο εργοστάσιο και μερικά στοιχεία της άκρας αριστεράς που δεν ήταν περιθωριακά. Γιατί λοιπόν εδώ δεν είχαμε τό δημιουργία μιας τέτοιας σχετικά μαζικής εργατικής πρωτοπορίας;

Έδω θα πρέπει να δομηθούν ιδιομορφία του Πίτσου. Ο Πίτσος ήταν ένα εργοστάσιο σχετικά μεγάλο, 1.200 εργάτες, κι όχι όπως τό περισσότερα ελληνικά εργοστάσια με 200-500 εργάτες. Ταυτόχρονα, μέσα στο εργοστάσιο, με 5 χρόνια αγώνες, είχε κατακτηθεί τόσο ένα σχετικά ψηλό μισθολογικό επίπεδο όσο και αρκετές έγγυησεις (έναντια στην απόλυση, πολλά διαλείματα, πολύ χαμηλότεροι ρυθμοί δουλειάς). Και όλα αυτά είχαν κατακτηθεί μέσα από τό μορφή Σωματείου.

Αυτή ή πραγματικότητα έκανε τους εργάτες του Πίτσου να βρίσκονται μέσα σ' ένα εργοστά-

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ στη τρομοκρατία των αφεντικών



1976



1979

οι εργάτες του ΠΙΤΣΟΥ θα νικηθούν

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

σιο που δέ συγκρινόταν με τὰ υπόλοιπα, ἀπὸ όλες τὲς ἀπόψεις. Αὐτὴ ἡ ἀναντιστοιχία μετὰ τὸ ὑπόλοιπο ἐργατικὸ κίνημα καὶ τὲς συνθήκες δουλειᾶς τῶν ὑπόλοιπων ἐργατῶν, ποὺ τὰ τελευταῖα 2 χρόνια ἦταν ἐξαιρετικὰ μεγάλη, ἐπέτρεπε εἰς προχωρημα τῆς συνείδησης τοῦ συνόλου τῶν ἐργατῶν (ἡ τουλάχιστον τῆς πλειοψηφίας τους) χωρὶς νὰ χρειάζεται ἡ νὰ μπαίνει πρόβλημα κάποιου ἐπόμενου βήματος, κάποιου ξεχωρισμένου μῆκος σημαντικῆς πρωτοπορίας.



Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι οἱ ἐργάτες τοῦ Πίτσου ἦταν ΣΑ ΣΥΝΟΛΟ μιά ἐργατικὴ πρωτοπορία γιὰ ὅλο τὸ ἐργατικὸ κίνημα. Μέσα σὲ συνθήκες ποὺ στὰ ὑπόλοιπα ἐργοστάσια αὐξάνονταν ἡ ἐντατικοποίηση, οἱ ἀπολύσεις, κλπ., ὁ Πίτσος φάνταζε σὰ μιά ὁρατὴ αὐξημένη ἐργατικὴ ἐξουσία καὶ δικαιωμάτων. Ἐτσι, μετὰ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, δὲν ὑπῆρχε καμιά ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ γιὰ κάποιο βῆμα παραπέρα.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο καὶ ἡ ἄκρα ἀριστερὰ τοῦ ἐργοστασίου, ποὺ προχωροῦσε τὲς προβληματικὲς ἐνὸς νέου προχωρήματος στὸν Πίτσο, πάλι ἐνάντια στὴν ἱεραρχία, ἀρνηση τῆς ἐντατικοποίησης, παρόλο ποὺ κατόρθωνε νὰ συσπειρώνει λίγους ἐργάτες στὴν ἀντίθεση μετὰ τὴν ταχτικὴ τοῦ σωματείου συνεργασίας μετὰ τὴ διεύθυνση τοῦ ἐργοστασίου, δὲ μποροῦσε ΑΚΟΜΑ νὰ μαζικοποιηθεῖ, καὶ πολλές φορές βρέθηκε ἀπομονωμένη. Γιατὶ αὐτὰ ποὺ εἶχε νὰ προτείνει φάνταζαν στὰ μάτια τῆς μάζας τῶν ἐργατῶν σὰν ἐξαιρετικὰ προχωρημένα πράγματα, σὰν παραμύθια μπροστὰ στὴν πραγματικότητα τοῦ συνόλου τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος.

Ἐπιπλέον καὶ τὸ ΕΕΩ ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο, δηλαδή ἡ γενικὴ πολιτικὴ κατάσταση, δὲν εὐνοοῦσε μὴ τέτοια συνειδητοποίηση. Αὐτὸ περισσότερο μάλιστα ποὺ ἡ συνείδηση ἐνὸς ἰσχυροῦ καὶ μεγάλου σωματείου

ΜΕΣΑ στὸ ἐργοστάσιο δὲν δημιουργοῦσε τὴν ΑΝΑΓΚΗ γιὰ τὴν ἀναφορὰ πρὸς τὸ ΕΕΩ. Ὁ καθένας ποὺ φάχνει γιὰ κάτι ΕΕΩ ἀπὸ τὸ χωρὸ του, ἐξῶ ἀπὸ τὴν δουλειά του, τὸ κάνει μόνο ὅταν νοιώθει ὅτι τὸ ΜΕΣΑ δὲν ἀρκεῖ, δὲ μπορεῖ νὰ τὸν καλύψει. Καὶ οἱ ἐργάτες τοῦ Πίτσου ἐνοιῶσαν πὺς ἦταν τόσο δυνατοὶ μέσα, ὥστε ἡ ἐξωτερικὴ τους πολιτικοποίηση δὲν ξεπέραγε μιά ἀπλή στρόφη πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ μιά ἀφηρημένη ἀναφορὰ στὰ ἀριστερὰ κόμματα.

Ἐτσι, τοὺς "ἐξτρεμιστές" μέσα στὸ ἐργοστάσιο, οἱ ἐργάτες τοὺς ἐκτιμοῦσαν, τοὺς θεωροῦσαν πρώτους στοὺς ἀγῶνες, τοὺς πλεονέκτους ὑπερασπιστὰς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων ἀλλὰ δὲν ἔβλεπαν τὸ λόγο γιὰ τὸν ὅποιο θὰ πῆγαιναν μαζὶ τους. Ἡ στάση τους αὐθόρμητα ἦταν: "Μᾶς χρειάζονται καὶ οἱ ἐξτρεμιστές ἀλλὰ μᾶς χρειάζεται καὶ μιά ρεφορμιστικὴ διοίκηση ποὺ, ἔστω κάτω ἀπὸ πιέσεις, τελικὰ ἐξασφαλίζει τὰ δικαιώματα καὶ τὲς κατατήσεις μας".

Αὐτὴ ἡ κατάσταση, τῆς ὑπαρξης μῆκος "μαζικῆς πρωτοπορίας" καὶ τῆς ἀδυναμίας νὰ δημιουργηθεῖ μιά πρωτοπορία ἄλλου τύπου, ἐπρόκειτο νὰ μπεῖ σὲ κρίση μόνο μέσα ἀπὸ τὴν ΗΤ ΤΑ. Ἐπρεπε νὰ φανεῖ, μέσα ἀπὸ τὴν ἀπεργία, τὸ τί μπορεῖ νὰ δώσει μιά ρεφορμιστικὴ ἡγεσία, νὰ φανεῖ τὸ τί σημαίνει ἡ ἀπομόνωση ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο ἐργατικὸ κίνημα, νὰ φανεῖ ὁ ρόλος τῶν κομμάτων καὶ τῶν παρατάξεων, γιὰ νὰ ἀρχίσουν νὰ μπαίνουν τὰ πρῶτα ἐρωτήματα. Μόνο μέσα ἀπὸ τὴν ἀντίθεση, μόνο μέσα ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπιση ἄλλων ἀμεσα προβλημάτων, μποροῦν νὰ μποῦν οἱ βάσεις γιὰ τὸ πέρασμα σ' ἓνα ἀνώτερο ἐπίπεδο.

Καὶ πραγματικὰ ἄρχισε πιά νὰ μπαίνει ἓνας ἄλλος προβληματισμός. Γιὰ πρώτη φορὰ φάνηκε τί σημασία εἶχε ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ἀπεργοσπαστῶν καὶ τί ρόλο ἐπαιξε ἡ διοίκηση. Φάνηκε τί σημασία εἶχε ἡ σύνδεση μετὰ τὸ ὑπόλοιπο ἐργατικὸ κίνημα καὶ τί ρόλο παίζουν τὰ κόμματα. Ἐτσι, οἱ ἐργάτες ποὺ στὴν ἀρχὴ βλέπανε τοὺς βουλευτὲς σὰν πολὺ συμπαθητικὰ άτομα ποὺ ἐρχονται νὰ τοὺς βοηθήσουν, στὸ τέλος λέγανε: "Γιὰ τί δὲ μᾶς δίνουν τὸ μισθὸ τους μισθό"; Αὐτόχτησαν συνείδηση λίγος γιὰ τὸ ρόλο τοῦ βουλευτῆ. Ἀπέναντι στὲς "παρατάξεις" καὶ τὰ κόμματα, ἡ θέση τους ἦταν: "Τί τὲς θέλουν τὲς συγκεντρώσεις στὰ Ἀκροπόλ καὶ δὲν ἐρχοῦνται ἐδῶ πέρα. Τί τὸν κάνουν αὐτὸ τὸν κόσμο ποὺ κα-

τεβάζουν;". Πρὶν, ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα τοὺς ἦταν ξένα. Τώρα ἀρχισαν νὰ μπαίνουν στὸ νόημα.

Καὶ αὐτὸ τὸ πάριμο συνείδησης πᾶει παραπέρα. Πᾶει ἀπαραμέτρητα μέσα ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν νέων συνθηκῶν δουλειᾶς μπρὸς στὲς ὁποῖες βρίσκονται. Πηγαίνουν στὰ ἀλλὰ ἐργοστάσια, σὲ ἄλλες δουλειές καὶ ἐκεῖ ἡ τοὺς διώχνουν ἀμέ-



σως μόλις ἀκοῦνε Πίτσο, ἡ ὅπου δουλεύουν ἀρχίζουν ἀμέσως τὲς διαμαρτυρίες, τὲς φωνές (μάλιστα, σὲ δύο-τρὲς περιπτώσεις κινδύνου ἄρχισαν καὶ κινήσεις σφίξης τῶν ὑπόλοιπων ἐργατῶν). Οἱ ἐργάτες τοῦ Πίτσου ποὺ ἔφτασαν στὸ "Κλεῖστο τὸ Νταχάου", στὸ "Βίλα στὴ βίλα τῶν ἀφεντικῶν", σ' ἓνα ἐπίπεδο πάλης δηλαδή ποὺ ξεπερνᾷ τὸ παλιὸ ἐργατικὸ κίνημα, ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΟΥΝ αὐτὴ τὴν ἄλλη πραγματικὴ τους ΜΕΤΑ, μετὰ τὴν ἦτα.

Τώρα, τουλάχιστον γιὰ ἓνα κομμάτι τῶν ἐργατῶν, μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐκεῖνο τὸ ἰδεολογικὸ ἄλμα ποὺ θὰ τοὺς ὀδηγήσει παραπέρα. Φυσικά, γιὰ τοὺς περισσότερους, σχεδὸν ὅλους, ἐξῶ πιά ἀπὸ τὸν Πίτσο.



ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ



Ο αγώνας του Πίτσου ήταν ταυτόχρονα το κύκνειο άσμα της φάσης του εργατικού κινήματος "δημιουργία εργοστασιακού σωματείου" και από την άλλη το προϋδέασμα μιας άλλης πρακτικής, μιας άλλης φάσης.

Φάνηκε ξεκάθαρα απ' αυτόν τον αγώνα πώς το εργατικό κίνημα φτάνει αθόρυμτα μπρος στην αναγκαιότητα άλλων πρακτικών, που να ανταποκρίνονται στις σημερινές συνθήκες του αγώνα, ενώ από την άλλη η μορφή που είχε το εργοστασιακό εργατικό κίνημα δεν μπορεί να εκπράξει αυτήν την αναγκαιότητα. Όταν δηλαδή αρχίζουν αγώνες που για να νικήσουν έχουν ανάγκη :

α. Από ένα επίπεδο οργάνωσης και συνείδησης που να ξεπερνάει την παλιά μορφή, δηλαδή τη διοίκηση που κάνει ότι θέλει, που κάνει τις διαπραγματεύσεις και τον αγώνα, ενώ οι εργάτες απλά συμμετέχουν σε μια απεργία, που γίνεται σχετικά "ήσυχα", χωρίς να μπορούν να αντιμετωπίσουν την αστυνομία ή τους απεργοσπαστές. Σήμερα χρειάζεται κι' έχει φανερό, ανώτερο επίπεδο συμμετοχής των εργατών, πάλι να πετάνε και άλλο επίπεδο ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ. Κι' αυτό είναι δεμένο και με την μορφή των αγώνων. Δεν μπορείς να νικήσεις σήμερα με την παραδοσιακή απεργία. Μόνο με μια διαρκή πάλη, έναν ανταρτοπόλεμο στο εργοστάσιο, που δεν αφήνει στιγμή ήσυχο το άφεντικό, μόνο με απεργίες που ξεπερνάνε την παραδοσιακή τους ήσυχία και χτυπάνε σκληρά το άφεντικό και τους λακέδες του. Αυτές οι πρακτικές, που εμφανίστηκαν στον Πίτσο, αλλά μόνο εμφανίστηκαν, απαιτούν άλλη οργάνωση, δεν αρκεί το σωματείο με τη μορφή που είχε. Δεν αρκεί ένα σωματείο δεμένο απ' τον 330 και την "νομιμότητα" του, που λειτουργεί σαν κεφάλι και σώμα χωριστά. Χρειάζεται οργάνωση των εργατών, στη γραμμή, σε μικρή ομάδα που κάνει συγκεκριμένες δουλειές, συνολικά με κέντρο τη Συνέλευση. Και οι εργάτες του Πίτσου αν αποτελούν ένα υπόδειγμα είναι γιατί αυτά τα χρόνια προχώρησαν προς μια τέτοια πρακτική ανταρτοπόλεμου, γιατί στην τελευταία απεργία τους ξεκίνησαν νέες πρακτικές. Όμως αυτό μένει μισό γιατί δεν κατόρθωσε να ξεπεράσει την παλιά οργανωτική δομή και άρα την παλιά ήγηση. Και φυσικά δεν ήταν δυνατό ένα εργο-

στάσιο μόνο του, που ήταν ήδη εξαιρετικά προχωρημένο, να λύσει, να δώσει έτοιμη τη λύση γι' αυτά τα προβλήματα. Το ζήτημα πάντως είναι ότι η βάση για μια τέτοια αλλαγή υπάρχει και οι νέες πρακτικές εμφανίστηκαν σε μια ζωντανή βάση στον Πίτσο.

β. Το δεύτερο αποφασιστικό στοιχείο είναι η ανάγκη πλατύτερης ένδοξης του εργατικού κινήματος. Πάλι να πετάνε πια δεν αρκεί το κάθε εργοστάσιο να κατεβαίνει μόνο του σε απεργία, και να παλεύει απομονωμένο. Πια χρειάζεται να αρχίσει να υπάρχει κάποιο εργατικό μέτωπο, απέναντι στο μέτωπο που ήδη έχουν φτιάξει τ' άφεντικά. Το εργατικό κίνημα δεν μπορεί να τ' αβγάει πέρα μένοντας κομματιασμένο.

Πώς γίνονται αυτά τα βήματα, βήματα που άφορουν μια ολοκληρωμένη ιστορική περίοδο :

Και εδώ μπαίνουν τα προβλήματα. Μέσα στο εργατικό κίνημα δεν υπάρχει σήμερα μιαν τέτοια πρωτοπορία που να μπορεί να απαντήσει σ' αυτά τα δυο προβλήματα. Γιατί όπως φάνηκε και στον Πίτσο, για να μπορείς μια νέα πρακτική, μια νέα τάση να γίνει ήγεμονική, χρειάζεται η παρέμβαση μιας κάποιας εργατικής πρωτοπορίας. Με τον ίδιο τρόπο που μερικά χρόνια πριν υπήρξε μια πρωτοπορία εργατών ικανή να ξεκινήσει την οικοδόμηση των εργοστασιακών σωματείων. Τό 'ίδιο και σε ακόμα μεγαλύτερη έκταση, ισχύει και για την ενοποίηση, του εργατικού κινήματος, που είναι ένα καθήκον που απαιτεί από μια περισσότερα πράγματα.

Έτσι ενώ, κι' αυτό είναι το δίδαγμα του Πίτσου, υπάρχουν μέσα στην εργατική τάξη τάσεις και ανάγκες μιας νέας πρακτικής, αυτές δεν έχουν μεταβληθεί σε μια συνειδητή πρακτική και κατεύθυνση. Δείχνει δηλαδή μια σχετικά ομοιογενή εργατική πρωτοπορία. Και αυτό έχει φανερό γενικότερα ενώ στους τελευταίους αγώνες έχουν αρχίσει να μπαίνουν όλο και καινούργια, ποιοτικά, αιτήματα (συνθήκες δουλειάς, άτυχα κλπ.), όμως αυτή η αλλαγή δεν έχει εκφραστεί ακόμα και στο επίπεδο μιας συνειδητής κατεύθυνσης. Το αποτέλεσμα είναι η ήττα αυτών των κινητοποιήσεων ('Αμια ντίτ στην Πάτρα, Πετζετάκις κλπ.).

Είναι απλό και εύκολο να πούμε. Θα πρέπει να παλαίψουμε για να γίνει. Πάλι να πετάνε προωθήσουμε και να προπαγανδίσουμε νέες πρακτικές και την αναγκαιότητά τους, να προετοιμάσουμε το έδαφος για μια νέα φάση.

Όμως αυτό δεν αρκεί. Δεν αρκεί να πετάνε. Κάποτε το κίνημα θα φτάσει ως εκεί, και εγώ βοηθάω. Για να μπορείς να επιταχύνεις τη διαδικασία θα πρέπει με βάση την πραγματικότητα να γίνει μια σωστή επιλογή για τον χώρο, και κατεύθυνση της παρέμβασης.

Δηλαδή η εμφάνιση και η μαζικοποίηση νέων πρακτικών στο εργοστάσιο δεν περνάει μόνο, και πάντα μέσα από το ίδιο το εργοστάσιο. Περνάει πολύ συχνά ΕΞΩ απ' αυτό, από την γενική πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα.

Κι' άς το δούμε πιο συγκεκριμένα.

Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς πάλης καί τῆς ὁργάνωσης στό ἐργοστάσιο εἶχε φανεῖ καί στή δικτατορία καί εἶχαν γίνεи ἀρκετές προσπάθειες πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Ὅμως ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἔλλειψη μιᾶς πρωτοπορίας - σχετικὰ μαζικῆς - μέσα στό ἐργοστάσιο, αὐτὸ δὲν μπόρεσε νὰ γίνεи. Μπόρεσε νὰ γίνεи μόνο μερικοὺς μῆνες μετὰ τὴ μεταπολίτευση.

Κι' αὐτὸ γιὰτὶ σ' ἓνα πολιτικὸ κλίμα, πού ἄρχισε ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο καί πού κορυφώθηκε μετὰ τὴ μεταπολίτευση μπόρεσαν νὰ διαμορφωθοῦν τόσο οἱ γενικώτερες πολιτικὲς πρωτοπορεῖες, ὅσο καί οἱ συγκεκριμένες ἐργατικὲς καί ἐργο-στασιακὲς, πού μπόρεσαν νὰ δώσουν τὴν ὠθηση γιὰ τὸ ξεκίνημα στό ἐργοστάσιο, μέσα σ' ἓνα γενικὸ πολιτικὸ κλίμα πού ἔκανε δυνατὴ τὴν πρωταρχικὴ ὁργάνωση καί πάλι.

Σήμερα ὅταν ΜΒΕΑ στὰ ἐργοστάσια δὲν εἶναι διαμορφωμένες αὐτές οἱ νέες πρωτοπορεῖες πού χρειάζονται γιὰ μιὰ νέα φάση ἀγώνα, θὰ εἶναι οὐτοπικὸ νὰ περιμένουμε πῶς ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος θὰ περάσει αὐτόματα μέσα ἀπὸ τὴ δυνάμειά του στό ἐργοστάσιο καί μόνο.

Σήμερα μιὰ νέα ἐργατικὴ πρωτοπορεία χρειάζεται γιὰ νὰ διαμορφωθεῖ, τὸ χρειάζεται πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅτι τὰ προηγούμενα χρόνια, χρειάζεται ἐπιτακτικὰ καί τὸ ΒΕΡ ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο.

Χρειάζεται τὴν ἀνάπτυξη ἐκείνου τοῦ γενικοῦ πολιτικοῦ καί κοινωνικοῦ κινήματος, πού θὰ ἐπιτρέψει τὴν ταχύτερη διαμόρφωση αὐτῶν τῶν πρωτοπορειῶν μέσα σὲ μιὰ ἀντικαπιταλιστικὴ ἰδεολογία, πού θὰ δώσει ΑΥΡΙΟ ἀπάντησιν καί στό πρόβλημα τῆς ἀνάπτυξης ἐνός ΝΕΟΥ κινήματος μέσα στὰ ἐργοστάσια.

Σήμερα οἱ ἐργατικὲς πρωτοπορεῖες, περνᾶνε μέσα ἀπὸ τὴν Ἀγία Βαρβάρα μέσα ἀπὸ τὴν ἀρνηση τοῦ ἀστικοῦ σχολείου, μέσα ἀπὸ τὰ γενικὰ κοινωνικά κινήματα, περνᾶνε μέσα ἀπὸ τὴ διαόληση, τὸν ἄλλο τρόπο διασκέδασης ἀκόμα. Περνᾶνε μέσα ἀπ' τὴ γειτονιά, τὴ δουλειὰ στή γειτονιά, μέσα τελικὰ κι' ἀπὸ τὴ γενικὴ πολιτικὴ πάλι, στὸν ἴδιο βαθμὸ τουλάχιστο μέ τὴν Ἀμε

αντίτ, τὸν Πετρετάκη, τὸν Πίτσο.

Φυσικὰ ταυτόχρονα δὲν παύουν νὰ ἐκφράζονται - νταί στοὺς χώρους δουλειᾶς, ἀλλὰ μιὰ συνειδητὴ ἀντίληψη, ἀκόμα ἐκφράζεται ἀτομικὰ καί μεи οφηφικὰ.

Ὅμως μόνο ἓνα κίνημα ἔμπραχτης κριτικῆς τῶν γενικώτερων θεσμῶν τῆς κοινωνίας καί τοῦ κράτους θὰ μπορέσει ν' ἀνοίξει τὸ δρόμο, νὰ ἐνισχύσει τίς δυνατότητες ΜΒΕΑ στό ἐργοστάσιο.

Γι' αὐτὸ ὅχι μόνο μιὰ γενικὴ πολιτικὴ δραστηριότητα αὐτοῦ τοῦ τύπου τοῦ κινήματος τῆς νεολαίας π.χ., ἀνοίγει τὸ δρόμο καί γιὰ τὸ ἐργατικὸ κίνημα, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ σήμερα ἡ προσπάθειά μας θὰ πρέπει νὰ στραφεῖ στὴν συμμετοχὴ ἤδη στοιχείων τῆς ἐργατικῆς τάξης καί εἰδικὰ τῆς νεολαίας σ' αὐτὸ τὸ κίνημα, δουλειὰ - πρᾶξ - παγάνδρας καί προετοιμασίας σὲ σχέση μετὰ τίς γενικώτερες ἀνάγκες.

Ἐνῶ παράλληλα θὰ πρέπει νὰ συνεχίζεται ἡ προπαγάνδισιν καί ἡ προώθηση μέσα ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο αὐτῶν τῶν νέων ἀναγκαιοτήτων.

Πάντως χωρὶς ἓνα νέο πολιτικὸ - ἰδεολογικὸ κίνημα - συνολικώτερο - ἡ διαδικασία στό χώρο τοῦ ἐργοστασίου θὰ πάει πολὺ ἀργά.

Ὁ Πίτσος τελικὰ κλείνοντας ὀριστικὰ μιὰ παλιὰ φάση, γεννιώντας τὰ πρῶτα ἔμβρυα μιᾶς νέας, μᾶς βάζει μπρὸς τὸ πρόβλημα τῆς συνέχειας. Ἀπὸ πού θὰ περάσει; καί πιστεύουμε πῶς ἡ ἀπάντησιν εἶναι καθαρὴ. Τὴν δίνει ἤδη ἡ πραγματικότητα:

Μὲ στήριγμα πάντα τὴν πραγματικότητα τοῦ ἐργοστασίου προωθώντας ἀκόμα ἐκείνους τοὺς ἀγῶνες πού συνεχίζουν νὰ γίνονται, προωθώντας τίς πρωτοπόρες πρακτικὲς ΜΒΕΑ στό ἐργοστάσιο (κι' ἄρα ὅχι ΒΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ τοῦ ἐργοστασίου) ἀνάπτυξη ἐνός κινήματος ἔξω ἀπ' αὐτό. Μόνο ἔτσι μπορεῖ ἐκεῖνο τὸ θεμελιανὸ στοιχεῖο πού ἔλειπε ἀπὸ τὰ 5 χρόνια ἀγῶνων, δηλαδή τὸ δέσιμο τοῦ ἐργοστασίου μετὰ τὸ ἔξω, νὰ πραγματοποιηθεῖ. Κι' αὐτὸ σήμερα εἶναι ἀνάγκη. Ὁ Πίτσος εἶναι τὸ ὄριο τῆς παλιᾶς φάσης.



ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

παίνεται πώς τό ποδόσφαιρο στη χώρα μας προκαλεί μεγαλύτερη λαϊκή κινητοποίηση από κά ποια άπεργία, πολιτική συγκέντρωση ή διαδήλωση. Αυτό τουλάχιστον είναι τό "θλιβερό" συμπέρασμα πού βγάζουν περίλυποι διάφοροι σοβαροί "άναλυτές", συχνά "άκροαριστεροί".

Αυτό τό συμπέρασμα βγάζουν από τήν καταπληκτική λαϊκή κινητοποίηση τής νεολαίας καί τοῦ λαοῦ τῶν Μεγάρων. Αυτό βγάζουν από τό ξεδίπλωμα τής λαϊκής βίας καί αντίστασης, πού ἔφτασε μέχρι τά δίκλινα, πού ἐκφράστηκε μέ δεκάδες καί εκατοντάδες κοκταήλ μολότωφ, μέ τή μαζική ἐπίθεση στήν αστυνομία, μέ τή δημιουργία ἁκμά καί τεθωρακισμένων, από τρακτέρ στά ὁποῖα μπήκαν χαλυβδόφυλλα, μέ τήν κατάληψη καί τήν πυρπόληση τῶν γραμμῶν τοῦ τραίνου, μέ τήν ἀπόπειρα νά καεῖ τό στάδιο, πού ἔγινε τό Σάββατο, μέ τήν ἀντίσταση πού ἐμπόδισε ὁλοκληρωτικά τήν εἴσοδο τῶν ΜΑΤ στά Πλακίδια καί τή Μάνη, αὐτές τς λαϊκές μεγάριώτικες συνοικίες.

Καί φυσικά καί δέν ἔγιναν γιά τό...ποδόσφαιρο. Ἀλλά ὅχι μέ τήν ἐννοια πώς ἡ ἀντίσταση ἔγινε γιά "πολιτικούς λόγους", ὅπως θάθελε νά τό ἐμφανίσει ἡ "ἀντιπολίτευση" τῶν Μεγάρων, πού ἔβαλε σάν κέντρο τῆς τόν Ἔβερτ καί τήν κυβέρνηση, ἐπειδή ὑποβίβασε τό Βόζαντα γιά νά βάλει τή δική του ὁμάδα, τό "Ρούφ", στή θέση του. Ἀν θέλει κανεῖς νά βρεῖ τό πολιτικό στοιχείο στήν ἐξέγερση τῶν Μεγάρων θά πρέπει νά πᾶει πέρα ἀπό τήν πολιτικάντικη "πολιτική" πού ἔχει συνηθίσει νά κάνει. Ἡ ἐξέγερση στά Μέγαρο δέν ἦταν τό "εὐκολο κάλυμμα" τῆς ἀντι-καρμανλικῆς διάθεσης, ὅπως τό ἐμφανίζει, καί θά συνεχίσει νά τό ἐμφανίζει, μιά μερίδα τῆς κοινοβουλευτικῆς καί ἐξω-κοινοβουλευτικῆς ἀντιπολίτευσης.

Ἡ ἐξέγερση στά Μέγαρο, ὅπως καί ἡ παλιότερη ἱστορία μέ τά "ἀρχαῖα" στήν Κρήτη, φαίνονται τόσο παράλογες στό μικροαστό "ἀναλυτή", πού δέ μπορεῖ νά καταλάβει τίποτε. Κι αὐτό μετράει ὅλο τό βάθος τῆς ἄγνοιας τοῦ διανοούμενου τῶν 4 κεντρικῶν τετραγώνων τῆς Ἀ-

θήνας γιά τς πραγματικές διαδικασίες τῆς γέννησης καί ἀνάπτυξης τῶν κοινωνικῶν κινημάτων.

Αὐτό πού στά μάτια τους φαίνεται τό "παράλογο" στοιχεῖο τῶν μαζῶν, πού τοὺς βυθίζει σέ ἀντιδραστικές καί βαθυσοδ-χαστες ἀναλύσεις γιά τήν "ψυχολογία τοῦ ὄχλου", δειχνεῖνά τι ἄλλο. Δείχνει πώς σέ συνθήκες κοινωνικοῦ καί πολιτικοῦ ἀδιέξοδου, οἱ μάζες τελνουν νά ἐκφράσουν τήν ἀντιπαράθεσή τους μέ τό κράτος ὅχι ἐκεῖ πού κυριαρχεῖ τό "σινέ" παίχνει μιᾶς κενῆς καί δημιουργικῆς πολιτικῆς, ὅχι ἐκεῖ ἀπ' ὅπου βρίσκονται ἀπόλυτα ἀποκλεισμένες, δηλαδή τς "ὑψηλές σφαῖρες" τῆς πολιτικῆς, ἀλλά ἐκεῖ πού μποροῦν. Ἐκεῖ πού νοιώθουν ὅτι μποροῦν νά συμιετέχουν.



Καί δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι αὐτό συμβαίνει σήμερα. Δηλαδή τά πρῶτα χρόνια τῆς μεταπολίτευσης, σ' ὅλη τή χώρα, καί ἰδιαίτερα στήν ἐπαρχία, τό "ποδόσφαιρο" εἶχε πέσει. Κι αὐτό γιατί χιλιάδες νεολαῖοι ἔβλεπαν μιά δυνατότητα στήν πολιτική. Σύντομα ὅμως τά πράγματα ἀλλάξαν. Κι ἀλλάξανε γιατί εἶδαν πώς αὐτή ἡ πολιτική δέν τοὺς δίνει τίποτε, δέν εἶναι καί δικό τους, καί μάλιστα ἀποκλείει σέ μεγαλύτερο βαθμό τή νεολαία τῶν κατώτερων κοινωνικῶν στρωμάτων. Τό μόνο πού προσφέρει δέ, εἶναι φασαρίες μέ τήν αστυνομία χωρίς λόγο, ὅπως τοὺς φαίνεται, μιά καί ἡ "πολιτική" δέν τοὺς δίνει τίποτε. Καί τό καταφύγιο ἦταν καί πάλι τό ποδόσφαιρο. Δηλαδή, καί μέσα ἀπό τό ὁποῖο μποροῦσαν εὐκολά νά ἐκφράσουν τό δυναμισμό





κατανοήσουν λίγο κι εκείνοι που καθημερινά φωνάζουν αυτά που οι Μεγαρίτες έκαναν στην πράξη ξεκινώντας από μία πολύ "τετριμμένη ιστορία" (έτσι είναι ο άτιμος ο όχλος).

Σήμερα, μέσα από τα Μέγαρα, χτές από την Άγία Βαρβάρα και τους αγρότες, περνάει η κοινωνική δυσαρέσκεια και κριτική των μαζών. Αν όρισμένοι επιμένουν να την μαντρώσουν πάλι από τον Άντρεα, στην ψευδοπολιτική του κοινοβουλίου, σύντομα θα αντιμετωπίσουν και άλλα τέτοια "παράλογα" φαινόμενα.

Γιατί μέσα από το "κεντρικό" πολιτικό αδιέξοδο και κενό που υπάρχει, ο λαός δε μπορεί να εκφραστεί. Γι' αυτό, για όριμένο καιρό θα συνεχίσει να εκφράζεται "περιφερειακά", μέχρι να φτάσει να μεταφέρει στο κέντρο αυτόν τον ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ ΕΚΦΡΑΣΗΣ.

τους και να αποκτήσουν την αίσθηση μιας "συμμετοχής". Γιατί ιδιαίτερα στην επαρχία, το ποδόσφαιρο και η "ομάδα" είναι κάτι το κοντινό, μοιάζει δικό τους, ή "οργάνωση" τους που τη ζουν σε δικιά τους, κάτι το οποίο μπορούν να ελέγχουν. Έτσι το ποδόσφαιρο εμφανίζεται σαν η μοναδική καταφυγή και διέξοδος σε μια θανατερή αδιέξοδη και γεμάτη άνια ζωή.

Μ' αυτό τον τρόπο το ποδόσφαιρο μεταβάλλεται σε κατεξοχή μέσο διοχέτευσης μιας δραστηριότητας και έκτονωσης. Αυτό όμως είναι ή μία όψη του νομίσματος. Στο βαθμό δηλαδή που μία κοινωνική "άνησυχία" διοχετεύεται στον αθλητισμό, είναι φυσικό να τελειώνει να ξεπηδάει μέσα από κατ'. Έτσι τα γήπεδα γίνονται κλασσικός χώρος βίας, και εκεί επεμβαίνουν τα ΜΑΤ, και ετοιμάζουν και τα σκυλιά, και αναπαράγεται ή αντίθεση με το κράτος ή την εξουσία του κράτους. Αύτη ή αντίθεση είναι ιδιαίτερα έντονη στις μικρές επαρχιακές ομάδες, όπου το ποδόσφαιρο είναι το μοναδικό γεγονός και όποιο ξεπηδάει πιο εύκολα, έστω και με διαστραμμένη μορφή, ή αντίθεση με το "κέντρο", τις μεγάλες ομάδες, τους έφοπλιστές και τελικά... με την κυβέρνηση.

Σ' αυτό το πλαίσιο λοιπόν, αυτή ή "παράλογη" εξέγερση γίνεται πολύ λογική όταν τη δούμε με μέ το μάτι του κόσμου και όχι του έγκολαπτόμενου καθοδηγητή ή "επιστήμονα".

Και φυσικά και δέν... έγινε για το ποδόσφαιρο αλλά μέσα από το ποδόσφαιρο. Και μάλιστα για έναν ακόμα λόγο. Τα "έπεισόδια" μεταβλήθηκαν σε εξέγερση από τη στιγμή και πέρα που το κράτος θέλησε να καταιέσει με τη γνωστή του κτη

νωδία. Από τη στιγμή και πέρα που τα ΜΑΤ έμπαιναν αδιάκριτα σε σπίτια και μαγαζιά και χτυπούσαν. Από τη στιγμή και πέρα που με τη νεολαία-φιλαθλους ενώθηκαν και οι υπόλοιποι κάτοικοι που δέν άνεχονταν τους "γερμανούς που εξαγαθύρισαν", από τότε και μετά ή εξέγερση των Μεγάρων πήρε έναν κεντρικό στόχο: την ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ. Αυτό ήταν το βαθύτερο περιεχόμενο της. Ότι ο λαός δέν άνέχτηκε τους κρανοφόρους να τον τσαλαπατάνε αδιαμαρτύρητα και τότε πήρε τα όπλα να. Έτσι ή ίδια ή παρέμβαση της αστυνομίας μετάτρεψε σε κάτι άλλο ένα απλό γεγονός, δηλαδή επέτρεψε να εκφραστεί όλο το μίσος του λαού και της νεολαίας ενάντια στο κράτος και τούσημ χανισμό του.

Κι όμως, αυτό το πράγμα, το σο απλό τελικά, πολλοί από εκείνους που καθημερινά φωνάζουν "αντίσταση στην κρατική τρομοκρατία", δε μπόρεσαν να το καταλάβουν. Δε μπόρεσαν να καταλάβουν ότι ή ΝΙΚΗ (γιατί οι Μεγαρίτες νίκησαν και ή αστυνομία υποχρεώθηκε να συνθηκολογήσει) των Μεγαριτών, ή αντίστασή τους, έχει μεγαλύτερη σημασία για τα "πολιτικά και δημοκρατικά δικαιώματα" από ότι μία πετυχημένη αθώωση ενός "αριστεριστή". Κι αυτό γιατί ένα μεγάλο λαϊκό σύνολο με μία πετυχημένη αντίσταση έδειξε στο κράτος ότι δε μπορεί άτιμωρητα να καταπατάει τα δικαιώματά του. Γιατί το δικαίωμα της διαμαρτυρίας, με την όποια ξεκίνησαν, είναι άναφαίρετο δικαίωμα τους και οποιος το παραβιάζει υφίσταται τις συνέπειες. Και οι ροπαλοφόροι είδαν σίγουρα πώς άλλο Έξάρχεια και άλλο μία ξεσηκωμένη πόλη. Αυτό μένει να το



Η ηττα των τραπεζιτικών και ο προγραμματισμός του κεφαλαίου

Τό καλοκαίρι κυριαρχήθηκε από τις κινητοποιήσεις των τραπεζιτικών, κινητοποιήσεις που μέσα στο γενικότερο κλίμα της πολιτικής, λιτότητας, των μέτρων για την οικοδομή, το αυτοκίνητο, τη βενζίνη έμοιαζαν να προαναγγέλλουν ένα θερμό φθινόπωρο και χειμώνα, με κέντρο μάλιστα τα μεσαία στρώματα και τα σχετικά ανώτερα στρώματα των μισθωτών.

Πράγματι οι κινητοποιήσεις των τραπεζιτικών ήταν σημαντικές. Αγκάλιασαν έναν τομέα με ισχυρή συνδικαλιστική οργάνωση και αποφασιστική θέση μέσα στο σύστημα, που μπορούν εύκολα να το παραλύσουν στο σύνολό του.

Γι' αυτό κι' οι κινητοποιήσεις τους έχουν αποφασιστική σημασία. Όπως και η ηττα τους και ο τρόπος με τον οποίο πέρασε.

Ποιός είναι ο χαρακτήρας και η φύση των κινητοποιήσεων των τραπεζιτικών;

Εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με κινητοποιήσεις ανειδίκευτων εργατών. Πρόκειται για ένα στρώμα, που κοινωνικά δεν μπορούμε, τουλάχιστον ακόμα, να το δούμε σαν κομμάτι του προλεταριάτου. Πρόκειται βέβαια για μισθωτούς, αλλά ακόμα για κομμάτι των μισθωτών μεσαίων στρωμάτων.

Αλλά στον κόσμο μας τίποτε πιά..... δεν είναι σταθερό.

Αυτοί που χτές η και σήμερα ακόμα ανήκαν στα μεσαία στρώματα αύριο θα έχουν εκπέσει στην κατάσταση του προλεταριάτου. Και βλέπουμε τα τελευταία χρόνια στη Δύση να αναπτύσσονται ένα σύνολο αγώνων των τραπεζιτικών, που μέσα από την "ηλεκτρονικοποίηση" και την έντατικοποίηση της δουλειάς, που όλο και περισσότερο αρχίζει να μοιάζει με "άλυσίδα" παραγωγής, αντιμετωπίζουν, και στα χρόνια που ρχονται η διαδικασία θα ένταθεϊ, τόσο έναν κοινωνικό υποβιβασμό, όσο και ανεργία μέσα ά πό την είσοδο της "μηχανοργάνωσης". Στην χώρα μας ακόμα δεν πρόκειται για κάτι τέτοιο. Αλλά πρόκειται για την έναρξη της διαδικασίας.

Τό πρόβλημα που συνολικά αντιμετωπίζει τό κράτος είναι τό πώς σε μία περίοδο λιτότητας θα υποτάξει και θα συμπιέσει οικονομικά όχι μόνο τους εργάτες αλλά και εκείνα τα στρώματα, μισθωτά ή όχι, που έχουν για τον ένα ή άλλο λόγο ένα ανώτερο εισόδημα και βιωτικό επίπεδο, όπως και μία ισχυρή θέση, που την έχουν κατακτήσει με τον ένα ή άλλο τρόπο. Καί στην περίπτωση των τραπεζιτικών η δύναμή τους ήταν συνδυασμός δύο πραγμάτων: Από τη μία της θέσης τους σε μία νευραλγική θέση της οικονομίας, που μάλιστα αυξάνονταν με μεγάλαχύτητα όλα τα μεταπολεμικά χρόνια και από την άλλη στην αντίστοιχη ισχυρή συνδικαλιστική τους οργάνωση.

Οι τραπεζιτικοί είχαν μία ισχυρή συνδικα-

λιστική οργάνωση από τα χρόνια της Κατοχής, που μάλιστα είναι από τις ελάχιστες στην Ελλάδα που θυμίζουν τις αντίστοιχες οργάνώσεις των ειδικευμένων εργατών και των συνδικάτων της Αμερικής, με καντίνες, λέσχες, καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, ισχυρά χρηματικά αποθέματα, κλπ. Γι' αυτό και τα συνδικάτα των τραπεζιτικών είχαν ένα ισχυρό κορπορατίστικο χαρακτήρα και ήταν έντονα δεμένα με την υπεράσπιση των υλικών συνθηκών των τραπεζιτικών. Ο συνδυασμός αυτών των φαινομένων οδήγησε στην κατάκτηση από την πλευρά τους ενός άρισμένου επιπέδου μισθών και κοινωνικής θέσης που αναμφισβήτητα τους κατέτασσε στα μεσαία στρώματα. Όμως τα πράγματα αλλάζουν ακόμα και σε μας: Η δουλειά και η έντατικοποίηση, ανεβαίνουν, οι κατώτερες, λιγότερο πληρωμένες δουλειές, πολλαπλασιάζονται. Ο αριθμός των γυναικών αυξάνεται. Κοινωνικά, αρχίζει άπό τα κάτω τουλάχιστον να μετασχηματίζεται η φύση της δουλειάς των τραπεζιτικών.

Αυτή η αλλαγή, στα κατώτερα κλιμάκια, όπως και ο αυξανόμενος ρόλος του Πανεπιστημιακού πτυχίου για τα ανώτερα κλιμάκια, υποσκάπτει την ενότητα, την παλιά κοινωνική ενότητα των τραπεζιτικών. Οι κατώτεροι υπάλληλοι, δακτυλογράφοι, ταμίες, κλπ. σε μεγάλο βαθμό θάμεινουν κατώτεροι, ενώ τα ανώτερα κλιμάκια θά τείνουν όλο και πιο πολύ να αναπαράγονται σε χωριστό κύκλωμα. Δηλαδή η παραδοσιακή ενότητα που στηρίζονταν στο υπαλληλικό προχώρημα και προβιβασμό, τείνει όλο και περισσότερο να ναι μία ούτοπία. Τί ένώνει πιά τον τμηματάρχη και τό διευθυντή με τον κατώτερο υπάλληλο τή δακτυλογράφο, τον ταμία; Στις σχέσεις της δουλειάς τους τείνουν όλο και περισσότερο να χουν σχέσεις υφιστάμενου και προϊστάμενου, όλο και περισσότερο σχέσεις ΙΕΡΑΡΧΙΚΕΣ. Αυτό που μέχρι σήμερα αποτελούσε αυτή την ενότητα ήταν η συνεύρεση πώς μέσα από μία κοινή δράση μπορούσαν να καταχτούν περισσότερες άπολαβές και μάλιστα οι ανώτεροι είχαν τη μερίδα του λέοντος. Έτσι τα σωματεία των τραπεζιτικών είχαν μπορούμε να πούμε ένα "διαταξικό"



χαρακτήρα. Συνενώνουν ανθρώπους, που ή υπόστασή τους όλο και περισσότερο πλησιάζει την προλεταριακή και άλλους που προφανώς ανήκουν στα ανώτερα μεσαία στρώματα, ακόμα και στην αστική τάξη. Με τή διόγκωση του αριθμού των τραπεζιτικών, που υπερτριπλασιάστηκε, αυτό τό φαινόμενο εντάθηκε. Ή θέση του τραπεζιτικού επαψε να έχει αυτό τον περιζήτητο χαρακτήρα που είχε κάποτε χωρίς φυσικά ακόμα να έχει μεταβληθεί και σε προλεταριακή. Όμως, όπως είπα με, παρά αυτές τις κοινωνικές αλλαγές, οι τραπεζιτικοί εξακολουθούν να κρατάνε ένα σύνολο από κατακτήσεις συνολικά.

Ή κυβέρνηση λοιπόν προχωράει για να βάλει "τάξη". Κι' αυτή τή χρειάζεται γιατί τόσο από τή μια θέλει άμεσα να συμπίσει τό έπίπεδο των τραπεζιτικών μέσα στο πλαίσιο των μέτρων λιτότητας, όσο και γιατί θέλει να μεταβάλει τούς τραπεζιτικούς σε πιο "εϋπλάστους", δηλαδή σε ένα όργανο που να μπορεί να τό χρησιμοποιήσει για τήν πολιτική της.

Και ή σύγκρουση αποκάλυψε αυτή τή νέα πραγματικότητα.

Ποιό ήταν κατ' αρχήν τό περιεχόμενο αυτής της σύγκρουσης; Τό αποφασιστικό πρόβλημα δέν ήταν άμεσα μισθολογικό και ξεπέρναγε και τό συγκεκριμένο, τό ώραιο, που ήταν απλά ή άφορη. Τό αποφασιστικό πρόβλημα ήταν τό θέμα της αντιπαράθεσης, τό θέμα της έξουσίας. Κι' αυτό για τήν κυβέρνηση σήμαινε να τσακιστεί ή "έξουσία" των τραπεζιτικών, να νικηθούν τά σωματεία τους, για να άνοίξει ο δρόμος για τήν ύποταγή τους.

Από τήν άλλη πλευρά, στο βαθμό που δέν έ πρόκειτο για μία απλή μερική σύγκρουση, άποκαλύφθηκαν όλες οι αντιφάσεις και αντιθέσεις που διαπερνούσαν τό στρατόπεδο των τραπεζιτικών. Από τήν μια φάνηκε ή ριζοσπαστικοποίηση που έχει προκαλέσει ή είσοδος χιλιάδων κατώτερων υπαλλήλων και αυτή ή αλλαγή στις συνθήκες δουλειάς που έπισημάνανε πάρα πάνω, ριζοσπαστικοποίηση που έκφράστηκε με τήν μαζικότητα των κινητοποιήσεων, με τό χαρακτήρα τους, που ξεπέρναγε τά παραδοσιακά όρια των "τραπεζιτικών" κινητοποιήσεων, τήν αντίθεση με τήν κυβέρνηση.

Όμως από τήν άλλη φάνηκε και ή αναντιστοιχία των σωματείων, ή άδυναμία τους να άνταποκριθούν σε μία αντιπαράθεση τέτοιας κλίμακας. Σωματεία που αντιπροσώπευαν μία παλιά σύνθεση του "σοβαρού" μικροαστού τραπεζιτικού βρέθηκαν στην "ήγεια" ενός αγώνα που έπαιρνε συνολικές πολιτικές διαστάσεις, με άποκορύφωμα τή συγκέντρωση και τις συγκρούσεις της 9 Μάη. Μία τέτοια αντιπαράθεση, που έφτανε σχεδόν να βάζει θέμα κυβέρνησης βρέθηκε σε χέρια έντελώς άκατάλληλα. Τό αποτέλεσμα ήταν προδιαγραμμένο. Κι' αυτό είχε κι' άλλες φανεές σε μία άλλη προηγούμενη σοβαρή ήττα, τήν πολύμηνη άπεργία του νομισματοκοπέιου, που τήν κάλυπτε ο Σύλλογος των υπαλλήλων της Τράπεζας Έλλάδας. Έτσι ενώ από τήν μια έπρόκειτο για τήν πιο σημαντική άπεργία με θέμα εργατικά άτυχήματα πουχει γίνεται τά τελευταία χρόνια στην Έλλάδα, και κράτησε πάνω από έξη μήνες, γεγονός που δείχνει άκριβώς μία αύξανόμενη ριζοσπαστικοποίηση, από τήν άλλη ή άπεργία έγινε με τον πιο παραδοσιακό "τραπεζιτικό" και κορ

πορατίστικο τρόπο. Τό μεγάλο έπιχείρημα του Παπαμάργαρη, πρόεδρου του Συλλόγου της Τράπεζας Έλλάδας ήταν τά 40 εκατομμύρια άπόθεμα που είχε ο Σύλλογος και έτσι οι άπεργοί θα κράταγαν γιατί θάγαν λεφτά. Και όμως ή κυβέρνηση έδειξε πώς είχε κατανοήσει πολύ καλύτερα τό πρόβλημα. Δέν αντιμετώπισε τήν άπεργία σαν μία μερική άπεργία αλλά τήν είδε σαν μία μετωπική σύγκρουση με τά σωματεία των τραπεζιτικών. Έτσι τήν αντιμετώπισε με άδιάλλακτη στάση και τελικά κέρδισε. Γιατί ή μόνη δράση από πλευράς του συλλόγου, που υπάγοταν και οι έργατες του νομισματοκοπέιου ήταν οι συγκεντρώσεις μέσα στο "καλλιμάρμαρο" κτίριο των γραφείων του συλλόγου, και οι άνακοινώσεις, ενώ όλο τον υπόλοιπο καιρό οι άπεργοί καθόντουσαν σίτι τους. Αυτή ήταν και ή πρώτη σοβαρή προειδοποίηση πώς ή κυβέρνηση ήθελε να ξεμπερδεύει με τή δύναμη που αντιπροσώπευαν οι τραπεζιτικοί. Και τό καλοκαίρι αυτό έπιβεβαιώθηκε για μία ακόμα φορά. Τά σωματεία των τραπεζιτικών, οι διοικήσεις, ήταν ά δυνατό να βγάλουν πέρα μία μετωπική σύγκρουση πολιτική στο βαθμό που άφοράει όλη τή μελλοντική πολιτική του κεφάλαιου και της κυβέρνησης. Κάτι τέτοιο θα άπαιτούσε άλλη άποφαστικότητα και ριζοσπαστικότητα - μή άποδοχή της έπιστράτευσης και συνέχιση του αγώνα με άλλες μορφές, τόσο στο όρδο όσο και μέσα στις ίδιες τις τράπεζες.

Αντί γι' αυτό και κάτω από τήν πίεση του ΚΚΕ αρχικά και του ΠΑΣΟΚ μετά οι διοικήσεις τά διπλώσανε, όταν είδαν μετά τις 9 Αύγου - στου ότι ή κυβέρνηση δέν έπρόκειτο να ύποχωρήσει με λόγια, για να καταλήξουν στην άσλιότητα του Σεπτεμβρη που ή συγκέντρωση του "ΣΑ ΔΒΟ" έγινε τήν Τρίτη 25 Σεπτεμβρη και ή "άπεργία" τήν Παρασκευή. Αυτό ήταν ή έπισφράγιση της ήττας.

Όσο για τις δημαγωγίες του ΠΑΣΟΚ, όχι μόνο τά διπλώσε μετά τήν έπιστράτευση, όχι μόνο έγινε πιο "μετριοπαθές" κι' άς έβγαζε λόγους ο Αντρέας, αλλά μπρός και στο νέο κλίμα "έθνικής ένότητας" που φτιάχνει με τον Καρμανλή τό βούλωσε έντελως.

Έίναι φανερό πια πώς όποιεσδήποτε προοπτικές για τούς νέους τραπεζιτικούς θα πρέπινά ένταχθούν σ' άλλη βάση, στην βάση της κατανόησης της διαταξικότητας, της κατανόησης ότι δέν είναι δυνατό οι ανώτεροι υπάλληλοι που άνήκουν σ' άλλη τάξη απ' αυτούς, να πάρουν τά ρίσκα μιας πολιτικής σύγκρουσης και έπιστράτευσης, ότι μόνο μία γραμμή που θα έκφράζει αυτή τήν πλειοψηφία πια των τραπεζιτικών, τούς κατώτερους υπάλληλους, που παλεύει ένάντια στην έντατικοποίηση, και σπάει τήν διαταξικότητα τελικά, και άρα τήν κυριαρχία των κομμάτων, έχει μία όποιεσδήποτε δυνατότητα να αντιπαλαίψει τό σχέδιο του κεφάλαιου, να κάνει πιο "άποδοτικές" τις τράπεζες και άρα να προχωρήσει σε παραέρα προλεταριοποίηση των τραπεζιτικών, όπως ήδη σε μεγάλη έκταση γίνεται στή Δύση.

«ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ» ΚΑΙ ΜΟΣΧΑ

1 Ο Καραμανλής στη Μόσχα, το Νέωριο στο ρωσικό στολό, απορρίψη του σχεδίου Χαιηγκ, αρνήση του Καραμανλή να δεχτεί τον αμερικανό υφυπουργό αμυνας. Ως δια μαγείας εξαφανίστηκαν οι "αναστατώσεις" του καλοκαιριού, οι τραπέζιτικοί, Πίτσος κλπ., ο Αντρέας συμφωνεί με το "πρωθυπουργό" και ριγή εθνικής συγκίνησης διαπερνούν όλα τα κωλοφυλλά. Όσο για την "παλη εναντία στη δεξιά" εμείνε στα χέρια των "σοβαρών αναλυτών και πολιτικών ανδρών" ενός καποίου αριστερισμού(?) που δεν ξέρουν τι να την κάνουν χωρίς τον καθοδηγητή τους Αντρέα.

Η φθινοπωρινή επίθεση του "εθνούς" εναντία στους κάθε είδων εχθρούς του, δηλαδή το λαό και τα κινήματα του πήγε πολύ καλά.

Εαφνικά, ως δια μαγείας, το φοβίμι των εθνικών υποθέσεων και της εθνικής ενότητας φάνηκε να ανασταίνεται. Ενώ διαφοροί καλοθελητές μιλούσαν για πολώση, και για το ΠΑΣΟΚ που επιτελούς τραβεί για ρήξη (ναι, επί λέξει), το έθνος, δηλαδή η αστική τάξη και τα μικροαστικά κατακαθία της πραγματοποιούν και πάλι την εθνική τους ενότητα, και ξαναβαζουν μπρος το μηχανισμό που θα επιτρέπει να πραγματοποιηθεί και πάλι η "κοινωνική ειρήνη".

Γιατί όμως αντιμετωπίζουμε με τέτοιο τρόπο την "αντιιμπεριαλιστική" θέση της ελληνικής κυβέρνησης; Γιατί για μας σ' όλα αυτά, την αντίθεση με τους αμερικανούς και την "προσεγγίση" με τους ρώσους δεν υπάρχει τίποτε το εξαιρετικό. Γιατί εδώ και 5 χρόνια τουλάχιστο η ελληνική αστική τάξη έχει αποδεχτεί τις νέες παγκόσμιες γεωπολιτικές πραγματικότητες και ακολουθεί μια "εθνική πορεία", δηλαδή προσαρμοσμένη στα σημερινά της συμφέροντα, όπως παλιότερα ακολουθούσε μια άλλη που ταίριαζε στα τότε συμφέροντα της. Γι' αυτό το λόγο οι μόνοι που μπορούν να εκπλησθούν και να τα χάνουν είναι ακριβώς εκείνοι που εξακολουθούν οι ίδιοι να πιστεύουν πως είναι οι αντιπροσωποι και οι εκφραστές του "εθνούς", ενώ η αστική τάξη είναι "αντεθνική". Ετσι για 5 χρόνια στη συνέχεια ο Καραμανλής επειδή τελικά κινείται σε ένα επίπεδο "εθνικής πολιτικής", βαζει στην τσέπη του όλους αυτούς τους υπερασπιστές του έθνους, αρχίζοντας από ένα μεγάλο μέρος της λεγομένης ακρας αριστερας. Σήμερα μάλιστα είναι φανερό περισσότερο από ποτέ άλλοτε ότι το κίνημα μπορεί να προχωρήσει μόνο αν απαγκιστρωθεί από τους βαλτούς της "υπερασπίσης του έθνους", που ακριβώς χρησιμοποιούν για να φρεναρουν οποιοδήποτε αγώνα στο εσωτερικό.

2 Όπως είναι γνωστό οι σχέσεις της Ελλάδας με τις αναπτυσσόμενες χώρες του καπιταλισμού, είναι σχέσεις εξάρτησης και η κυρία πλευρά της συμμετοχής της Ελλάδας στο ιμπεριαλιστικό σύστημα είναι η "εμμεση" συμμετοχή, μέσω του εφοπλισμού, του εμπορίου, των "αδελών" δαπανών.

Αυτή η εξάρτηση που τόσο καταγγέλλουν σ' όλους οι "προοδευτικοί" εκφράζεται κι από την εμπορική εξάρτηση και τη φύση και το ελλείμα



των ελληνικών εμπορικών ανταλλαγών, όπως και από τις ξένες επενδύσεις και τη φύση τους. Ετσι η Ελλάδα έχει ένα τεραστίο ελλείμα ανταλλαγών με τη δύση και επιπλέον αγοράζει απ' αυτές μηχανήματα και εξαγεί προϊόντα μικρής κτηργασίας. Επιπλέον οι ξένες επενδύσεις γίνονται κυρία σε τομείς πρώτης κτηργασίας και σε συναρμολόγηση. Όλα αυτά είναι πασιγνώστα και διακηρυττονται από τους "προοδευτικούς" μας σ' όλες τις κατευθύνσεις.

Όμως δεν βγαζουν τσιμουδία για το ότι τον ίδιο κι ακόμα πιο εντονό χαρακτήρα ανισότητας έχουν οι ανταλλαγές και με τη Ρωσία.

Ετσι το πρώτο πενταμήνο του 1979 οι εισαγωγές από τη Ρωσία έφτασαν τα 160 εκ. δολ. ενώ οι εξαγωγές σ' αυτή μόλις 34 εκ. δολ. Προκειται δηλαδή για ένα επίπεδο ανισότητας καταπληκτικό, 1 προς 5, όταν με την κοινή αγορά είναι μόλις 1 προς 2. Πράγμα που επιτείνεται ακόμα περισσότερο όταν αναλογιστούμε ότι με τη δύση η διαφορά στις εμπορικές ανταλλαγές μειώνεται εξαιτίας του τουρισμού, του ναυτιλιακού εισοδήματος, των ελληνών εμπορών και επιχειρηματιών που ζουν εκεί και στέλνουν κεφάλαια, των μεταναστών κλπ. Δηλαδή οι ανισές ανταλλαγές με τον ανατολικό ιμπεριαλισμό είναι κιόλας ασυγκρίτως πιο ανισές απ' ότι με τον δυτικό.

Όσο για τις επενδύσεις χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του εργοστασίου ΑΛΟΥΜΙΝΑΣ που θα κάνουν οι ρώσοι. Ετσι η Ελλάδα θα παράγει αλουμινά που θα κατεργάζονται σε αλουμίνιο οι ρώσοι. Αντίθετα είναι γνωστό πως όταν η Πεσίνε έκανε το εργοστάσιο αλουμινίου η "αντιπολίτευση" είπε αποικιακή τη σύμβαση παρόλο που γίνεται κτηργασία της αλουμινάς σε αλουμίνιο. Αντίθετα για τους ρώσους ιμπεριαλιστές δεν μπαίνει κανένα πρόβλημα.

Κι αφήνουμε όλους τους ζηλωτές της "εθνικής ανεξαρτησίας" τους λακεδες της Μόσχας που δεν εβγαλαν τσιμουδία, αντίθετα γεμισαν χαρά, γιατί οι ρώσοι αποχτήσαν, εστω ναυπηγικές, βάσεις στην Ελλάδα. Την ίδια στάση όμως είχαν κι οι διαφοροί "εθνικιστές" τυπου Αντρέα.

«Παλη εναντια στη Δεξια» η αντικαπιταλιστικος αγωνας

Τόν τελευταίο καιρό, ιδιαίτερα με πρωτο-βουλία του ΠΑΣΟΚ φουντώνει και πάλι η λογι-κή της "πάλης ενάντια στη δεξιά". Μπρός στην πολιτική της λιτότητας, την οικονομική κρίση τά αλληπαλλά περιριστικά μέτρα που παίρ-νει η κυβέρνηση, την τρομοκρατία έντείνεται η δυσανεμία απέναντι στην κυβέρνηση, άγκα-λιάζει και πλατύτερα τμήματα των μεσοστρωμά-των. Και τό ΠΑΣΟΚ πιάνει τό ρεύμα στόν αέρα, και ζητάει όλο και περισσότερο "αλλαγή" και έ-κλογές.

Σέ αντίθεση με τό ΚΚεξ που φοβείται σάν ό δίσολος τό λιβάκι μιά τέτοια "αλλαγή" βλέπει πώς δέν μπορεί νά κάνει αλλοιώς, αλλά πρέπει νά πιέσει πρós μιά τέτοια κατεύθυνση αν δέν θέλει νά αποξενωθεί από μεγάλες μάζες. Γιατί πρόκειται λοιπόν; Για την αλλαγή και την ή-τα της δεξιάς που ευαγγελίζονται οι διάφοροι ή ακόμα και για τό πέρασμα σε μιά "προεπανασ-τατική κατάσταση"; Ας τό δούμε πιδό αναλυτι-κά.

1. Η «ΕΠΙΤΑΓΗ» ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟ-ΛΙΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΔΕΞΙΑ

Η "έπιταγή" της μεταπολίτευσης ήταν σα-φής. Ήταν ό "ουσιαστικός εκσυγχρονισμός" της ελληνικής κοινωνίας. Πάει νά πει ή ελληνική κοινωνία που μέσα στά δεκαπέντε τελευταία χρόνια έφθασε στά πρόθυρα της "καταναλωτικής κοινωνίας" και της οργανικής εισόδου στην ά-ναπτυγμένη αγορά της Εύρώπης βαρύνονταν από μιά αναχρονιστική, θεσμική, πολιτική, κοινω-νική και οικονομική δομή. Ήταν μιά κοινωνία που ακόμα χαρακτηριζόταν από τόν παραδοσιακό χωροφύλακα, τή μοναρχία, ένα μεσαιωνικό έκ-παιδευτικό σύστημα, ένα καθυστερημένο φορο-λογικό σύστημα, υπερβολική ανάπτυξη των παρα-δοσιακών μεσάλων στρωμάτων, από μιά βιομηχα-νία κατακερματισμένη και ασύνδετη παραγωγικά μεταξú της και από μιά Πολιτιστική κρατική ά-ντιληψη του τύπου "οί δυνάμεις άσφαλείας και οί αρχές του τόπου", αλλά ΥΕΝΕΑ. Παράλληλες έ-ξελεύσεις είχαμε στην Ισπανία τήν Πορτογαλλία και.

Ο καπιταλισμός της Νότιας Εύρώπης είχε ά-νάγκη εκσυγχρονισμού.

Στήν Ελλάδα που με βάση τήν κοινωνική της δομή και τήν πραγματικότητα των πολιτικών δύ-νάμεων υπήρχε η μικρότερη, σχεδόν μηδενική ά-νάπτυξη του εργατικού κινήματος έγινε δυνατή ή μετάβαση από τήν δικτατορία στην μεταπολί-τευση με τούς λιγώτερους κλυδωνισμούς για τή ά-στική τάξη, και χωρίς καν ουσιαστικές αλλα-γές στό διαχειριστικό προσωπικό της άστικής τάξης. Από τήν ίδια τή δεξιά αναλήφθηκε τό καθήκον του "έκσυγχρονισμού". Διδέξιμο του βα-σιλιά, ΒΟΚ, αναθεώρηση σχέσεων με τούς άμερι-κάνους, εκπαιδευτική μεταρρύθμιση κλπ. Όμως ή ανάληψη του "έκσυγχρονισμού" από τή δεξιά, σήμαινε ταυτόχρονα και άδυναμία γρήγορης και αποτελεσματικής προσαρμογής. Έτσι ό εκσυγ-χρονισμός έπρεπε νά γίνει με τό ίδιο προσωπι-κό που αποτελούσε τς δυνάμεις του "δεξιού



κατεστημένου", με τήν ίδια κρατική μηχανή, με βάση τά ίδια παρασιτικά κοινωνικά στρώματα α-νά που είχαν αποτελέσει τή βάση του προηγού-μενου καθεστώτος για 25 χρόνια. Απέναντι μιά-λιστα στίς λαϊκές κινητοποιήσεις και τό φό-βο νά χαθεί ή έξουσία, με τό περασμα των χρό-νων ενισχύονται και πάλι οι τάσεις "σκληρύ-σης" και έπιστροφής στην παλιά δοκιμασμένη πο-λιτική της δεξιάς.

Έπεί πλέον ή παγκόσμια οικονομική κρίση δέ-προσφέρει τό άπαραίτητο εύνοϊκό πλαίσιο για τόν ομαλό μετασχηματισμό της οικονομικής και κοινωνικής δομής. Οι επενδύσεις σταμάτησαν, ο πληθωρισμός ανεβαίνει, ή οίκοδομή εξακολουθά-νά κυριαρχεί. Έτσι από ένα σημείο και μετά ό εκσυγχρονισμός πάει με βήμα σημειωτόν και τό πάνω χέρι παίρνει ή καταπιεστική πολιτική της διατήρησης των κεκτημένων: ΜΑΤ, νόμοι, άσ-τυνόμευση.

Τό αποτέλεσμα είναι ότι οι εκσυγχρονιστές βρίσκονται όλο και περισσότερο έξω από τήν κυ-βέρνηση, οι σοσιαλδημοκράτες υποχρεώνονται νά παρουσιάζονται σάν "αδιάλλακτοι σοσιαλιστές", οι ευρωκομμουνιστές νά εξαφανίζονται μπρός στό "σκληρό" ρώσικο ΚΚεξ, τό Κέντρο νά εξαφα-νίζεται και τό αίτημα του "έκσυγχρονισμού" νά έμφανίζεται με όλο και πιδό φιλολαϊκή και "σο-σιαλιστική" χροιά.

Η δεξιά δέν άρκει πιδό για νά καλύψει τό αίτημα της μεταπολίτευσης των "ουσιαστικό έκ-συγχρονισμό" του ελληνικού καπιταλισμού. Χρει-άζεται νά ρεύσει νέο αίμα στούς κόλπους του, συστήματος, για νά γίνει πιδό αποδοτικό, πιδό εύ-λύγιστο, περισσότερο άποδεκτό από τς λαϊκές μάζες ή τουλάχιστο τά μικροαστικά στρώματα.

Τό ρώτημα που μπαίνει όμως είναι αν τό κα-θεστώς μπορεί νά πληρώσει τό κοινωνικό κόστος μιάς τέτοιας αλλαγής, αν μπορεί δηλαδή νά ση-κώσει τό βάρος ενός εκσυγχρονισμού με πιδό "δη-μοκρατικό" και λιγώτερο αυταρχικό τρόπο. Και πιδό λιανό, μέσα σε συνθήκες παγκόσμιας κρίσης πληθωρισμού, μπορεί νά σηκώσει μιά "αλλαγή" που θα σημαίνει άνοδο των μεροκάματων, κάτω από τήν πίεση της εργατικής τάξης και των λα-ϊκών στρωμάτων, πτώση των κερδών-τουλάχιστο σε μιά πρώτη φάση- ριζική αλλαγή της δομής της κατανάλωσης κλπ, κλπ. ;

Είναι σίγουρο πώς όχι. Η άστική τάξη δεν μπορεί να σηκώσει κάτι τέτοιο.

2. ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΛΥΣΗ

Τό άστικό καθεστώς χρειάζεται μια ένδιάμεση λύση. Είναι φανερό πώς η Ν.Δ. έχει φάει τή φωμιά της. Γίνεται όλο καί λιγώτερο άποδεκτό από διευρυνόμενα στρώματα του πληθυσμού, άκόμα καί της άστικής τάξης. Μέ τήν τρομοκρατία καί μόνο είναι δυνατό νά διατηρηθεί ένα διάστημα άκόμα, αυτό όμως δέν άρκει, ούτε έχει τή δυνατότητα νά καλύψει τίς ανάγκες του εκσυγχρονισμού. Καί έδώ βρσκειται ή δυσκολία που καί πώς θά βρεθεί μία ένδιάμεση λύση, καί τι σάν τήν "κεντροαριστερά" στήν Ιταλία τό 1963, δηλαδή τή συνεργασία χριστιανοδημοκρατίας-σοσιαλιστών, όταν καί οι συνολικές οικονομικές καί κοινωνικές συνθήκες είναι διαφορετικές καί ένα οποιοδήποτε άνοιγμα θά έκανε δυσκολώτερη τήν πολιτική της λιτότητας, καί όταν έξ' άλλου δέν υπάρχουν καί οι αντίστοιχες πολιτικές δυνάμεις. Τό ΠΑΣΟΚ κρύβει βέβαια μέσα του μία τέτοια σοσιαλδημοκρατική "ψυχή", αλλά αυτή δέν έχει άκόμα βγει στήν επιφάνεια. Όσο γιά τό Κέντρο, αποσυντέθηκε έντελώς. Πού καί πώς λοιπόν θά βρεθεί μία ένδιάμεση λύση;

Καί έδώ μπαίνει μπροστά μία ιδιότυπη άλχη μέσα. Η ένδιάμεση λύση δέν μπορεί γιά τήν ώρα νά βρεθεί σέ ένα πολιτικό σχήμα, μπορεί όμως νά βρεθεί σέ μία συνισταμένη άνάμεσα στό ΠΑΣΟΚ καί τή Ν.Δ. Τί σημαίνει αυτό;

Σημαίνει πώς είναι δυνατό νά υπάρξει μία ένδιάμεση πολιτική πραγματικότητα, όπου ή πείση μις ανερχόμενης αντιπολίτευσης θά υποχρεώνει σέ "μεταρρυθμιστική" πολιτική τήν κυβέρνηση, ενώ αντίστροφα ή αντιπολίτευση θά βάζει όλο καί περισσότερο νερό στό κρασί της. Κι' όλα αυτά μέχρι νά βρεθεί ένα "σχήμα" πού νά εκπράξει πιο "ύλικά" αυτή τήν πραγματικότητα. Σχήμα πού μπορεί νά ναι μετά από καιρό, πρόεδρος Καραμανλής μέ πρωθυπουργό Παπαντρέου (πράγμα αρκετά άπίθανο, αλλά όχι άδύνατο) ή πιο κοντά δημιουργία μις κυβέρνησης συμμαχίας, στήν καλύτερη περίπτωση Ν.Δ. μέ ΚΟΔΗΣΟ Μαύρο, Κανελλόπουλο κλπ. καί στήν χειρότερη, ΠΑΣΟΚ μέ ΚΟΔΗΣΟ ή Ζέγγη(?) κλπ. καί μέ πρόεδρο πάντα τόν Καραμανλή. Σ' αυτή τή φάση πού έχουμε μπει μία τέτοια πολιτική, πού θά καταλήγει σέ κυβέρνηση "συμμαχίας", καί ή πιο πιθανή είναι ή "κεντροδεξιά" συμμαχία, είναι άπαράσιτη πιά.

Από μέν τή δεξιά γιατί μόνο έτσι μπορεί νά κρατήσει γιά ένα διάστημα άκόμα ή φθαρμένη Ν.Δ., ενώ από τήν πλευρά του ΠΑΣΟΚ γιατί μόνο έτσι θά μπορούσε νά δικαιολογήσει τήν οποιαδήποτε "μετριοπάθεια" του (συμμαχία μέ κεντρώες δυνάμεις καί πρόεδρος Καραμανλής).

Πάντως άσχετα μέ τό σχήμα, τό κύριο χαρακτηριστικό θά ναι όχι ή δημιουργία ενός μακρόχρονα βιώσιμου σχήματος, αλλά αυτή ή συνισταμένη άνάμεσα σέ Ν.Δ. καί ΠΑΣΟΚ, πού είναι τό ζητούμενο από τήν άστική τάξη σήμερα. Μία καί δέν υπάρχει μία μακρόχρονα βιώσιμη λύση ή διαλεκτική σχέση Ν.Δ.- ΠΑΣΟΚ είναι ή μόνη λύση.

Φυσικά είναι καθαρό πώς αυτή ή λύση είναι δυνατή όσο ή ταξική πάλη δέν ανάπτυσσεται πάρα πέρα, ανάπτυξη πού θά κάνει όλο καί πιο δύσκολη τήν "μέση" λύση καί θά υποχρεώνει σέ λύσεις περισσότερο ριζικές.

3. ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ «ΠΑΛΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΕΞΙΑ»

Μέσα σ' αυτό τό πλαίσιο θά δούμε καί τήν σύγχρονη έξαρση της "πάλης ενάντια στή δεξιά" πού αρχίζει καί γεμίζει τήν πολιτική κατάσταση σέ μία όρισμένη αντιπολίτευση. Έδώ τόν τόν τόν έχει βέβαια τό ΠΑΣΟΚ. Καί γύρω του συσπειρώνεται ένα σύνολο από δυνάμεις. Χαρακτηριστική είναι ή περίπτωση του δημοσιογραφικού συγκροτήματος της "Ελευθεροτυπίας" πού αποφάσισε νά υποστηρίξει στά άνοιχτά τό ΠΑΣΟΚ, όπως της θέσης του συγκροτήματος Λαμπράκη, πού πλησιάζει σέ μία ένδιάμεση λύση. Καί οι δύο αυτοί μηχανισμοί έχουν αναλάβει τό έργο νά ΠΕΙΣΟΥΝ (ποιόν άραγε) γιά τήν "μετριοπάθεια" του ΠΑΣΟΚ.

Ο Νικολίνάκος, σέ ένα άρθρο του στό "Αντί", βάζει τά πράγματα πιο καθαρά, γιά πρώτη φορά από τήν πλευρά του ΠΑΣΟΚ. Στήν πρώτη, αρκετά μακρόχρονη, όπως λέει ο ίδιος, περίοδο της "σοσιαλιστικής διακυβέρνησης" δέν θά πρέπει νά παρθεί κανένα μέτρο ενάντια στήν "άστική οικονομική δομή", αλλά τά μέτρα θά πρέπει νά συγκεντρωθούν στόν τομέα του "εκδημοκρατισμού", γιατί όπως λέει, αυτό ήταν τό συμπέρασμα από τήν Χίλη του "Αλλέντε". Επομένως ή άστική τάξη μπορεί νά κοιμάται ήσυχη.

Όμως δόπλα στό ΠΑΣΟΚ μπαίνουν καί ένα σύνολο από δυνάμεις πού παραδοσιακά έντάσσονταν σέ μία κάποια Άκρα Άριστερά. Τό σύνολο σχεδόν των πολιτικών οργανώσεων της παλιάς άκρας άριστερας βάζει τόν τελευταίο καιρό σάν κέντρο της τήν πάλη "ενάντια στή Δεξιά". Άκόμα καί τό "Καραμανλικό" ΕΚΚΕ, πού γιά λόγους έξωτερικής πολιτικής καί από τό φόβο των "σοσιαλφασιστών" ήταν παλιώτερα ενάντια σέ μία αντι καραμανλική πολιτική, τώρα μπρός στήν ίδια τή συρρίκνωσή του γίνεται "αντιδεξιό". Άκόμα καί μικρότερες ομάδες ή οργανώσεις συμπαρατάσσονται στό "αντιδεξιό μέτωπο".

Μία τέτοια πολιτική αντίληψη, πού έντάσει ολόκληρη σχεδόν τήν παραδοσιακή άκρα άριστερά σέ εκείνο τό μέτωπο, πού μέ τήν ήγηση του ΠΑΣΟΚ προσπαθεί νά μπει στήν έξουσία, δημιουργεί μία μεγάλη τομή στό έσωτερικό της άκρας άριστερας. Άνάμεσα σέ "παλιά" καί "νέα" άκρα άριστερά. Η παλιά άκρα άριστερά έχει κλείσει τόν ιστορικό της κύκλο σάν τέτοια (αυτό ιδεολογικά είναι άπό καιρό γνωστό, αλλά πιά έμφανίζεται ξεκάθαρα καί στό πολιτικό επίπεδο, σάν πολιτική επίλογη). Κι' αυτό γιατί πιά έντάσσεται σέ μία πολιτική πού δέν έχει στόχο τήν μία πραγματική κρίση του καθεστώτος, αλλά τό πάλωμα της κρίσης. Μέ τήν έννοια ότι μέ τό σημερινό επίπεδο ανάπτυξης των κοινωνικών καί πολιτικών λαϊκών γνώμων δέν υπάρχει καμιά δυνατότητα νά γκρεμιστεί άμεσα ή δεξιά, ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ πού πραγματικά θά άνοιγε δυνατότητες γιά πάρα πέρα ανάπτυξη του εργατικού καί επαναστατικού κινήματος.

Έντελώς αντίστροφα μάλιστα, ή σημερινή "πάλη ενάντια στή δεξιά" σκοπεύει νά μήν υπάρξει πραγματικό γκρέμισμα της δεξιάς από τό λαό, αλλά έξωραϊσμός της, συμβιβασμός των πολιτικών δυνάμεων, δημιουργία μις εκσυγχρονιστικής "μέσης λύσης". Γι' αυτό έξ' άλλου ο Αντρέας βιάζεται καί θέλει όσο γίνεται νωρίτερα τίς εκλογές. Γιατί ξέρει ότι μέ εκλογές σήμερα ο συμβιβασμός είναι αναπόφευκτος, μις καί είναι σίγουρο πώς καί νένα σχήμα δέν θά μπορεί νά κάνει μόνο του κυβέρνηση. Αντίθετα αν αυτές γίνουν πολύ άργότερα ή όξυνση του λαϊκού κινήματος καί ή ανάπτυξη της αντιπαράθεσης μέ τόν κρατικό μηχανισμό

ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΙΟΥΝΗΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 79

Συνολικά στους 4 μήνες του καλοκαιριού και με τα στοιχεία που έχουμε, έγιναν 104 απεργιακές κινητοποιήσεις. Από αυτές οι 31 έγιναν σε εργοστάσια, 13 σε οικοδόμους - τεχνικές εταιρίες, 3 τράπεζες, 6 σε γιατρούς, και νοσοκομεία, 20 στις μεταφορές κλπ. Δηλαδή είναι χαρακτηριστική η μείωση των απεργιών σε εργοστάσια και σημαντική η αύξηση στην οικοδομή, στις μεταφορές, σε νοσοκομεία κλπ.

ΟΙ ΑΠΕΡΓΙΕΣ Σ' ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Κρίση. Αυτό είναι το κυρίαρχο στοιχείο στους εργατικούς αγώνες αυτής της περιόδου που οι αρθρώνονται γύρω από τρεις εργατικές κινητοποιήσεις σημαντικές, που αφορούν την ίδια την πραγματικότητα του έργου - στασιακού σωματείου. Δηλαδή την απεργία του Πίτσου στην Αθήνα, του Πετζετάνιστή Θήβα και την απεργία πελνας και την κινητοποίηση των έργων της ΣΟΦΤΕΣ στη Δράμα.

Πρόκειται για κινητοποιήσεις που έγιναν σε αποφασιστικά εργοστάσια. Στην Αθήνα κι ακόμη περισσότερο στη Θήβα σε "κεντρικά εργοστάσια" για δύο περιοχές που έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο στο εργατικό κίνημα και στην έπαρξή σ' ένα σημαντικό κινούμενο μέγало εργοστάσιο όπου έγινε η προσπάθεια δημιουργίας εργοστασιακού σωματείου. Και στις τρεις περιπτώσεις είχαμε τρεις σκληρούς και αποφασιστικούς αγώνες μεγάλης διάρκειας, που τράβηξαν μάλιστα και την προσοχή του κόσμου και υπήρξε και συμπαραστάση, αλλά και οι τρεις ηττήθηκαν.

Κρίση του εργοστασιακού σωματείου. Αυτές τις απεργίες, εργάτες και αφεντικά δεν συγκρούστηκαν γύρω απ' οποιοδήποτε "αίτημα", αλλά πάνω σε κάτι βασιμώτερο. Πάνω στο ίδιο το πρόβλημα της ύπαρξης και της δράσης του εργοστασιακού σωματείου, πάνω στο ζήτημα της εξουσίας. Και σ' αυτή τη πάλη, ενώ από την μία φάνηκε η μεγάλη αντίθεση και αγωνιστικότητα των εργατών, από την άλλη φάνηκε και τα όρια του εργοστασιακού συνδικαλισμού με τη μορφή που έχει σήμερα.

Φάνηκε τόσο το πρόβλημα της αναγκαιότητας μιας πιο συνδυασμένης πάλης, κι όχι πια περιορισμένης σ' ένα εργοστάσιο, ό-

πως και το ζήτημα της έσωτερικής οργάνωσης και συμμετοχής των εργατών, που δεν μπορεί να αρνηστεί, για να νικήσει στην παλιά οργάνωση του σωματείου. Υπάρχει ανάγκη για μια οργάνωση ανώτερης κλίμακας, δηλαδή ενίσχυση της συμμετοχής του κάθε εργάτη στον αγώνα, τις αποφάσεις, τη δράση, όπως και η νέβασμα των μορφών πάλης.

Και παρ' όλο που και στις 3 αυτές κινητοποιήσεις διαφάνηκαν νέα στοιχεία, όμως δε μπορούμε να πούμε πως κυριάρχησαν. Γι' αυτό και το άμεσο αποτέλεσμα ήταν η ήττα.

Γενική μείωση. Και αυτά τα συμπεράσματα έχουν γενικότερη ισχύ. Γιατί συνολικά οι εργοστασιακές κινητοποιήσεις παρουνιάζουν μείωση κι όχι μόνο σε απόλυτους αριθμούς, αλλά και σε σχετικούς, δηλαδή έπεσαν κάτω από το 1/3 των συνολικών απεργιακών κινητοποιήσεων (31 σε 104).

Σε μια περίοδο πτώσης του πραγματικού εργατικού εισοδήματος οι εργοστασιακές κινητοποιήσεις αποδυναμώνονται.

Κι' αν δούμε τους κλάδους, που έγιναν οι κινητοποιήσεις, παρατηρούμε μια αντίστοιχη πορεία, δηλαδή μια μείωση του ρόλου κλάδων που είχαν μια κεντρικότητα στο απεργιακό κίνημα στην τελευταία 5ετία, όπως τα ηλεκτρικά και τα όρυχετα, όπου έγιναν συνολικά μόνο δύο απεργιακές κινητοποιήσεις, και όπου ήταν και το κέντρο των εργοστασιακών σωματείων. Αντίστροφα είναι σχετικά φηλά η έλαφρα βιομηχανία, όπου συμμετέχει και μια πλειοψηφία γυναικών (13 απεργίες) και η μεταλλουργία - μηχανές - 5 απεργίες.

Είναι φανερό λοιπόν πως το "παλιό" εργατικό κίνημα είναι σε κρίση, χωρίς ακόμα να είναι καθαρή η μελλοντική κατεύθυνση.



ΟΙ ΥΠΟΔΟΙΠΕΣ ΑΠΕΡΓΙΕΣ

Αντίστροφη είναι η πορεία έξω από το εργοστάσιο όπου οι κινητοποιήσεις αυξάνονται.

Στην ΟΙΚΟΔΟΜΗ υπάρχει μια σημαντική αύξηση των κινητοποιήσεων, που είναι μάλιστα δύο ειδών. Από την μία οι παραδοσιακές 24ωρες, που αυξάνονται μια και το φάσμα της κρίσης της οικοδομής πλησιάζει, όλο και περισσότερο, και από την άλλη οι απεργίες σε τεχνικές εταιρίες και σε μεγάλα γιαπιά πράγμα που σημαίνει πως όλο και περισσότερο η οικοδομή τελειώνει να οργανωθεί σε μεγάλες επιχειρήσεις και επομένως τελειώνει να αλλάξει και η μορφή των κινητοποιήσεων που όλο και περισσότερο γίνονται εργοστασιακού τύπου. Κι' αυτή η τάση της αύξησης των κινητοποιήσεων στην οικοδομή φαίνεται πως θα συνεχιστεί, τόσο στο γενικό επίπεδο, όσο και σε συγκεκριμένα μεγάλα γιαπιά.

Μεταφορές. Σημαντική ανάπτυξη των απεργιών υπάρχει στις μεταφορές, που ιδιαίτερα κυριαρχήθηκαν από την μακρόχρονη απεργία των τραίνων που παράλυσε κυριολεκτικά τους σιδηροδρόμους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Τό ίδιο ισχύει για τα νοσοκομεία κλπ.

Στις τράπεζες έγιναν λίγες απεργίες σ' απόλυτους αριθμούς - 3 απεργίες - αλλά κυριαρχήθηκαν από τις συνολικές τραπεζιτικές κινητοποιήσεις, που οδήγησαν σε μια συνολική πολιτική αντιπαράθεση με την κυβέρνηση.

Γενικά αυτή η ανάπτυξη κινητοποιήσεων βέβαια από το εργοστάσιο αντανάκλασε μια σύνθετη διαδικασία.

α. Την σύγκρουση στρωμάτων που ήταν δεμένα με την παλιά δομή οργάνωσης του ελληνικού καπιταλισμού (οικοδομή, τράπεζες, ταξί, φορτηγά κλπ) με την πολιτική της κυβέρνησης που σκοπεύει να "έκσυγχρο-

νίσει" αυτούς τους τομείς, δηλαδή να ρίξει το βάρος της οι κοδομής, να χτυπήσει την δύναμη και την δομή των τραπεζών, να μειώσει τους "ελευθεροεπαγγελματίες" - ταξί- φορητά.

Απ' αυτή τη φύση της αντί-παράθεσης, που αφορά και έ-να μεγάλο αριθμό από μεσαία στρώματα, που χτυπιούνται με τα μέτρα για τα αυτοκίνητα, τη φορολογία, την κατοικία, οι κι

νητοποιήσεις αυτές τείνουν να πάρουν γρήγορα "κεντρικό" και γενικό πολιτικό χαρακτήρα, μία και είναι δυνατό να ενταχθούν στην πολιτική της αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα του ΠΑΣΟΚ, για έναλλαγή στην κεντρική πολιτική έξουσία.

β. Παράλληλα εκφράζουν την "προλεταριοποίηση" και τη μαζικοποίηση άλλων μισθωτών

στρωμάτων - υγειονομικοί - εκπαιδευτικοί - κατώτεροι τραπεζιτικοί - που θίγονται με την πολιτική της "λιτότητας", και την εντατικοποίηση. Πρόκειται για αγώνες που το βάρος τους θα μεγαλώνει διαρκώς όσο τείνει να αλλάξει η κοινωνική πραγματικότητα - "προλεταριοποίηση" - και να μεγαλώσει το βάρος - αριθμητική αύξηση αυτών των στρωμάτων.

απολύσεις

Συνολικά από τον Ιούνιο μέχρι το Σεπτέμβριο και με βάση τα πολύ ατελή στοιχεία που έχουμε, έγιναν πάνω από 2000 απολύσεις, που πέρασαν στον Τύπο. Οι απολύσεις συγκεντρώνονται στους εξής κλάδους.

- 140 στά ρούχα και 500 περίπου συνολικά στην κλωστοϋφαντουργία.
- 500 περίπου στά Ναυπηγεῖα, και βασικά στο Εκαμαμαγκά, (172) και στην Έλευσινα, (165), ενώ στη Ναυσι απολύθηκε όλη η διοίκηση του σωματείου, που όμως την ξαγά πήραν μετά από νίκη της άπεργίας.
- 250 στην ύαλουργία "ΓΙΟΥΛΑ" και "ΚΡΟΝΟΣ" σε σύνολο προσωπικού 500.
- 300 στους τσαγκαράδες
- 77 στην αυτοκινητοβιομηχανία. (Ρενώ, Λάζντα, Σαρακάνη, Ωλάτ).

Παράλληλα συνεχίστηκαν οι απολύσεις στο Εκαλιστήρη, που μετά το 1976 έφτασαν τις 3000 σε σύνολο απασχολούμενων 5000.

Πάντως αυτά τα στοιχεία δεν αποδίδουν την πραγματικότητα, παρά μόνο σε μικρό βαθμό, μία και οι αδήλωτες απολύσεις είναι πάρα πολλές και σε μερικούς τομείς όπως στους οικοδόμους δεν μπορούμε να μιλήσουμε εύκολα για "απολύσεις" εκτός από τις τεχνικές εταιρείες, αλλά πολύ περισσότερο για έλειψη δουλειάς και μία μερική ανεργία που εμφανίστηκε ακόμα σε μικρό ποσοστό.

Παράλληλα αν δοῦμε και τα έπίσημα στοιχεία για 100 έργα στάσια της περιοχής Αθήνας, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια μειώνεται το προσωπικό κατά 3%. Δηλαδή στις μεγάλες επιχειρήσεις μειώνεται η απα-

σχόληση, και αυξάνεται η δουλειά στο σπίτι, ή "μαύρη" δουλειά, ακόμα και οι περιπτώσεις "έπιστροφή στην έπαρχία" φυσικά ακόμα σε περιορισμένη κλίμακα, αλλά σε αίσθητό ποσοστό.

ατυχήματα - δολοφονίες των αφεντικών

Συμφωνα με στοιχεία του ΕΚΑ στην περιοχή Αθήνας - Πειραιά - Θεσσαλονίκης, τον Ιούνιο, έγιναν 2.200 ατυχήματα, τον Ιούλιο 1856 και τον Αύγουστο 2.194.

Στην οίκοδομή αυτή τη περίοδο και μόνο έγιναν 12 θανατηφόρα ατυχήματα.

Στη ΔΕΗ και τα δημόσια έργα 7 νεκροί και ακόμα σε έργα της ΟΑΠ δύο νεκροί. Συνολικά δηλαδή 21 θανατηφόρα ατυχήματα σε οικοδόμους, δηλαδή, μία τεράστια αύξηση των ατυχημάτων, αν συγκρίνει κανείς με το προηγούμενο έξιμηνο που έφτασαν μόνο (1) στους 8 νεκρούς. Η εντατικοποίηση στην οίκοδομή, μέσα από την οποία εργολάβοι και εταιρείες προσπαθούν να αντιμετωπίσουν οι κλημένοι, τα κυβερνητικά μέτρα έφερε κι όλες τα αποτελέσματά της.

- Στά ναυπηγεῖα σκοτώθηκαν από έκρηξεις 5 άτομα και τραυματίστηκαν πολλοί άλλοι.
- Στά όρυχεῖα 3 νεκροί.
- Από έκρηξη στην Γκούντ Γήαρ I νεκρός και 2 τραυματίες.

- Στην ΕΣΣΟ ΠΑΙΑΣ 4 τραυματίες από έκρηξη.

Συνολικά στα χρόνια 1971 - 1978 έγιναν 320.000 ατυχήματα τέτοια που να προκαλέσουν τουλάχιστον άπουσία από τη δουλειά.

2.200 εργάτες σκοτώθηκαν και 7.000 πήρανε άναπηρική σύνταξη. Όπόλεμος και η άίματη ρή τρομοκρατία του κεφάλαιου πάνε καλά.

Όμως σιγά - σιγά άρχίζει να μεγαλώνει η αντίδραση των εργατών άπέναντι σ αυτές τις δολοφονίες.

Τό τετράμηνο που πέρασε έγιναν άπεργιακές κινητοποιήσεις για τα ατυχήματα ένάντια σ αυτές τις δολοφονίες.

- Στη Λάρκο όπου μετά τό θάνατο ενός εργάτη σταμάτησαν άμέσως τη δουλειά και υποχρέωσαν την εταιρεία να προσλάβει 2 γιατρούς, να φέρει μία νοσοκόμα και να πάρει άσθενοφόρο.

- Στά έργα της ΔΕΗ Πτολεμαΐδας, όπου άπεργήσαν για 24 ώρες οι εργάτες, μετά τό θάνατο ενός νέου εργάτη.

- Στη ΝΑΥΣΙ και την ΓΚΟΥΝΤ - ΓΗΑΡ, όπου οι άπεργίες άρχισαν άμέσως μετά τις δολοφονίες.

Τέλος σε πολλές άλλες άπεργίες κεντρικό ρόλο στα αίτήματα είχε τό θέμα των συνθηκών δουλειάς.



Η απεργία πείνας των απολυμένων της Σοφτεξ



Όταν το '72 συζητιόταν η εγκατάσταση της θυγατρικής της Σοφτεξ "Αθηναϊκής Χαρτοποιίας" στη Δράμα, οι κατοικοί εκάναν απεργία για να πεισουν κυβέρνηση και εργοδότη να τους κάνουν τη χάρη να ιδρυσουν το εργοστάσιο στην πόλη τους, να αναπτυχτεί η περιοχή, να μην αναγκάζονται οι φτωχοί αγρότες να μεταναστεύουν στην Γερμανία. Αιτήμα φυσικό αλλαστε για μια περιοχή που μετράει 50000 μεταναστες (πληθυσμός ν.Δράμας 70-80 χιλ.)

Σήμερα, μετά 7 χρόνια, με αφορμή την απεργία πείνας 7 απολυμένων της Σοφτεξ επειδή εκάναν σωματείο και ενος συμπαράστατη τους, ο λαός της Δράμας αρχίζει να συνειδητοποιεί τι είναι το "φωμί που δίνει" η Σοφτεξ. Οι ίδιοι οι εργάτες, (1000, από τους οποίους 60 γυναίκες) τοχουν καλά καταλάβει ζώντας καθημερινά την φασιστική καταπίεση του Κεφαλα, του μεγάλου αφεντικού της Σοφτεξ.

Οι συνθηκες δουλειας

Οι συνθηκες δουλειας, όπως λενε οι εργάτες, είναι τρομαχτικές: τον τελευταίο μόνο χρόνο ειχαμε 2 θανατους εργατών (ο 2ος πριν ένα μήνα). Τα καψίματα και οι μικροτραυματισμοί είναι συχνοτατοί. Σύστημα ασφαλείας και προστασίας της υγείας είναι ανυπαρκτά. Χαρακτηριστικά:

- Οι εργάτες είναι αναγκασμένοι να καθαρίζουν την χαρτομηχανή χωρίς νατν σταματήσουν με φανερό κίνδυνο να παρασυρθουν από τους τεραστίους κύλινδρους της. (πριν

2 μήνες ένας εργάτης έχασε έτσι το πόδι του).

- Στο τμήμα θειϊκού αργιλίου κατεργάζονται προϊόντα με πυκνό θειϊκό οξύ, ενώ οι σωληνώσεις μέσα από τις οποίες περνάει τρυπάνε πολύ ευκολα, με αποτέλεσμα συχνές αναθυμιάσεις, λιποθυμίες, καψίματα...

- Στο τμήμα χρώμιο που κατεργάζονται καυστικές και δηλητηριώδεις χημικές ουσίες όχι μόνο δεν υπάρχουν προστατευτικά μετρα, αλλά ούτε δίνουν ανθυγιεινό επιδόμα.

Εννοείται πως τα "ατυχήματα" αποδίδονται στους εργάτες που είναι "ατζαμηδες, απροσεκτοί, τεμπηληδες".

Εντατικοποίηση, πίεση για παραγωγή, υποχρεωτικές υπερωρίες, 12ωρες μέχρι και 16ωρες. Ξερείς δεν ξερείς είσαι υποχρεωμένος να κάνεις οποιαδήποτε δουλία σε προσταζουν.

Η εσωτερική τάξη κρατιέται από ένα σύνολο χαφιεδών, αποστράτων αξιωματικών και χωροφυλακών. Ήρισιες, απειλές, τιμωρίες (όπως είναι η αργία, δηλαδή ποινή υποχρεωτικής απουσίας 1 μερας, απλήρωτης φυσικά, για κάθε μικροπαραπτώμα), τέλος απολύσεις για όσους δεν συμμορφωνονται.

Η οργάνωση

Μετά τη μεταπολίτευση, οι εργάτες προσπάθησαν 9 φορές να οργάνωθουν, με αποτέλεσμα τις 8 να απολυώνται οι πρωτεργάτες να αυξάνεται η καταπίεση, να επιβάλλεται σιωπή και να αποκτάει ο Κεφαλας τη φημη ανίκητου

και πανίσχυρου σ' όλη την περιοχή. (αξίζει να αναφερθεί ότι ο Μπουτος έχει δώσει στον Κεφαλα όλα τα δάση της Δράμας για εκμεταλλευση, με μοναδική υποχρέωση του 2ου να φυτεύει κάθε 3 χρόνια 5-6 δέντρα στο στρέμα).

Την τελευταία όμως φορά, οι εργάτες προλαβαν το σύστημα ασφάλειας της Σοφτεξ: Το σωματείο εγκρίθηκε και κατοπιν, στις 13 Απριλη '79 απολύθηκαν 3 από τα ιδρυτικά μέλη: όμως για τους η ιστορία δεν σταματούσε εκεί.

Το Μαη του '79 οι απολυμένοι που έχουν αυξηθεί σε 15, αποφασίζουν να αρχίσουν απεργία πείνας, αλλά το Ε.Κ. τους πειθεί να το αναβαλλουν. Στο μεταξύ, ύστερα από δικαστική απόφαση η Σοφτεξ είναι υποχρεωμένη να ξαναπροσλάβει τους 3 πρώτους, πράγμα που φυσικά δεν κάνει, αν και για να είναι υπατάξει με το νόμο τους στέλνει το μισθο στο σπίτι.

Παράλληλα, το αφεντικό επέτρεψε και αντισωματείο, στο οποίο αναγκαζε τους εργάτες να γραφτούν με την απειλή της απολύσης.

Οι απολύσεις συνεχιζόνταν, ο κόσμος μέσα δεν τόλμωσε να κουνήσει, στο αντισωματείο είχαν γραφτεί ήδη 700 άτομα, στο



λαό της Δράμας δεν εφτανε παρά ο αποηχος του "φοβερου και τρομερου" εργοστασιάρχη που είναι ο Κεφαλας.

Αυτή ήταν η κατάσταση όταν στις 4 Σεπτεμβρη 7 από τους απολυμένους, στους οποίους προστεθηκε κι ένας οικοδόμος για συμπαρασταση, αρχισαν απεργία πείνας στην κεντρική πλατεία της Δράμας, με αίτημα τα επαναπροσλήψη, σταματήματα των απολύσεων, καλύτερες συνθηκες δουλειας και γενικωτερο στόχο το σπασίμο της σιωπής που από τη Σοφτεξ και την ευαίσθητοποίηση των κατοίκων της Δράμας.

Η σημασία της απεργίας πείνας

Η απεργία πείνας των απολυμένων της Σοφτεξ δεν ήταν α ποτέλεσμα τόσο της εσωτερικής δυναμικής στο συγκεκριμένο εργοστάσιο, όσο ενός γενικότερου κλίματος στον εργατικό χώρο στον οποίο κυριαρχούσε ο μακροχρονος αγώνας των εργατών του Πίτσου.

Οι απολυμένοι μη έχοντας δυνατότητα εσωτερικής παρεμβάσης, έδρασαν από τα έξω και εκάναν την απεργία πείνας για δεκαοχτώ ολοκληρές μέρες συμβολο αντίστασης για όλη την περιοχή.

Για τη Δραμα, οι απεργοί πείνας σπανε την παραδοχή της κακομοιρίας, της υποταγής στην εξουσία του χωροφυλάκα και των "τοπικών αρχόντων", της αδιαφορίας και της εχθρικότητας για κάθε τι που παραβιάζει τα όρια του εθνικοφρονά καθωσπρεπισμού. Κι όχι μόνο αυτό. Ένας εργατικός αγώνας γίνεται κεντρική αναφορά όλου του λαού της Δραμας.

Στη συγκέντρωση συμπαραστάσης στους απεργούς πείνας την Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου, που ήταν μαζικότερη, αναγκάστηκαν να δηλώσουν συμπαρασάση, θελώντας και μη, οι περισσότεροι "φορείς" της πόλης (απο οικοδομους, φορτοεκφορτωτές μεχρι γιατρούς, δικηγόρους, πολιτικούς μηχανικούς και άλλες "παργωγικές τάξεις" όπως αυτοο-

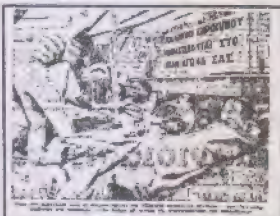


νομαζονταν.!).

Το ΚΚΕξ πίστο στη γραμμή του ήταν αντίθετο από την αρχή στην απεργία, ενώ οι εκπρόσωποι του στο εργοστάσιο επιδιδονταν σε μουλωχτο ψήστηρι και προσπαθουν να αναβάλουν κάθε κινήτοποίηση για καλύτερους καιρους. Όσο για το Πασοκ, οι βουλευτές του βρηκαν παλι ευκαιρία να προσωνίσουν την "μεγάλη αλλαγή", όταν θα "παρουμε την εξουσία"...

Η κεντρική πλατεία της

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ στους ΑΠΕΡΓΟΥΣ ΠΕΙΝΑΣ της ΣΟΦΤΕΞ στη ΔΡΑΜΑ



• 9 φορές οι εργάτες της ΣΟΦΤΕΞ προσπάθησαν να οργανωθούν.

• 9 φορές τα αφεντικά κατόρθωσαν με τις απολύσεις κ την τρομοκρατία να πνίζουν την φωνή των εργατών.

ΟΜΩΣ σήμερα οι εργάτες της Σοφτεξ διαλέγουν το δρόμο της ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ: 7 απολυμένοι κ ένας οικοδόμος συμπαρασάτη τους,

έχουν κατέβει εδώ κ 16 μέρες σε ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ στο κέντρο της Δραμας με αίτημα την επαναπρόσληψή τους, το σταμάτημα των απολύσεων κ τις συνθήκες δουλειάς. Στο πλευρό τους είναι όλος ο λαός της Δραμας.

• Όπως λέει ένας απεργός: "Πένε πώς ψάσαμε στο έσχατο μέσο. Αντίθετα. Όταν οργηρωδουν οι στοχοι που βαζουμε με την απεργία πείνας, αρχίζει η κυρία φάση του αγώνα μας".

• Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥΣ, όπως κ ο αγώνας των απεργών του "ΠΙΤΣΟΥ", πρέπει να γίνει αγώνας όλων των εργατών που ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ ΠΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΚΛΑΒΟΙ ΥΠΟΤΑΓΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΕΞΟΥΠΙΣΤΗΜΑ ΤΟΥΣ ΑΠ' ΤΑ ΦΕΝΤΙΝΙΑ, ΠΟΥ ΘΕΠΟΥΝ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΟΥΝ ΤΗ ΒΙΑ Κ ΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ.

**ΕΝΑΝΤΙΑ στην ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΗ
ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ,
ΣΟΦΤΕΞ-ΠΙΤΣΟΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ**

Ομάδα για μια
ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ



Δραμας, που γίνεται η απεργία πείνας είναι γεμάτη από πανω συμπαρασάσης: εργάτες του Πίτσου, της Θεσσαλονίκης, Καβαλας, συλλογοί... Και το ταμπλώ του συμπαρασάτη οικοδομου: "Με την συμμετοχή μου στην απεργία πείνας εκφράζω την συμπαρασάση και αλληλεγγυή μου, εργατής και εγώ, στους απολυμένους συνδικαλιστές της Σοφτεξ." Χ. Μουρατογλου.

Οι συζητήσεις των συμπαρασάτων δινουν και παίρνουν. Ο κόσμος αρχίζει να ενδιαφερεται για το τι συμβαίνει και στα πολλοίπα εργοστάσια, κυρία εξαγωγικά ενδύματων, που δουλεύουν γυναίκες κυρία και η εκμετάλλευση είναι αγρία. (ακόμα και τα μεροκαμάτα είναι κατωτερα από τη συλλογική συμβαση). Αρχίζει να μιλάει για τα προβλήματα του, να καταλαβαίνει τι σημαίνει "ανάπτυξη".

Οι μπατσοί προσπάθησαν να μαζεφουν τους απεργούς στις 9 Σεπτεμβρίου, εφυγαν όμως απρακτοί επειδή μαζευτηκε κόσμος.

"... Δενε πως η απεργία πείνας είναι το έσχατο μέσο. Αντίθετα. Όταν ολοκληρωθουν οι

στοχοι που βαζουμε με την απεργία, τότε αρχίζει η κυρία φάση του αγώνα μας.... Καιρος είναι να ξαναγίνει όπως παλιά επιτροπή συμπαρασάσης σ' όλο το νομο Δραμας, αυτή τη φορά όμως όχι για τον εργοδοτή, αλλά για τους εργάτες..." (λογία ενός απεργού).



Η ΕΣΣΟ και οι εμπρηστές

"Όλοι μας έχουμε εννομο συμφέρον την προστασία της ζωής και του περιβάλλοντος".
(Βλάχος, υπεύθυνος της ΕΣΣΟ για την "προστασία περιβάλλοντος").

"Χάρη σε μια τυχαία συμπτωσή ανακαλύψα ο τι το εργοστάσιο της Εσσο - Παπας εξακολουθεί να υπάρχει ακόμα για έναν από τους εξής δυο λόγους: Είτε γιατί στην Ελλάδα δεν υπάρχουν βομβιστές, είτε γιατί αν υπάρχουν μέχρι τώρα τουλάχιστον δεν είχαν φανταστεί ποσο εκ πληχτικά ευκολο είναι να μπει μέσα στη βιομηχανία αυτή, να φτάσεις στα αδυτα των αδυτων έχοντας αθυνο χρόνο στη διαθεση σου και να τα τινάξεις όλα στον αερα."

Μ'αυτη τη γλωσσα και τη λογική μιλαει ε-να αρθρο για την Εσσο στην εφημεριδα Θεσσαλονικη στις 4 Σεπτεμβρη, επισημαίνοντας ποσο ευκολο είναι για καποιο σκοτεινο τρομοκρατη να μπει απο τα συρματα και να ανατιναξει την Εσσο, κατα συνεπεια και την Εθυλ, κατα συνεπεια ολη την Θεσσαλονικη.

Πολυ πριν περασουν δυο βδομαδες απ'την εκρηξη στις 11 Αυγουστου που τραυματισε σοβαρα 4 εργάτες απο τους οποιους ο ενας πεθανε αργότερα, το γεγονός και η σημασια του ειχε θαφτει.

Το χαρακτηριστικο στο παραπάνω ρεπορταζ εκκληση για μεγαλυτερη αστυνομουση στην Εσσο δεν είναι οτι αγνοουνται ολοκληρωτικα οι δο λοφωνικες συνθηκες λειτουργιας της Εσσο, δεν είναι ακομα οτι ανασταίνει το μυθο του σατανικου τρομοκρατη -προσκληση για καταστολη - που απειλει σ'ενα πραγματικο θριλλερ ολη τη Θεσσαλονικη. Είναι το γεγονός οτι αυτος ο μυθικος στοχος αποκρυβει την ουσια των πραγματος: οτι δηλαδη οι "τρομοκρατες" δεν ερχονται "απ'εξω", είναι ήδη "μεσα" στο εργοστασιο, ρυθμιζουν την λειτουργια και την παραγωγη του, είναι τα αφεντικα της Εσσο.

Τρεις μερες μονο πριν την εκρηξη το σωματειο των εργατων της Εσσο προειδοποιει οτι μπορεί να κατεβει σε απεργιακες κινητοποιησεις ακριβως για τις συνθηκες που επικρατουν στο εργοστασιο. Σε εγγραφο της ενωσης ανακοινωνονται χοντρικά τα παρακατω:

" - Ο θορυβος ξεπερνει σε ορισμενα τηματα τα διεθνωσ παραδεκτα ορια.

- Οι διαρροες επιβλαβων προΐοντων ξεπερνουν τα ανεκτα ορια.

- Το προσωπικο υποχρεωνεται να εργαζεται υπερωριακα (Ιδωρο).

- Η εταιρεια απαντα οτι καταβαλλει ανθυγιεινο επιδομα και αρα μπορεί να κανει ο, τι θελει..."

Ακομα οι κατοικοι του κορδελιου, της συνοικιας που φτανει μεχρι διπλα τα συρματοπλεγματα της Εσσο και της Εθυλ, με ανακινωσεις επιτροπων και συλλογων παλιότερα και προσφατα διαμαρτυρηθηκαν συχνα οχι μονο για τον τρομερο κινδυνο της Εθυλ αλλα και για την καθημερινη μολυνση της Εσσο, της Σινγκ και της Εθυλ και για τους κινδυνους που διατρεχουν απο καποιο "ατυχημα". "Ατυχημα" που γινεται ολο και λιγοτερο τυχαιο.

Η εκρηξη λοιπον δεν ηταν καθολου εξω απο καθε προβλεψη. Βρισκοταν (και βρισκεται) μεσα στους ορους που λειτουργει η Εσσο. Στο να κανει δηλαδη "ο,τι θελει".

Στις εξημισυ το πρωι, την Παρασκευη 11 Αυγουστου, εσπασαν τζαμια και στεγες ελλενισε αποσταση 200 μετρων απο το εργοστασιο, απο τη βιαιοτητα της εκρηξης, εξαφνιαζοντας τους εργάτες των γυρω εργοστασιων και τους κατοικους του Κορδελιου, που βγηκαν στις ταρασες και στους δρομους εντρομοι.

Η εκρηξη εντοπιστηκε στο πιο επικινδυνο και ευαισθητο σημειο της Εσσο (εννοειται οτι το συνολο των προΐοντων της είναι ευφλεκτα και επικινδυνα): το τημα αμμωνιας.

Στο νοσοκομειο είναι αδυνατο να εχει κανεις επικοινωνια με τους χτυπημενους εργάτες που κινδυνευουν αμεσα, μια και τα εγκανατα καλυπτουν το μεγαλυτερο μερος απο το δερμα τους. Αλλοι εργάτες που βρισκονται εκει δεν αφηνουν περιθωρια. Σιγουρα μπορεί να εγιναν και λαθος χειρισμοι, που είναι ομως μοιραιο και αναποφευκτο να γινονται οταν τα αφεντικα βαζουν σε πολυπλοκες δουλιες εργάτες χωρις την αναλογη πειρα και το σπουδαιοτερο μετα απο Ιδωρα δουλιας, οταν εχουν ξεπερασει καθε οριο φυσικης αντοχης.

Ο υπευθυνος της εταιρειας για "θεματα προστασιας περιβαλλοντος" δεν μπορεί να μην παρεμβει για να πει τη δικη του "εγκυρη" γνωμη ως "επιστημων":

" Η εκρηξη δεν ηταν αλλωστε τοσο σοβαρη και επιπλεον είναι σπανιο γεγονός. Η αμμωνια δεν εκρηγνυται παρα μονο παρουνια νερο".

Στην πραγματικοτητα νερακι υπαρχει παντα μια και υπαρχουν παρα πολλοι σωληνες που μετα φερουν συνεχως ατμο και -οπως και νααι- το τημα αμμωνιας δεν εχει χαρακτηριστεί τυχαια σαν το πιο επικινδυνο.

Δεν προκειται λοιπον για κανενα σηνιαλ με υπογειους εμπρηστές που διεισδύουν για να τινάξουν τα παντα. Είναι η τρομοκρατια των επισημων εμπρηστων που μονο λιγες μερες μετα θα επιβαλλει τη ληθη μεσα και εξω απο το εργοστασιο.

Μετα το θορυβο των πρωτων ημερων που φανερωνει τον φοβο των ιδιων των υπευθυνων για την εκρηξη, ("Ο Μαρτης επεσκεφη αυτοπροσωπως τα θυματα", "Συνεσταθησαν τρεις επιτροπες



για την διερευνηση των αιτιων της εκρηξης: μια υπο του υπουργειου, μια υπο της εταιρειας και μια υπο της αστυνομιας"), η σιωπη καταινιει ξανα τα παντα χωρις να αλλαξει τιποτα.

Οι εργάτες δυσκολα μιλουν πια για την εκρηξη, αν και εξακολουθουν να διαμαρτυρονται για την βρωμα και τη μολυνση οπου δουλευουν και για τις υπερωριες που επιπλεον συχνα δεν πληρωνονται. Οσο για κινητοποιησεις απο τη μερια του σωματειου περα απο λογια δεν εγινε τιποτα.

Ο θανατος του Στ. Τανη απο "πνευμονικο οιδημα" περασε και αυτος στα μουγγα.

Κι ομως ο κινδυнос εξακολουθει να κυκλοφορει ανετα στην Εσσο ετοιμος για νεες ανατιναξεις, νεες δολοφωνιες.

“ΜΑΥΡΗ” ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ἡ “μαύρη” δουλειά ἢ δουλειά μέ τό κομμάτι στό σπίτι, εἶναι ἕνα φαινόμενο πού ὑπάρχει σ’ ὅλες τίς λαϊκές γειτονιές τῆς Ἀθήνας, ὅπως καί στήν ἐπαρχία.

Ἡ ἰδιαιτερότητά του εἶναι ὅτι μ’ αὐτοῦ τοῦ εἵδους τί δουλειά, ἀσχολοῦνται κύρια (ἂν ὄχι μοναδικά) οἱ γυναῖκες, καί εἶναι πάντα γιά τήν οἰκογένεια ἕνα οἰκονομικό συμπλήρωμα βοήθητικό στό καθημερινό μεροκάματο τοῦ ἀνδρά.

Σάν γυναῖκες θέλοντας νά καταπιαστοῦμε μ’ ἕνα πρόβλημα πού ἀπασχολεῖ ἕνα μεγάλο κομμάτι γυναικῶν, ἀνακαλύψαμε ὅτι εἶναι ἕνα θέμα μεγάλης ἔκτασης, πολύ πιά πλατύτερο κι ἀναπτυγμένο ἀπ’ ὅτι νομίζαμε.

Ἡ σημασία του εἶναι τεράστια καί διπλή.

Ἀπό τή μιὰ ὡς πρός τό μέγεθος τῆς ἐκμετάλλευσης τῆς γυναίκας στή παραγωγή. Κι ἀπό τήν ἄλλη ὡς πρός τήν ἰδιαίτερη κι ἀπάνθρωπη καταπίεση ἐκμετάλλευση καί μεταχείριση τῆς ἐργαζομένης σάν γυναῖκα.

Ἡ πιά συνηθισμένη καί γνωστή δουλειά μέ τό κομμάτι στό σπίτι, εἶναι τά φασον (εἶδη ρουχισμοῦ), ἀπ’ ὅπου καί ξεκίνησε σάν ἰδιαίτερα γυναικεῖα ἀπασχόληση (ράψιμο), καί ἐκπλώθηκε μέ τή βιομηχανοποίηση τοῦ ρούχου καί τή βαθμιαία ἐξαφάνιση τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς μοδίστρας. Σήμερα αὐτός ὁ τρόπος παραγωγῆς ἔχει ἀπλωθεῖ καί σ’ ἄλλα εἶδη, ὅπως παπούτσια (ράψιμο, κόλλημα, τακούνια), μπαλαντέζες, διάφορα παιχνίδια κλπ. Σάν δουλειά εἶναι καθαρά μηχανική, βρώμικη, μονότονη, κουραστική καί ἀνθυγιεινή. Συνήθως οἱ γυναῖκες πού δουλεύουν μέ τό κομμάτι παίρνουν τή δουλειά ἀπό διάφορες βιοτεχνίες πού βρίσκονται στή περιοχή τῆς γειτονιάς τους, ἢ καί μεγάλες βιομηχανίες ἢ ἀπό κάποιον μεσάζοντα, ἀκόμα κι ἀπό ἄλλες γυναῖκες. Ὑπάρχουν ἀκόμα καί μικρές βιοτεχνίες μέ 1-2 ἐργάτες πού παίρνουν ἕνα κομμάτι ὁλόκληρο παραγωγῆς μιᾶς μεγάλης βιομηχανίας, καί μέ τή σειρά τό δίνουν ἔξω στό σπίτι.

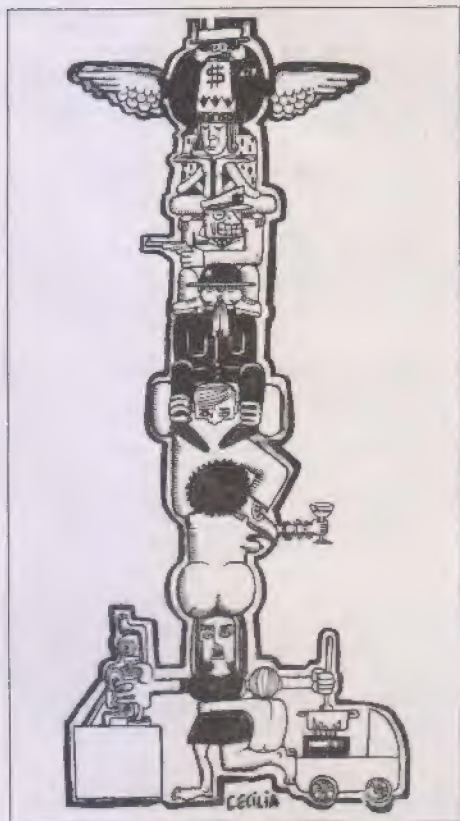
Τά κέρδη τῶν ἀφεντικῶν ἀπ’ ὅλη αὐτή τήν ἱστορία, εἶναι τεράστια. Πέρα ἀπ’ τό ἐξευτελιστικό μεροκάματο τῆς γυναίκας, (βγαίνει περίπου τό μισό ἀπ’ τό κατώτερο βασικό πού ἰσχύει), πέρα ἀπ’ ὅλα ὅσα γλυτώνει ἀπό τήν μή ἀσφάλιση, τίς ἀδείες, τίς ἀρρώστειες, τά ἐργατικά ἀτυχήματα, τήν ἀπεργία καί τήν παραμικρή στοιχειώδη διεκδίκηση κάθε ἐργαζόμενου, ἔχει ἐκεῖνη τή φτηνότερη παραγωγή μέ μιὰ ἐντατικοποίηση καί ἕνα τέτοιο ρυθμό, πού δέν μπορεῖ νά πετύχει ἀπό καμμιά ἐργάτρια πού δουλεύει τό ὀχτώωρο τῆς στό ἐργοστάσιο. Αὐτή ἡ διαδικασία παραγωγῆς ἔχει σά συνέπεια καί τά μεροκάματα στό ἐργοστάσιο νά μένουν χαμηλά, καί μέ τό μίνιμουμ προσωπικό στό βαθμό πού τό μεγαλύτερο κομμάτι τῆς παραγωγῆς μπορεῖ νά βγάλει φτηνότερα στό σπίτι.

Πέρα ἀπ’ ὅλα αὐτά τ’ ἀφεντικά κερδίζουν διπλά ἔχοντας τή γυναῖκα καί στή παραγωγή καί στό σπίτι, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι μέ χαμηλό κόστος κι ὅλες ἐκεῖνες τίς δουλειές πού χρειάζονται γιά νά ἀναπαραχθεῖ ἡ ἐργατική δύναμη.

Ὅμως ἡ καταπίεση κι ἡ ἐκμετάλλευση τῆς γυναίκας πού δουλεύει στό σπίτι φτάνει μέχρι τόν πλήρη ἀφανισμό της.

Ἡ ἰδιαίτερη σχέση πούχει μέ τ’ ἀφεντικό καί μέ τή παραγωγή, σχέση ἀτομική πού καθορίζεται ἀπό τά ἐκάστοτε κέρφη του τῆς μεγάλης ζήτησης ἐργασίας, καί τήν ἀπελπιστική δική της ἀνάγκη γιά δουλειά, πού φτάνει στό σημεῖο νά δουλεύει χωρίς νά ξέρει καί πόσο δουλεύει καί πόσα παίρνει. Ἀποκομμένη ἀπό ἕνα σύνολο σχέσεων πούχει ἡ κάθε ἐργαζόμενη μέ τίς συναδέλφους της μέσα στή παραγωγή. Ἀποκλεισμένη ἀπό κάθε κοινωνικό τητα κι αὐτοῦ τοῦ χώρου της, τῆς γειτονιάς. Ἀπομονωμένη στό σπίτι της, γίνεται ἕνα μέ τό κομμάτι δουλειᾶς, σ’ ἕνα ξέφρενο ὑστερικό τρεχαλητό ρυθμοῦ κι ἐντατικοποίησης... γιά 2 κατστάρικα.

Ὁ χρόνος της ἔπαψε νά ὑπάρχει σάν τέτοιος, ἡ ζωή της γίνεται δραχμή καί κομμάτι, ἔτσι πιά μαθαίνει πόσα χάνει καί πό



σα κερδίζει πίνοντας ένα καφέ με τη γειτόνισσα ή κάνοντας μια βόλτα στη πλατεία της γειτονιάς. Κάθε βράδυ πριν κοιμηθεί... "Έβγαλα τόσα... έχω να παίρνω τόσα..., αύριο πιά πολλά".... νοιώθει να την πνίγει η ανάγκη να παράγει, να κερδίζει να μη χάσει χρόνο ούτε για φαΐ ούτε για κουβέντα, να παράγει να παράγει....

Τί άλλο στ' αλήθεια θέλουν τ' άφεντικά για ν'άνα εύτυχισμένα; Κι' οί' ίδιες λένε "είμαι τυχερή, παράγω, κερδίζω, δέν χαζεύω δέν βαριέμαι, κερδίζω κι' είμαι στό σπίτι μου, δέν τρέχω στους δρόμους καί στό έργοστάσιο, βγάζω λεφτά καί δέ λείπει τίποτα στόν άνδρα μου τά παιδιά μου, τό σπίτι μου.....".

Τό θέμα της δουλειάς με τό κομμάτι στό σπίτι ή της "μαύρης" δουλειάς όπως λέγεται, είναι πράγματι τεράστιο καί με πολύμορφα προβλήματα.

Επειδή πιστεύουμε ότι πάνω σ' αυτό πρέπει να γίνει μια όσο τό δυνατόν ολοκληρωμένη δουλειά μέ στόχο τή συμμετοχή των ίδιων των γυναικών που δουλεύουν έτσι καί εή γνωριμία ταξύ τους, κάνουμε μια μικρή παρουσίαση μέ ένα κείμενο - συζήτηση γυναικών που θίγουν μερικά απ'τά προβλήματά τους.

τρεις γυναικες κουβεντιαζουν

- Τί να σου πω βρέ παιδάκι μου, είναι ανάγκη να μιλήσω ; δέ βλέπεις τά χέρια μου ; Σά μούμια έχω τυλιχτεί. Καί δέν πληρώνεται με τίποτα αυτή ή δουλειά. Πληγιάζω τά χέρια μου βρωμάει τό σπίτι μου κι' όλα αυτά για να πάρω ψίχουλα.

Αυτή είναι ή απάντηση της κυρά - Ντίνας από τό Χαϊδάρι, πού αυτή τήν εποχή ράβει πέτσινα παπούτσια καί πού πληρώνεται γι' αυτή τή δουλειά μέ 9 δρχ. τό ζευγάρι.

- Καί πόσα ζευγάρια τήν ώρα βγάζεις ;
- Νά σου πω. "Αμα σφιχτώ καί δέν μιλήσω δέν



καπνίσω δέν με απασχολήσει κανείς, μπορώ να ράβω καί 8 παπούτσια. Δηλαδή 4 ζευγάρια. Για τά 4 ζευγάρια παίρνω 36 δρχ.

- Δουλεύεις δηλαδή για 36 δρχ. τήν ώρα ΙΚΑ έχεις ;

- Τί πράγματα είναι αυτά παιδάκι μου. "Ακου ΙΚΑ. Έδω παρακαλούμε για να δουλέψουμε καί θά μιλήσουμε καί για ΙΚΑ ;

- Γιατί κυρά - Ντίνα δέ ζητάς περισσότερα στό ζευγάρι ;

- (Γελάει). Ναι, άμέσως θά μου τά δώσουνε. "Α

μα ζητήσω παραπάνω δέν πρόκειται να πάρω δουλειά. Θα τήν δώσει σε άλλη.

- Έσύ κυρά Ντίνα παίρνεις κατ'εύθειαν από τό έργοστάσιο ;

- "Οχι παιδάκι μου. Για να πάρω κατευθείαν πρέπει να πληρώνω ΤΕΒΕ καί να έχω τιμολόγια. Η δουλειά δέν είναι ταχτική. "Οποτε θέλει τ' άφεντικό σου λέει : "Δέ μου κανείς δέν έχω δουλειά" καί τότε πού θά βρισκω τίς ΙΒΟΟ πού θέλει τό ΤΕΒΕ ; Κι' αυτές πού έχουνε τιμολόγιο, δέν περνάνε καλύτερα. Νά σε στείλω σ' αυτή πού μου δίνει δουλειά να δεις τί τραβάει ή φουκαριάρα.

- Γιατί δέν μαζεψάσατε όλες όσες παίρνετε φασόν έδω στη γειτονιά να κανετε ένα σωματείο, να βοηθάει ή μια τήν άλλη στα προβλήματά σας καί να απαιτήσετε να σας δίνουνε περισσότερα χρήματα στό κομμάτι ;

- Τί είναι αυτά πού λές ; Μόλις μαθευτείθά χάσουμε κι' αυτή τή λίγη δουλειά. Κανείς δέ θά μάς δίνει. Θα βρούνε άλλες πού δέν θά μιλάνε. Καί μετά αυτό πού λές έχει πολλές δυσκολίες. Γιατί ούτε απ'τό ίδιο έργοστάσιο παίρνουμε δουλειά, ούτε τήν ίδια δουλειά κάνουμε όλες.

Έγώ να πούμε ράβω φόντια, άλλη κολλάει με βενζινοκόλλα - πολύ ανθυγειινό - άλλη κολλάει τακούνια, άλλη κολλάει σκουινί γύρω από τό τακούνι, άλλη γαζώνει ρούχα, άλλη κάνει κολλησεις με ηλεκτρικό κολλητήρι... Πώς να βρε-θούμε ; Τί να πούμε ; τάχουνε κανονίσει μια χαρά τ' άφεντικά. Καί να στ' πω καί τήν άλλη - θεια : Καί μετάξυ μας, φοβόμαστε ή μια τήν άλλη. Δέ λέμε από πού παίρνουμε δουλειά για να μην πάει ή γειτόνισσα καί πάρει κι' αυτή. Για να μη λιγοστεψει. Έγώ βέβαια δέν είμαι τέτοια γυναίκα. Τό λέω, γιατί ξέρω ότι όταν τ' άφεντικά θέλουνε να τελειώσουνε μια παρτίδα, δέν περιμένουνε έμένα. Δίνουνε κι' άλλο, μέχρι να βγει ή δουλειά τους στό χρόνο πού αυτοί έχουνε κανονίσει.

- Έγώ έχω τιμολόγιο. Πληρώνω καί ΤΕΒΕ. Δέν μπορώ να πω ότι είμαι εύχαριστημένη. Θα προ-

τιμοῦσα νά πῆγαινα στό ἐργοστάσιο. "Ἐχω ὅμως παιδιά πού πᾶνε σχολεῖτο. Ποῦ νά τ'ἀφήσω νη - στικά ἔως τίς τέσσερεις ἡ ὥρα.

Στό ἐργοστάσιο θάτανε καλύτερα. Γιατί θά μποροῦσα νά ζητήσω αὔξηση, νά κάνω ἀπεργία γιά ἀνθυγειινό. "Ἐχω πάθει ἔλκος - ἀπό τήν εἰσπνοή τῆς βενζινόκολλας - αὐτή ἡ ἱστορία μέ ἔχει γεμίσει μίσος. Μᾶς ἐκμεταλλεύονται χοντρά.

Μιά φορά ζήτησα μιὰ δραχμή στό ζευγάρι παραπάνω καί αὐτός ὁ σιχαμένος μοῦ εἶπε ἂν θέλω νά κάνω τήν ὥρα, μπορεῖ νά μοῦ δώσει καίδέ κα δραχμές παραπάνω. Σέ ἐξευτελίζουνε μέ τό χειρότερο τρόπο. Δέν μπορεῖς νά ἀντιδράσεις.

- Ναί ἔχω τελειώσει γυμνάσιο. Τί νά τό κάνω τό χαρτί ; Στά τσαγκαράδια δουλεύω φασόν 2 χρόνια. Ὅλη μου ἡ οἰκογένεια εἰσπνέει βενζινόκολλα.

Δέν μπορῶ νά κάνω διαφορετικά.

Νά τό καταγγεῖλω ; Ποῦ ; Στόν Καραμανλή ; Νά βρῶ τ'ἀφεντικό ; Ὅσες φορές τόκανα ἔχασα τή δουλειά. Ὅσο περισσότερο ἐξευτελίζεσαι, τόσο εὐκολότερα βρίσκεις δουλειά. Ἀμα ἀφήσεις νά σοῦ πιάσουνε καί τόν κῶλο τότε παίρνεις καί κᾶνα φράγκο παραπάνω στό ζευγάρι. Ἀλλά ἄμα δεχτῶ μιὰ τέτοια σχέση, γιατί νά μή στηθῶ καλύτερα στή Συγγρού καί νά ἀπαλλαγῶ ἀπ'τίς εἰσπνοές τῆς βενζινόκολλας ; Πιστεύω πώς ὅσες παίρνουνε δουλειά φασόν σέ λίγα χρόνια γίνονται ὑστερικές ἀπ'τήν ὑπερένταση, ἐκμεταλλευόμαστε αἰσχρά τούς ἑαυτούς μας.

- Τά παπούτσια πού φτιάχνουμε διοχετεύονται στίς ἀγορές τῆς Ἀμερικῆς, Ἀγγλίας, Ἰταλίας, Γαλλίας καί στήν Ἑλλάδα.

Ἐγώ ἔχω δεῖ παπούτσια πού ἡ δυσκολώτερη δουλειά ἔχει περάσει ἀπ'τά χέρια μου μέ 5 δραχμές τό ζευγάρι, νά πουλιέται σάν χειριποίητο 1.200 δραχμές.

ἡ ἀναγκὴ δὲν σοῦ ἐπιτρέπει ἐπιλογές

Μιά γυναίκα πού δουλεύει στό σπίτι, μᾶς γράφει γιά τὰ ἰδιαίτερα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει.

Βασικά ἀκούγεται συχνά ὅτι "καλά ἔχεις τή δουλίτσα σου μέσα στό σπίτι σου". Ἡ δουλίτσα ὅμως αὐτή ὄχι μόνο δέν παύει νά ἔχει τήν γνωστή καταπίεση πού ἔχει κάθε δουλειά στό ἐργοστάσιο, ἀλλά παρουσιάζει κι ἄλλες εἰδικότερες δυσκολίες.

1. Δέν σοῦ δίνει περιθώρια νά δουλεύεις "ὅτι ὥρα θέλεις" ὅπως λένε, γιατί ἂν γίνει αὐτό δέν βγάζεις τό μεροκάματο πού ἔχεις προγραμματίσει νά βγάλεις.

2. Ἡ δουλειά μέ ἀμοιβή "μέ τό κομμάτι", σέ ἀναγκάζει νά δουλεύεις μέ πολύ μεγαλύτερη ἔνταση ἀπ'ὅση θά δούλευες στό ἐργοστάσιο.

3. Ἡ ἐργατική δύναμη πληρῶνεται πολύ πιό φτηνά στή δουλειά στό σπίτι.

4. Δέν ἔχεις ἀσφάλεια, ἔνσημα, δῶρα, ἐπιδόματα ἢ ἀδειες, ὅτι δηλαδή μέ τόσους ἀγῶνες κατακτήθηκε, καί δίνεται στούς κύριους χώρους παραγωγῆς.

5. Βρίσκεσαι ἀπομονωμένη ἀπό ἄλλους συναδέλφους, δέν μπορεῖς νά συνεργαστεῖς μέ ἄλλες γιά νά πετύχεις καλύτερες συνθήκες ἢ περισσότερες χρηματικές ἀπολαύσεις.

6. Δέν γίνεται κανένας ἔλεγχος στόν ἐργοδότη γιά τό "πόσο θά σέ πληρώσει στό κομμάτι", δηλαδή δέν ὑπάρχει ἡ κατοχύρωση τοῦ "βασικοῦ μισθοῦ".

7. Δέν ὑπάρχει καμμιά σύμβαση πού νά καλύπτει τή δουλειά στό σπίτι. Ὄποτε ἔχει καί θέλει νά σοῦ δώσει δουλειά ὁ ἐργοδότης θά τό κάνει, διαφορετικά μένεις ἀνεργή, χωρίς ἀποζημίωση χωρίς τίποτα.

8. Γίνεσαι ἐσύ ἡ ἴδια ἐπιστάτης τοῦ ἑαυτοῦ σου. Αὐτό δέν ἔχει καμμιά καλή ἔννοια, ὅ-

πως ἀπό πρώτη ἄποψη θά πεῖ κανεῖς "κάνεις ὅτι θέλεις". Ἀντίθετα, ἐσύ ὁ ἴδιος πιέζεσαι νά δουλέψεις γρήγορα, (γιά νά βγάλεις ἓνα μεροκάματο), νά κάνεις καλή, σωστή δουλειά, γιατί διαφορετικά θά σοῦ ἐπιστραφεῖ γιά διόρθωση, ὁπότε χάνεις ἀπ'τό δικό σου χρόνο γιά νά ἐπανορθώσεις, χωρίς, φυσικά, ἄλλη ἀμοιβή.

9. Ἐξ ἄλλου γιά νά δουλεύεις στό σπίτι ἀναγκάζεσαι ἀπό πλῆθος κοινωνικές δυσκολίες, π.χ. ἔχεις παιδί, καί μή ἔχοντας πού νά τό ἀφήσεις γιά νά δουλέψεις ἔξω, ἀναγκάζεσαι νά βγάλεις ἔστω καί λίγα, μέσα στό σπίτι, μέ πλῆθος ἐπὶ πλέον δυσκολίες, παιδί, σπίτι, δουλειά ὅλα μαζί ταυτόχρονα.

Ἡ μπορεῖ νά ἔχεις μεγάλη ἡλικία, ὁπότε καί πάλι ἀναγκάζεσαι νά "βγάλεις ὅτι μπορεῖς" στό σπίτι, γιατί στά ἐργοστάσια δέν σέ δέχονται. Καί ὑπάρχουν κι ἄλλες εἰδικώτερες περιπτώσεις. Πάντως κανεῖς ἄμα δέν ἔχει ἰδιαίτερες δυσκολίες κι ἔχει νά διαλέξει ἀνάμεσα σέ μιὰ δουλειά στό σπίτι καί στό ἐργοστάσιο, δέν προτιμᾷ τήν πρώτη. Κι αὐτό γιατί δέν ἔχει καμμιά ἀλύψη ἂν τήν διαλέξει.



ΒΙΑ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Καθημερινά διαβάζουμε στις εφημερίδες ότι ή τάδε γυναίκα βιάστηκε, ή δε να ξυλοκοπήθηκε από τον άνδρα της ή τον αδελφό της για "οικογενειακούς λόγους". Πρόκειται για ειδήσεις που τις περισσότερες φορές περνάνε απαρατήρητες, στα "φιλά" των εφημερίδων, ή αντίθετα καταλαμβάνουν τις πρώτες σελίδες των κιτρινοφυλλάδων όταν πρόκειται για κομμά "γαργαλιστική" είδηση που θέλει να ξυπνήσει τα σαδιστικά - φασιστικά ένστικτα των άρσενικών άνα γνωστών τους για να πουλήσουν φύλλα.

Και δεν είναι μόνο αυτά που κατορθώνουν να περάσουν στις εφημερίδες, έστω και διαστρεβλωμένα. Αρχίζοντας από το καθημερινό ξύλο στο σπίτι από τον "σκληρό" σύζυγο που δε "σηκώνει να του φέρνουν αντιρρήσεις", τον "ειγμένο" αδελφό που αναλαμβάνει να "σώσει την τιμή" της οικογένειας, ξυλοκοπώντας την αδελφή του, το "άνδρα" που βιάζει μια γυναίκα γιατί "τάδελε" ή του "κουνισόταν", και φτάνοντας μέχρι το καθημερινό πείραγμα στους δρόμους, και τον τρόπο που νοιώθει μια γυναίκα όταν κυκλοφορεί μόνη άργα τη νύχτα, ή βία είναι μια καθημερινή πραγματικότητα για τις γυναίκες και, το χειρότερο, άποδεχτή, από την λεγόμενη "κοινή γνώμη".

"Έτσι εύκολα θα γίνουν γνωστά και θα συγκινηθούν πλατιά τον κόσμο τα βασανιστήρια στους πολιτικούς κρατούμενους, αλλά το ξύλο που τρώει σχεδόν κάθε βράδυ από τον άνδρα της ή έργατρια του Πύτσου για να γίνει άπεργοστρία δε θα γραφτεί ποτέ, σε κομμά εφημερίδα.

Πιστεύουμε ότι είναι πια καιρός να αντιδράσουμε όλες οι γυναίκες μαζί, να άντισταθούμε σ' αυτόν τον καθημερινό φασισμό και να σπάσουμε το τείχος της σιωπής που τον περιβάλλει.

Σ' αυτή την προσπάθεια, ξεκινάμε από αυτό το τεύχος της "Ρήξης" μια μόνη στηλη όπου θα συγκεντρώνουμε όλα τα στοιχεία τρομοκρατικής βίας που έξασκεύεται πάνω στις γυναίκες. Πιστεύουμε ότι άκόμα κι' αυτή ή άπλή συλλογή στοιχείων δίνει μια συνταραχτική εικόνα όταν μας δίνεται ή ευκαιρία να τα δούμε με διαφορετικό μάτι και δεν τ' άφήνουμε να χαθούν άνάμεσα στις διαφημίσεις για το τάδε πλυντήριο και τις διακοπές στο Ξωκροπί της Χριστίνας Καρούζωφ.

Έξ άλλου πιστεύουμε ότι μια τέτοια δουλειά μπορεί να βοηθήσει οποιαδήποτε ομάδα γυναικών που θα θέλησει ν' άσχοληθεί πιο συστηματικά μ' αυτό το θέμα.

Άσπτόσο, δε θέλουμε να μείνουμε στην άπλή συλλογή στοιχείων, αλλά να προχωρήσουμε σε μια ιδεολογική και πραχτική δουλειά που θα συμβάλλει στην άνάπτυξη ενός κινήματος άντίστασης από την πλευρά των γυναικών, να κάνουμε έτσι ένα άκόμα βήμα προς την άπελευθέρωσή μας, την κατάκτηση της χαμένης μας άνθρώπινης ύποστασης.



— 12 'Ιούνη : 'Ο 45 χρονος δηγός ταξι, Α. Παπακανεός περιέλουσε τη γυναίκα του με οινόπνευμα και της έβαλε φωτιά έπειδή τον πόνεσε την ώρα που του ... έρριχνε βεντούζες ...

— 14 'Ιούνη : Δύο νεαροί, 18 και 15 χρονών παρέσυραν, στις 11 το βράδυ μια κοπέλλα 15 χρονών στο άλσος Καλλιθέας, τη μέθυσαν με ούζο και τη βίασαν διαδοχικά.

— 14 'Ιούνη : Ταξιτζής 27 χρονών και ένας φίλος του βίασαν μια άμερικανίδα.

— 20 'Ιούνη : Έπίθεση μέσα χείρι από άγνωστο έναντίον της Κ. Μαρικλή, 23 χρονών που την τραυμάτισε στα χέρια στα πόδια και στο λαιμό. 'Η έπίθεση έγινε σε καφενεύο της όδου Ζήνωνος. 'Ο δράστης έξαφανίστηκε.

— 20 'Ιούνη : Σε μπάρ, στο σταθμό Λαρίσης, ό Γ. Βλαχάβας, 22 χρονών, τραυμάτισε με σπασμένο μπουκάλι τη Η. Μαγδαληνού 32 χρονών, που έργαζόταν εκεί, και στη συνέχεια έξαφανίστηκε.

— 20 'Ιούνη : Σε κέντρο στη λεωφόρο Συγγρού, ό μαίτρ

του κέντρου μαζί μ' έναν άγνωστο τραυμάτισαν με γροθιές και κλωτσιές μια άγγλίδα τουρίστρια γιατί ήθελαν να την διώξουν από το κέντρο, ίσχυρίζόμενοι ότι "ένοχλούσε τάξευ γάρια" του κέντρου.

— 25 'Ιούνη : Κορεάτισα έπεσε νεκρή μετά από ξυλοκόπημα από τον άνδρα της, έναν άμερικανό λοχία. 'Η δικαιολογία ήταν ότι "άργούσε να γυρίσει σπίτι της τα βράδυ".

— 4 'Ιούλη : Στο Βόλο, ένας άνδρας έκδικήθηκε με 8 μαχαιριές τη γυναίκα του για "οικογενειακούς λόγους".

Στραγγάλισε τή φίλη του



Τήν σκότωσε γιά... Σκότωσε τήν φίλη του καί αυτοκτόνησε

ΜΑΧΑΙΡΟΣΕ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΣΕΛΦΟ ΤΗΣ

Τήν σκότωσε
γιατί δέν
τού έδινε
τό διαζύγιο

ΣΕ ΣΤΗΜΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΥΒΑΛΙΣ

~ 12 'Ιούλη : Τρεῖς "θερμό-
αιμοι" βίασαν 17 χρονή κο
πέλλα στό Δαφνί.

~ 12 'Ιούλη : Λιμενεργάτης,
βίασε 16 χρονή κοπέλλαστή
Θεσσαλονίκη.

~ 17 'Ιούλη : 5 νεαροί ἄρπα
ξαν μιὰ κοπέλλα 14 χρονῶν
πού περπατοῦσε μέ φίλο της
στό σταθμό τῆς Καλλιθέας, τήν
έβαλαν σέ αυτοκίνητο καί τήν
πῆγαν στό Κορωπί όπου τή βία
σαν καί στή συνέχεια τήν ἐγ-
κατέλειψαν στό σταθμό τῆς Κα
λλιθέας.

~ 29 'Ιούλη : Στή Θεσσαλονί
κη ἔμπορος 33 χρονῶν προ-
σπάθησε νά βιάσει τρεῖς γερ-
μανίδες.

~ 11 Αὐγούστου : Τρεῖς 'Ολα
νέδες μήνυσαν τόν Α. Κα-
ταρτζή, 32 χρονῶν, γιά βια-
σμό.

~ 11 Αὐγούστου : 'Ο 'Ιμπρα-
ήμ Μπελνί 42 χρονῶν, Αἰγύ
πτιος, καί ὁ 'Ιμπραήμ Ἀμπρά
λα, 29 χρονῶν, σουδανός, βία
σαν 2 ἀμερικανίδες.

~ 16 Αὐγούστου : Τέσσερις ἄ
νδρες βίασαν καί ἔκλεψαν,
τεσερολογάκα τουρίστρια. Ἡ
γυναίκα ἔκανε ὡτοστόπ καί στα
μάτησε ἕνα αυτοκίνητο μέ 4 ἄ
δρες μέσα, 25-35 χρονῶν. Τήν
παράσυραν σέ ἔρημη τοποθεσία
μεταξύ Βουλιαγμένης καί Βάρκ
ιζας, όπου τή βίασαν τρεῖς,
καί στή συνέχεια τήν ἔκλεψαν.
Ἡ δίκη δίδασμα : Ποιός
της εἶπε νά τριγυρνᾷ στους
δρόμους καί νά κάνει ὡτοστόπ
ἀντί νά κάθεται φρόνιμα στό
σπιτάκι της ; Γιά νά γυρνάει
ἔτσι, πούτανε ἄτανε. Τάδελε
καί τάπαθε. 'Εξ ἄλλου κι' αὐ-
τοί νέοι ἄνδρες εἶναι, βράζει
τό αἷμα τους, τί νά κάνουν ;

~ 17 Αὐγούστου : Στά Γιάννε
να, ταξιδιτῆς ἔρριξε 11 μα
χαίριές στή φίλη του, νεαρή
ἐργάτρια, στό πρόσωπο καί στή
κοιλιά.

~ 17 Αὐγούστου : Ἄνδρας 62
χρονῶν βίασε γυναίκα 97
χρονῶν (!) στήν κωμόπολη Πο-
λίχιντος Λέσβου. Ὁ δράστης,
φυλακίστηκε στή Χίο.

~ 19 Αὐγούστου : Στά Καβάσι
λα Πύργου, ἕνας "σκληρός",
ἀδελφός ἔδωσε τήν ἀδελφή του
(Χρ. Εγούρα 33 χρονῶν) μέ συρ
ματόσκιοιο καί στή συνέχεια,
τή χτυποῦσε, γιά "οἰκογενεια
κούς λόγους".

~ 22 Αὐγούστου : Στό Χαλάν-
τρι, ὁ Μ. Κουρούτης, 32 χρο
νῶν, οἰκοδόμος, ἀφοῦ τραυμά-
τισε τή γυναίκα του μέ κλω-
τσιές καί γροθιές στό κεφάλι
καί σ' ἄλλα μέρη τοῦ σώματος,
στή συνέχεια τῆς ἐπιτέθηκε μέ
μαλατᾷ.

~ 23 Αὐγούστου : Δυό ἄνδρες
βίασαν 25 χρονή κοπέλλα,
μέσα σέ γκαράζ ἀφοῦ τήν πῆ-
ραν μέ τό αυτοκίνητο.

~ 27 Αὐγούστου : Σερβιτόρα,
κατάγγειλε ὅτι τήν βίασε,
33 χρονος ἰδιωτικός ὑπάλληλος
στή Θεσσαλονίκη.

~ 6 Σεπτέμβρη : Ἐπί 48 ὥ-
ρες, ὁ Ν. Δήμουλας βασάνιζε
τή γυναίκα του δεμένη (χαρ-
κώματα μέ μαχαίρι, καψίματα,
μέ τσιγάρο, σπασμένα δόντια)
γιά νά πειστοῦ ὅτι ἦταν "ἐν
τάξει" καί ὅτι δέν εἶχε πᾶει
μέ ἄλλον ἄνδρα. Στή δίκη, ὁ Ν
Δ. καταδικάστηκε σέ 3,5 χρό-
νια φυλακή, μιὰ καί σύμφω να
μέ τή γνώμη τοῦ εἰσαγγελέα, ἔ
κανε τή γυναίκα του σάν "στρα
παταρισμένο φορκσβάγκεν".

~ 6 Σεπτέμβρη : 'Ο Ι. Κουλα
μτζόβλου, 42 χρονῶν, προσπά
θησε νά βιάσει μιὰ γυναίκα 25
χρονῶν, σέ ἀγρόκτημα, ἔξω ἀπό
τό χωριό Νερόμυλοι Πέλλης.

~ 23 Σεπτέμβρη : Οἱ Β. Γιού
πης, 22 χρονῶν, ἀγρότης κι
Α. Πατμάς, 27 χρονῶν, καφεπώ-
λης, προσπάθησαν νά βιάσουν
τήν αὐστριακή Κλαούντια Ντοῦ
καλ 31 χρονῶν, ζωγράφος, στό
Νέο Ἐρινέο Αἰγιαλεῖας (πά -
τρα).

~ 6 Σεπτέμβρη : 'Ο Α. Πανα-
γιωτόπουλος, 27 χρονῶν, τραυ
μάτισε σοβαρά χτυπώντας την
τή 14 χρονή ἀδελφή του, γιά
"οἰκογενειακούς λόγους".

Οἱ βιασμοί εἶναι ἀποφονίες

Τό νόμο τοῦ Σπύριδου (15.7.79), σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιότητας, ὁ βιασμός εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν. Ἡ δίκη γιά τόν βιασμό εἶναι ἀποφόνιος ἐάν ὁ δράστης ἔχει ἔνοχον ὁρμηκόν.

αφ. I

Ομάδα Γυναι- κών



Αθήνα, Οκτώβρης 79

Βυζητηση
για την διαεναντια
στις γυναίκες
την Δευτέρα 8 Οκτω-
βρη, 6τις 6μ.μ.
στη Νομική,
αμφιδεατρο I

Η παρακάτω προκήρυξη κυκλοφόρησε
σάν κάλεσμα για συζήτηση για την
βία ενάντια στις γυναίκες, που έ-
γινε στη Νομική, στις 8 Οκτώβρη.

"Τήν έδερνε για τρεις μέρες", "ήταν νιόπαντροι και την έδερνε", κι άλλοι παρόμοιοι τίτλοι φιγουράριζαν στις έφημε-
ρίδες πριν από μερικές μέρες. Χιλιάδες ειδήσεις κακοποίησης
γυναικών γίνονται καθημερινά γνωστές και είναι πολύ περισσό-
τερες αυτές που πνίγονται μέσα στο άντρο του συζυγικού βίου
για να προστατευτεί και να διασωθεί ή συνέχειά του.

Αλλά τό ξύλο, ή σωματική βία σέ βάρος των γυναικών εί-
ναι ή μία πλευρά του νομίσματος. Η προσπάθεια επιβολής της
άντρικής βίας μέσω της μυϊκής υπεροχής είναι κάτι αρκετά "χο-
ντροκομμένο", αρκετά φανερό, ώστε όλοι μπορούμε να την κατα-
δικάσουμε. Και ίσως έμεϊς, οι φοιτήτριες, να κρατάμε μία ά-
πόσταση, θεωρώντας ότι είναι κάτι που δεν συμβαίνει σέ μας.

Όμως άς επιχειρήσουμε να μιλήσουμε για τίς λεπτότερες μο-
ρφές βίας που καθημερινά αντιμετωπίζουμε, για όλα τά στοι-
χεία της καθημερινής μας ζωής που ως τώρα τά δεχόμαστε άδια
μαρτύρητα (συνήθεια ή εξαναγκασμός σάν κάτι έντελώς φυσικό
κι άναπότρεκτο. Η επέμβαση στην προσωπικότητά μας δεν γίνε-
ται μόνο μέ τό ξύλο : γίνεται μέ τό πείραγμα και τό χέριστό
δρόμο, τό λεωφορείο, τή δουλειά, γίνεται μέ τήν μη δυνατότη-
τα να κινηθούμε μόνες μας - κάπου, σέ μία άργόσχολη βόλτα, έ
να πάρκο, ένα κινηματογράφο, ένα χαχαροπλαστείο.

Είναι άποτέλεσμα βίας οι ώρες που καθόμαστε στό καθρέπτη
προσπαθώντας να πετύχουμε τήν εμφάνιση που θά άρέσει περισ-
σότερο στους άνδρες, είναι άποτέλεσμα βίας τά αίσθήματα ντο-
ροπής και κατωτερότητας για κάποιες "άτέλειες" του κορμιού
μας (σέ σχέση μέ τό κάθε έποχιακό είδωλο). Είναι άποτέλεσμα
βίας ή δειλία μας να διεκδικήσουμε τίς σεξουαλικές μας έπα-
φές μέ τό άλλο φύλο, τήν ήδονή και τόν όργασμό μας, και να ά
ρκούμαστε στό ότι ο άλλος "τέλειωσε".... Είναι βία ο τρόπος
που μας παρουσιάζουν στά θεάματα, τίς διαφημίσεις, τίς γε-
λοιογραφίες. Είναι βία ακόμα, και ή επιβολή του ρόλου της
"νοικοκυράς", σάν τό κύρια άρμόζοντα στή "φύση" μας. (γι' αύ-
τή τή φύση μιλάμε, που άρχισε να κατασκευάζεται μέ θυμασθή
μαεστρία κι όλες από τίς πρώτες στιγμές της ζωής μας.

Είμαστε "όλοι" μαζί κι όμως μόνο ένας άνδρας βρίσκεται ά
νάμεσά μας, ένας άλλος αρκετός για να καθορίσει τό γένος του
έπίθετου - έξ άλλου υπάρχουν οι άνθρωποι και οι γυναίκες
τους - ναί γι' αυτή τή βία της γλώσσας μιλάμε.

Απέναντι σ' όλες αυτές κι άλλες παρόμοιες εκφράσεις βίας
θέλουμε να εύαισητοποιηθούμε, να αντιδράσουμε, γιατί πι-
στεύουμε στην αναγκαιότητα κάποιου σοσιαλιστικού μετασχημα-
τισμού, πιστεύουμε όμως ακόμα ότι ή άπελευθέρωσή μας, έχεινά
κάνει μέ βαθειά ριζωμένες αντιλήψεις και βιωμένες συμπεριφο-
ρές που δεν αλλάζουν παρά μέ μία συσπείρωση, σχετικά μέ και
έναν άγώνα δικό μας, έμäs των γυναικών.

Σ' αυτή τή βάση, σäs καλούμε σέ μία συζήτηση σχετικά μέ
τό πρόβλημα της βίας.

Καλούμε μόνο γυναίκες, γιατί πιστεύουμε πώς ή παρουσία ά
νδρών, όσο καλοπροαίρετη κι αν είναι, θά επιδράσει άρνητικά
στην δυνατότητά μας να μιλήσουμε έλεύθερα, να εκφράσουμε τίς
άπόψεις μας. Είναι άπόρροια κι' αυτό της άδιόρατης βίας, της
υπεροχής του λόγου που διαθέτει ή που πιστεύουμε πώς διαθέ-
τει τό άλλο φύλλο.

τρομοκρατία και αντίσταση



Ἡ κρατική τρομοκρατία εἶναι πιά μιὰ πραγματικότητα πού τή ζοῦμε καθημερινά. Εἶναι αὐτή πού ἀντιμετωπίζουμε σέ κάθε ἐκφραση τῶν ἀναγκῶν μας, καί πού τή νοιώθουμε ἄμεσα νά κυριαρχεῖ σ' ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς ζωῆς μας.

Ἡ ἀντιμετώπισή της ἀφορᾷ τόν καθένα μας.

Τά πανταχοῦ παρόντα ὄργανα τοῦ κράτους μέ τήν ἀρειανή στολή τους ἢ χωρίς αὐτήν ἐμφανίζονται μπροστά σέ κάθε φωνή διαμαρτυρίας, σέ κάθε διεκδίκηση, σ' ὅτι "ζωντανό πού κινεῖται".

Μέσα σ' αὐτή τή μουντή καί θαρρεῖς ἀκίνητη στήν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων κοινωνία μας, τό παραμικρό πτερούγισμα τοῦ κόσμου, βρίσκει στό τεῖχος τῶν κρανοφόρων, στή βροχή τῶν δακρυγόνων, στό ρόπαλο καί τό πιστόλι.

Στήν ἀπεργία, τή συγκέντρωση, τή διαδήλωση, τά ὄργανα τοῦ κράτους πάντα δραστήρια, χρησιμοποιοῦνται ἀκόμα καί σ' ἄλλα δημόσια ἔργα, ὅπως στό ἀνοιγμα φρεατίων γιά χαβούζες. Συμβάλλουν ἀκόμη στόν ἀθλητισμό καί τά θεάματα μέ τήν ἀπαράιτητη παρουσία τους στά γήπεδα.

Ἰδιαίτερα μάλιστα γιά "τῇ διαφύλαξη τῆς τάξης στά γήπεδα", ἀποφασίστηκε, νά πλουτιστεῖ τό εἶδος τῶν ὁργάνων τοῦ κράτους. Ἔτσι πολύ σύντομα θά ἔχουμε ἐξασφαλισμένη τή "προστασία, τάξη καί ἀσφάλειά μας", ἀφοῦ στό ὄπλοστέ - σιο τοῦ κάθε μπάτσου πού μᾶς ἀναλογεῖ, θά προστεθεῖ κι ἕνας σκύλος, καί μάλιστα μ' ὅλα τά καθήκοντα καί δικαιώματα ἑνός ὁργανοῦ τῆς τάξης.

Μά δέ φτάνουν μονάχα αὐτά. Ἀρκοῦν μερικὰ πολύ ἀπλά χαρακτηριστικά "ἐπι κινδύνα" (πρέπει νά τό συνειδητοποιήσεις), ὅπως τό γεγονός ἴσως τοῦ νά εἶσαι νέος, νάχεις μηχανάκι, νά φορᾷς καρρὼ πουνάμισα καί τζήν. Καί αὐτά καί μόνο ἀρκοῦν γιά νά ἀνησυχῇ σοβαρά τό ὄργανο τῆς τάξης, τόσο, ὥστε νά σέ τραβολογήει στό τιμῆμα (ὅπου κανεῖς δέν ξέρεи τίποτα πέρα ἀπ' τό ὅτι τό ξύλο εἶναι ἡ γλώσσα πού μιλοῦν καί ὅτι σίγουρα δέν ἔχει βγεῖ ἀπ' τόν παρὰδειςσο), ἢ νά σοῦ παλῆει τόν πιστολέρο, ρίχνοντας καί καμμιά σφαῖρα γιά "ἐμφοβισμό".

Βλέπεις ὑπάρχουν "τόσοι κλέφτες", τόσοι "ἀλήτες", πῶς θά τοῦς πιάσει ἡ τσιμπιδα τοῦ κράτους ἂν δέν ἐλέγχει τόν κάθε "ὑποπτο"; Βλέπεις ἡ οἰκονομία μας, τό κυκλοφοριακό, οἱ συγκοινωνίες μας, "ὅλα μας", δουλεύουν ρολοῖ καί τό κράτος πρέπει νά φροντίζει, νά σωφρονίζει μέ λίγα χρονάκια φυλακή μερικούς πού "παραινῶνται τῇ συγκοινωνία" μας, μερικούς πού "παραινῶνται τῇ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας", ἢ μερικούς πού θρασυτάτα τολμοῦν νά ζοῦν μέ δυνεῖρα καί νά πραγματώνουν τή φαντασία τους.

Ὅμως ἡ τρομοκρατία τοῦ κράτους τῶν ἀφεντικῶν πού ἀπλώνεται, ἀναπτύσσεται καί μᾶς διαπερνᾷ ὅπουλα, δέν ἀφορᾷ κάποιο πρόγραμμα τηλεδρασης πού ἀποδεχόμαστε ἢ ὄχι. Πρόκειται γιά τό "πρόγραμμα" πού φτιάχνουν τ' ἀφεντικά γιά τήν ἴδια μας τή ζωή. Κι ἐδῶ δέν εἶναι μόνο τά ὄργανα τοῦ κράτους πού πρωταγωνιστοῦν. Τόν κύριο ρόλο τόν ἔχει ὁ καθένας μας. Κι αὐτό τῷ δαμεστήν Ἀγία Βαρβάρα, στούς ἀγρότες, στούς Μεγαρεῖς, ἀκόμα, σ' ὅποιονδήποτε μηχανάκια πού τή κοπανᾷ ἀπ' τοῦς μπάτσους, στόν καθένα πού μετατρέπει τήν ἀγανάκτησή του σέ πράξη, σέ ἀπαίτηση νά καθορίσει ὁ ἴδιος τή ζωή του.

ΤΑ ὈΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

— 30 Μάη : Ἀγρία ἐπίθεση τῆς ἀστυνομίας ἐνάντια στούς κάτοικους τοῦ Κερασι-νίου πού συγκεντρώθηκαν γιά νά διαμαρτυρηθοῦν ἐνάντια στή προσπάθεια συνεργεῖου νά ἐπισκευάσει τή χαβούζα καί νά τήν βάλει σέ λειτουργία. Στά ἐπεισόδια τραυματίστηκαν πολλοί κάτοικοι καί ἀνάμεσά τους καί ὁ δήμαρχος καί δημοτικοί σύμβουλοι.

— Ἡ ἐπίθεση τῆς ἀστυνομίας ἐπαναλήφθηκε στίς 2 Ἰούνη, ὅταν οἱ κάτοικοι προσπάθησαν, καί πάλι νά ἐμποδίσουν τά συνεργεῖα ν' ἀνοίξουν φρεάτια. Τελικά τά συνεργεῖα ὑποχρεώθηκαν νά φύγουν.

— 4 Ἰούνη : Ἀστυνομικοῖα κοποῖσαν στή Κόρινθο ἕνα νέο Ι7 χρονῶν καί τόν πατέρα του πού ζήτησε νά μάθει γιά-τῷ πιάνουν τό γιό του. Στή συνέχεια, ὁ πατέρας παραπέμφθηκε στό αὐτόφωρο γιά ἐξέβριση ἀντίστασης κλπ.

— 8 Ἰούνη : Ἐπίθεση τῶν ΜΑΤ μέ καπνογόνα, ρόπαλα, καί δακρυγόνα ἐνάντια στούς ἀπεργούς οἰκοδόμους καί σέ κατοίκους τῆς Σύρου πού ἔκαναν πορεία.

— 15 Ἰούνη : Ἀγριος ξυλο-δαρμός διαδηλωτῶν ἀπὸ ΜΑΤ καί ἀστυνομία ἐξω ἀπὸ τήν Ἰρανική πρεσβεῖα. Πολλοί τραυματίες καί συλλήψεις. Τά ἐ-κπαισδῖα ἔγιναν ὅταν διαδηλω-τές θέλησαν νά δώσουν φήφι-σμα διαμαρτυρίας γιά τίς συλ-λήψεις ἀγωνιστῶν τῆς ἀριστε-

ρᾶς στό 'Ιράν, καί τήν καταδίκη τους σέ θάνατο.



— 2 'Ιούλη : 25χρονος ἐργάτης κατέθεσε μήνυση καί καταγγέλει "μ' ἔδερναν. 6 μέσα στό τμήμα". Ἀστυνομικοί τοῦ ΔΒ' παραρτήματος ἀσφαλείας Δάφνης, συνέλαβαν τόν ἐργάτη Πέτρο Τσαπατοᾶρηστί δουλειά του κι' ἀφοῦ τόν μετέφεραν σηκωτό στό τμήμα τόν ξυλοκόπησαν ἄγρια μαζί μέ τόν διοικητή τους, μέ γροθιές κλωτσιές καί κλόμπς γιά μισή ὥρα, μέ ἀποτέλεσμα νά τόν τραυματίσουν ἄσχημα. Ὁ λόγος ἦταν ὅτι δέν δέχτηκε νά πᾶει στό τμήμα μετά ἀπό πρόσκληση πού τοῦ ἔστειλαν "διά ὑπόθεσίν σας".

— 4 'Ιούλη : Ἀστυνομικοί ἐνός περιπολικοῦ σταμάτησαν νέο μέ μοτοσυκλέττα καί τόν ἔδερναν. Σέ διαμαρτυρίες περαστικῶν, ἔβγαλαν πιστόλι, καί ἀπειλῆσαν τόν κόσμο, ἐνῶ συνέλαβαν ἕναν πολίτη ἀπειλώντας τον πῶς θά τόν σπᾶσουν στό ξύλο ἂν δέν τοῦς ἀκολουθήσει.

— 4 'Ιούλη : Χωροφύλακας πυροβόλησε ἐναντίον ΙΧ γιά νά συλλάβει τόν δηγό τουπού εἶχε λίγο πρὶν ἕνα μικροκαυγά μέ κάποιον ἄτομο.

— 5 'Ιούλη : Στό ἐργοστάσιο τοῦ Πίτσου, μετά τίς πρῶτες ἀπολύσεις, ἀστυνομικά πᾶν νει μέσα στό ἐργοστάσιο. Ἐνας ἐργάτης πού μπήκε μέσα διαμαρτυρόμενος γιά τήν παράνομη ἀπόλυσή του, συλλαμβάνεται ἀπό τοῦς ἀστυνομικούς πού ἀπό τότε ἐγκαθίστανται μόνιμα στό ἐργοστάσιο.

— 5 'Ιούλη : Ἡ χωροφυλακή, ἐπιτίθεται στούς ἀπεργούς καπνεργάτες τοῦ Ἀγρινίου πού προσπάθησαν νά ἐμποδίσουν τήν εἰσοδο στούς ἀπεργοσκάστες ἀπό τήν Ἄρτα πού κουβάλησαν οἱ καπνέμποροι γιά νά σπᾶσουν τήν ἀπεργία πού διαρκοῦσε 20

μέρες. Στή σύγκρουση μέ τή χωροφυλακή τραυματίστηκαν 2 ἐργάτες καί πιάστηκαν 5 πού παραπέμφθηκαν σέ δίκη, μέ τίς κατηγορίες τῆς "παρακώλησης συγκοινωνιῶν" καί "παρακώλυση τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας". Τελικά οἱ 80 ἀπεργοσκάστες πού ἔφτασαν στό Ἀγρίνιο μέ 2 ποῦλμαν δέν κατάφεραν νά πιάσουν δουλειά.

— 9 'Ιούλη : Στά Κρέσταινα, τῆς Ἠλείας, 2 χωροφύλακες (ὁ ἕνας διοικητής τοῦ σταθμοῦ χωροφυλακῆς) κακοποίησαν χωρίς αἰτία 2 νέους μέ γροθιές καί κλωτσιές.

— 14 'Ιούλη : Ἀστυνομικοί, συνέλαβαν τόν ἀντιπρόεδρο τοῦ σωματείου κι' ἕναν ἐργάτη τῆς ΔΕΑΤΑ, ἐπειδὴ μοίραζαν προκηρύξεις τοῦ σωματείου τους, καθώς καί ἕνα δημοσιογράφου τοῦ Ὁδηγητή.

— 23 'Ιούλη : Ἐπίθεση ἀστυνομικῶν ἐνάντια στούς ἀπολυμένους ἐργάτες τοῦ Πίτσου, γιά νά τοῦς ἀπομακρύνουν ἀπό τό ἐργοστάσιο. Οἱ ἐργάτες ἀντιστάθηκαν καί ἡ ἀστυνομία ὁποχρεώθηκε νά ὑποχωρήσει.

— 26 'Ιούλη : ΜΑΤ ἐπιτέθησαν σέ συγκέντρωση κατοίκων στό Νέα Λιόσια καί τή διάλυσαν συλλαμβάνοντας 2 ἄτομα.

— 30 'Ιούλη : Ἀστυνομικό μπλόκο στό Ἀγρίνιο ἀπό 20 χωροφύλακες γιά νά συλλάβουν 2 κνίτες πού πουλοῦσαν δόγητη. Πιάστηκαν 2 καί παραπέμφθηκαν σέ δίκη ἀφοῦ πρῶτα ὁ ἕνας ξυλοδάρθηκε στήν κλούβα.

— 2 Αὐγούστου : Ἀστυνομοκρατία στή Θεσσαλονίκη μέ ΜΑΤ, κλοῦβες στό λιμάνι γιά νά ἐμποδίσουν τυχόν διαμαρτυρίες τοῦ λαοῦ ἐνάντια στόν 6ο στόλο πού παρουσιάστηκε.

— 3 Αὐγούστου : ΜΑΤ ἐμπόδισαν συγκέντρωση τῶν κατοίκων στό Νέο Ἡράκλειο γιά προβλήματα τῆς περιοχῆς.



— 9 Αὐγούστου : Ἐξάωρη σύγκρουση ἀστυνομίας καί διαδηλωτῶν στό κέντρο τῆς Ἀθῆνας, στή διάρκεια τῆς ἀπαγορευμένης συγκέντρωσης πού ὁργανώθηκε μέ πρωτοβουλία τῶν τραπεζοῦπαλλήλων κι' ἀπό πολλά σωματεία.

Τραυματίστηκαν 100 περίπου διαδηλωτές καί πιάστηκαν πάνω ἀπό 100. Ἀπ' αὐτούς 15 παραπέμφθηκαν σέ δίκη μέ τίς γνωστές κατηγορίες τῆς ἐξέβρισης, ἀντίστασης, 4.000, σωματική βλάβη σέ ἀστυνομικούς.

Ἀθώωθηκαν 5 καί 9 καταδικάστηκαν. Ἀπ' αὐτούς οἱ 8 ἔδωκαν ἔφεση καί ἀφῆθηκαν ἐλεύθεροι ἐνῶ ἕνας, ὁ Χ. Τενές, φυλακίστηκε. Ν. Νικολιδάκης 20 μῆνες, Χ. Τενές 18 μῆνες, Σ. Ἀθανασίου 16 μῆνες, Δ. Χωριατάκης, Γ. Πιτροπάκης, Γ. Γκότσης 14 μῆνες, Γ. Βακαλίδης, Κ. Ζάχος 9 μῆνες, Ζ. Κουφογιαννάκης 4 μῆνες.

— 10 Αὐγούστου : Χωροφύλακες στήν Κοκκινιά συνέλαβαν 2 ἀφισσοκολλητές γιά τό μπλόκο τῆς Κοκκινιάς, μέσα στό σπίτι τοῦ ἐνός ἀφοῦ 6 περιπολικά κύκλωσαν τό σπίτι, καί τοῦς δόγησαν στό τμήμα μετά ἀπό ξυλοδαρμό.

— 24 Αὐγούστου : Ἡ ἀστυνομία προσπάθησε νά ἐμποδίσει βίαια τοῦς ἀπολυμένους ἐργάτες τοῦ Πίτσου νά στήσουν τήν ἐξέδρα γιά νά ἐπικοινωνήσουν μέ τοῦς ἐργάτες πού ἔκριναν στάσεις μέσα στό ἐργοστάσιο. Οἱ ἐργάτες ἀντιστάθηκαν καί τελικά ἡ ἐξέδρα στήθηκε. Τό ἴδιο ἐπαναλήφθηκε καί στίς 28 Αὐγούστου.



Ἡ ἀστυνομία κτυπάει τοῦς καπνεργάτες στό Ἀγρίνιο.

— 5 Σεπτέμβρη : ΜΑΤ και Δ -
στυνομία αποκλείουν τό έρ-
γοστάσιο τοῦ Πίτσου και έμπο-
ρίζουν τούς απολύμένους να
πλησιάζουν, σπρώχνοντάς τους
σέ απόσταση 500 μέτρων από τό
έργοστάσιο. Δυό έργάτες κακο-
ποιήθηκαν από τούς αστυνομι-
κούς.

.. ..

— 8 Σεπτέμβρη : 'Ο Νομάρχης
άσκησε δίωξη στό δήμαρχο,
τοῦ Αιγάλεω Σηλησιόπουλο, έπει
δή έδωσε τό γήπεδο στούς άπε-
ργούς τοῦ Πίτσου για να κά-
νουν συγκέντρωση συμπάραστα-
σης.

.. ..

— 8 Σεπτέμβρη : 'Αστυνομι-
κοί κάνουν σωματική έρευ-
να 2 νεολαίων τής ΚΝΕ στόν
Πειραιά, μέ τήν άπειλή περι-
στρόφου, στίς 1 ή ώρα τή νύχ-
τα και μέ τή δικαιολογία ότι
έγιναν 8 ληστείες στήν περιο-
χή.

.. ..

— 8 Σεπτέμβρη : Μέ άφορμή
τροχαία παράβαση στήν Κυ-
φέλη, συνεπλάκησαν πολίτης και
δ αστυφύλακας Κ.Καλαντζής, δ
όποτος πυροβόλησε στόν άέρα
τραυματίζοντας στά πόδια τόν
ΙΟχρονο Δ.Δουκάκη πού περνοῦ
σε από κεῖ. 'Ο αστυφύλακας πυ-
ροβόλησε 5 φορές για έκφοβι-
σμό. Στή συνέχεια οί αστυνο-
μικοί έπιτέθηκαν βίαια και
ξύλοκόπησαν τούς περαστικούς
πού είχαν μαζευτεῖ, για να
τούς διαλύσουν.

.. ..

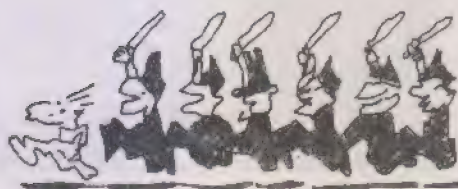
— 12 Σεπτέμβρη : Τά ΜΑΤ άπω-
θοῦν τούς άπεργούς τοῦ Πί-
τσου στήν πλατεία τοῦ Γ'νε-
κροταφείου, 500 μέτρα μακριά
από τό έργοστάσιο.

.. ..

— 19 Σεπτέμβρη : Δυό μαθη-
τές συλλαμβάνονται και δ-
δηγοῦνται στό ΚΔ' αστυνομικό
τμήμα για "έξακρίβωση" παρ'ό-
λο πού έχουν ταυτότητα μαζί
τους.

.. ..

— 26 Σεπτέμβρη : 'Επίθεση
κρανοφόρων (70) και χωρο-
φυλακῆς έναντια σέ 250 άτομα
στήν Κόρινθο πού προσπάθησαν
να έμποδίσουν τίς εργασίες,
για τήν κατασκευή τής χαβού-
ζας σέ κατοικημένη περιοχή.



ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΜΠΛΑΚΗΣ

εργα και μερες του νεου καρθαναση

— Γνωστός σάν Ένας από τούς βασικούς μάρτυρες κατηγορίας
στή δίκη τοῦ Γιάννη Σερλίφη, δ Σκομπλάκης (σημερινός διοικη-
τής τοῦ αστυνομικοῦ τμήματος στό Ρέντη), λύνει και δένει στή
περιοχή του, στά χνάρια τοῦ μοντέλλου Καρθανάση.

Πιστός στό καθήκον φρόντιζε να έπιτηρεῖ δ ίδιος επί τό-
που τούς άνδρες του στή καθημερινή τους ένασχόληση μέ τούς
άπεργούς τοῦ Πίτσου. Μιά τέτοια άπεργία και να βρίσκεται στή
περιοχή του. Σκέτος πονοκέφαλος... κι'όχι τίποτα άλλο, αλλά
υπάρχει κι'ένα γόητρο, πώς διαόλο θα τό διαφυλάξουμε....

Τόν τρόπο τόν έχει στή τσέπη του δ κάθε Σκομπλάκης και
Καρθανάσης και ... επί τῷ έργῳ :

— Στίς 4 Σεπτέμβρη, στά φανάρια τής οδοῦ θηβῶν (κοντά στο
έργοστάσιο τοῦ Πίτσου), τό θράσος ενός άπεργοσπάστη οδήγεῖ
σέ ξύλο. Οί αστυνομικές δυνάμεις πάντα σέ έπιφυλακή για τήν
ταξική ήρεμία τῶν άφεντικῶν, συλλαμβάνουν δυό έργάτες τοῦ
Πίτσου, και τούς οδηγοῦν στό τμήμα. 'Εκεῖ δ Ένας έργάτης βα-
σανίζεται και μια έργάτρια πού πηγαίνει στό τμήμα για ν'άφή-
σει κουβέρτες στούς κρατούμενους, χτυπιέται, βάνουσα απ' τόν
ίδιο τό Σκομπλάκη, δ όποτος έξοργισμένος απ'τό θάρος τῶν ά-
περγῶν, φωνάζει "ρέ σεῖς ξέρεται ποιός είμαι εγώ ;".

— Μά δέν είναι μονάχα ή άπεργία πού θέλει να χτυπήσει, έδῶ
όπως φαίνεται και παρακάτω δ Σκομπλάκης έχει κηρύξει πόλεμο
κατάσταση έκτάκτου ανάγκης.. και τό έννοεῖ....

— Βραδάκι, 12,30 στή πλατεία τοῦ δήμου Ρέντη, στίς 15 Σεπ-
τέμβρη, καμιά 30ρια άτομα (στή πλειοψηφία τους νεαροί) άπο-
λαμβάναν τή γλυκειά φθινοπωρινή βραδυά, κουβεντιάζοντας και
πίνοντας τό καφέ τους στά ζαχαροπλαστεία τής πλατείας.

Ξαφνικά, μπλόκο, ή πλατεία γεμίζει μπάτσους μ'έπικεφαλῆς
τόν Σκομπλάκη δ όποτος ώρύεται "όσο δ Σκομπλάκης είναι στό
Ρέντη, δέν θα κουνιέται φύλλο...", "σημθεῖτε όλοι πάνω, 'Α-
κολουθεῖστε μας στό τμήμα, για να μή γίνει τής κακομοίρας."
"κάνουμε έξακρίβωση στοιχείων".

'Αποτέλεσμα, 30 άτομα ξενούχτησαν στό ΙΒ' τμήμα τής περιοχῆς,
στό Ρέντη, για δήθεν "έξακρίβωση στοιχείων".

ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

— 26 'Ιούνη : Δεκάδες έρευ-
νες στή Θεσσαλονίκη, μετά
από βόμβα σέ προαύλιο δημοτι-
κοῦ σχολείου πού έσκασε στίς
24/6, δίχως να προκαλέσει ζη-
μιές.

.. ..

— 27 'Ιούνη : Σύλληψη 4 άτό-
μων για διακίνηση τοῦ Ρι-
ζοσπάστη.

.. ..

— 4 'Ιούλη : "Ερευνες σέ σπί-
τια φοιτητῶν τής Βιομηχα-
νικῆς για "όπλα και έκρηκτι-
κά".

.. ..

— 13 'Ιούλη : Σύλληψη 4 άτό-
μων στή περιοχή τοῦ ΦΙΕ
για άφισσοκόληση. 'Ο αστυνο-
μός πού τούς έπιασε τούς ά-

πείλησε προηγούμενα μέ περί-
στροφο.

.. ..

— 17 Αύγούστου : Σύλληψη 2
έργατῶν τοῦ Πίτσου για πα-
ράνομο έρανο. Κρατήθηκαν όλη
τή νύχτα στό τμήμα τοῦ Ρέντη
και παραπέμφθηκαν σέ δίκη.

.. ..

— 18 Αύγούστου : Δυό φοιτη-
τές πιάστηκαν στό Σιδηρό-
καστρο, έπειδή κολλοῦσαν άφί-
σες για τό φεστιβάλ τοῦ ΠΑ-
ΣΟΚ, παρ'όλο πού είχαν άδεια.
Μέσα στό αστυνομικό τμήμα ξυ-
λοκοπήθηκαν και κρατήθηκαν ό-
λη τή νύχτα.

.. ..

— 27 Αύγούστου : Σύλληψη 2
άφισσοκολλητῶν στό Ρέντη.

.. ..

— 4 Σεπτέμβρη : "Ερευνα στή
δημοσιογραφία τής "Έλευθε-
ροτυπίας", Α. Παγώνη, για "ό-
πλα και έκρηκτικά".

ΦΑΣΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΜΠΟΥΚΟΙ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

■ 6 'Ιούνη : 'Εργοστασιάρχης επιτέθηκε καί χτύπησε με γροθιές συνδικαλιστή εργάτη (γραμματέα του Σωματείου) στη διάρκεια δώρων στάσεων με αίτήματα αύξηση άνθρακινού έπίδομα, καί καλύτερη συμπεριφορά έργοδότη.

■ 6 Αύγουστου : 'Η ιδιωτική αστυνομία των ναυπηγείων Σκαρμαγκά επιτέθηκε με γκλόπς καί πυροβόλησε μέλη της ΚΝΕ που προπαγάνδιζαν τό φεστιβάλ.

■ 19 Αύγουστου : Φασίστες έπιτέθηκαν με μαχαίρια σέ ομάδα νέων μετά από πολιτική συζήτηση που είχαν στά Κρέ - σταινα 'Ηλείας.

■ 4 Σεπτέμβρη : Τραμπούκοι, καί 'η ιδιωτική αστυνομία του Νιάρχου έπιτέθηκαν σέ εργάτες ναυπηγείων που μοίραζαν προκήρυξη στά ναυπηγεία Σκαρμαγκά.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ

• 9 'Ιούνη : Δικάζονται 73 αγρότες στό Μεσολόγγι για τί συμμετείχαν στη κινητοποίηση των έλαιοπαραγωγών Κάτω 'Αχελώου στίς 21 Δεκέμβρη '78 10 απ'αυτούς καταδικάστηκαν, σέ 4 μήνες φυλακή, για "παρακώλυση συγκοινωνιών".

• 12 'Ιούνη : Δικάζονται 32 αγρότες στη Λάρισα για τί συμμετοχή τους στό Πανθεσσαλικό συλλαλητήριο στίς 11 Φλεβάρη. 'Αθώωθηκαν. Στη συνέ - χεια, όλο τό καλοκαίρι θα διαστούν δεκάδες θεσσαλοί αγρότες για τόν ίδιο λόγο. 'Ο - λοι σχεδόν άθωώθηκαν.

• 25 'Ιούλη : "Έφεση του έί σαγγελία κατά της άθωωτικής απόφασης του δικαστηρίου για τους 18 αγρότες των Γιαν νιστών που δικάστηκαν μετά τη σύγκρουση με τά ΜΑΤ στίς 26/4/79. 'Η έφεση στρέφεται ενάντια στίς καταδικαστικές αποφάσεις που τίς βρίσκει πολύ έπιεικείς. Παράλληλα γίνεται προανάκριση για ήθική άβουργία.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ — κατω η τρομοκρατία

Κάθε βραδι στη Φωκίωνος, στην πλατεία Αμερικής, στα εξαρχεία, στον Κολωνό, σ'όλη την Αθήνα, η Αστυνομία μαζεύει κόσμο που η εμφάνιση του δεν αρμοζει στην "καθώς πρέπει ταξη", δηλαδή έχει μακρύα μαλλιά, φορά μπλου τζην, κοντομάνικα, σκουλαρικία κλπ.

Τους μαζεύει για "εξακριβωση στοιχείων" (λες και δεν μας ξερεει απο τους χαφιέδες της). Όμως μετα στο τμήμα η τρομοκρατία αρχίζει: "πως εισαι ετσι ρε αλητη", "θα διαλυσουμε την αλητοπαρεα σας", για να τελειώσει με βίαιη απαίρεση σκουλαρικιών, σκισίμο ρουχών και βρισίδι για αθείσμο και "ελλειψη ιδανικών".

Κι αυτο κάθε βραδι, με "βαρδιες μαζεματος" στίς 9, στίς 11, στίς 1, στίς 3...

Στίς 15 Ιουλή γυρω στίς 2 σε μπλοκο της αστυνομίας καποιοι τσκακσε μη αντεχοντας αλλο τίς καθημερινες συλληψεις που μας εχουν σπασει τα νευρα και θυμιζουν φασισμο και οταν πιο κατω πιαστηκε με τη βοηθεια ενος χαφιε και κακοποι ηθηκε, ξεσηκωθηκαμε. Η τρομοκρατία πλέον έγινε ανοιχτή στο όρομο, όπως αλλωστε στην Αγ. Βαρβάρα, στίς απεργίες - συγκεντρώσεις, στίς 25 Μαι του '76 με τους οικοδομους, όπως και στην περιοδο της χουντας. Πιαστηκαν όσοι γιουχαίζαν, οι αστυνομικοί χτυπησαν ανοιχτά και μετα την "ληξη των επεισοδίων", περιπολικά σαρωσαν την Κυβελή για να μαζεφουν τους "εναπομειναντας". Μετα στ'ασφαλιτικά αντρα, όπου η τρομοκρατία ήταν σκληροτερη, δεν μπορούσες ουτε να κουνηθείς.

Όλα αυτά δεν είναι τυχαία. Γίνονται απο χρόνια και θα γίνονται όσο υπάρχει αστυνομία και κοινωνική αμφισβήτηση. Δεν είναι τυχαίο οτι πιανονται τα συγκεκριμένα άτομα που με την εμφάνιση τους και τη ζωη τους αμφισβητούν τα προτυπα της καπιταλιστικής κοινωνίας: του καλού οικογενειαρχη, καλου μαθητη - φοιτητη, της νοικοκυρας κλπ.

Αυτή η τρομοκρατία είναι το συγκεκριμένο χτυπημα του κρατους εναντια σε κάθε αμφισβήτηση της "κοινωνικής ταξης" πραγμάτων.

Για να μη βρεθουμε και μεις στίς φυλακές (γιατι δεν πρέπει ο κάθε μπαμπούλας "φυλακας της ταξης" να συλλαμβανει αυθαιρετα ανθρωπους που το εγκλημα τους είναι οτι αμφισβητούν την "ταξη" του) ο μονος δρομος είναι ν'αντισταθουμε στη τρομοκρατία.

15 Ιουλή 1979

ομάδα νέων

• 20 Αύγουστου : 'Επίθεση στο παλοφάρμα ενάντια σέ πορεία αγροτών με τρακτέρ στη Δράμα. Πολλοί τραυματίες.

• 21 Σεπτέμβρη : Δικάζονται 12 αγρότες στά Φάρσαλα για συμμετοχή σέ απαγορευμένο συλλαλητήριο τόν περασμένο Μάρτη, με κατηγορίες για θρασυτητα κατά της αρχής. 'Αθώωθηκαν.

• 21 Σεπτέμβρη : Δικάζονται στά Χανιά 2 αγρότες, κατηγορούμενοι για τί συμμετοχή τους στην αγροτική απεργία, του περασμένου Φλεβάρη, στά Χανιά (κατηγορίες : αντίσταση, άπειθεια, έξύβριση, 4000). για συμμετοχή στό απαγορευμένο συλλαλητήριο των βαμβακοπαραγωγών τόν περασμένο Νοέμ

βρη στην Καρόλιτσα. Πρωτόδικα είχαν καταδικαστεί σέ 13 καί 14 μήνες.

• 27 Σεπτέμβρη : 'Αθώωθηκαν από τό έφετετο Λαρίσης οι αγρότες Χ. Δημακόπουλος καί Δ. Τρούκης που κατηγορούνταν





ΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ

■ 29 'Ιούνη : "Έφεση τών Γ. Γιόκαρη, Δ.Βεργιανάκη, Α. Μανέλη, που πρωτόδικα είχαν καταδικαστεί σε 2,5 χρόνια φυλάκις, για τή έπείσοδια μετά τή συναυλία στο Σπόρτιγκστίς 21/3/79. Στην Έφεση ή ποινή μειώθηκε σε 6 μήνες για έξύβριση αστυνομικών σε συνδυασμό με τόν ν. 4000 καί κλείστηκαν στη φυλάκι για 3 μήνες ακόμα. Σ' όλη τή διάρκεια τής δίκης μεγάλες αστυνομικές δυνάμεις είχαν αποκλείσει όλη τή γύρω περιοχή.

■ 10 'Ιούλη : 5 καταδίκες για άφισσοκόληση.

■ 11 'Ιούλη : Δίκη 8 συνδικαλιστών, ολιότροφων τής φοιτητικής έστίας πανεπιστημίου Αθηνών, για γεγονότα που είχαν συμβεί τόν περασμένο χειμώνα στο έστιατόριό τής έστίας. Αθώωθηκαν.

■ 12 'Ιούλη : Δικάζονται από τό πενταμελές έφετείο (πού για λόγους ασφαλείας συνεδριάζει στην αίθουσα του διαρκούς στρατοδικείου, στο Ρούφ), 4 νέοι για παράβαση, τού ν. 774/78 "περί καταστολής τής τρομοκρατίας", οί Κυρ. Μοίρας 18 χρονών, Γεωρ. Ταπούτης, 18 χρ., Δευτ. Σαρτζετάκης 21 χρ., καί Κυρ. Βασιλειάδης 27 χρ. Καί οι 4 πιάστηκαν καί φυλακίστηκαν σάν υπεύθυνοι για βόμβες που έπεσαν τήν 1 καί 6 Μάη στο πεδίο τού Αρεως, στη πλατεία Ελνιγγος καί στην Αγία Βαρβάρα. Ο Μοίρας κατάγγειλε ότι βασανίστηκε άγρια στη προανάκριση (ξυλοδαρμοί, όρθοστασία, στέρηση τροφής, ύπνου καί νερού καί άπειλές δολοφονίας). Ο Ταπούτης από τή μέρα τής σύλληψής του "νοσηλεύεται" στο ψυχιατρείο Κορυδαλλού. Στη διάρκεια τής δίκης είχαν παρθεί ιδιαίτερα αστυνομικά μέτρα καί όποιος ήθελε να παρακολουθήσει τή δίκη έπρεπε να περάσει από ειδικό μηχανήμα έρευνας. Η δίκη άναβλήθηκε για τή 27 Σεπτεμβρη. Οι βασικοί μάρτυρες κατηγορίας μοίραρχος Ι. Κανελλόπουλος καί ύπομοίραρχος Άθανασ. Χριστοφιλάκος, είπαν ότι "οί κατηγορούμενοι σε φιλικές συζητήσεις" που είχαν μαζί τους, όμολόγησαν ότι κα

προκήρυξη που κυκλοφόρησε από αυτόνομες ομάδες άλλη λεγγύης, για τή δίκη τών Γιόκαρη, Μανέλη, βεργιανάκη.

ΘΑ ΕΒΕΚΕΠΑΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΣΧΗΜΙΑ αυτήν που πάνε να κρύφουν το ραδιόφωνο, ή τηλεόραση καί ο τύπος που πάνε να μας καθηλώσουν στα δίχτυα τής πλύσης έγκεφάλου καί τών αίσχρων συμφερόντων κάθε γραφειοκρατίας.

Από τή 24 Μάρτη ή δικαιοσύνη έκλεισε στίς φυλάκες τόν Γιώργο Γιόκαρη, τόν Δημήτρη Βεργιανάκη καί τόν Άλέκο Μανέλη, με ποινές 2,5 χρόνια στόν καθένα γιατί θεωρήθηκαν υπεύθυνοι από τούς αστυνομικούς τών ΜΑΤ για έπείσοδια που διαπίστωσαν αυτοί μετά τή συναυλία τού Σαββόπουλου στο Σπόρτιγκ, που δείχτηκε συμπάρσταση στόν Φίλιππο καί τή Σοφία Κυρίτση θύματα σκευωρίας τής άρχουσας τάξης που φάχνει "πάση θυσία" για τρομοκράτες έν όψει τών μεγαλεπίβολων σχεδίων τής.

Καί αυτή τή φορά, όπως μάθαμε πιά, τά ΜΑΤ, υπαίτιοι τών ταρχών, ρίχτηκαν στο κόσμο που έφευγε, με τό γνωστό χυδαίο βίαιο τρόπο που εκπαιδεύτηκαν να εφαρμόζουν.

Άλλά να τί έκανε καί ή δικαιοσύνη ή υπεράνω (;) πολιτικής καί αστυνομίας. Να ποιά ήταν ή έκδίκηση : Ο μόνος μάρτυρας κατηγορίας Φωτάκης αστυνομικός τών ΜΑΤ όχι μόνο δέν κατόρθωσε να αποδείξει άλλα ούτε καί να κάνει άληθοφανείς τίς κατηγορίες που τούς απέδωσε. Η κατηγορία για άπλή σωματική βλάβη δέν αποδείχτηκε με καμμιά ίατροδικαστική έξέταση καί ο ίδιος ο Φωτάκης δήλωσε ότι καμμιά σωματική βλάβη υπέστη. Ο ίδιος μάρτυρας βεβαίωσε ότι ή συγκοινωνία δέν είχε διακοπεί πράγμα που βεβαίωσαν καί άλλοι δυο μάρτυρες. Ο διμοιρίτης τού Φωτάκη Μανουφάς, δήλωσε ότι ούτε άκουσε ούτε είδε κανέναν να φωνάζει ή να πετάει πέτρες.

Μετά από αυτά ο εισαγγελέας ζήτησε τήν άπαλλαγή τών κατηγορουμένων από τρεις στίς τέσσερις κατηγορίες πουχαν, όποτε έμεινε τό θέμα τής περιύβρισης άρχης.

Δήλωσε ο Φωτάκης ότι ο Βεργιανάκης φορούσε κόκκινο μπουφάν, ένω στο δικαστήριο όλοι τόν έβλεπαν με μπλέ καί μπλέ φορούσε τήν Τετάρτη που τόν συνέλαβαν γιατί δέν τού επέτρεψαν να αλλάξει ρούχα στο ΙΕΤ που κρατήθηκε 3 μέρες μέχρι τό Σάββατο τής δίκης. Τό αποκορύφωμα ήταν όταν ρωτήθηκε να δείξει τόν Βεργιανάκη καί επανειλημμένα έδειξε τόν Μανέλη όποτε φάνηκε τελείως ότι δέν έπρόκειτο για άπλή σύγχυση άλλα ότι ποτέ δέν τούς είχε ξαναδεί. Παρ' όλα αυτά ο πρόεδρος τούς έπιβάλλει τίς μεγαλύτερες ποινές για όλες τίς κατηγορίες. Τελικά 2,5 χρόνια στόν καθένα.

Η έφεσή τους γίνεται στίς 29 'Ιούνη.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΑΧΤΙΚΗΣ "ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΝΟΧΩΝ".

ΝΑ ΑΕΩΘΘΟΥΝ ΟΙ ΒΕΡΓΙΑΝΑΚΗΣ - ΜΑΝΕΛΗΣ - ΓΙΟΚΑΡΗΣ.

Αυτόνομες ομάδες άλληλεγγύης



από τή δίκη τού Βασιλειάδη, Μοίρα, Ταπούτι καί Σαρτζετάκη.

τασκεύασαν 21 βόμβες μολότωφ που χρησιμοποιήθηκαν στα έπεισοδια της 'Αγίας Βαρβάρας κι άλλες που χρησιμοποιήθηκαν στα γεγονότα της Πρωτομαγιάς. Οι δέ "φιλικές συζητήσεις" γίνονταν όταν τους πήγαιναν φαγητό στο κρατητήριο κι όταν τους συνόδευαν στις τουαλέτες. Στο δέ έγγραφο έγκληματολογικής υπηρεσίας που προαναφέρθηκε, αναφέρεται ότι σ' ένα απ' τα μπουκάλια που βρέθηκαν ανιχνεύτηκε βενζίνη και στα υπόλοιπα βυσσινάδα, κονιάκ και ούζο. Στις 29 /9, βγήκε η απόφαση. Το δικαστήριο δέν δέχτηκε τη κατηγορία της "σύστασης τρομοκρατικής ομάδας", καταδικάστηκαν για άπλή κατασκευή και μεταφορά έκρηκτικων υλών, "παρακώλυση συγκοινωνιών", και παράνομη όπλοφορία, σέ, Μοίρας 5 χρόνια και 40.000δρχ., Ταπούτης 3 χρόνια και 11 μήνες και 35.000, και Βασιλειάδης 2 χρόνια και 3 μήνες για συνέργεια στη κατασκευή και μεταφορά των μολότωφ, ό Σαρτζετάκης άθωώθηκε και οι τρεις κλείστηκαν στη φυλακή.

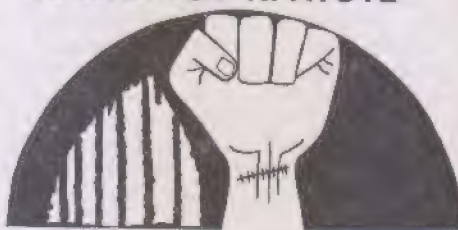
■ 16 'Ιούλη : Στο διαρκές στρατοδικείο καταδικάστηκε σέ φυλάκιση 10 μηνών ό φαντάρος Γερ. Διδόντος μέ την κατηγορία της "άνυπακοής" για τί άρνήθηκε νά συμπληρώσει τό έρωτηματολόγιο - δήλωση νομιμοφοροσύνης του στρατού.

■ 20 'Ιούλη : Έκδικάζεται έφεση 13 ατόμων που είχαν συλληφθεί στα γεγονότα της 'Αγίας Βαρβάρας. Από τους 13 οι πέντε είχαν φυλακιστεί μετά τη πρώτη δίκη. Τελικά τό έφετείο καταδίκασε 8 άτομα σέ 4 μήνες φυλάκιση μέ έξαγορά, κι 1, ό Λ. Τσαντός σέ 5 μήνες χωρίς μετατροπή, ό όποιος και φυλακίστηκε ξανά.



■ 28 'Ιούλη : Έφεση των 4 που είχαν συλληφθεί την Πρωτομαγιά και είχαν καταδικαστεί σέ βαριές ποινές φυλάκισης (από 18 έως 42 μήνες, για σωματικές βλάβες σέ αστυνομικούς, όπλοφορία, όπλοχρησία, κατοχή βομβών μολότωφ,

ΛΕΥΤΕΡΙΑ
ΣΤΟΥΣ Φ. ΚΑΙ Σ. ΚΥΡΙΤΣΗ
ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΩΝ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟ
ΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ



Συγκέντρωση Συμπαράστασης
ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
Νομική Σχολή σμφ.ΦΜΣ
ΤΡΙΤΗ 23 Οκτωβρη 7μμ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

- στις 20 οκτωβρη
στον αρειο παγο
εκδικάζεται η αίτηση
αναίρεσης
των φ. κ' σ. κυριτση

- λευτερια στους
πολιτικούς
κρατούμενους

- οχι στην εξοντωση
του γ. σκανδαλη



κλπ.). Στο έφετείο καταδικάστηκαν τρεις :

'Ο Π. Σπυρόπουλος σέ 19 μήνες και 25.000 χρηματική ποινή και φυλακίστηκε. 'Ο Ι. Μπουγέλης σέ 7 μήνες μέ έξαγορά, ό Π. Τσολάκος σέ 2 μήνες μέ άναστολή και ό Γ. Δεδούσης άθωώθηκε.

■ 12 Δεοούστου : 'Ο Σπυρόπουλος φταζει που σκοτώθηκε γιατί... σκόνηταφε πάνω στις σφαίρες των αστυνομικών. Σύμφωνα μέ τό βούλευμα του Συμβούλου Πλημμελειοδικών, παραπεμπονται 2 αστυνομικοί για άνθρωποκτονία έξ άμελείας για τί ό Σπυρόπουλος "τυχαίως" έρέθη εις την πορεία των ρι-

πομένων βλημάτων". Θυμίζου με ότι ό Σπυρόπουλος καταζητούνταν από την αστυνομία σάν υπεύθυνος για την έπιδραση της 29/5/78 ενάντια σέ 2 αστυνομικούς, οι όποιοι πυροβόλησαν έναντιόν του πολλές φορές, ενώ αυτός ήταν άοπλος, και τελικά τραυματίστηκε θανάσιμα από 4 σφαίρες.

■ 5 Σεπτέμβρη : Καταδίκη ενός για άφισσοκόλληση.

■ 17 Σεπτέμβρη : Έφεση 6 ατόμων που είχαν συλληφθεί στα γεγονότα της 'Αγίας Βαρβάρας, οι 5 από τους όποιους, είχαν φυλακιστεί. Από τους 6 οι τρεις άθωώθηκαν και οι άλλ

λοι τρεῖς καταδικάστηκαν σε, 5 ἔως 8 μῆνες καὶ ἐξαγόρασαν τὶς ποινὲς τους. Οἱ κατηγορεῖς ἦταν : περιθῶριση ἀρχῆς, ἀπειθεία.

•••

■ 27 Σεπτέμβρη : Δικάζονται στὸ αὐτόφωρο τὰ μέλη τῆς ΕΔΕ, θ. καὶ Α. Κουτσουμποῦ, γιὰ ἐξύβριση καὶ θρασυτητα. Καὶ οἱ δύο πιάστηκαν ἀπὸ τὴν ἀστυνομία στὸ Χαϊδάρι, πού τοὺς ἐπιτέθηκε γιὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσει νὰ στήσουν στὴν κεντρικὴ πλατεῖα ἓνα ταμπλώ μὲ φωτογραφίες ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, παρ' ὅλο πὺ εἶχαν κροφορικὴ ἄδεια τοῦ δήμαρχου. Στὴ δίκη καταδικάστηκαν σέ II μῆνες φυλακὴ, ἄσκησαν ἔφεση, καὶ ἀποφυλακίστηκαν.

•••

ΔΙΚΕΣ-ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΩΝ

■ 12 'Ιούνη : Δίκη συνδικαλιστῆ (πρόεδρος τοῦ σωματείου ἐπαγγελματιῶν ὁδηγῶν, τουριστικῶν λεωφορεῶν αὐτοκινήτων 'Αθήνας - Πειραιά), γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330, στὴ διάρκεια τῆς ἀπεργίας τοῦ κλάδου στὶς 10-II 'Απρίλη '78 'Αθώωθηκε.

•••

■ 28 'Ιούνη : Παραπομπὴ σέ δίκη 5 συνδικαλιστῶν στὸ ἐργοστάσιο Φωσφορικῶν λιπαρμάτων Νέας Καρβάλης, στὴν Καβάλα, γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330 καὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ.

•••

■ 6 'Ιούλη : Δίκη τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. τῶν ἐργατοτεχνικῶν τῆς ΕΔΗ στὴν Ἀρτα γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330. 'Αθώωθηκαν ἄλλοι 15 δικάστηκαν στὶς 7 'Ιούλη καὶ ἀθώωθηκαν ἐπίσης.

•••

■ 12 'Ιούλη : Δικάζεται στὸ Αἴγιο τὸ προεδρεῖο τῆς ΓΕΝΟΠ / ΔΕΗ γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330.

•••

■ 21 'Ιούλη : Σύλληψη καὶ παραπομπὴ σέ δίκη γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330 τοῦ προέδρου τοῦ σωματείου τῶν ἐργατῶν τῆς ΚΑΡΤΟΝ-ΠΑΚ πού ἀπεργοῦν. Ἡ σύλληψη ἐγινε μετὰ ἀπὸ εἰδοποίηση τοῦ προσωπάρχου γιὰτὶ δῆθεν τὸν ἀπειλήσει.

•••

■ 30 Αὐγούστου : Δίκη 2 συνδικαλιστῶν τοῦ ΟΣΕ γιὰ παράβαση τοῦ ν. 330, στὴ διάρκεια τῆς ἀπεργίας τους. Οἱ ἐρ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ



Αὐτοὶ τῇ στιγμῇ πολιτικοὶ κρατούμενοι εἶναι οἱ ἑξῆς:

- 1) Γιάννης Σκανδαλῆς (5 χρ. μετὸν τρομοκρατικὸ 774/78)
- 2) Φίλιππος Κυριτῆς (9 χρ. μετὸν 495/76 ἀρθρο 13 περιεκρηκτικῶν).
- 3) Σοφία Κυριτῆ (5 χρ. μετὶς ἰδίας κατηγορίας).
- 4) Κυριακὸς Βασιλειάδης (2 χρ. γιὰ κατασκευή ἐκρηκτικῶν, κλπ)
- 5) Γιώργος Ταπούτης (3 χρ. καὶ II μῆνες μετὶς ἰδίας κατηγορίας).
- 6) Κυριακὸς Κοίρας (5 χρ. μετὶς ἰδίας κατηγορίας).
- 7) Γιάννης Σπυροπούλος (19 μῆνες γιὰ σωματικές βλάβες σε ἀστυνομικούς, οπλοφορία, οπλοχρησία κλπ).
- 8) Χ. Τενές (18 μῆνες γιὰ ἀντίσταση, ἐξύβριση, κλπ.).
- 9) Γεράσιμος Λιοντός (10 μῆνες ἀπ' τὸ στρατοδικεῖο γιὰ ἀνυπακοή).

ΚΑΤΩ ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

Βιάζοντας μὴ φωνὴ ἀντίστασης, καὶ ἀγανάκτησης ἐνάντια στὴν καθημερινὴ ἱσπεδωσὴ μας, καταγγέλλουμε τὶς ἀπάνθρωπες καὶ ἐξοντωτικές συνθήκες κράτησής μας στὴν προσπάθειά μας νὰ σπάσουμε τὸ μῦθο τοῦ ἀσφρονισμοῦ πού ἔχει δημιουργήσει ἡ ἐξουσία, τὸ κράτος καὶ τ' ἀφεντικά γιὰ τὶς φυλακὲς καὶ νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση πού σιόπημα καὶ ὑπουλα μᾶς ἔχουν ρίξει. Τὸ παραμῦθι τοῦ ἀσφρονισμοῦ μᾶς σὲν ἀνθρώπων "ἐπικλόνουν γιὰ τὴν κοινωνία" ἔχει πιά ξεφτίσει. Γιὰτὶ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ πρόσχημα πού χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ μᾶς ἐπιβληθοῦν καὶ νὰ μᾶς μετατρέψουν σὲ ρομπότ πού θὰ ἐκτελοῦμε χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση τὶς διαταγὲς τοὺς.

Λέγαμεν τὰ ἀφεντικά καὶ ἡ κοινωνία τοὺς κλέμπαν τὰ ἐγκλήματα τοὺς μέσα ἀπὸ φέτσικα καὶ ζαχαρωμένα λόγια. "Ὁμως τὸ φέμα καὶ ἡ υποκρισία ἀρχίζουν νὰ καταρρέουν. Οἱ φωνὲς ἀπελπισίας ἐνδὲς συγκρατούμενῶν μᾶς πού τὰ ἡμερῶματα τῆς 26/7/79 ἐυλοκοπήθηκε μέσα στὸ θέλαμό του ἀπ' ὅλους τοὺς φύλακες - γιὰτὶ κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν διατάραξε τὴν ἡσυχία μετὶς "υστερικές" φωνές του- εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ περιστατικά πού γίνονται πῶς ἀπὸ τὴν βίτρίνα τῆς φευτελευθέρης καὶ ὑποκριτικῆς κοινωνίας μετὶς ἡθελημένη ἀγνοία καὶ κἀλυψή της. Ἐνὰ περιστατικὸ ὅμως πού μᾶς θυμίζει πολλὰ προηγούμενα -ἐνδεικτικὰ τῆς ἐξαθλίωσης πού μᾶς ἔχουν ἐπιβάλλει- ὅπως τὸ συνηθισμένο καὶ σχεδὸν καθημερινὸ κλείσιμο συγκρατούμενων μᾶς στὰ πειθαρχεῖα, τὸ βῆμα καὶ ἐξαναγκαστικὸ πρῶτο ἔθνημα συνοδευόμενο μετὶς ὑποχρεωτικὴν προσευχή, τὸ μαγητὸ πού δὲν κἀνει οὔτε γιὰ κούλου, τὴν ταπεινωτικὴν συμπεριφορὰ καὶ τὴν ἐξουτελιστικὴν μεταχείριση ἀπὸ τοὺς φύλακες, τὸν ὑποχρεωτικὸν ὑπνο ἀπὸ τὶς 12.00 τὸ βράδυ, τὸν ὑποχρεωτικὸν ἐκκλησιασμὸν καὶ Κυριακῇ, τὸ ὑποχρεωτικὸν κοῦρεμα καὶ ἀκόμα τὴν ἐλλείπει μὲς στοιχειώδους ἱατρικῆς φροντίδας, τὴν ολοκληρωτικὴν ἀπομόνωση πού μᾶς ἔχουν ἐπιβάλλει ἀπὸ τὴν κοινωνία, λογοκρίνοντας τὴν ἀλληλογραφία μᾶς, ἀπαγορεύοντας τὶς τηλεφωνικὲς συνδιαλέξεις καὶ ἐπιτρέποντας ἐπισκεπτήριον μόνον στοὺς συγγενεῖς ἀ' βαθμοῦ, πού γίνεται καὶ αὐτὸ πῶς ἀπὸ διαχωριστικὰ σύρματα. Καὶ γιὰ ὅσους δὲν τὰ ἀνέχονται ὅλα αὐτὰ, ὑπάρχουν οἱ δικαστικὲς διώξεις, τὸ ξόλο, καὶ ἡ ἀπειλὴ κλείσιμου στὸ ψυχιατρεῖο ἢ στὶς φυλακὲς τῆς Κέρκυρας, πού ἐγινε πραγματικότητα στὸ πρόσφατο παρελθόν γιὰ ἀμετοὺς συγκρατούμενους μᾶς.

"Ὁμως ἡ καταπίεση καὶ ἡ τρομοκρατία εἶναι ἀνίκηνη νὰ μᾶς λυγρίσει. Ἡ ἀντίστασή μᾶς δὲ θὰ πᾶει ὅσο τὸ κράτος καὶ ἡ ἐξουσία μᾶς στεροῦν τὸ δικαίωμα νὰ ζοῦμε, ὅσο ἡ ζωὴ μᾶς ἔχει χάσει καὶ ἀνθρώπινη ἀξία καὶ δέσποση. Ἡ ὑπόθεσή μᾶς εἶναι ὑπόθεση καὶ ἐλευθέρου ἀνθρώπου. Εἶναι ὑπόθεση τῆς γενικότερης πάλης ἐνάντια στὴν κρατικὴ τρομοκρατία καὶ τοὺς καταπιεστικούς θεσμούς τῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας.

Ὁμάδα Κρατούμενων ΣΚΑ (Σωφρονιστικοῦ Καταστήματος Ἀνηλίκων) Κορυδαλλοῦ

Αὐτὸ τὸ κείμενο στέλθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀγωνιστικῆς Ἀλληλεγγύης ἀπὸ ὁμάδα κρατούμενων γιὰ νὰ κυκλοφορήσει.

28/8/79

γασόμενοι άθώωνθηκαν αλλά υ
είσαγγελέας άσκησε έφεση κα-
τά της άθωωτικής απόφασης.

■ 4 Σεπτέμβρη : Δίκη 9 συν-
δικαλιστών της παλιής δι-
οίκησης του σωματείου της ΚΗΜ
στή Θεσσαλονίκη για άσκηση ,
"ψυχολογικής βίας" στους άπε-
ργοσπάστες. Αθώωθηκαν.

■ 19 Σεπτέμβρη : Δίκη 40 έρ-
γασομένων τεχνικών της ΔΕΗ
για παράβαση καθήκοντος κατά
τή διάρκεια της άπεργίας. Α-
θώωθηκαν.

■ 25 Σεπτέμβρη : Δίκη 7 με-
λών της διοίκησης του σω-
ματείου εργατών του Πίτσου ,
για "παράνομες στάσεις" μετά
από μήνυση της εταιρείας. Πα-
ρά τήν άθωωτική πρόταση του
είσαγγελέα, οι άπεργοί συνδι-
καλιστές καταδικάστηκαν σε 2
μήνες φυλάκιση ή καθένας.

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΕΣ - "ΑΝΕΞΗΓΗΤΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ" ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

□ 28 'Ιούνη : Φαντάρς αυτό-
κτόνησε στη Μυτιλήνη πέ-
φτοντας από τό 2ο όροφο του
αναρρωτηρίου της φρουράς ο-
που νοσηλεύονταν από 3 μέρες.
είχε παρουσιάσει νευρο-ψυχι-
κές διαταραχές. 'Ο πατέρας του
υπέβαλε μήνυση.

□ 13 Αύγουστου : 'Ο στρατιώ-
της Ι. Ράπτης, 23 χρονών,
βρέθηκε νεκρός με τραύμα στο
κεφάλι από πυροβόλο όπλο, έξω
από τό Διοικητήριο μονάδας ,
στή Λέρο όπου φύλαγε σκοπός.

□ 23 Αύγουστου : Στρατιώτης
20 χρονών, αυτόκτόνησε ά-
πό μελαγχολία, πέφτοντας από
τόν 4ο όροφο οίκοδομής στήν
'Ορεστιάδα.

□ 10 Σεπτέμβρη : Δεκανέας ,
βρέθηκε νεκρός στη Μυτιλή-
νη όπου υπηρετούσε. Ήταν ά-
πόφοιτος Νομικής και έκεϊνον
τό καιρό μελετούσε για τίς έ-
ξετάσεις.

Ο ΠΕΝΤΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΠΑΛΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

Έκτός από τόν "δωδεκάλογο του Γύφτου", του Παλαμά, κυκλοφορεί κι'ό πε-
ριβόητος "πεντάλογος του Μπαλκού", ένα "ποίημα" πολιτικής συνεργασίας άστυ-
νομίας και πολιτικών ή μαζικών φορέων, με θέμα τίς συγκεντρώσεις σ' άνοιχ-
τούς χώρους.

Έπειδή έχει παρατηρηθεί τά τελευταία χρόνια να γίνονται παρεξηγήσεις,
με τό άν άπαγορεύονται ή όχι οι συγκεντρώσεις, κι' έπειδή όλο και κάτι "έ-
πεισδία" γίνονται, άν τελικά γίνει καμμιά συγκέντρωση, ό κύριος Μπαλκός,
άποφάσισε να ξεκαθαρίσει τά πράγματα μια για πάντα. "Ε λοιπόν οι συγκεν-
τρώσεις δεν άπαγορεύονται, αλλά.....

" Για κάθε συγκέντρωση θα πρέπει οι όργανωτές να υποβάλλουν αίτηση. Οι
κατά τόπους άστυνομικές άρχές θα λαμβάνουν πρωτοβουλία προοκήσεως των όρ-
γανωτών (άσχετα άν έχει υποβληθεί αίτηση ή όχι για τή συγκέντρωση), πρόσ-
ζήτηση των συναφών προβλημάτων. Κατά τίς συζητήσεις να διευκρινίζεται ότι
οι συγκεντρώσεις πρέπει να γίνονται σε κλειστούς χώρους (γήπεδα ποδοσφαί-
ρου κλπ.), εκτός άν δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, όποτε να εξετάζεται ή πε-
ρίπτωση πραγματοποιήσεως των συγκεντρώσεων σε πλατείες, πάρκα, παιδικές χα-
ρές κλπ. μόνον έφ' όσον :

1. Οι χώροι αυτοί δεν είναι κεντρικοί και αποκλείεται να συγκεντρωθούν
και αντιφρονούντες πολίτες.
2. 'Η άστυνομική δύναμη να είναι έπαρκής για τήν προστασία της συγκεν-
τώσεως.
3. Από τήν συγκέντρωση δεν θα παρακλυθεϊ ή κυκλοφορία ή ή κοινωνική
οικονομική ζωή του τόπου.
4. Δεν υπάρχουν πληροφορίες και δεν θα προκύψουν θέματα ασφαλείας από
ένέργειες έξτρεμιστών και
5. Δεν θα προκληθούν έκτροπα από αντίπαλες παρατάξεις. "

Πέρα δε από τίς 5 αυτές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να έ-
πιτραπεί άνοικτή συγκέντρωση, θα πρέπει να τό έγκρίνει ή κατά τόπον άστυ-
νομική άρχή, και αφήνεται να κριθεί τό όλο θέμα αποκλειστικά άπ' αυτήν ...



η πλατεία της "αναρχίας" και ο ριζοσπάστης

Η αστυνομία, για δέκα έτη να θεωρούν στα "Εξάρχεια την ώρα που γίνονται φασαρίες, παρ' όλη την εικόνα ιδανικής διατήρησης σε ιδανική χώρα. Τουλάχιστο, σε ό,τι αφορά τους αναρχικούς. Παρ' ό,τι, σύμφωνα με τις διηγήσεις, πολλές φορές πέφτει και η ίδια θύμα της μανίας τους.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 15-9-79

Σημείωση: "Αν γράφαμε αυτό το ρεπορτάζ δεν είναι μόνο γιατί είδαμε πως τα πράγματα στην πλατεία 'Εξάρχειαν έφτασαν στο άπροχώρητο. 'Εκείνο που μας άνησε περισσότερο είναι το μέλλον. Γιατί κανένας δεν μας εγγυάται ότι του χρόνου, σε δυο χρόνια... δεν θα θρηνησουμε και θύματα! 'Αντίθετα, τα πάντα δείχνουν, πως η πλατεία 'Εξάρχειαν, εξελίσσεται σιγά - σιγά — και με την άνοχη πάντα της αστυνομίας — σε μία περιοχή εγκληματίας. Σε μία περιοχή που σε κάμποσα χρόνια θ' αποφύγει ο κόσμος να περνάει από κεί. Σε μία περιοχή που θα μείνει στα χέρια μιας καινούργιας μορφής υποκόσμου. 'Ενός υποκόσμου που η προπαγάνδα θέλει να τον παρουσιάσει πολιτικοποιημένο! 'Ενός υποκόσμου που μπορεί, σήμερα, να μη δείχνει ότι έχει μέσα τον Ειμωναυλιόδηδες και Γκοτσαμάνηδες, αλλά σίγουρα θα γυμνάσει τους καινούργιους δολοφόνους κάποιου Λαμπράκη ή τα μέλη κάποιας καινούργιας «καρφίτσας». 'Η, αφού εκμοντερνίζεται η Δεξιά, κι όπως μας είπε ο φαρμακοποιός, σίγουρα από κεί θα ξεκινήσουν οι ελληνικές «Ευρώδες Ταξισορίες».

Σ' αυτό το χώρο — που πριν σύγκαζαν νοικοκυραίαι και παίζανε τα παιδάκια κρυφτούλι — δοκάν οι «αναρχικοί», οι «περιθωριακοί», οι «αριστεριστές» κλπ., να κάνουν τα «σπορτηγεία» τους κάτω από την άνοχη της αστυνομίας. 'Εδώ τώρα βλέπεις σκηνές που θυμίζουν Σικάγο, Ν. Υόρκη, Λονδίνο... Βλέπεις ανθρώπους χασισωμένους να σέρονονται από γρασίδι τη νύχτα, μοτοσυκλετιστές του «διαδόλου» να μαρσάρουν τις ακριβές μηχανές τους, κοριτσόπουλα να εκδίδονται, παρότες να συμπλέκονται και γκαρσόνια να ξυλοκοπούνται για το ψάλλου πήδημα. Βλέπεις ακόμα μαχαρώματα, διπρίνες, καρέκλες και τραπέζια σπασμένα από τη μανία αυτής της «αποφρέσεως», που είναι να άνακταίς και μαζί να τη λυπάσαι από την κατάντια της.

'Αλλά δε ακούσουμε τους καταστηματαρχές και τους νοικοκυραίους της περιοχής, τα θύματα αυτής της ενοφρετικής ελασικής που δεν έχει καμία σχέση με την ελληνική νεολαία, να μας μιλήσουν και να μας πουν το πρόβλημά τους.

Οι σοσιαλφασίστες "άνησυχούν". 'Ανησυχούν γιατί στην χώρα μας εμφανίζεται ένα είδος νέο "εγκληματικότητας", ο "αριστερισμός".

'Ετσι αποφάσισαν πιά πως είναι καιρός να κάνουν μία μεγαλύτερη καμπάνια.

Μέχρι σήμερα άρκοούνταν στους τραμπουκισμούς και τα άρρατα του οδηγητή. Τώρα πιά βλέπουν πως είναι ανάγκη να κάνουν μία καμπάνια πλατύτερης έκτασης.

Στό "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" στις 15 Σεπτεμβρίου, σε εξάστηλο δημοσιεύουν "έρευνα" του μπατσοδημοσιογράφου, πιστού έκφραστή της γραμμής της Γκλ Γκλ Μπέ Νέκου 'Αντωνάκου.

Τό θέμα είναι η "πλατεία της αναρχίας" δηλαδή η πλατεία 'Εξάρχειαν.

Τό κεντρικό μοτίβο είναι: "τί κάνει η αστυνομία"; Είναι γνωστό πως οι σοσιαλφασίστες έχουν σε βασικό τους όπλο τις αποιεσθήποτε αστυνομίες.

'Η τήν Γκλ Γκλ Μπέ στην Ρωσία, ή τήν αστυνομία της "περιφρούρησης" εκεί που ακόμα δεν έχουν γίνει κράτος. Όμως άμα χρειαστεί δεν άπαξιούν και τήν "μαλακή" αστυνομία των άστικων καθεστώτων.

Σύμφωνα μ' αυτό τό Γκεσταπίτη ή αστυνομία αφήνει άγενόχλητους να κάνουν "δημόσια έρωτα", να καπνίζουν χαρτί, να "επαλύνουν στις πελούδες" και να χρησιμοποιούν τις νύχτες τά μαζιλάρια των καλών καταστηματαρχών για να κοιμούνται. Καί ή άστυνομία έκτός από τό να κάθεται εκεί μέ τίς κλούβες δεν κάνει τίποτε άλλο. Τά δεκάδεσμπλόκα, οι συλλήψεις, οι άδιδάκοποι ξυλοδαρμοί, δεν άρκοούν δεν άρκοούν στους γνά-γνέ-μπίτες. Άύτοί έέρουν άλλα μέσα πιά δραστηνά!

Ψυχιατρείο και στρατόπεδο συγκέντρωσης άρμόζουν σ' αυτούς τους νεαρούς "εγκληματίες" που δεν προσαρμόζονται στην "τάξη" του Καραμανλή, αλλά και στην "τάξη" του σοσιαλφασισμού.

Καί για να περάσουν τήν άποψη τους μεταχειρίζονται όλα τά μέσα.

Τους έμπορους ναρκωτικών που πραγματικά κυκλοφορούν, άκριβώς για να χαφιεδώνουν και να άποσυνθέτουν μία έξεγερμένη νεολαία, τους ταυτίζουν μ' αυτή τη ίδια τη νεολαία. 'Εκείνους, τους νέους μαθητές ή άλλους νέους που έχουν φύγει από τά σπύτια τους δραπετεύοντας από τό

φασισμό της οίκογένειας ή του σχολείου τους λένε "χασικλήδες" και άλήτες.

Καί ή έρευνα του "ύπερασπιστή της τάξης" στηρίζεται στους "καταστηματαρχές της περιοχής" εκείνους τους ύπερασπιστές της τάξης και του εμπόριου που άφού παίρνουν από τους νέους όσα μπορούν τά βάζουν μαζί τους γιατί δεν έχουν φυσικά πολλά λεφτά να χαλάσουν, και πολύ συχνά προτιμούν να κάθονται στην πελούδα και τά παγκάκια παρά, να άκριβοπληρώνουν τίς καρέκλες.

'Ο μικρός γκαιμπελσκος ένοχλεΐται που διαταράσσεται ή "ήθική", ή ήθική του φασιστικού κόσμου του. 'Ετσι τίς νέες κοπέλλες που βρίσκονται στην πλατεία τίς μεταφράζει σε πόρνες γιατί μόνο έτσι έχουν μάθει οι φασίστες μικροαστοί να προτιμάνε τήν έκσπερμάτωση τους, μέ κουδουνιστό χρήμα, θέση, προίκα, ή "έπισκεψη" σε κάποιον πόρνη.

Καί φυσικά δεν λείπει ή κάθε είδους σάλτα, "μαχαιρώματα", "έκβιασμοί" κλπ, κλπ... Όμως ή έκπώδός είναι μόνη, όλοι αυτοί είναι άριστεριστές, αναρχικοί, άπ' αυτούς θα βγούν οι "έρυθρές ταξιαρχίες", συμπληρώνουν. 'Η λογική του σοσιαλφασίστα είναι τό κάρφωμα. Κάπου και κάποιον θα πρέπει να κάρφώνει. 'Ετσι μέσα στο κλίμα της ποινικοποίησης που τό κράτος προσπαθεί να βάλει τό νέο κίνημα, μέ δεκάδες καταδίκες, μέ άδιδάκοπο κυνηγητό έρχονται να προστεθούν και οι χαφιεδισμοί του ριζοσπάστη.

Όλος ο καλός άστικος πολιτικός κόσμος ένωμένος.

'Αλλά πιά μέσα τους τσίμπησε Γιατί έαφνικά οι σοσιαλφασίστες περνάνε στην άνοιχτή χαφιεδισμό; Μήπως πραγματικά ένόχλησε τόσο πολύ μία πλατεία, που στο κάτω-κάτω είναι μία πλατεία σάν τίς άλλες; Όχι φυσικά, ούτε είναι τόσο άφελείς.

Άυτό που τους ένοχλεΐ είναι ένα νέο είδος "εγκληματικότητας" που εξαπλώνεται μέ μεγάλη ταχύτητα και τους άπειλεΐ κόβρια στο έπίπεδο της νεολαίας ακόμα.

'Ενα είδος "εγκληματικότητας" που όδηγει τους μαθητές να φύγουν κατά στρατιές από τήΚΝΕ που τους άπαγορεύει να κάνουν

ἀποτελεσματική τὸ μπάτσο στὰ Πανεπιστήμια ἓνα εἶδος ἐγκλημα-
ματικότητας ποὺ ὁδηγεῖ, στὴν
Ἀγία Βαρβάρα, εἶχε ὁδηγήσει
στὴν καταληψία τῆς Πάτρας.

Ἐνα εἶδος ἐγκληματικότητας
ποὺ ὑποχρέωσε τοὺς ἰπραιτωρια-
νοὺς κνίτες νὰ φύγουν κατὰ ἐ-
κατοντάδες μὲ τίς κλωτσιές πὲ-
ρσιν ἀπ' τὴ Νομική, καὶ ποὺ φέ-
τος προβλέπεται νὰ αὐξηθεῖ σὲ
τέτοια κλίμακα ὥστε νὰ διακι-
νυνέψει ὀριστικά ἡ ἡγεμονία
τοὺς στὴ νεολαία.

Πρόκειται γιὰ τὴ δημιουργία
ἐνὸς καινούργιου ἀντικαπιταλι-
στικοῦ καὶ ἀντιρεβιζιονιστικ-
οῦ μαζικοῦ κινήματος, ἐνόςμα-
ζικοῦ κινήματος ποὺ ἀρχίζει
ὅλας νὰ φτάνει μέχρι καὶ τίς
πιο μικρές ἐπαρχιακές πόλεις
καὶ χωριά. Αὐτὸ τὸ ἴδιο κίνη-
μα ποὺ ἀποτελεῖ τὸ πρόβλημα
τοῦ ἑξαμανλῆ καὶ τοῦ Μπαλ-
κου εἶναι καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ
Φλωράκη.

Καὶ μιά καὶ ἡ Βραδυνὴ καὶ ἡ
Ἀπογευματινὴ δὲν ἀρκοῦν ἐπι-
στρατεύεται καὶ ὁ Ριζοσπάστης

Καὶ φυσικά μὲ τὴν μοναδική
μέθοδο "πάλης" ποὺ ξέρουν οἱ

σοσιαλφασίστες, μὲ τὴ συγκοφε-
ντρία καὶ τὸ ἀμαλάμα. Ἀντὶ
νὰ μιλήσουν στὰ ἴσια γι' αὐ-
τὸ τὸ κίνημα μιλάνε μὲ τὸν
"τρόπο" τοῦς. Τὸ μεταφέρουν
ὅλο σὲ μιά πλατεία φορτῶνουν
σ' αὐτὸ τὸ κίνημα ὀτιδήποτε καὶ
μετὰ καλοῦν τὸ Μπάλκο νὰ ἐπέ-
μβει.

Ὅμως δυστυχῶς γι' αὐ-
τοὺς, δυστυχῶς καὶ γιὰ τὸ Μπά-
λκο, καὶ γιὰ τὸ κεφάλαιο ποὺ
πηρετοῦν ὁ καθένας ἀπὸ τὸ πό-
στο του τὰ πράγματα θὰ συνε-
χίσουν νὰ πηγαίνουν ἀσχημακῶς
αὐτὴ ἡ "ἐγκληματικότητα" θὰ συ-
νεχίσει νὰ ἐκπλώνεται. Κι ὅ-
πως δὲν τὴν σταμάτησε οὔτε ὁ
ἀντιτρομοκρατικός, οὔτε τὰ
ΜΑΤ, οὔτε οἱ ἀσφάλειες καὶ οἱ
περιφροσμήσεις" τῆς ΚΝΕ δὲν
θὰ τὴν σταματήσουν φυσικά οἱ
συκοφαντίες τοῦ ὀποιουδήποτε
γκαιμπελίσκου, ποὺ ἔχουν σὰ
στόχο νὰ κρατήσουν σὲ μαντρί
γιατὶ διαφεύγουν ἐπικίνδυνα, θὰ
νὰ ἀφιονίζουν περισσότερο, πο-
ὺς τραμπούκους τοὺς δινοντας
τοὺς καὶ "ἰδεολογική" βάση.

Εὐτυχῶς οἱ καιροὶ ἀλλάζουν.



ΤΑ «ΧΑΠΑΚΙΑ»

Απο τὸ χειμῶνα στὸ σχο-
λεῖο, στὴν πλατεία, στὸ παρ-
κο μπηκαν τὰ χαπακία στὴ ζω-
η μας καὶ τελικά μας προβλη-
ματίσαν. Ἐτσι αποφασίσαμε νὰ
συζητήσουμε καὶ ν' ἀντιμετωπι-
σομε τὴν κατάσταση.

Πάλι οἱ "χαπακῆδες" ἡ παι-
δια ποὺ δὲν παίρνουν συστήμα-
τικά λενε:

"Ἀρχίσαμε ἀπὸ περιέργεια
γιατὶ πολλοὶ γύρω μας παίρ-
ναν καὶ ὅλο ἀκουγάμε γιὰ τὰ
χαπακία καὶ δὲν ξέραμε πῶς
νιωθεῖς οὔταν τὰ παίρνεις. Σι-
γά-σιγά ὀρισμένους μας βοηθῆ-
σαν νὰ ἡρεμοῦμε, νὰ ξεφεύγουν
μὲ ἀπὸ τὸ ἀγχος, τὴ μονοτονί-
α, τὴ μοναξιά, νὰ μὴ σκεφτο-
μάστε τὰ προβλήματα μας, ἀλ-
λὰ αὐτὸ ἦταν μιά φευτική ἡ-
ρεμία, δηλαδή δὲν ἡρεμοῦσαμε
ἐπειδὴ λυνάμε καποῖο πρόβλη-
μα μας, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ σκεπα-
ζαμε δὲν τὸ σκεφτομασταν. Ἀρ-
χίσαμε νὰ ξεφεύγουμε ἀπ' τὰ
χαπακία βλέποντας διαφορὲς
καταστάσεις παιδιῶν ποὺ παίρ-
ναν - ὅπως ἐνὸς φίλου ποὺ
πέθανε ἀπὸ σαπιο στομαχι- εἶ-
τε γιὰτὶ μας κῆναν περὰ οἱ
φίλοι, εἴτε γιὰτὶ υπῆρχε ὁ
φοβὸς τῆς αστυνομίας.

Πολλὲς φορές τὰ παίρναμε
ἐστὶ πεισματικά, γιὰ νὰ δει-
ξοῦμε ὅτι καποιοὶ εἴμαστε, ἀν-
καὶ δὲν αἰσθανομαστε τίποτα
παρὰ μοναχὰ ἓνα ἡλίθιο μπε-
φιασμα καὶ μιά ἀνικανότητα

νὰ σκεφτοῦμε. Ἡ ἐπαναφορά
στὴν πραγματικότητα, τὸ "προ-
σγεῖωμα" μετὰ ἀπὸ μιά δόση
μὲ χαπακία ἢ μετὰ ἀπὸ ὀποια-
δήποτε μαστοῦρα ἦταν ἀνωμα-
λο..."

Μετὰ ἀπ' τίς ἐμπειρίες τοῦ
καθένα βγάλαμε μερικές θε-
σεις:

I Ἡ φυγὴ ἀπὸ τὴν πραγματι-
κότητα δὲν λύνει τὰ προβλήμα-
τα μας ἀλλὰ τὰ σκεπάζει, ἐστὶ
ὅταν ἐπιστρεφούμε στὴν πραγμα-
τικότητα εἶναι ἀκόμα πιο σκλη-
ρὴ, χρειάζεσαι καινούργια δό-
ση καὶ οὕτω καθεξῆς. Δὲν παύ-
ει ὁμως μιά φυγὴ νάναι ἀνα-
γκαία μιά φυγὴ ὁμως ποὺ ἔ-
χουμε συνειδήση τοῦ τι κάνου-
με καὶ οὐκ ἐστὶ ἀορίστα. Γε-
νικά ἡ φυγὴ ἀπὸ τὴν πραγματι-
κότητα, ὅπως καὶ ἡ πραγματι-
κότητα εἶναι ἐλεγχόμενη ἀπὸ
τὴν ἀρχοῦσα τάξη καὶ γίνεται
σ' ὀρισμένους χωροὺς κέντρα
διασκέδασης, ντισκοτέκ κλπ.
οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐνοχλεῖται
ἡ ἀρχοῦσα τάξη καὶ ὅσες φορές
ἡ φυγὴ, τὸ ξεσπάσμα ἐξωτερι-
κεῖται καὶ κοινωνικοποιεῖται
τὴν χτυπάνε οἱ "φυλάκες τῆς
τάξης": συλλήψεις γιὰ διατα-
ραχὴ τῆς κοινῆς ἡσυχίας.

II Τὰ χαπακία βιολογικά σκο-
τώνουν καὶ ἀποβλακώνουν τὴ
σκέψη, ὅπως καὶ καθὲ φυγὴ
ποὺ γίνεται ἀυθόρμητα γιὰτὶ
κατὶ μας καταπιεζει χωρὶς νὰ
ἔχουμε σκεφτεῖ ὅτι μπορούμε
νὰ τ' ἀντιμετωπίσουμε.

III Τὸ συγκεκριμένο κυκλῶμα
τῶν ναρκωτικῶν (χαπακία, μαύ-

ρὴ, βαρία ναρκωτικά κλπ.) ἐ-
λεγχεται ἀπ' τὴν αστυνομία,
μίας καὶ ὅλοι οἱ πρεζακῆδες
προμηθευτὲς ἐμποροὶ εἴτε συ-
νεργάζονται μαζί τῆς εἴτε εἶ-
ναι καρφωμένοι (πολλοὶ γίνο-
νται χαφιέδες γιὰ νὰ γλυτω-
σουν τὴ φυλακή).

Ἐστὶ παρουσιάζεται καὶ ὁ
ἀντιψατικός ρολὸς τῆς αστυνο-
μίας καὶ γενικότερα τῆς κοι-
νωνίας ποὺ ἀπ' τὴ μιά χτυπάνε
τὰ ναρκωτικά-πρεμιστικά καὶ ἀ-
πὸ τὴν ἀλλή τὰ προστατεύουν
καὶ τὰ προωθοῦν εἴτε ἐλεγχό-
ντας τὸ κυκλῶμα (αστυνομία)
εἴτε μὲ τὴν ευκολία νομικά
ποὺ μπορεῖς νὰ τὰ προμηθευ-
τεῖς μοναχὰ μὲ μιά ἱατρικὴ
συνταγή. Κατάσταση ποὺ ἀπο-
δεικνύεται ἀπὸ τὸ ποσοὶ ναρ-
κομανεῖς νομιμοὶ πλεον υπαρ-
χοῦν ἀνάμεσα μας, ποὺ γιὰ νὰ
ζησοῦν χρειάζονται τὴ δόση
τοὺς καὶ ποὺ τελικά δειχνεῖ
ὅτι τὸ σύστημα τῶν ἀφεντικῶν
τὸ συμφέρει ἡ ἀποβλάκωσις τῶν
ναρκωτικῶν καὶ οὐκ ἡ ἀντίστα-
ση.

IV Τελὸς σὰν τρόπους ἀντιμε-
τωπίσεως εἶδαμε: τὴ συζήτησι
καὶ τὸ πλησίασμα τῶν παιδιῶν
ποὺ ἔχουν προβλήματα γιὰ νὰ
τὰ βοηθήσουμε νὰ τὰ ἀντιμετω-
πίσουν καὶ οὐκ νὰ τὰ σκεπασοῦν
μὲ τὴν ὀποιαδήποτε φυγὴ. Γιὰ
τί ἀς μὴ ξεχῶναμε ὅτι τὰ ναρ-
κωτικά εἶναι μιά ἀτομικὴ λύ-
ση ποὺ σὰν ἀτομικὴ καὶ οὐκ
κοινωνικὴ-γενικὴ δὲν δίνει
τὴν προοπτικὴ γιὰ τὴν ἀνατρο-
πὴ τῶν αἰτιῶν ποὺ γεννοῦν τὰ
προβλήματα.

ΔΙΑΚΟΠΕΣ.....ΑΔΙΑΚΟΠΕΣ

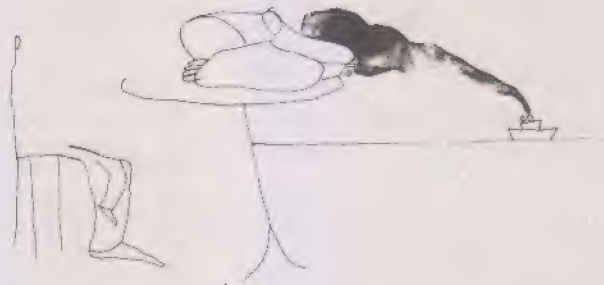
"Αν είσαι βέβαια χρισμέ - νος κι' άξιωμένος επιβάτης κρουαζιερόπλοιου ή έχεις τη "τύχη" νά συχνάζεις σέ LUXURY HOTELS OF GREECE καί νά κάνεις μπάνιο σέ PLAGE SPECIAL, αν δηλαδή έχεις λεφτά τότε οί διακοπές σου θά "ξεράσουν" ειδικά για σένα εύτυχία. "Αν όμως δέν είσαι τίποτα από όλα αυτά ώστόσο έχεις τήν ανάγκη νά "διακόψεις" κάπως από τή "προσφιλή σου εργασία" - γιατί πώς νά τό κάνομε, είναι άδικο νά δουλεύεις καί όλο τό καλοκαίρι... τότε σίγουρα θά κάνεις όποιε σόηποτε διακοπές έκτός άπ'αυτές πού θές έσύ.

"Αν τό θέμα τών διακοπών είναι τεράστιο καί παίρνει πολύ νερό, υπάρχουν όμως διάφορα "μικρογεγονότα" - πού από μόνα τους έχουν νά πούν άρκετά πράγματα γι'αυτές.

Τέτοιο "μικρογεγονός" συνέβηκε τή Κυριακή 16 Σεπτέμβρη σέ διάφορους καλοθελητές εκδρομείς τής "Υδρας καί τών Σπετσών, πού ή-θέλησάν τους βέβαια είχε περισσή καλωσύνη άπ'ότι επέτρεπε ή θέληση του ιδιοκτήτη καί του καπετάνιου του πλοίου τής επιστροφής καθώς καί εκείνων πού έλέγχουν τίς θαλάσσιες συγκοινωνίες, τών τοπικών λιμεναρχείων.

Ξεκίνησε λοιπόν τό "κότερο" "Μάνια EXPRESS" από τίς Σπέτσες σχεδόν γεμάτο θά μπορούσε νά πάρει βέβαια κι' από τήν "Υδρα άλλα 20 άτομα άλλα από "λάθος" του πράκτορα τής "Υδρας κοπήκανε 120 εισιτήρια καί από δεύτερο "λάθος" του λιμεναρχείου πού εκείνη τή στιγμή υποδεχότανε τόν κ. "Αβέρωφ καί τούς μπράβους του καθώς καί του "έμπειρου" καπετάνιου του πλοίου - έτσι τόν χαρακτήρισαν άργότερα στό Πόρο - πού δέν έπεσε στήν αντίληψή του ό υπερβολικός άριθμός τών επιβατών - μάς πήρε όλους καί μετς βέβαια δέν του άφήσαμε ούτε μία γωνιά άδεια.

Κι'αν ακόμα είμασταν 400, ένα είναι σίγουρο, πώς δέν θα έρχόταν κανένα άλλο πλοίο, νά μάς πάει στήν "Αθήνα.Κι'έτσι ή θά μέναμε αναγκαστικά στήν "Υδρα ή θά πληρώναμε τριπλά



έπιστρέφοντας μέ FLYING DELPHIN.

Τελικά ξεκινήσαμε. Κι' ένώ ήταν αδύνατη κάθε κίνηση ή μετακίνηση έκεί μέσα, ύστερα από λίγη ώρα κάπου στά-"τσι-βιλίνια" κάποια κινητήρια δύναμη μάς έκανε νά κατρακυλάμε συνεχώς πέφτοντας ό ένας στόν άλλο, πολλές φορές μουσκεμα από τό κύμα πού έμπαινε άπ'τά παράθυρα ή τό κατάστρωμα. Πολλά ήταν πού φόβιζαν : ή νύχτα, ή μεγάλη θαλασσοταραχή, ή υπεραριθμία τών επιβατών καί ή άντοχή αυτής τής "βάρικας" (δέν ήταν τελικά μεγάλο "κρουαζιερόπλοιο").

Η κατάσταση μέσα στό πλοίο ήταν θεαματική μαζί ό μως κι' επικίνδυνη. Μάς χτύπαγε τό κύμα από τή μια πλευρά κι'όλοι κατρακυλάγαμε πρós τήν άλλη, οί γέροντες, τά παιδάκια καί οί ταλαιπωρημένοι έπιβάτες δέν άντεχαν πιά. Έμείτς οί ύπόλοιποι οί "άταλαιπώρητοι" άντέχαμε νά μάς άνεβαίνει τό αίμα στό κεφάλι. Δέν ξέρουμε αν οί διαμαρτυρίες μας ή ή "τόλημη" του καπετάνιου τόν ανάγκασαν νά γυρίσει στό Πόρο. Ένώ τόν είχαμε κατά πολύ προσπεράσει. Λένε πώς τό κύμα ήταν αδύνατο νά επιτρέψει στό πλοίο νά στρίψει πρós τό Πόρο. Τελικά όμως φτάσαμε. "Ο κόσμος άγαναχτισμένος αποβιβαζόταν άπ'τό πλοίο, μέ άποψη νά μή ταξιθέψει έκείνο τό βράδυ.

Από τίς 9 μέχρι τίς 12 τό βράδυ στό λιμάνι του Πόρου τά πηγαδάκια επιβατών καί ντόπιων έδειχναν όλοκάθαρα τήν αγανάκτηση του κόσμου ένώ παράλληλα γινόταν μία προσπάθεια νά ξεκαθαριστεί καί νά λυθεί αυτή ή υπόθεση. Ένετμασαμε σημαντικά πράγματα. Τό

λιμεναρχείο του Πόρου άναγνώρισε τήν υπεραριθμία τών επιβατών κατηγορώντας άτσι έμε-σα τά λιμεναρχεία Σπετσών κι "Υδρας, καί επέτρεψε τό άπόπλου του "Μάνια" χωρίς τούς 100 παραπάνω έπιβάτες. Παράλληλα δέχτηκε τή μεγάλη θαλασσοταραχή λέγοντας πώς ένα κότερο πού βρισκόταν στά-"τσι-βιλίνια" ζητούσε βοήθεια γιά νά σωθούν οί έπιβάτες του από πιθανό πνιγμό.

Αντίθετα ό πλοιοκτήτης πού ήταν έπιβάτης στό "Μάνια" (ό λιμεναρχής του Πόρου μάς είπε πώς τόν ανάγκασε νά αποβιβαστεί γιά νά υποχρεωθείτό καπετάνιο του δεύτερου στήν ιδιοκτησία του πλοίου "Δελφίνι" νά φύγει γιά τήν "Αθήνα" παίρνοντας τούς 100 έπιβάτες πού άφησε τό "Μάνια" στό Πόρο) - καί ό πράκτοράς του στό Πόρο υποβάθμιζαν καί κορόι - δευαν τήν υπόθεση μιλώντας γιά πολυτελείς φόβους.Σέ κείνο τό σημείο ξέφυγε ό ιδιοκτήτης, αλλά ό πράκτοράς του διαμαρτυρόταν έντόνως γιά κάτι καρπαζιές καί μπουνιές πού του ήρθαν ούρανοκατέβατες.

Σέ κάποια συγκέντρωση πού κάναμε οί "έναπομεινάντες" έπιβάτες αποφασίσαμε νά μή φύγουμε μέ τό "Δελφίνι" πού ήταν πολύ μικρότερο από τό "Μάνια" καί δέν θα άντεχε στή θαλασσοταραχή, αλλά νά φροντίσουμε γιά πούλμαν από τόν άπέναντι Γαλατά ύποχρεώνο - ντας τόν πλοιοκτήτη νά πληρώσει αυτά τά έξοδα. Οί φόβοι μας γιά τό "Δελφίνι" έπιβεβαιώθηκαν από τήν ανακοίνωση του λιμεναρχείου πού ήρθε ύστερα από 10 λεπτά καί πού άπαγόρευσε τόν άπόπλου του "Δελφινιού" λόγω 6 μποφόρ.

Σκεφτήκαμε τότε τό "Μά - νια" καί τούς έπιβάτες του πού έν τώ μεταξύ είχαν φύγει από τόν Πόρο. Σίγουρο είναι πώς έφτασε στό Πειραιά. Τό πό τε όμως καί τό πώς είναι άγνωστο, εύκολο ώστόσο νά τό φανταστεί κανείς. Ήταν Ι2τό βράδυ όταν τηλεφωνήματα από τήν Αθήνα πρós τό λιμεναρχείο του Πόρου ζητούσαν πληροφορίες γι' αυτό.

Ή έπιτροπή γιά τό πούλμαν γύρισε άπραγη. Δέν υπήρχε τέτοια δυνατότητα από τό Γαλατά γιατί ήταν άργά πιά. Ήπρεπε νά μείνουμε στό Πόρο. Ποίός όμως θά πλήρωνε αυτή τή ταλαιπωρία καί τά έξοδα τής παραμονής; Δέν έπρεπε νά αφήσουμε βέβαια τόν πλοιοκτήτη άτιμώρητο. Περικυκλώσαμε ένα μπάτσο πού έτοιμαζόταν νά φύγει μέ τό μηχανάκι του γιά τό βραδυνό ύπνο, ζητώντας του νά μās πετ' πού θά βρούμε τόν πλοιοκτήτη καί τί θά γίνει μέ τή διαμονή μας. Ή τουριστική άστυνομία - όπως είπε ο μπάτσος θά φρόντιζε νά μās βρετ' δωμάτια χωρίς νά αναμιχτεί βέβαια μέ τήν υπόθεση πλοιοκτήτου διότι άγνοούσε πού ήταν. Σέ έρώτησή μας γιά τί οί ασφαλτίτες όταν θέλουν νά βρούν κάποιον πού δέν είναι πλοιοκτήτης τόν βρίσκουν εύκολα, ένω γιά τόν συγκεκριμένο ούτε τό όνομα του δέν ξέρουν, ο μπάτσος εκλείσει τό στόμα του. Ένω μεταβίβαζε τίς εύθυνες γιά τή τύχη μας στό λιμεναρχείο, λέγοντας διάφορες ιστορίες. Στην άρνησή του νά έρθει μαζί μας στό λιμεναρχείο απαντήσαμε πώς δέν θά

αφήσουμε τόν Πόρο νά κοιμη - θεϊ δλοκληρο τό βράδυ άδιαφορώντας γιά τίς άστυνομικές διατάξεις "περί κοινής ήσυχίας". Ή παθητικότητα του μπάτσου μās έδινε στά νεύρα. Τσα ντιστήκαμε καί τόν διώξαμε.

Διάφορες έπιτροπές πού προσπαθούσαν νά βρούνε κάποια άκρη στό λιμεναρχείο καί τή τουριστική άστυνομία, δέν έκαναν τίποτα παραπάνω από τό νά μεταφέρουν μιά ένδιαφέρουσα άδιαφορία καί γενικόλογες ύποσχέσεις. Ο περισσότερος κόσμος άρχισε νά δυσφορεί καί κατέφευγε στην άτομική λύση.

Μείναμε κάπου 30 πού αποφασίσαμε κυριολεκτικά νάμπουκάρουμε στό λιμεναρχείο άπαιτώντας νά έρθει ο πλοιοκτήτης γιά νά κανονίσει τή διαμονή μας καί νά μās αλλάξει τά είσιτήρια μέ είσιτήρια του "Καμέλια" πλοίου άλλης εταιρείας πού ήταν αρκετά μεγάλο καί άνεπηρρέαστο από αυτή τή θαλασσοταραχή πού πιθανά νά συνεχιζόταν τήν επομένη μέρα.

Σέ τηλεφώνημα του λιμεναρχη ο πλοιοκτήτης έκφρασε τό φόβο του μήπως τόν διέλυμε. Ένω ο λιμεναρχής σήκωσε τά χέρια του, έστειλε κάποιον υπάλληλό του νά τόν φέρει από τήν πιτσαρία πού βρισκόταν άπολαμβάνοντας τό βραδυνό του φαγητό. Ο υπεροπτικός πλοιοκτήτης καί ο μπάρβος του πράκτορας μās ήσαν παθητικοί καί δέν άρνήθηκαν αυτά πού τούς ζητήσαμε μέ βαριά καρδιά πλέον καί έχοντας πάθει πλά

κα από τίς φωνές μας καί τίς απειλές μας. Δέν τολμούσαν βέβαια καί νά άρνηθούν. Ήταν σίγουρο πώς θά τίς έτρωγαν γιά τά καλά.

Έγκρεμετ' μιά μήνυση γιά τό πλοιοκτήτη καί τούς συνεργάτες του γιά υπερεκμετάλλευση μιάς καί υπήρχαν είσιτήρια περισσότερα από τόν έπιτρεπόμενο αριθμό έπιβατών καί μάλιστα χωρίς ήμερομηνία, γιά άνευθυνότητα καί άδιαφορία.

Έκείνο πού βγαίνει από όλη αυτή τήν υπόθεση είναι ή χιλιοαναγνωρισμένη συνεργασία άρχών καί ιδιοκτητών πού παρά τίς έσωτερικές της άντιφάσεις στρέφεται ένάντια στό κόσμο πού ταξιδεύει από ή γιά τίς διακοπές του. Ή κάλυψη τής υπερεκμετάλλευσης του έ - διοκτήτη είναι τό πρώτο χαράκτηριστικό στοιχείο αυτής τής συνεργασίας ένω ή άνασφάλεια ή άνευθυνότητα, ή άδιαφορία, καί ή άθλιότητα των συνθηκών πού άντιμετωπίζει ο κόσμος, δικαιολογούνται μέ τή θεωρία τής "άδυναμίας τής ελληνικής συγκοινωνίας". Κι έμετς τί ρόλο παίζουμε;

Έκείνο πού κατ' άρχήν πρέπει νά κάνουμε είναι νά σπάσουμε τό τσαμπουκά, τήν υπεροψία καί τήν έπισημότητα όλων αυτών των κυρίων έπιβαλώντας τους τά δικαιώματά μας. Κι όσο γιά τό έπόμένο βήμα δέ μās μένει τίποτε άλλο παρά νά καταστρέψουμε καί ν' αλλάξουμε ριζικά όλη αυτή τή κατάσταση.



χεῖρα συνθεταν· καὶ ἀπ' τὴν ἄλ-
λη ὁ ἐπόμενος κρῖκος τῆς ἐπι-
αιδευτικῆς ἀλυσίδας τὸ πανεπι-
στημικὸ ἀπρόσιτο λειτουργοῦ
σε σ' ἓνα διαφορετικὸ ἐπίπεδο
βρῆσκονταν πολὺ πιὸ μπρόστὰ
ἀπ' τὴ μέσῃ ἐκπαίδευση δημι-
ουργώντας ἓνα χάσμα ἀνάμεσα
στὶς 2 ἐκπαιδευτικὲς βαθμίδες
καὶ τεράστια προβλήματα σ' αὐ-
τοὺς ποὺ θέλανε νὰ περάσουν ἀπ'
τὸ γυμνάσιο στὸ πανεπιστήμιο.
Ἔτσι λοιπὸν ἡ ἐμφάνιση τῶν
φροντιστηρίων ἦρθε νὰ δώσει
διέξοδο στὸ παραπάνω ἀδιέξοδο
καλύπτοντας τὴ προετοιμασία
τῶν υποψήφιων γιὰ τὰ ΑΕΙ, νὰ
δώσει τὰ ἐφόδια ἐκεῖνα ποὺ χρ-
ειάζονταν οἱ υποψήφιοι καὶ
δὲν μπορούσαν νὰ πάρουν μέσα
στὸ σχολεῖο.

Σήμερα μέ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἐ-
κπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσσης, τὸ
ξεκαθάρισμα ἀρχίζει ἀπ' τὸ λύκει-
ο - ὁ ἀνταγωνισμός καὶ ἡ ἐντα-
τικοποίηση ἔρα θὰ πρέπει νὰ
φτάσουν στὸ ζενίθ τους καὶ οἱ
μαθητὲς νὰ ἀποδεχτοῦν τὸ "μον-
τέλλο τοῦ μαθητῆ" ποὺ διαβάζει
24 ὥρες τὸ 24 ὥρο.

Ἡ στή φάμπρικα καὶ ἔξω ἀπ'
τὸ σχολεῖο ἡ ρομποτάνια καὶ μέ-
σα.

Τ' ἀφεντικὰ προωθοῦν αὐτὸ τὸ
δόγμα γιὰ κεντρικὸ ἀπ' τὴ πρ-
ώτῃ μέρα τῆς σχολικῆς χρονιάς.
Μέσα στὴ προσαρμογή τους νάξε
χωρίσουν τὰ "κακὰ ἀπ' τὰ καλὰ
παιδιά" οἱ ἀξιοὶ ἀπ' τοὺς ἀνά-
ξιους οἱ κομπόυρες ἀπ' τοὺς ἔξ-
πλους καὶ τοὺς μελετηροὺς.

Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἀφεντικὰ μέσ'
τὰ πλαίσια τῆς ἀδυναμίας τους
νὰ καλύψουν ἀπὸ μόνοι τους μιὰ
τέτοια διαδικασίαν, δέχτηκαν
τὴν ὑπαρξὴ τῆς παραπαιδείας χω-
ρὶς νὰ φέρουν κανένα ἐμπόδιο
στὸ "ἔργο" τῆς, ἐπειδὴ ἔτσι
τούς βόλευε.

Βέβαια τὰ πράγματα ἀπὸ τότε ἄ-
λλαξαν, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ διπλοῦ
συστήματος ἐκπαίδευσης καὶ τὸ
καυνοῦργιο μοντέλλο "σχολεῖο"
ποὺ προωθοῦσε ἡ ἐπιχειροῦμενη
ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση, ἔκα-
ναν τὴς φροντιστηριακῆς ἐπιχει-
ρήσεις νὰ χάσουν τὴν ἀνοχή κ'
τὴν ὑποστήριξη τῆς κυβερνήσης
μιᾶς καὶ ἡ συνέχιση τῆς λειτου-
ργίας τους ἐμπόδιζε τὴν ἀσπι-
κὴ τάξη νὰ πραγματώσει τὰ σχέ-
δια τῆς.

Βασισμένα πάνω στὴν ἀντίθε-
ση τοῦ πολὺ κόσμου μέ τὴν βλαί-
η καὶ μαζικὴ προλεταριοποίηση
ποὺ προωθεῖται ιδιαίτερα σποδῶς
χώρους τῆς νεολαίας καὶ λει-
τουργώντας τόσα χρόνια σὰ μηχαν-
νισμοὶ ποὺ δοῦλευσαν μέ βάση τὸ
ἀνταγωνισμό ἔξω. ὅμως ἀπ' τὸ σ-
χολεῖο (προετοιμάζοντας τοὺς ὑ-
ποψήφιους μαθητὲς γιὰ πῶς εἰσα-
γωγικὲς στὰ ΑΕΙ) σήμερα δὲν χρ-
εισιμεθύνουν ἀντίθετα βλάπτουν

✱ Ὑπερβολικὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλοτε εἶναι ἡ ἀλήθεια. (Μέχρι τότε πιστεύω νὰ εἶναι βλά-
πτουν ὅσοι μὴν εἶναι ἐκπαιδευμένοι.) Σὸ μόνο ποὺ θέλουμε εἶναι ἡ ἡθικὴ συλ-
λασση σας... τὸ μόνο ποὺ δὲν φροντίζετε νὰ εἶναι εἶναι νὰ βῆτε ἔξω
λαίμαξ. αὐτὸ ἀν' δέλετε νὰ συνεχίσουμε (μὴν μοι μοῦνοσοταρεῖται) μέ
εὐχριστοῦν... Με ποῖναι ὑποσέσεις ΤΙΠΟΥΚΕΙΤΟΣ. (ἡ ὥρα εἶναι 3.14 μ.μ.)

ΧΙΟΥΜΟΡ:

Καλημέρα σας κύριοι - κύριες
που ἀρκεῖτε.
Αἰσίοι, αἰσίοι, ἡ ΔΥΣΤΑΣΙΑ ΜΕ, νῦν
νὰ τὴν ἐγείνομε... οἱ αὐτοὶ
ποὺ κομίζονται, ἀλλὰ τὴν ΕΦΗΜΕΡ-
ΒΗ μας - ΔΙΣΤΥΧΙΑ σας. Ἀποφασί-
ζεμε λοιπὸν νὰ ἐγείνομε τὴν ἐφημ-
ερίδα γιὰ τὸ σὺν τοκ-τοκ-στοκ-στοκ
(εἰμαι καὶ τε-τε-κ-κ)

ΜΥΘΟ ΜΗΣ

Ἀποφασίζουμε (ντὶς ἐκτεταγμε-
νὴ γραφὴ καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ ὑπο-
μετὰ κομμάτια σφαιρικοῦ ἀπὸ
μέσα γιὰ τὸν σὺν τοκ-τοκ-στοκ-στοκ
(εἰμαι καὶ τε-τε-κ-κ)

Ἰσοῦσε δὲ, ἐμὲν θὰ καὶ
εἴναι καὶ τὸ γέλωτος, νὰ
ἐλφεται, νὰ προσηγορευτοῦν, νὰ
ἐνδυναμώσεται, νὰ πηγαίῃ τὴν
ἐκτεταγμένη καὶ τὴν ἐκτεταγμένη

νὰ καὶ ἐρίσσει

ἔμαι ντὶς καὶ καίτοι καὶ ὅταν
- ἀπὸ τὸ ὅταν (καρπὶ) - ὅταν
ἔμαι λέν' ἀπὸ μικρὸ καὶ ὅταν
τρεῖς μαθαίνει τὴν ἀνέκτα

ἔμαι βέβαια καὶ μικροὶ ἀνέ-
στε καὶ τρεῖς ἴσως, σὺν τῇ
τὴν ἀνέκτα... ντὶς ἀνέκτα.

Ἰσοῦσε μέ καίτοι καίτοι γιὰ
καίτοι ὅταν. ἔμαι καὶ ὅταν
μέ καίτοι καίτοι γιὰ τὸν
(-Μετὰ πρὶ
- Πρὶ
- Τὸ ἔμαι)

- ἔμαι, ὅταν τὸν ἔμαι
καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι
καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι
καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

ἔμαι ὅταν γιὰ πρὶν δόση,
τὸ καίτοι καίτοι καίτοι γιὰ τὸν
ἀλλὰ γιὰ τὸν καίτοι καίτοι

εἰς ἡμῶν Τρεῖς ὅταν

Καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι
καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

καίτοι καίτοι καίτοι καίτοι

ἀναπάν ἡλικία

τὸ πᾶν νὰ εἶναι ἡλικία ἀναπάν ἡλικία. ἔμας δὲν
καὶ ὅσοι τὸ ἐπιχειροῦν ἡλικία (καὶ ἡλικία) καὶ ἡλικία
ὅσοι. ἔπειδὴ ἔμα εἶναι ἡλικία καὶ 220 Volts
ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία
καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία ἡλικία καὶ ὅσοι ἡλικία ἡλικία

τὴ συμφέροντα τῶν ἀφεντικῶν.
Τὰ βλάπτουν γιατί ἡ μαζικὴ ἡ
βλαίη προλεταριοποίηση τῆς
νεολαίας εἶναι ἀναγκαῖος παρ-
γοντας γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς
χώρας - ἐνῶ αὐτὰ μέ τὴν παρουν-
τα τοὺς διακινεῖ τὸ κινῆ-
γι τῆς θέσης στὸ παναπιστήμιο
συντηροῦν τὸ ὄραμα τῆς "ἐπισ-
τημονικῆς καρέκλας".
Ἄλλωστε δὲν χρησιμεύουν σέ
τίποτα μιᾶς καὶ ὁ ἀνταγωνισμός
πιά γίνεται μέσα στὸ ἴδιο τὸ
σχολεῖο - οἱ ἀλλεπαλληλες ἐξετά-
σεις, τὸ βαθμολογικὸ βάσανο, οἱ
πανελλαδικές κλπ... καὶ ὅσοι
ἀβοήθητοι σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα

εἶναι οἱ νέοι ὑποψήφιοι προλε-
ταριοί τόσο πιὸ εὐκολὰ θὰ περ-
σουν τὴς ἐξετάσεις γιὰ τὸ ἐγο-
στάσιο.
Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα τὸ ὑπουργ-
εῖο παίρνει μέτρα γιὰ τὸ τελι-
κὸ κλεισιμὸ τους.
Φυσικὰ μέ τὸ λαοῦ - λαοῦ.
Γιατὶ ἓνας ὁργανισμός ἀπ' τοὺς
πιὸ παραγωγικοὺς (δδίσ. δρχ. εἰ-
σόδημα ἔχουν τὰ 1500 φροντιστη-
ρια) δὲν ἐξαφανίζεται ἀπ' τὴ
μιὰ μέρα στὴν ἄλλη.

Μέ μικρὰ καὶ σταθερὰ βῆ-
ματα πρὸς τὴν ἀνάπτυξη
τῆς χώρας ::::

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ

Η εμπειρία μιας καταληψης

Την Τρίτη 24/9 εσπασε η καταληψη της εδρας της ζωοτεχνικής στην Κτηνιατρική, που διήρκεσε 9 μερες.

Ήταν η πρώτη καταληψη στη Θεσσαλονίκη μετά το '74. Ήταν, ακόμα μαζί με την αποχή στο Πολυτεχνείο, η πρώτη φορά που κινητοποιήσεις γίνονταν σε μια εποχή που οι ιερές παραδόσεις του Φ.Κ. την ήθελαν εποχή τάξης και διαβασματος.

Η Κτηνιατρική ήταν μεταβατική μορφή προς νεού τυπου αγώνες. Μεταβατική γιατί εβλεπε κανείς να συνυπάρχουν μέσα της το παλιό και το καινούργιο, νέα ποιοτικά στοιχεία δίπλα στην πατροπαράδοτη αθλιότητα.

Το ζήτημα που έβαλε η καταληψη ήταν η αμφισβήτηση του δικαιώματος του καθηγητή να επιβάλει ένα γυμνασιακό κλίμα απουσιολογίου (υποχρεωτικές παρουσίες Γ' έτους) και να καθορίζει με το έτσι θέλω τι και πως θα εξεταστεί. Το ότι οι φοιτητές αρχίζουν πια να κινητοποιούνται γύρω από τέτοιου είδους αιτήματα άρχισε

να γίνεται φανερό από περσόν, με την αποχή του Β' έτους Νομικής στις εξετάσεις του Πανεπιστημίου σε εργοστάσιο παραγωγής ηλιθίων δεν φέρνει μόνο μαζικό σπασικλίκια - σμα αλλά και την αντίσταση του κόσμου.

Η καταληψη της εδρας του Κατσαουνή ήταν ένας αγώνας που ξεκίνησε από τη βάση. Ήταν έδω και 8 μήνες έχει βαλθεί το ζήτημα των παρουσιών, ήταν αυτό που έκανε περσόν αποχή απ' τις εξετάσεις, περιφρουρώντας την εναντίον στους φασίστες που έφτασαν να τραβήξουν μαχαιρί, ήταν αυτό που τέλος, έφτασε στην καταληψη. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν έδρασαν πολιτικές δυνάμεις (και θα δούμε πως).

Σημειώνει όμως ότι ο κόσμος καθόρισε το κλίμα και τον συσχετισμό δυνάμεων που υποχρέωσε όλους (εκτός απ' την ΚΝΕ) να συμμετέχουν στην καταληψη.

Οι συνελεύσεις της κτηνιατρικής πολύ λίγο εμοιάζαν με το διάλογο κοψών που μας έ-

χει συνηθίσει το Φ.Κ. Μίλουσε πολύς κόσμος, ακουγονταν όλοι ήταν φανερό εκεί πως δεν υπήρχε μια πλειοψηφία διαμορφωμένη στα γραφεία που κατέβαζε τα κουνία της να φηφίσουν.

Αν μετά αυτή η κατάσταση άρχισε να αλλάζει αυτό δε σημαίνει μοναχά πως βρισκόνταν ο κόσμος σάδυνα για να κάνει τις διαθεσεις του πολιτική γραμμή, σημαίνει ακόμα και συγκεκριμένες ευθύνες απ' τη μεριά των "συνεπών" υπερασπιστών της καταληψης.

Ταυτόχρονα η καταληψη δε μπόρεσε ποτέ να ξεπεράσει τη λογική του "αγώνα για τα δικαιώματα": το επιβεδοποίησε η πολιτικοποίηση ήταν πολύ χαμηλό, το δεσίμο του συγκεκριμένου αγώνα με συνολικότερα ζητήματα (815, εξεταστικό, αντίσταση στην εντατικοποίηση) ήταν συνθηματικό, ολη η ιστορία αντιμετοπίστηκε σαν υποθέση που αφορά μοναχά την Κτηνιατρική και μαλιστα το Γ' κι Δ' έτος.

Εδώ βρισκομαστε μπροστά σε

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

16/9. Η γενική συνελεύση αποφασίζει την καταληψη της εδρας του Κατσαουνή (ζωοτεχνία), απόφαση που είχε ήδη πάρει το Γ' έτος. Καταληψη φηφίζουν ολοϊκετός απ' την ΚΝΕ.

Τα αιτήματα είναι:

-καταργηση των υποχρεωτικών παρουσιών στα φροντιστήρια του Γ' έτους.

-καταργηση προσθετων θεματων στις εξετάσεις του Δ' έτους.

-κατοχυρωση της α' εξεταστικής περιόδου που το Γ' έτος έκανε αποχή.

2η μερα: Εκτός απ' τη "Θεσσαλονίκη" όλες οι εφημερίδες γράφουν καταληψη σε εισαγωγικά και προβάλουν τις απόψεις των καθηγητών. Οι δεξιές φυλλάδες γράφουν τα δικά τους. Ο Ριζοσπάστης λυγίζει τη σιωπή του μοναχά την τέταρτη μερα με μια ανακοίνωση για αναρχοφιλελεύθερα στοιχεία τυχοδιωκτικά, χαρακτηρίζει την καταληψη μορφή παλης που δεν ανταποκρίνεται στο μέγεθος του προβλήματος κλπ.

5η μερα: Με πρόταση της ΠΑΣΕΠ αποφασίζεται 3ωρη διακοπή σε "ένδειξη καλής θέλησεως" στους καθηγητές που δηλώνουν πως δεν συζητούν "υπό το κράτος βίας".

Τελικά η σχολή αποφασίζει τη σύσταση επιτροπής που θα "εξετάσει" το θέμα ενώ την ίδια μερα ο Ριζοσπάστης ανακοινώνει περιχαρής πως περάσε η γραμμή της ΚΝΕ κι η καταληψη σταμάτησε.

Η συνελεύση αποφασίζει να συνεχίσει, αλλά να συμμετέχει και στην επιτροπή.

7η μερα: Οι καθηγητές αρνούνται να συνεδριάσει η επιτροπή αν δε σταματήσει η καταληψη. Οι Πασιπτες τρέχουν στα σπιτία να μαζέψουν υπογραφές για συνελεύση, ζητούν άλλη μια τριώρη διακοπή.

8η μερα: Συνελεύση γίνεται και αποφασίζει για 3ωρη διακοπή.

Η επιτροπή συνεδριάζει και προτείνει:

- για το Γ' έτος: 4 υποχρεωτικά φροντιστήρια όπου θα παρθούν παρουσίες εκτός αν είναι όλοι παρόντες.

-για το Δ' έτος: αντί να καταργηθεί η επιπλέον ύλη αυξάνεται (15 ποικιλίες ζώων αντί για τις αρχικά 5).

-εγκραζει την ευχή να λυθεί το ζήτημα της α' περιόδου.

Η ΠΑΣΕΠ βλέποντας την ευκαιρία να την κοπνήσει σκεπάζεται να παρουσιάσει την κοροϊδία για νίκη.

Το ίδιο βράδυ το πολιτιστικό του Πολυτεχνείου και καπου 150 φοιτητές ερχονται για μια συναυλία ροκ που είχε αποφασίσει η Γ.Σ. Το Δ.Σ. συνεδριάζει "εκτακτως" και αποφασίζει να αναβάλλει την συναυλία και να πεταξει έξω τα "φρικια". Κνίτες και ΠΠΕΠ δέξ πιαίνουν τις πορτες. Οι κνίτες προσπαθούν να οξύνουν την κατάσταση. Τελικά η συναυλία αρχίζει - έξω απ' τη σχολή. Τότε αναλαμβάνει τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις η ΠΠΕΠ. Πέφτουν τηλεφώνια, καταφτάνουν καμία κατόσταρια "αγανακτισμένοι συμπαράστατες" φωναζοντας "θέλουμε να κοιμηθούμε", "οι αρρώστοι στο νοσοκομείο θα διαμαρτυρηθούν", "σκεφτείτε τι θα γράφει ο Εσκας και ο Βορρας αύριο" κι άλλα τινα. Γίνονται μικροεπιδόδια, ανακαλύπτεται κι ένας χαφίης ανάμεσα σ' αυτούς που ήθελαν τη συναυλία, κι έτσι τελικά αυτή διαλύεται.

9η μερα: Η "Θεσσαλονίκη" δημοσιεύει μία περίεργη ανακοίνωση του Δ.Σ. ότι τερματίζεται η καταληψη, μαζί με σχόλια καποιών "εγκυρων πανεπιστημιακών κύκλων" (που όλοι καταλαβαν πως προκειτο για την ΠΑΣΕΠ), που λένε πως τα αιτήματα ικανοποιήκαν λιγο-πολυ.

Το ίδιο απογευμα η συνελεύση (η δ' σε 9 μερες) αποφασίζει τη διακοπή της καταληψης.

28/9: Τηλεοραση και ραδιοφωνο ανακοινώνουν πως 7 φοιτητές της κτηνιατρικής παρακαμπτονται με κατηγορίες "παράνομη βία" και "παρεμποδισ λειτουργίας δημ. υπηρεσίας". Τελικά είναι 11 όλο το Δ.Σ.

30/9: Συγκέντρωση της ΕΒΑΘΘ και πορεία (απ' το πεζοδρόμιο βεβαία) συμπαράστασης απ' την Κτηνιατρική ως το Χημείο.

μία αντιφατική πραγματικότητα, αυτή που χαρακτηρίζει το ξεκίνημα κάθε καινούργιου: απ' τη μία μεριά τα ίδια αιτήματα είχαν ενα καινούργιο περιεχόμενο (αντίθεση με την εξουσία του καθηγητή, αντίσταση στο να επιβάλλει τη παρουσία στο καθένα, αντίθεση στη γνώση με το χωνί), απ' την άλλη αντιμετωπίστηκαν με την κλασική συνδικαλιστική αντίληψη "δία το καλόν του κλάδου". Ενώ δηλαδή απ' τη φύση τους εβάζαν προβλήματα εξουσίας εναντίον στις καταναγκαστικές σχέσεις, δηλ. τους ορους ευρυθμίας του αστικού πανεπιστημίου (βλεπε ΣΙ5, όχι σα νομοσάλα σα σύστημα λειτούργειας σε συγκεκριμένη σχολή), αυτό ακριβώς το περιεχόμενο δεν μπορεί να γίνει και περιεχόμενο της καταληψής.

Έτσι εκείνο που τελικά καταλήφθηκε ήταν ο χώρος εξωπτην κλειδωμένης πόρτας της εδρας, το αδυτοτου καθηγητή που ρεμεινε απαραβιαστο.

Όταν οι καθηγητες επικαλούνταν "το κρατος βιας" που επεβαλε η καταληψη, απ' τη μεριά τους αναγνωριζαν αυτοπου ποτε δεν αναγνωριζαν οι φοιτητες που την εκαναν. Γιατι μία ΚΑΤΑΛΗΨΗ είναι ΒΙΑ, είναι ηβιατη καταργηση της πανεπιστημιακης ευρυθμιας και ευπρεπειας, είναι η μπορεί να είναι η πράξη που μ' αυτήν οι φοιτητες επιβαλουν την παρουσία τους όχι πια σα φοιτητες - καταναλωτες γνώσης και ειδίκευσης αλλά σα συνολικά πολιτικά άτομα. Αυτό το νοήμα είχε και το αίτημα για μια οργάνωση ζωής στη καταλειμμένη εδρά, αίτημα που ηρθε σε σύγκρουση με μια λογική που τα υτιζε την οργάνωση ζωής με το ροκ ή το χαβαλε.

Καμία συζήτηση για το μάθημα της ζωοτεχνίας σα περιεχόμενο, την κτηνιατρική σαν επιστήμη, τους καθηγητες και το ρολοτους, ουτε καν γιατι οι υποχρεωτικές παρουσίες κι η ενταντικοποίηση.

Καμία συζήτηση για τη σημερινή κατάσταση του ΦΚ

Η ίδια η πορεία της καταληψής που θα μπορούσε να γίνει αντικείμενο συζήτησης στο χώρο που καθημερινά βρισκόταν δεκάδες φοιτητες, αφεθηκε να συζητιεται μοναχα στις συνελεύσεις, όπου είχε κανείς να αντιμετωπίσει τη μονιμα απεργοσπαστική ταχτική της ΚΝΕ, όπου η μόνη συζήτηση γινόνταν πανω στο διλλήμα ναι ή όχι καταληψη.

Οργάνωση ζωής θα σημαινε μ' αυτήν την εννοια να φτιάχουν διαδικασίες συμμετοχής και ενεργοποίησης του κο



μου, ΕΞΩ απ' τις συνελεύσεις πράγμα που θα δημιουργούσε κι ένα αναλόγο κλίμα μέσα σ' αυτές και θα βοηθούσε την καταληψη να παει παραπέρα. Με τον τροπο που εξελισσονταν τα πραγματα ακομα κι όσοι εβλεπαν ολ' αυτά τα πραγματα αποτυχαν να παρουν συγκεκριμενες πρωτοβουλίες, περιμενοντας τις αποφασεις των συνελεύσεων μεσ' την αβεβαιότητα του αν καταληψήσασει ή συνεχισει.

Η καταληψη δεν αντιμετωπίστηκε σαν ένα κοματι οργανικό, σημερινό του αγώνα εναντίον στον ΣΙ5, αλλά σαν "επιμερους κινήσεις" που αφορά "συγκεκριμένα" αιτήματα έξω από την ανάγκη αλλά και τη δυνατότητα του κινήματος να φτάσει σε μια συνειδησιν αντιπαράθεσης με το νομο.

Έτσι ο ΣΙ5 παρέμεινε αυτό που ήταν και πριν: ένα νεφέλωδες νομικό κατασκευασμα που το μόνο που ξερουμε γι' αυτόν είναι ότι θα εφαρμοστεί, λέει και το πανεπιστήμιο δεν μετα

βαλεται καθημερινά με πρότυπο την ΟΥΣΙΑ του νομο, λέει και κάθε πάλι για "σημερινά" ή "επιμερους" αιτήματα δεν είναι πάλι εναντίον στον ΣΙ5.

Στο βαθμό λοιπόν που τα αιτήματα αντιμετωπίστηκαν "καθ' αυτά", η καταληψη εφτάσε σε ορισμένα ορία: την εξυπνά ανυποχώρητη στάση των καθηγητών απ' τη μία, την συστηματική κινδυνολογία των επαγγέλματιων απεργοσπαστών απ' την άλλη (ΚΝΕ).

Έτσι όταν έγινε φανερό πως η συγκεκριμένη μορφή κινήσεως δεν εφτανε ν' αναγκάσει τη Σχολή και τη Συγκλήτο να υποχωρήσουν, δεν υπήρχε δυνατότητα να κλιμακωθεί ο αγώνας ακριβώς γιατί κλιμακώση σημαινει και πλατεμα, σημαινει ότι βάζει κανείς τα προβλήματα με γενικότερους ορους.

Αυτή η αδυναμία ταυτοχρονα εβαλε ένα οριο στο ποσο η καταληψη θα μπορούσε να γίνει κεντρικό γεγονός σ' επιπεδο πα

νεπιστημίου, πράγμα που θα τη στηριζε και θα αυξάνει την αποτελεσματικότητάς της. Έτσι όταν η ΠΑΣΠ ρωτούσε: "μα θέλετε να βάλετε φωτιά στο πανεπιστήμιο" δεν υπήρχε κανείς ν' απαντήσει. Η καταληφή εμείς απομονωμένη, καμία προσπάθεια συνδεδεσής της ούτε καν με την αποχή στο Πολυτεχνείο που γίνονταν πεντακοσία μέτρα παρακάτω.

Το αποτέλεσμα ήταν το σπασίμο της καταληψής

Ο κόσμος έμεινε σε μια κατάσταση γενικευμένης απραξίας. Κάποιες επιτροπές (τυπού κλπ) που φτιαχθηκαν, διαλυθηκαν απ' τη δεύτερη μερα καθώς αυτοί που συμμετείχαν δεν μπορούσαν να γίνουν οι γραφιαδες της υποθέσης γραφοντας ανακοινώσεις και κόντρα ανακοινώσεις που τελικά τις διαβαζαν μόνοι τους.

Καθώς οι μέρες περνούσαν κι οι καθηγητές επεμεναν στη αρνήση τους εμπαινε το πρόβλημα του τι γίνεται παρακάτω, τι θα γίνει όταν αρχίσουν οι εξετάσεις κλπ., μ' άλλα λόγια της ίδιας της προοπτικής της καταληψής. Κι εδώ άρχισε να φαίνεται η κενότητα αυτών που θα έπρεπε ή θα μπορούσαν να βλέπουν λίγο παραπέρα. Δεν

υπήρχε καμία πρόταση για το πως συνεχίζει ούτε το που θα πάει. Άπλα την κοπανούσαν εκφράζοντας την "βεβαιότητα" πως οι καθηγητές θα υποχωρήσουν πριν τις εξετάσεις. Κυριαρχήσε η λογική της συντήρησης. "να κρατήσουμε μέχρι την δευτέρα που είναι η συνεδρίαση, μέχρι την Τετάρτη που είναι η Επιτροπή" κλπ. Έτσι η κίνδυνολογία άρχισε να πιάνει και η μια υποχώρηση να φέρνει την άλλη, άρχισαν ν' ακουγονται αποφεις όπως "σε μια κινήση - ποινή δεν μπορούμε να τα κερδίζουμε όλα, ας μας δώσουν τουλάχιστο την περίοδο" κλπ.

Όλοι αυτοί που φημίσαν το σπασίμο της καταληψής δε το κάναν γιατί θεωρούσαν θετικές τις προτάσεις των καθηγητών. Το έκαναν γιατί έβλεπαν πως η καταληφή βρίσκονταν σε αδιέξοδο (δίχως φυσικά να σημαίνει αυτό πως έκαναν καλά).

Το σπασίμο δεν έγινε μόνο από τους απεργόσπαστες

Ας το δούμε ποιο συγκεκριμένα:

Η γραμμή της ΚΝΕ ήταν αυτή που είναι πάντα, αυτή που θάναί πάντα: αναρχοφιλέλευθερα στοιχεία, μορφή αγώνα που δεν ανταποκρίνεται στα προβλήματα, αυτά λυνονται μ' έργο

κοδομητικό διάλογο, συσπειρώση των φορέων κλπ, κλπ... Αυτά λέγαν στην αρχή αυτά και στο τέλος. Η κινδυνολογία για το που βαδίζουμε ήταν πάλι η ίδια.

Τότε πως αυτή η γραμμή που στην αρχή απομόνωνε την ΚΝΕ έφτασε στο τέλος να πειθεί;

Τα ίδια ισχύουν και για την ΠΑΣΠ. Πάντα στο τέλος τα στρίβει. Τώρα αν κάποιος (ΠΠΕΠ) διακατέχονταν απ' το άγχος "τώρα το στρίβει, αύριο το στρίβει", αυτό σημαίνει ότι δεν κατάλαβαν ούτε στιγμή τι ήταν εκείνο που έσπρωξε την ΠΑΣΠ στη καταληφή, τι ήταν αυτό που όταν άρχισε να λειπει της έδωσέ της δυνατότητα να την κοπανήσει.

Και αυτό δεν ήταν ούτε η γραμμή του κόμματος ούτε κι η πίεση των μελών της.

Ήταν η ίδια η διάθεση κι η αγωνιστικότητα του κόσμου που τους υποχρέωσε να συμμετέχουν. Το να λέμε ότι οι φηφοί της Πασπ εκρίναν την καταληφή σημαίνει πως υποτιμάμε και την καταληφή αλλά και τον κόσμο που συμμετείχε. Από τους 110 που φημίσαν την καταληφή ως τους 37 που απομείναν στο τέλος όλοι Πασπιτες έγιναν;

Θα πρέπει καποτε να τελειώνουμε μ' αυτή τη λογική του πολιτικαντή που βλέπει τα γεγονότα να εκτυλίσσονται σ' ένα επίπεδο αριθμών-φημών, που φαχνεί αθροιστικά να φτιαχτεί το δίκιο της μπλοκ, που όταν χάνει φαχνεί πάντα στο στερήμα των ρεφορμιστών να βρει το φταίχτη, τον πρόδοτη, να τον "ξεσκεπάσει". (Πρόλ. Σημεία... 29/9)

Αυτή η λογική που σ' όλη τη διάρκεια της καταληψής δεν είχε ματία παρα για το τι θα κάνει η ΠΑΣΠ, δεν είχε στομα παρα για να καταγγέλει την ΚΝΕ, δεν είχε μυαλό παρα για να σκεφτεί πως θα ρίξει τα πιο "αγωνιστικά" συνθήματα.

Το «μπλοκ της καταληψής» έχασε τον κόσμο

Τον έχασε γιατί η γραμμή του ήταν μια γραμμή συντήρησης, μια γραμμή που το μόνο που την ενόιαζε ήταν "πως θα κρατήσουμε", που δεν ήξερε ή δεν ήθελε να ξέρει πως οτιδήποτε μπροστά πάει πίσω.

Η πολιτική κενότητα της ΠΠΣΠ (αλλά και του θύγα στο μέτρο που έτρεχε από πίσω της) δεν είναι παρα η εκφραση του ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΟΥ της χαρακτήρα. Μπορούν μια χара να υπαρκούν σε συνθήκες κυριαρχίας της ΚΝΕ κλοντας την αντίπολιτευση στ' αμφιθεάτρα, όταν

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ την Τετάρτη 6 η ώρα στην Κτηνιατρική

Όλοι λίγο πολύ έχουμε περάσει ή περνάμε από την καταληφή της Κτηνιατρικής, παρακολουθούμε τις συνέπειες, κοιτούμε και κάνουμε ηγήσεις, "αγαναχτούμε" με τους άντρες που τη "μπορούν", κι αυτό είναι όλο. Τι γίνεται όμως πέρα από;

Είναι γνωστό πως τα αίτια της καταληψής της Κτηνιατρικής καθώς και της αποχής του Πολυτεχνείου είναι η εφαρμογή του νόμου 815 συγκεκριμένα. Βρίτης είναι γνωστό πως αυτές τις σχολές εμφανίζεται πιο οξυμένο ένα πρόβλημα που είναι κοινό σ' όλο το Πανεπιστήμιο.

Οι υποχρεωτικές παρουσίες στα φροντιστήρια, η τμημάνηση της δεύτερης περιόδου, το κόψιμο της τρίτης περιόδου στους πρωτοετείς, καθώς και η μείωση της 12 μέρας για τα υπολοιπα στη όπως λέει το υπουργείο, είναι μια κατάσταση υπαρκτή σ' όλες τις σχολές.

Είναι φανερό πως αυτοί οι δυο αγώνες στις ημερινές συνθήκες αποκτούν ένα πολιτικό περιεχόμενο που ξεπερνάει το πλαίσιο των σχολών αυτών και γίνονται σίκχη της πάλης των φοιτητών εναντίον του 815, εκεί όπου περνάει την ουσία του για εξέτασικά.

Είναι ανάγκη λοιπόν αυτοί οι δυο αγώνες να πάρουν τις πραγματικές τους διαστάσεις, δηλαδή να γίνουν πρόβλημα όλου του Πανεπιστημίου. Ο αγώνας των φοιτητών στη Κτηνιατρική και στο Πολυτεχνείο, τα οξυμένα προβλήματα τα άλλες σχολές όπως η Ιατρική και Νομική καθορίζουν σήμερα το πολιτικό κλίμα που επικρατεί στο Πανεπιστήμιο. Για πρώτη φορά ο μαρτυρικός των εξετάσεων δεν φανερώνει τη διάθεση γι' άγωνα, το ιερό ταμπού του φοιτητικού κινήματος που ήθελεν τις κινητοποιήσεις μετά τις εξετάσεις, δηλ. μετά τις εκλογές, δηλ. μετά τα Χριστούγεννα πηγαινόντας στο διαβολό. Ένω η ΚΝΕ από τώρα κάνει εκκλήσεις για "επισημη πλειοψηφία".

Προσφέροντας σήμερα και προβολώντας την Κτηνιατρική και το Πολυτεχνείο, δεν το κάνουμε απλά και μόνο για να συμπαρονομάσουμε, αλλά για να δράσουν κατάλληλα αυτοί οι αγώνες σε κάθε σχολή και να γίνουν αγώνας και ιδεολογική ανάρτηση για γενικότερες κινητοποιήσεις.

Για να γίνει όμως πραγματικότητα μια τέτοια προοπτική πρέπει να υπάρξουν και οι υποκειμενικοί όροι. Και πρώτο βήμα είναι η δημιουργία μιας δυνατότητας άμεσης συμμετοχής, συζήτησης, αποφάσης και δράσης του καθένα μας συνολικά.

Είναι ανάγκη λοιπόν αυτός ο χώρος που περνάει εκφράστηκε τον "ρευσμό σφαιριότητα" ή "ρευσμό των οσμών", να πάρει την στομικοποιότητά και να προωθήσει συλλογικά τη δική του αντίληψη, την προοπτική της ρήξης με τον εκσυγχρονισμό της κυβερνήσεως και με το πολιτικό πανεπιστήμιο.

Είναι ανάγκη το όραμα που ανοιχτήρισε περνάει με την πρωτοβουλία, τη συγκέντρωση του Πολυτεχνείου, τη λέξη, την πορεία στις 17 Μην να τον πομε σήμερα.

Να πάρουμε την πρωτοβουλία να οικοδομήσουμε μια κοινή παρεμβάση και δράση, να οικοδομήσουμε με τελική συνάντηση μια συνολική απάντηση απέναντι στο ημερικό πρόβλημα.

Σ' αυτά τα πλαίσια βλέπουμε απαραίτητο να γίνει η συγκέντρωση της Τετάρτης ένα πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

ομως φτάνουν να έχουν τον κο-
σμο μαζί τους δεν έχουν να
δωσουν τιποτε αλλα παρα αγω-
νιστικη συνθηματολογία. Μια
γραμμη "μαζικη" που ομως τις
μαζες τις αντιλαμβάνεται με
την παραδοσιακη εικονα του ΦΚ
οι ψηφοφοροι που στ' αμφιθεα-
τρα θα δικαιωσουν τη γραμμη
τη δικιαμας η των αλλων. Ετσι
μεσ' τα θετικα, κατα την Προλ.
Σημια 29/9, της
φιγουραρει το εξης: "δυναμω-
σε το πολιτικο κυρος της ΠΠΕΠ
προβληθηκε η αγωνιστικη της
γραμμη σ' ολα τα επιπεδα σαν
εναλλακτικη λυση για το ΦΚ.,
διευρυνθηκαν και στερεωθηκαν
περισσοτερο οι δεσμοι της, πο-
λιτικοι και ιδεολογικοι, με
τους δημοκρατες φοιτητες".

Ο παπας βλογαει τα γενεια
του πρωτα!..

ΚΑΤΙ ΣΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η καταληψη της Κτηνιατρι-
κης εσπασε και αυτο ηταν μια
μαχη που χαθηκε. Ξαν τετοια
πρεπει να την αντιμετωπισου-
με, κι οχι να φαχουμε να φορ-
τωσουμε σε καποιον ολες τις
ευθυνες, εμποδιζοντας οπως το
σοι αλλοι το κινημα να βαγαλει
τα πολιτικα συμπερασματα του
περα απ' την εξισωση " αυτοι
αποδειχτηκαν κακοι, αρα εμεις
καλοι ", να φτασει σεμια πραγ-
ματικη κριτικη κι αυτοκριτι-
κη.

Ουτε πρεπει να σβησουμε
οτι εγινε με μια λογικη " οι
παραταξεις το ελεγξαν, αρα
ολα ηταν σκατα ", λογικη που
οδηγησε το συνολο σχεδον του
χωρου " να μην πατησει το πο-
δι του στην Κτηνιατρικη.

Κι αυτο πολυ περισσοτερο
απ' τη στιγμη που στη καταλη-
ψη υπηρξε και κατι περα απ'
την ΠΑΣΠ και την ΠΠΕΠ. Υπηρξε
πρωτα απ' ολα αυτος ο κοσμος
"απολιτικός", ο "ασυνειδητο-
ποιητος" που ομως εφτασε σε
μια τετοια μορφη αγωνα τη
στιγμη που οι "συνηδητοι" ετρε-
χαν να διαβασουν.

Ακομα τα ιδια τα προβλημα-
τα της καταληψης στη διαρκει-
α και το τελος της εγιναν α-
ντικειμενα συζητησης και σχη-
ματισμου μιας αποψης περα απ'
τις παραταξεις, εγιναν αρχη
της διαμορφωσης μιας αριστε-
ρας στη σχολη, που κι αν αυ-
το δεν μπορεσε να εκφραστεί
πολιτικα σα γραμμη, δε σημαι-
νει πως δεν θα το κανει.

Αν σημερα το ΦΚ. στη θεσσα-
λονικη βρισκει ξανα μπροστα
τον τη προοπτικη της ΚΑΤΑΛΗ-
ΨΗΣ, αν η λεξη καταληψη κυκλο

φοραει σ' ολα τα στοματα κδλα
τα κεφαλια, αυτο εχει να κα-
νει με το δρομο που ανοιξε η
Κτηνιατρικη.

Κι αυτο το νοημα εχει ση-
μερα ν' αντισταθει κανεις στη
προσπαθεια του να γινει ο α-
γωνας της Κτηνιατρικης αντι-
κειμενο της κρατικης καταστο-
λης. Οχι για καποιο Δ.Σ. η κα-

ποιους συνδικαλιστες, αλλα γι-
ατι δεν πρεπει ν' αφησουμε το
μπατσο η τον δικαστη να πατη-
σει το ποδι του στο πανεπι-
στημιο, γιατι ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ.

5.10.79 Ομαδα για μια
θεσσαλονικη ΠΡΟΑΓΕΤΑΡΙΑΚΗ
ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΔΗΛΩΣΗ

Χτες βραδυ η ταξη στη σχολη αποκατασταθηκε δια "ροπα-
λου". Οι "χαφιεδες", "προβοκατορες", "υποπτα στοιχεια", "μαλια-
δες", "φρικια" διωχτηκαν απ. τους εκατο γενναιους που κατα-
φτασαν, πιστοι υπερασπιστες της καταληψης και θεματοφυλακες
του υπογειου, νοικοκυρεμενου και αγωνιστικου Φ.Κ.

Ετσι οι αρωστοι βρηκαν την ησυχια τους στο ΑΧΕΠΑ, τα ευ-
αισθητα στη μουσικη αυτια ανακουφιστηκαν, το κυρος κι η υπο-
ληψη της καταληψης διατηρηθηκε, τα "υποπτα ατομα ατινα θε-
λουνσιν παρεισφρυσει" για να διαταραξουν την "κοινωνικοκοινο-
μικη γαληνην" και να δωσουν λαβη στον Ελ. Κοσμο και τον Ελ-
λην. Βορρα να κατασυκοφαντουν την καταληψη, απομακρυνθη-
καν.

Πιστευοντας οτι η κατα τα αλλα γελοια ποιότητα αυτης της
επιχειρηματολογιας απαντηθηκε χτες στα πηγαδια, θελουμενα
σταδουμε στο ζουμι : τη σταση ολων αυτων απεναντι σ' ενα κοι-
νωνικο φαινομενο που λεγεται ΑΝΤΙΣΤΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ, κι α-
κομα τη σταση τους απεναντι σε καθε αποψη η πρακτικη (σω-
στη η λαθεμενη, αδιαφορο) που βρισκεται σ' αντιθεση με τη δι-
κη τους, τη σταση που τους κανει να μην εχουν προβλημα μ' ε-
κεινους τους απεργασπαστες που δηλωμενα εχθροι της καταλη-
ψης κυκλοφορουν ανενοχλητοι, ενω αλλοι που δηλωνουν πως ει-
ναι με την καταληψη πετιουνται εξω γιατι διαφωνουμε με τον
τροπο εκφρασης τους.

Και κατι ακομα : μια καταληψη ουσιαστικη κι αγωνιστικη
δεν εχει τιποτα να φοβηθει απ' την υπαρξη η οχι αυτων των
παιδιων, το αντιθετο, αυτη ηλογικη που λεει οχι σε καθε τρο-
πο προσωπικης εκφρασης ειναι αυτη που βοηθαει για να μην
υπαρξουν αλλες συνθηκες εδω μεσα.

Κατα τα αλλα η χαρα της ζωης κατι εχει να κανει με την
επαναστατικη στρατευση, κι αυτο ας φαξουν να το βρουν.

(Δηλωση που υπογραφουν 8 φοιτητες της κτηνιατρικης. Δια-
βαστηκε σε συνελευσημετα το πεταγμα εξω του πολιτιστικου
του πολυτεχνειου και αλλων που ηρθαν να οργανωσουν μια συ-
ναυλια ροκ στη σχολη.).

ΑΠΟΦΑΣΗ της συγκεντρωσης Α' Βιολογικων

Εμεις οι Πρωτοετες Βιολογοι στη συγκέντρωσή μας στις 10.11
μέ θέμα ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ 815, πήραμε τις παρακάτω απο-
φάσεις:

- 1) ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ 3η Περίοδο (30 μέρες) - 3 Μεταφορές.
- 2) ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΜΕ τή λογική των άτυπων περιόδων και ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕ-
ΧΟΥΜΕ στις Επιτροπές του 815.
- 3) ΚΑΛΟΥΜΕ ΠΑΝΘΕΣΙΑΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ Α' ΕΤΟΥΣ τήν επόμενη βδομάδα.
- 4) ΠΑΝΘΕΣΙΑΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ όλων τών τμημάτων τής Σχολής παράλλη-
λα με τήν απ' φασή τής ΘΕΑΠΘ.
- 5) ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ και ΠΟΡΕΙΑ στό Υπουργ. Β. Ελλάδας.
- 6) ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΞΩ απ' τή ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ τήν Τετάρτη 17 ΟΚΤΩΒΡΗ.
- 7) ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ στά χρονικά περιθώρια μέχρι τής 5 ΝΟΕΜΒΡΗ μιά ΘΕΤΙ-
ΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ και πρός ατή τήν κατεύθυνση ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΕΠΙΤΡΟ-
ΠΕΣ ΑΓΩΝΑ που προχωρουν στην υλοποίηση τών παραπάνω και προω-
θουν τήν ταχτική τής Κ Α Τ Α Λ Η Ψ Η Σ σά μέσο πάλης στό βα-
θμό που δεν ικανοποιηθούν τά παραπάνω μέχρι τήν καθορισμένη
ημερομηνία.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

Η κατάσταση σήμερα και ο «χώρος»

Με την καταληψη της Κτηνιατρικής, την αποχή απ' τις εξετάσεις στο Πολυτεχνείο και την εξέλιξη τους, μια νέα κατάσταση, φάνηκε να διαμορφώνεται φέτος στο πανεπιστήμιο.

Βλέπουμε δηλαδή δυο σχολές να κινητοποιούνται με τρόπους "ανορθόδοξους" για τα μέχρι σήμερα δεδομένα. Σε εποχή εξετάσεων συνήθως όλα εμπαιναν στη ακμή και κυριαρχούσε το διαβάσμα. Παρ' όλα αυτά η Κτηνιατρική εφτασε στην καταληψη και το Πολυτεχνείο στην αποχή απ' τις εξετάσεις για αιτήματα που σ' άλλους καιρούς δεν απασχολούσαν κανένα.



Ολ' αυτά με την ΚΝΕ στην απέναντι πάντα, ακόμα και την ΠΑΣΠ να σερνεται απο πίσω καθώς οι φηφοί της δεν μπορούσαν ν' ανατρεφούν τιποτέ.

Αυτό είναι ένα πρωτο στοιχείο διαφορετικό απο περσύ: Η αντίθεση με τον ΣΙΣ ξεπερνάει ένα επίπεδο συννελεύσιακων απορισμών και γίνεται πραγματικότητα στις σχολές. Και δε μπορούν να είναι διαφορετικά καθώς φέτος είναι η χρονιά της επίσημης εφαρμογής του νόμου στη βασική του πλευρά, τα εξεταστικά (γ' περιόδος και μεταφορές των πρωτοετών, συρρίκνωση της β' εξεταστικής για τους υπολοίπους).

Ένα δεύτερο στοιχείο είναι πως η βάση αντίστασης στο νόμο γίνονται οι σχολές και μάλιστα μέσα απο "επί μερους αιτήματα". Δηλαδή η παλη για τον ΣΙΣ λειτουργεί σαν ιδεολογική αναφορά, η αντίθεση βγαίνει πανω σε ειδικότερα ζητήματα, δε φτάνει ακόμα σε μια συνειδητή συνολικότερη αντιπαράθεση μαζί του.

Ακόμα γίνεται φανερό πως οι κινητοποιήσεις αυτές τείνουν να ξεπεράσουν τις κατεστημένες παραδόσεις του Φ.Κ είτε σε μορφές αγώνα (καταληψη, αποχή απ' τις εξετάσεις - ταμπου απαράβιαστο για το Φ.Κ), είτε σαν αιτήματα (αντίθεση με τις υποχρεωτικές παρουσίες, την αύξηση της υλής στις εξετάσεις κλπ), που πια αποχτούν ένα περιεχόμενο αντίστασης στην ενταντικοποίηση.

Έτσι φέτος η ατμόσφαιρα μυρίζει μαρούτι ή λεξη καταληψη ακουγεται ολο και πιο συχνά το τέλος της β' εξεταστικής θα βάλει τον καθένα μπροστά στο ζήτημα των πρωτοετών και της γ' εξεταστικής

Καθώς ο συσχετισμός των δυναμειών αρχίζει να μεταβαλεται (ηδη στο Πολυτεχνείο και την Κτηνιατρική η ΚΝΕ βρεθηκε στη μειοψηφία), ο "χώρος της αμφισβήτησης" αλαζει κι αυτός. Απ' τα 150 άτομα που ξεκίνησαν περσύ την πορεία της Ιατρικής σήμερα βρίσκομαστε μπροστά σ' ένα χώρο πολυ πλατύτερο και ουσιαστικά μαζί νο.

Η δράση των ομάδων περσύ υπηρξε καθοριστική γι' αυτήν τη πορεία, κι αυτό είναι σήμερα πιο φανερό απο ποτε καθώς ολο και περισσότερος κόσμος αναφερεται σ' αυτά που έγιναν περσύ ή φτάνει να είναι με τις ομάδες, διχώς αυτό να σημαίνει πως είχε κάποια οργανική σχέση ή συμφωνούσε σ' όλα.

Αυτός ο χώρος δημιουργήθηκε απο δυο βασικά διαφορετικά ρεύματα: Απ' τη μια μεριά εκείνοι οι φοιτητές που σε μια προηγούμενη φάση εφτάσαν στην απορίφη του παραδοσιακού Φ.Κ και της ιδεολογίας του ξεκινώντας αποπροβλήματα όπως κρίση των οργανώσεων, κρίση του Μαρξισμού, κρίση ενός μοντέλου ζωής και ακόμα (για μια μικρή μειοψηφία) την αναφορά στο κίνημα εξω απ' το πανεπιστήμιο, το εργατικό κίνημα κλπ.

Ακριβώς επειδή η προσπάθεια να ξεφύγει κανείς απο την ασφυξία του Φ.Κ που εκείνο τον καιρό έχτιζε τα οργανακια του και μαζίκοποιούσε την ΚΝΕ σημαίνει πεταγμα στο περιθωριο, ολοι αυτοι ξεκίνησαν τις ομάδες οντας περιθωριακοι σε σχέση με το Πανεπιστήμιο τοσο σ' ένα επίπεδο πολιτικής υπαρξης όσο και σαν τρόπος ζωής. Ομως ταυτοχρονα το περασμα του Ν.Π., οι αλλαγές που σημειανει ή θα σημειανει αυτός για το πανεπιστήμιο και η αδυναμία του Φ.Κ γεννάει σήμερα ένα ρεύμα κόσμου που τώρα μπαίνει στο "χώρο", που τώρα φτάνει σε τετοιου ειδους αποφεις ενω ταυτοχρονα είναι οργανικά δεμενες με τις σχολές και την Πανεπιστημιακή διαδικασία.

Οι ομάδες φοιτητών εκφράσαν κυρία το πρωτο ρεύμα, εκφράσαν τη θέληση αυτού του κόσμου να παρεμβεί, εκφράσαν τη θέληση να φέρει τον προβληματισμό του, να συγκρουσται με το παραδοσιακό Φ.Κ.

Οι επιλογές των ομάδων ήταν καθαρά σ' αυτήτην κατευθύνηση: κριτική στο Φ.Κ και στην αδυναμία του να επιβάλει οτιδήποτε, αναφορά στα σημερινά προβλήματα μεσ' απ' τον ΣΙΣ, "παράδειγματικός" χαρακτήρας στη δράση, ζητήματα δηλαδή που είχαν να κάνουν με πλατύτερο κόσμο, που απευθυνονταν σε πιο πλατύτερο κόσμο.

Αν όμως η δράση των ομάδων ήταν εκείνη που έκανε να συγκλίνουν τα δυο ρεύματα, αν οι ομάδες δημιουργήσαν το "χώρο", ταυτοχρονα απέτυχαν να τον εκφράσουν. Αυτό θα σημαίνει ένα άλλο επίπεδο συλλογικής δουλειάς, μια μονιμη παρεμβαση στις σχολές, μια συστηματικοποίηση του τι λέει και του τι κάνει κανείς, μια πιο βαθεία και πιο ουσιαστική δέσμευση του καθενά. Θα σημαίνει πως τελειώνει κανείς με την περιθωριακότητα και τη λογική του αλεξικπτωτου, κι αυτό πολυ απλα δεν μπορούν να γίνει, καθώς ερχονταν σε συγκρουση με τον ίδιο τον αρχικό χαρακτήρα των ομάδων.

Σήμερα βρίσκομαστε μπροστά σε μιαν αντίφαση: απ' τη μια μεριά ο "χώρος" εμφανίζεται

πολυ πλατυτερος και απ'την αλλη η περσυνη εμπειρια εδειξε πως με μιαναντιληψη "ολοι μαζί" δεν προκειται να προχωρησουμε και πολυ. Ο χωρος στο συνολο του δε μπορεί να ξεφυγει απ'την αδρανεια αν μεσα σ'αυτον δεν υπαρξουν συγκεκριμενες πολιτικες πρωτοβουλιες.

Ετσι μπαίνει η αναγκη για δυο αλληλενδετα διαφορετικα επιπεδα οργανωτικοτητας: η αναγκη να εκφραστεί ο "χωρος" πολιτικα που σημαινει δημιουργια σε καθε σχολη (η και σ'ολο το Πανεπιστημιο οποτε υπαρχουν κεντρικα προβληματα) πλατιων οργανων τυπου "συνελευσεων". Ομως για να λειτουργησει πραγματικα κατι τετοιο προπει οι αποφεις και οι τασεις που υπαρχουν να εκφραστουν σαν τετοιες πολιτικα και οργανωτικα.

Κι αυτο σημαινει οτι ειναι αναγκαιο να υπαρξουν ομαδοποιησεις σε μια πιο στενη βαση, που να ξεπερναι την ενοτητα γυρω απ' το συγκεκριμενο που επικρατουσε περσιν και να τειναι να γινει μια πολιτικη ενοτητα (οχι βεβαια με βαση την ιδεολογικη αναφορα στο Μαρξ η τον Μπακουινι αλλα με βαση μια αποψη για το Πανεπιστημιο, το ΦΚ και πως επεμβαίνει κανεις στις σημερινες συνθηκες, μια "γραμμη" τελικα για το φοιτητικο χωρο). Μοναχα μεσα απο μια τετοιου τυπου ενοτητα μπορεί να υπαρξει μια θεωρητικη επεξεργασια ωστε να ξεφυγει κανεις απ'τη συνθηματολογια "κατω το αστικο πανεπιστημιο" - "κατω τα οργανα", αλλα και μια πολιτικη πρωτοβουλια παρεμβασης σ'αυτη την κατευθυνση.

Θα πρεπει να παφουμε να λειτουργουμε με μια λογικη "αμυντικη", μιá λογικη που αφηνει την πρωτοβουλια στον αντιπαλο, περιμενοντας "το γεγονος" για να επεμβει και τελικα φτανει να τρεχει πισω απο τις συγκεντρωσεις της ΦΕΑΠΘ. Και η "επιθετικη" αντιληψη δε σημαινει βεβαια πως "μολις θα γινου με χιλιοι θα καταλαβουμε μια σχολη" αλλα οτι θα επεμβουμε στις σημερινες καταστασεις σε μια προσπαθεια να οξυνουμε τις αντιθεσεις, να ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΜΕ γεγονοτα ωστε αυριο να υπαρξουν και καταληψεις.

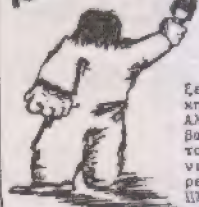
αρχιτεκτονικη αθηνas

Οι φοιτητές της αρχιτεκτονικης σχολης του Πολυτεχνεου εχουν περάσει μετά τό ξεκίνημα της ακαδημαϊκης χρονιας σε αγωνιστικες κινητοποιησεις για την λυση του προβληματος του χουντικου Σλνυ που επιμένει να παριστάνει τον καθηγητή έλέω κυβερνητικο δοντιου και με την υποστήριξη μιας μόνο καθηγήτριας μέσα απ'τή σχολή.

Οι πεμπτοετείς παραμένουν στην πρωτανεα του ΕΜΠ ζητώντας διπλώματα ενώ ολη η σχολή μετά από συνέλευση με μεγάλη συμμετοχή, για τα δεδομένα του συλλόγου, αποφάσισε να καλύψει τις ενέργειες των πεμπτοετών, να συνεχίσει για τρίτο χρόνο την αποχή από τό μάθημα καί τριήμερη αποχή μέχρι την συνεδρίαση της συγκλήτου που έγινε την Παρασκευή 14/10. Καί να μήν δεχτεί καμια προσωρινή ή όριστική λύση του προβλήματος που νά περιέχει τό Σλνυ. Όπως θά περίμενε κανείς άλλωστε, οι καθηγητάδες πήραν αντίθετες αποφάσεις παραμένοντας τό ζήτημα στις καλόνδες. Μετά την

HE APOPHH TH SYΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΠΟΥΣ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ 8/10 ΣΤΑ 5 Μ.Μ.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ Συνάδελφοι πρωτοετείς του Μαθηματικού και όσοι άλλοι ενδιαφερόμενοι



Στη χρονια που μας περάσε γινανε μαρτυρες του πιο ξεδιαντροπου ξεπουληματος των φοιτητων απ'τη φοιτητικη ηγεσια τους και τις παραταξεις που την ελεγχουν. Αλλα επιτελους το σπριαλ της αδρανειας και του συμβιβασμου με τις παρεμβολες δηθεν "κινήτοποιησεων" και τους φραστικους απορροτους, που για μια ολόκληρη χρονια περρακούλαμε, φτανει στο τέλος του. Σε λιγες μερες η εφαρμογή των εξεταστικων διαταξεων του Νομου - Πλαισιου θα ειναι για γεγονος. Μετο τέλος της Ε' περιόδου η σχολη θα καταρτίσει τους πινakes αυτων που συμμενα με το Νομο θα εχουν ήδη απορριστεί. Ετσι όσοι απο μας θα εχουν α-φισει πάνω απο δύο (2) μαθηματα, και σιγουρα θα υπαρξουν αρκετοι τε-τοιου, θα αποχαιρετισουν οριστικα το ουειρο της Ε' εξεταστικης και των μεταφορων και θ'αποτελεσουν τα πρωτα πρωικα θυματα του 815. Τους υπολοιπους θα τους περάσουν απο επιτροκες καθηγητων, οπου σε περιπτωση που κοκουν εστω και σε ενα (1) μαθημα ακολουθουν την τυχη των προηγουμενων.

Παιρνοντας λοιπον υποψη και τις λιγο-πολυ γνωστες διαθεσεις των καθηγητων μας, οπως ιδιως εκφραστηκαν καθαρα μεσα απ'τα μαζικα σαραγια του λακ και του Στεφανιδου, μπορούμε να διατυπωσουμε με βεβαιότητα την αποψη οτι χωρις αιφνιδιαστικη μεταβολη της παρουσας πόρειας των πραγ-ματων ενα φοβερα μεγαλο ποσοστο χανει χρονια.

Προστα ελπιη την κατασταση οι ηγετικες παραταξεις και τα οργανα που ελεγχουν δεν εχουν ν'αντιταξουν απολυτως τιποτα. Μερικοι πιθανως περιμεναν καποια στοιχειωδη αντιδραση, εστω για τα ματια του κομ-μου, απο τη μερια του φοιτητικου κινήματος. Ομως εγινε μια φανερο πως κανενος ειδους αντισταση δε θα υπαρξει.

Συνάδελφοι, η μακρια περιόδος της αναμονης περασε οριστικα. Και μα-ζι με τα παρημυθια γι αντισταση τελειωσαν και οι ψευδαισθησεις του φοιτητοκομου. Ο Νομος-Πλαισιο εχει περασει κι εφαρμόζεται και μαλιστα αφεν αντιστασεως... εκτος κι αν αντισταθουμε εμεις οι ιδιοι. Και πη δε μας μινει πολυς χρονος για να διαλέξουμε αναμεσα σε δυο οδους: Στο οδρομο της υποταγης και το οδρομο της ρηξης. Ηιας ρηξης που θα πρεπει να'ναι αμεση και δραστηκη, που θα σταματήσει τη λειτουργια των σχολων του Πανεπιστημιου και της γραμματειας του για να μην εφαρμόσσει ο Νο-μος σε κανενα σημειο του. Και η αποκλειστικότερη μορφη αγωνα που ε-χουμε στα χερια μας ειναι η ΚΑΤΑΛΗΨΗ. Για να μπει αυτο οδρομο της πραγ-ματωσης, αυτη η ιδεα της καταληψης νομιζουμε οτι πρεπει να ξεκινουμε μεσα απ'τη συγκεντρωση ετους του Α' Μαθηματικου, φυσικα οχι ξεκομμενα απο τον υθλοιστο φοιτητοκομο.

Πρεπει να συνελότοποιησουμε συναδελφοι, οτι η σωτηρια μας θα την περιμενουμε πιο μονο μεσα απο το εικο μας αγωνα. Και η τελειωσια μας συλλογια ειναι οτι συγκεντρωση της Δευτερας να χαραζουμε μια ξεκαθαρη πορεια δρασης. Συνάδελφοι, με κανενα τροπο δεν πρεπει ν'αποτυχει αυτη η συγκεντρωση γιατι πραγματικα δε μας παρνει αλλο πια για λογια.

Η παρουσία του κανενα μας αποχαιει αυτη τη φορα ξεχωριστη βαρυτη-τα μας που για πρωτη φορα θα συνεδριασουμε:

- Για να πιάσουμε την αδρανεια που μας επιβλήθηκε και να μην αφη-σουμε στους φοιτητοκατερες να μας παρνευσουν στα σαραγια.
- Για να παρουμε εμεις οι ιδιοι την υποθεση μας στα χερια μας.
- Για την πραγματοποιηση συγκεντρωσης τουλαχιστον ολων των πρωτοε-των της ΣΜΣ, ακραιτητη προϋποθεση για την επιτυχια της καταληψης.
- Για να υλοποιηθει η προοπτικη της καταληψης, η μονη που δε θ'αφ-σει κανενα πρωτοει να χασει χρονια.

ΟΛΟΙ ΣΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΠΟΥΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ - ΣΥΣΤΗΝΗΝ

Το Σαββατο στις 5 το απογευμα για ολους τους πρωτοετείς. Οτι συγκεντρωθι και το θεμα της ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ.

ΦΟΙΤΗΤΕΣ Α' ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ

συνεδρίαση όσοι φοιτητές της σχολής, βρισκό-ντουσαν στο Πολυτεχνείο διαδόμπευσαν μέσα σ αυτό τον Σλνυ και την υποστηρίκτριά του Μου ρίκη με συνθήματα, σκουνητήματα και γιούχα. Αυτή τη στιγμή απειλούνται πειθαρχικά "πρός πάσαν κατεύθυνση".

Η περίπτωση Σλνυ, μ'όλη την συναισθημα-τικη φόρτιση που έχει, αποτελεί μιá ένδειξη διαθέσεων για άμφισβήτητη καί του καθηγητι-κού κατεστημένου που πάει να ξαναστηθεί με τον 815, αλλά καί των αγωνιστικων ξεφουσκω-μάτων που προτελουν διαφοροι κατά καιρούς μόνιμοι καλοπροαίρετοι.

Οι διαφοροποιήσεις μέσα στην ίδια την ΠΣ Κ της σχολής λένε πολλά. Ξεκινώντας από ένα αίτημα κάθε άλλο παρά ριζοσπαστικό: διπλώ-ματα στους πεμπτοετείς, η κατάσταση δείχνει τάσεις μετεξέλιξης που αν δεν πνιγούν από τον μικροαστικό ριζοσπαστισμό των "μεγάλων παρατάξεων" θα προσδιορίσουν θετικά τη πο-ρεία της φετινής χρονιάς.

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΟΜΑΔΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΑΣΟΕΕ

1. Η γεννηση της ομάδας

Κάποια άπριλιάτικη μέρα του '78, κολλήθηκαν μερικά σημειώματα στη σχολή που καλούσαν σε συζήτηση τούς αυτόνομους, ανεξάρτητους κλπ. του χώρου. Μιά διαθήκη για μία διαφορετική πραχτική απ' αυτή που υπήρχε ως τότε στη σχολή, που πήγαζε από μία λογική διαμετρική αντίθεση απ' αυτή των κυρίαρχων παρατάξεων. Φαινόταν τώρα να μπαίνει στο μονοπάτι υλοποίησης της.

Όμως στην πρώτη αυτή συγκέντρωση (καμιά 20 άτομα) φάνηκε ότι τίποτε συγκεκριμένο δεν υπήρχε στο κεφάλι κανενός, παρά μόνο γενικές και συγκεχυμένες ιδέες. Όμως η αναγκαιότητα της μάζωσης φαινόταν στη διαθήκη όλων μας να σπάσουμε το κλίμα της μιζέριας που έπικρατούσε και γι' αυτό δρμώντες από μία τέτοια έσωτερική ανάγκη, που επέβαλλαν οι αντικειμενικές συνθήκες, τ' άτομα που μαζευτήκαμε είχαμε πολλές ιδεολογικές διαφορές. Παλιοί οργανωμένοι και απογοητευμένοι, ανεξάρτητοι, αναρχικοί, αυτόνομοι κλπ. όλους μας έγωνε μιά κοινή διαθήκη, που από μόνη της δεν ήταν ικανή να ένοποιήσει προς μία εξωτερική δράση κι' έκφραση την ομάδα, ούτε να βοηθήσει στην απόκτηση καλύτερων εξασχολικών σχέσεων μεταξύ μας, μια κι' αυτό προσπαθήσαμε να το επιτύχουμε με τεχνικά. Μέσα από τις συζητήσεις που ακολούθησαν διαμορφώθηκαν βασικά δυο απόψεις: Μία που αντιμετώπιζε την κατάσταση μ' ένα καθαρά πραχτικίστικο τρόπο (συναυλίες ROCK, διαμεσολόγηση των συνελεύσεων κλπ.) κάτι για μία γελοιοποίηση απλή και μόνο της τραγικής κατάστασης της σχολής, και μία άλλη που βλεπε την ανάγκη μίας μίνιμουμ πλατφόρμας "θεωρητικών" συζητήσεων.

Όμως όσο αναλωνόμασταν μέσα στις συζητήσεις, ξεκομμένοι από τον κόσμο, που άραζανε ά τη σχολή μια και τίποτα ουσιαστικό δεν γινόταν, κι' η άνοιξη δημιουργούσε διαθέσεις απομάκρυνσης από το περιβάλλον της σχολής, τα προσωπικά μας προβλήματα, οι χαλαρές προσωπικές μας σχέσεις, αίσθημα ανασφάλειας κι' αβεβαιότητας που πλανιόντουσαν μεταξύ μας, έκαναν τα άτομα της ΑΟΦΑ (όνομα αδιαίρετο για μερικούς) ν' απογοητεύονται, ν' αφήνουν μια διαθήκη κλεισίματος στον έαυτό τους κι' ά καθένας τελικά με το δικό του τρόπο απομακρυνόταν ά πό τη συλλογική προσπάθεια που επιχειρήσαμε να πραγματοποιήσουμε, χαμένος στον δικό του υπαρξιακό παράδεισο ή κόλαση.

Τό ταμπλώ που στήθηκε, με μερικές σκέψεις επάνω του, ή παρουσία μας σε μερικές συνελεύσεις, "ή αυτόνομη ομάδα φοιτητών της ΑΣΟΕΕ (αναρχικοί)", (Στά προηγούμενα "NEA" αναφερόμενοι στην ΑΟΦ ΑΣΟΕΕ τούς είχαμε χαρακτηρίσει αναρχικούς. Είναι γεγονός ότι ή χαρακτηρισμός δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα (NEA No 7).), ήταν μαζεμένη και πέταγε

συνθήματα. Κρίνετε τα μόνοι σας: "Όρμα φοιτηταρίο μ' άρχηγό τό Μιχαλάτο", "ΔΑΠ - ΚΝΕ κοινός άγώνας", "Ζήτω οι άλητες φοιτητές της Πάτρας" κλπ. Πώς δέν τούς έδειραν οι Κνίτες ήταν θαύμα (θά τούς άφηναν όμως;) Τά "NEA" της σχολής Νο 6, (σημ. I), όπως ή παραπάνω για την Πάτρα, έκαναν την ομάδα να μήν περάσει άπαρατήρητη, πριν να "παραιτηθεϊ" από τά μέλη της.

Νº 26
ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ - νέα περίοδος
Βγαίνουν κάθε βδομάδα από άνοιχτή συντακτική

ΔΕΛΤΙΟ 6ης ΕΛ. ΟΜΑΔΑΣ

"ΘΑ ΧΑΘΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΣΟΥ"

Από αυτή τη στιγμή έχεις χάσει τό έτος σου... θα χάσεις και τη ζωή σου. Όχι δέν είναι από άτυχομικό έργο είναι λόγω του Σταθούλου άπειλώντας συνάδελφο που τό ζήτησε να τον άπειλότε μέσα στο άπειλότερο για τον Β15. Άλλήθεις τί θα τό κάνει; θα βάλει πράκτορες να τον σκοτώσουν ή θα τον καταγγείλει στις άπηρεσίες άρραλειας έστε (μέσα της έπαρκοινης τους) οι πράξεις του "θα τον κυνηγήνε σ' άλλη του τη ζωή" όπως λένε οι φοβισμένες μανδές στα παιδάκια τους; Όταν τοράζεται ή Σταθούλου άπειλή την αυτοσυγκράτηση του κι άκράζεται πιο άληθίνα. Όμορφα, άληθίνα, σταρένα, άσφαλτι...

για τόν τραμπουνισμό άριστερών ΚΝΙΤΩΝ

δέν τά πάντα τά άπορρίπτει

Διόλυση της Γ.Ε. των καθηγητών από τούς φοιτητές

Από μέρες γενικής συνέλευσης χρειάσθηκαν για να άπορρίψουν με την κατάλυση του Β15 και για τό τί συνέβη θα κρατήσουμε άκέναντι στην προσπάθεια άρραμής του στή σχολή μας μιά και ή καθηγητική μας άρχισαν να έργάζονται στο πνεύμα του. Μετά λοιπόν άπό τίς δυνερωμίες κι άπό πόρτα ένα βασανιστικό 5ωρο δύνι προτείονταν

Απογοητευμένοι, αλλά έχοντας αναπτύξει μια φιλική σχέση μεταξύ μας 3-4 άτομα μείναμε περιμένοντας την επόμενη χρονιά.

2. ν. 815 και ρηξη με τις δομες

Μία χρονιά πούρθε φέρνοντας τον ν. 815, που θάταν ή άρχή για μία άφύπνιση όλων των δυνάμεων μέσα στα πανεπιστημιακά γκέττο, που άρνιδντουσαν να δεχτούν τη μετατροπή τους σερομπότ που μόνο θα διαβάσουν μ' άγτάλλαγμα έναν άμφίβολο ρόλο μέσα σε μία άλλοτριωτική κοινωνία.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, νέα άτομα με όρεξη για δράση ένάντια στο κατεστημένο του πανεπιστημίου, μ' όπλο τους την άμφισβήτηση στην ξεφτισμένη θεαματική πραγματικότητα που πρόσφερε ή κάθε μορφής έξουσία, ήρθαν να ένώσουν τις ύποκειμενικές τους προσπάθειες για

ΣΗΜ (I):
Τά "NEA" της σχολής: Βδομαδιατική έκδοση ένημερωτική της ΕΡΕ - ΑΣΟΕΕ. Μετά τις έκλογές και τη διάλυση της ΕΡΕ (σάν όργάνωσης στήσχο λή) τά "NEA" κυκλοφόρησαν ως έξής: "Από τώρα τά "NEA" βγαίνουν από επώνυμη συντακτική ομάδα κι' όσους κάθε φορά θέλουν και βοηθάνε. Βγαίνουν σε 2.000 φύλλα και στοιχίζουν γύρω στις 900 δρχ. Φιλοδοξούμε από τό επόμενο φύλλο να έχουμε (όχτασέλιδα) στήλες: άνταποκρίσεις από τά έτη και τίς ύπάρχουσες ομάδες δουλειάς (πολιτιστικό κλπ.), πληροφορίες από τό ΦΚ άλλων σχολών πόλεων, έρευνες μέσα στη σχολή, πολιτιστικά και κοινωνικά σχόλια καθώς κι' ένα ιδεολογικό άρθρο...." ("NEA" No 23).

μιά συλλογική πάλη ενάντια σέ κάθε τι που κα-
ταπίεζε τόν αυθορμητισμό καί τή δημιουργικό-
τητά μας, ενάντια σέ κάθε εμπόδιο πού θαμπαι-
νε στήν προσπάθεια νά σπάσουμε τήν αντία καί
μονοτονία τής καθημερινότητας, κι' έδωσαν έτσι
μέ τήν προσωπικότητά τους μιά νέα μορφή στήν
ομάδα.

Καθώς κυρίαρχο πρόβλημα στό φοιτητόκοσμο
έμπαινε ή αντιμετώπιση τοῦ ν. 815, αναγκαστή
καμε νά δουλέψουμε σ' ένα πλατύτερο σχήμα πού
ονομάστηκε "ομάδα φοιτητῶν" καί πού περιελάμ-
βανε ὅσους ήθελαν νά δουλέψουν γι' ανατροπή
τοῦ ν. 815. Από τίς 25 Σεπτέμβρη μετά ἀπό ἕ-
να κάλεσμα στή σχολή ὅλων τῶν ομάδων κάθε σχο-
λῆς πούχαν μιά τέτοια προοπτική, ἄρχισε μιά
δράση στή σχολή ἀρκετά σημαντική. Ἀς δοῦμε
τί ἔγραφαν γιά τή δουλειά μας αὐτή (σημ. 2)
("Μᾶς πέταξε ἕνας φίλος Κνίτης "ή συγκέντρω-
ση φοιτητῶν ;" "Μιά ομάδα ἀναρχικοί ἀριστερι-
στές, σᾶς εἶδαμε καθόσασταν στό σκαλιά κι' εἴ-
στε ἐνάντια στό Σύλλογο (στίς 3/10/78.....
ἔκανε μιά πρώτη συγκέντρωση 60 ἀτόμων." Ἐκανε
μιά δεύτερη συνάντηση κι' ἀνέλαβε δράση." Ἐβγα-
λε προκήρυξη - κάλεσμα, ἔστησε μιά μίνι ἐκθε-
ση ντοκουμέντων γιά τό νομοσχέδιο, καί κάνει
πληροφόρηση στό ἀμφιθέατρο πρίν τίς ἑξετά-
σεις... Ἐμεῖς ἐκεῖ προτεῖναμε τήν ἀποχή ἀπό
τά μαθήματα μέ ὀργανική κατάληψη τῆς σχολῆς.
Ἀποφασίστηκε νά ὑπάρχει καθημερινή παρουσία
μας στή σχολή καί νά πλουτιστεῖ ὁ ἤδη ὑπάρ-
τει τῆς μάζας ἀνίκανες νά λύσουν μόνες τους τά προβλή-
ματα εὐχεται νά ὑπάρχουν...")



θάρχεται σέ συνδιαλλαγή μαζί τους καί θά τοῦς ἐντάσσει
καί τή δομή του.

ἰας πείτε, τί θά κάνουμε ὀλίγως ὀργανα, ὀλίγως ηγεσία;

χων πίνακας τῆς συγκέντρωσης...."), (Τά "NEA"
τῆς σχολῆς Νο 15).

"Ὅμως παρόλη τή δράση μας, οἱ διαφωνίες ὅ-
πῃχαν γιατί γιά τόν καθένα μας ὁ νόμος ση-
μαίνει κάτι διαφορετικό. Γιά μᾶς (ΑΟΦΑ) δέν ἔ-
μπαινε μόνο σάν κυρίαρχο πρόβλημα τῆς "ομά-
δας φοιτητῶν", ἡ αντιμετώπιση τοῦ νομοσχεδίου,
ἀλλά μιά γενικότερη ρήξη μέ τίς δομές
τοῦ ἀστικοῦ πανεπιστημίου.

Μετά ἀπό συζητήσεις, ἐνῶ ὅμως συνεχιζόταν
ἡ δράση μας παντοῦ, συνελεύσεις, παρέμβαση

ΣΗΜ (2):

Τά ἀποσπάσματα νομίζω ὅτι θά βοηθήσουν καλύ-
τερα τήν περιγραφή καί θά τήν κάνουν πιά ἀντ-
ικειμενική, χωρίς ὥστόσο νά τήν καθιστοῦν κου-
ραστική κι' ὥσως ἀνεπάρχη.

στά μαθήματα κλπ. μέλινε στήν "ομάδα φοιτη-
τῶν" ἑμεῖς, μερικοί ἀνεξάρτητοι καί ἡ ΕΡΕ μέ
τήν ἐξῆς θέση: "Ὅποιοι διαφωνεῖ μπορεῖ ἀνά-
πᾶσα στιγμή νά διαχωρῆσει τή θέση του ἀπὸ πρᾶ-
ξεις τῆς ομάδας πού δέν τόν ἀντιπροσωπεύουν,
καί νά μὴν τίς βοηθήσει. Ἡ ΕΡΕ στήν ομάδα
δουλεύει ἐπειδὴ ἕνας κι' ἀπὸ τοὺς δικούς της
στόχους εἶναι αὐτή ἡ πάλη καί δουλεύουμε ἐ-
κεῖ σάν ἄτομα" ("NEA" τῆς σχολῆς Νο 18)

Καί πραγματικά ἔτσι δούλευε ἡ ομάδα, χω-
ρίς κεντρική ἐκπροσώπηση, (μόνο σέ μιά συνέ-
λευση μίλησε ἕνας γιά τήν ομάδα σάν ἐκπρῶ-
πος), ὁ καθένας στίς συνελεύσεις καί στίς πα-
ρεμβάσεις ἔλεγε τή δική του γνώμη κι' ὅταν σέ
ζητήματα πρακτικῆς ὑπῆρχαν δύο ἀπόψεις ἡ πε-
ρισσότερες, ὁλοποιούνταν ὅλες. Ἀλλωστε ὑπῆρ-
χε καί τελείως ξεχωριστή δράση, ὅπως γιά πα-
ράδειγμα ἡ προκήρυξη πού κυκλοφόρησε γιά τό
πολυτεχνεῖο μέ πρωτοβουλία τῆς ΑΟΦΑ καί τῆς
ομάδας Νομικῆς, ἡ κοινὴ δουλειά πού γίνε-
σε μ' ὅλες τίς ἀυτόνομες ομάδες γιά προκηρύξεις
κι' ἀφίσσες.

Ὁ διαφορετικὸς ὅμως τρόπος αντιμετώπισης
τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἄρχισε νά βάζει τά σπé-
ρματα διάλυσης τῆς "ομάδας φοιτητῶν", μιά κι'
ἑμεῖς δέν μπορούσαμε νά δεχτοῦμε τόν συνδικα-
λιστικὸ ρόλο ἢ τό ρόλο τοῦ καθοδηγητῆ τῶν μα-
ζῶν. Ἐνα μέλος τῆς ομάδας ἡ Ν.Ι. στέλνει τό
ἐξῆς γράμμα στό "NEA" μιά κι' ἡ ζωὴ τῆς σχο-
λῆς ἐκφραζόταν κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος ἐκεῖ:
"...Γι' αὐτό γράφω μερικά λόγια γι' αὐτή τή
περιβόητη ομάδα φοιτητῶν ΑΣΟΕΕ καί γιά τοὺς
"ἄλλους" της πού "δέν δέχονται παρέμβαση στό
προβλήματα τῆς σχολῆς" ἢ τῆς βλῆσκουν ἐντελῶς συ-
γκυριακή" καί πού "δέν παραμένουν στή σχολή
ἀλλάζουν τήν καθημερινή τους ζωὴ"... καί ἐ-
πειδὴ ἔχω πᾶψει πιά νά σκεπτομαι χριστιανικά
καί βλέπω ὅτι τό κάθε πρόβλημα τραβᾶει πρὸς
τή λύση του ὅταν παλεύεται ἀπὸ τὰ ἴδια τ' ἄτο-
μα πού τ' ἀφορᾷ ΓΙ ΑΥΤΟ ἀρνιέμαι νά κάνω τό
δάσκαλο σ' αὐτοὺς πού μόνοι τους θά τὰ λύσουν
ΓΙ ΑΥΤΟ ἀρνιέμαι νά κάνω πηγαδάκι ἢ ψηστή-
ρια ἢ συζητήσεις μ' ἄτομα (πού σέ τελικὴ ἀνά-
λυση μοῦ σπᾶνε τὰ νεῦρα) γιά νά τοὺς ἐπιβάλ-
ω (βλέπε νά τοὺς "πέσω" μέ) τίς ἀπόψεις
μου..... Ὅσο γιά τή "καθημερινή ζωὴ"... Πρα-
γματικά ἔχουν ἀναρωτηθεῖ οἱ συνάδελφοι "ἄλ-
λης μάντας" ἂν ἔχουν ποτέ αἰσθανθεῖ ΟΜΟΡΦΑ
σὴν προσωπικὴ τους ζωὴ; Μήπως οἱ μακροχρόνι-
ες συζητήσεις στήν ὀργάνωση, τό ξημεροβράδυ
μα σὴν σχολή γίνεται γιά νά καλύψουν τὰ "προ-
σωπικά" τους προβλήματα ;...." ("NEA" Νο 21).
Αὐτό τ' ἀπόσπασμα δείχνει ξεκάθαρα τόν διαφο-
ρετικὸ τρόπο πού αντιμετωπίζαμε τὰ προβλήμα-
τα, κι' ἔβαζε πλέον τίς βάσεις τῆς διάσπασης.

3. Το ξαπλωμα τῆς αυτονομίας

Παράλληλα μέ τήν "ομάδα φοιτητῶν" εἶχαν ἀρ-
χίσει νά ἐμφανίζονται ἀνεξάρτητες ομάδες στό
α' καί β' ἔτος μέ σημαντικὴ δράση μιά κι' ἔκα-
ναν παρεμβάσεις στό μαθήματα κινητοποιοῦσαν
τόν κόσμο, ἀνέτρεπαν στίς συνελεύσεις ἑτῶν
τίς ἀποφάσεις τοῦ ΔΣ, ξεκίνησαν ἀποχές, διο-
ργάνωσαν ROCK-PARTY στή σχολή καί γενικά ἔδω-
σαν ζωὴ καί κίνηση στή σχολή.

Οἱ ομάδες αὐτές δούλεψαν ἀρκετὸ καιρὸ, μέχ-

ρι σχεδόν τον 'Απρίλη, διάφορα ταμπλώ, όπως "Μιά ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις", έκαναν την εμφάνισή τους και παρόλο που διαλυθήκαν προς το τέλος της χρονιάς, (άνοιξη, μπάνια, άγχος διαβάσματος ιδιαίτερα στους πρωτοετείς), είχαν τουλάχιστον δώσει μι' άλλη προοπτική για το κίνημα της σχολής.

"Όλο λοιπόν αυτό το κλίμα της "ανεξαρτητοποίησης" και της "αυτονομίας", έσπρωξε οργανώσεις και σχήματα που ή σημαία της ιδεολογικής τους καθαρότητας δεν άρκοισε πλέον στον κόσμο, να διαλυθούν (π.χ. ΒΡΕ, ΡΦ., Β' Πανελλαδική) και να προσπαθήσουν να αναλιζάρουν από τη τη διάθεση μέσα από νεο-δημιουργημένα: "ανεξάρτητα" σχήματα όπως το ΑΠΒΕ που δημιουργήθηκε στη σχολή μας. Χωρίς να παραγνωρίσουμε την προσφορά αυτού του σχήματος στη σχολή οι πράξεις του απέτχαν αρκετά απ' αυτά που διακήρυττε με μι' αδανεισμένη φρασεολογία, γιατί η συνδικαλιστική νοοτροπία, η ιεραρχημένη δομή των οργανώσεων τους (που διατηρούσαν ένωμα στα διάφορα σχήματα δούλευαν σαν άτομα), η λογική ν' αλλάξουμε τα ήδη ξεφτισμένα φοιτητικά εκτελεστικά όργανα, από τα μέσα κλπ δεν μπορούν να ξεπεραστούν από τη μι' στιγμή στην άλλη με ξόρκια κι εύλογα, με ψεύτικες ένδοτες σε μι' βίαση αντικινιτική με τον κάθε λογής ανεξάρτητο.

4. Η ΑΟΦΑ

Αυτή η τάση λοιπόν, διαιώνισης της ύπαρξης ορισμένων οργανώσεων, καθώς κι' η διαφορετική αντίληψη που επικρατούσε όπως παραπάνω αναφέραμε στην "ομάδα φοιτητών", οδήγησε στη διάλυσή της, αν και τον τελευταίο καιρό πριν τις εκλογές είχε αρχίσει μι' σειρά θεωρητικών συζητήσεων, για να διαπιστώσουμε αν είναι δυνατόν να προχωρήσουμε μαζί "... Έτσι έγινε - παρά τις επιμέρους διαφωνίες βέβαια - η πρώτη κουβέντα με θέμα: "Τό πανεπιστήμιο κι' ο ρόλος του"..... Ήταν μι' από τις μεστές κουβέντες της σχολής μας τα τελευταία χρόνια. Πάντως όσοι από σ'ας χάσατε τη συζήτηση αυτή μη νομίζετε πως χάσατε τα πάντα στη ζωή σας, αλλά κινδυνεύεται να τη χάσατε αν δεν έρθετε την Τετάρτη 5.30 μ.μ. στην επόμενη συζήτηση: "Κατήργηση του πανεπιστημίου - αλλά πώς ;...!" ("NEA" No 17). Όμως οι συζητήσεις δεν άρκεσαν, η διακωμώδηση των εκλογών για τις επιτροπές (σχετ. προκήρ. και παρουσία στις συνελεύσεις έτών), δεν ήταν δυνατόν να καθυστερήσουν την επερχόμενη διάσπαση, πούρθε πάνω στο θέμα "των εκλογών".

Έτσι η ΑΟΦΑ μόνη της πλέον, άρχισε μι' καμπάνια ενάντια στις εκλογές (αφίσσα, συνελεύσεις, προκήρυξη). Και πραγματικά μέσα από αυτή τη δουλειά μας καθιερωθήκαμε πι' όριστα και στη σχολή, είτε το θέλανε μερικοί είτε όχι. Η καμπάνια αυτή είχε κι' αρκετά αποτελέσματα "...κουβέντα δεν είπώθηκε για τα λευκά που φέτος στη σχολή μας παρουσίασαν μεγάλη άνοδο (ιδίως τ' άκυρα...)...δείχναν είτε μι' άπογοήτευση για την κατάσταση του "κινήματος" είτε μι' ανοιχτή άρνηση συμμετοχής στο εκλογικό παιχνίδι. Περισσότερος λοιπόν κόσμος φέτος άρνήθηκε να εκφραστεί μέσω των παραδοσιακών καναλιών του ΦΚ και να αυτονομηθεί από όσα γίνονται στους κόλπους του. Θα καταφέρει αυτή

του τη διάθεση να την κάνει πράξη και δράση στη σχολή ; Ιδού η Ρόδος, Ιδού και τό πήδημα ...Μ" ("NEA" No 24)

Μετά τις εκλογές πλέον, έχοντας αποκτήσει πολύτιμη πεύρα από τη συμμετοχή μας στην "ομάδα φοιτητών", έχοντας δει τις δυνατότητες μας και αποκτώντας μι' συνοχή μεταξύ μας όχι μόνο πολιτική αλλά και προσωπική, προσπαθούμε να δράσουμε τόσο στη σχολή, όσο και ν' ασχοληθούμε με γενικότερα θέματα π.χ. πολιτικοκρατούμενοι, έστιατόρια κλπ. Έτσι συμμαχούμε σαν άτομα στην ομάδα γυναικών που δημιουργήθηκε στη σχολή, στο ελεύθερο βήμα, στο πολιτιστικό που πλέον είχε γίνει αυτόνομο (με δυο κύριους τομείς δουλειάς, κινηματογραφικό και εκδοτικό (έβγαίνει το "δελτίο") όπως επίσης και φωτογραφικό), στα "NEA" πούβγαιναν τώρα από ανοιχτή συντακτική επιτροπή, κυκλοφορούσαμε προκηρύξεις (π.χ. αντιπληροφόρηση για τα γεγονότα στη Νομική τις μέρες των εκλογών) καθώς επίσης και στις μαζώξεις όλων

ή με παρέα
εις ν' αρχίσει.
πεταχτούν λα-
ώ τα κεφάλια
και της ΠΑΣΠ
αράταξης. να
και εκλογή
για να λύσουν
σου. Η ολη
ψηφοφορίας
είναι πολύ, εί-
λενε "ώσος 4
ιδνία". Αφού
καζική τη πα-
λού βγούν πρώτο κόμμα στη Βουλή και στο λαό, αφού βγά-
τημαρχο, αφού κάνουν φεστιβάλ, τότε κάτι θα πελ' τό κόμ-
προβλήματά σου. Ιού τό μόνο που έχεις να κάνεις είναι
συνελεύσεις, να παλουκώναςαι, να τό βουλώνεις και να ψη-
καλιστές φροντίζουν για σένα."



Τέως Δημοκράτες,

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΤΟΥΣ:
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ Δ.Ε.:

Νύν προβοκατόρική ομάδα
φοιτητών.

των αυτόνομων ομάδων στη Νομική, κάτι άλλωστε που κάναμε (αναφέρθηκε προηγούμενα) από την αρχή της χρονιάς. Η ανάλυση όλης αυτής της δουλειάς, θα καταντούσε μάλλον κουραστική, μι'ς κι' αρκετά γεγονότα έχουν ήδη γραφτεί κι' αναλυθεί (π.χ. έστιατόρια όπου τότε είμαστε της άποψης για μι' γενικότερη δουλειά στο θέμα αυτό, με κυκλοφορία προκηρύξεων, και τι πούγινε, μ' έννημέρωση του κόσμου κλπ. πολιτικοκρατούμενοι κ.ά.). Στις συνελεύσεις των αυτόνομων ομάδων τα περισσότερα παιδιά της ομάδας κουράστηκαν μι' κι' η κατάσταση που επικρατούσε, ιδίως μετά τις εκλογές, ήταν σχεδόν απελπιστική και μπορεί να περιγραφτεί με την εξής εικόνα: Γύρω στα εκατό άτομα καθισμένα μεπιδεμένα, με κάποιον πούγραφε συνθήματα στους τοίχους με δυο τρείς που μιλούσαν σχεδόν ταυτόχρονα, μ' άλλους πούκλειναν για τη βραδυνη τους ψυχαγωγία διάφορα ραντεβού, άτομα που μαινόβγαιναν, γενικά ένα κομπούζιο που σούρχονταν να ούρλιαξεις, που δεν κατέληγε πούθενά, και που μετά κάθε τέτοια συνάντηση

ση ξαναμαζευόμασταν μερικοί που γενικά συμφωνούσαμε για να κάνουμε κάτι.

Αλλά αυτές οι συναντήσεις σηκώνουν πολλή κουβέντα μια κι είχαν θετικά κι αρνητικά σημεία, περισσότερα τὰ δεύτερα, που μάλλον θα γίνει έν όψη της νέας χρονιάς.

Τελειώνοντας (σέ κουράσαμε αρκετά αναγνώστη που διαβάζεις αυτό τό άρθρο;) θα αναφέρω ένα χαρακτηριστικό γεγονός που έγινε πρόστό τέλος της χρονιάς στη σχολή για να δείξω, τήν κατάσταση που επικρατούσε, όσο και τό πόσο ή ΑΟΦΑ ήταν ένας παράγοντας (σημαντικός ή όχι κρίνεται το) πιά μέσα στη σχολή. Είχε τόν Μάρτη και τόν Απρίλη δημιουργηθεϊ ένα έντονο κλίμα στη σχολή κι επικρατούσε μεγάλη όξυνση έτσι. Τήν Παρασκευή τό βράδυ όταν ό πολύ κόσμος είχε φύγει από τη Σχολή ξεσχίστηκαν οι περισσότερες ανακοινώσεις της ΑΟΦΑ και όρι-σμένα ποιήματα κι ανακοινώσεις από τό ταμπλώ "μιά ζωή σέ θυμάμαι να φεύγεις". Όλα αυτά γίνανε από μία μερίδα μελών της ΠΕΚ-ΚΝΕ... "Καταγγέλλουμε κάθε αντιδημοκρατική ένέργεια, που έμποδίζει τήν ελεύθερη διακίνηση ιδεών, και σάν τέτοια τήν καταστροφή ταμπλώ που έγινε τήν Παρασκευή στό ταμπλώ των αυτόνομων έπι-τροπή α'έτους" ("ΝΕΑ" Νο 28). Τό γεγονός αυτό αναστάτωσε για μέρες τη σχολή (δέν άντι-δράσαμε βίαια, μια κι ή κατάσταση είχε πάρει διαστάσεις. Μόνο γράψαμε ανακοινώσεις τοίχου καθώς και στό "ΝΕΑ") και κατέληξε σέ γενική συνέλευση, όπου έγινε μία άνευ προηγουμένου, "όίκη" της ΚΝΕ και τίποτε πιά δέν ξαναπειρά-

χτηκε, μια κι οι Κνίτες λούφαξαν, και στη Σχολή ό έλεγχος είχε περάσει σχεδόν μπορούμε να πούμε στους άνεξάρτητους, αυτόνομους, ΑΠΕΣ κλπ.

"Όμως ή χρονιά πλησίαζε στό τέλος της, κι έτσι σιγά-σιγά ή σχολή άρχισε να έρημώνει.

Καθώς ή περιγραφή της δράσης της ΑΟΦΑ (όσο πιο αντικειμενική μπορούσε), καθώς και της κατάστασης στην ΑΣΟΕΕ, έγινε σάν μία ακολου-θία γεγονότων, σάν σειρά έκδηλώσεων μέσα στό χρόνο, αρκετά ζωντανά θέλω να πιστεύω (μέκομμάτια από τό "ΝΕΑ", μέ φωτογραφίες προκηρύ-ξεων), τό κύριο βάρος αυτής της περιγραφής ή ταν στην εξελιχτική πορεία της ομάδας σάν σύ-νολο, όπως και στην επίδραση των γεγονότων πά-νω στό άτομα της ομάδας. Βέβαια λείπει μία πιο λεπτομερής πολιτική ανάλυση της κατάστα-σης, καθώς και τό πολιτικά συμπεράσματα αυ-τής της δράσης, όμως νομίζω ότι ό καθένας που θα διαβάσει τό παραπάνω μπορεί να βγάλει τό συμπεράσματά του και δέν χρειάζεται να δο-θούν αυτά έτοιμα, από τη δική μας ύποκειμενι-κή σκοπιά.

Εύχαριστούμε τη "ΡΗΣΗ" για τήν πρό-σκλησή της να γράψουμε μία μίνι "ί-στορία" της ΑΟΦΑ. ("Αν και πολλές κακές γλώσσες λένε, ότι και μετς φοβάγαμε για δημοσιότητα...").

γεωπονική: η δράση του φασίστα πρυτανή

Τους τελευταίους μήνες έντάθηκαν οι αυ-θαιρεσίες των καθηγητών στη Γεωπονική, της Αθήνας. Κόψιμο έξαταστικών περιόδων (περί-πτωση Ζαμπέλα, έδρα Γεωργικών Βιομηχανιών), προσπάθεια τρομοκράτησης των φοιτητών, συστη-ματικά άγριο κόψιμο στίς έξετάσεις (μετά από δύο περιόδους τό 70% του Α'έτους χάνει τήν χρονιά), και ουσιαστική άποδοχή του γ. 815 από τη συνέλευση των καθηγητών. Τήν έπιθετι-κότητα των καθηγητών τη βοήθησε ουσιαστική πλήρης άδράνεια του Δ.Σ. και ή καιροσκοπική και ρεφορμιστική ταχτική των ΠΑΣΠ - ΚΝΕ που τό έλέγχουν. Οι παρατάξεις αυτές έκαναν ότι μπορούσαν για να μη γίνει καμμία κινητοπό-ηση στη σχολή τους μήνες που πέρασαν.

Αποκορύφωμα όλης αυτής της κατάστασης έ-ναι ή δράση του ΧΟΥΝΤΙΚΟΥ ΠΡΥΤΑΝΗ Αθανασά-του. Ο Αθανασάτος, συνεργάτης της, χόνοντας (είχε διοριστεί υποδιοικητής της Αγροτικής Τράπεζας) διώχτηκε μέ προεδρικό διάταγμα για δύο χρόνια, (για τη συνεργασία του αυτή), και επανήλθε κατόπιν τήν έποχή της κρατικής εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Η φασιστική νο-οτροπία του έχει ξεπεράσει κάθε προηγούμενο Μερικά γεγονότα :

1. Προσέλαβε για προσωπικό (θυρωρούς, κλη-τήρες) άτομα μάλλον...υποπτα, δουλειά τους να παρακολουθούν τους φοιτητές, και να σκί-ζουν απ'τά ταμπλώ κάθε κείμενο "ένοχλητικό" για τόν πρύτανη τη Ν.Δ. και τό γ. 815.

2. Στη σύνοδο πρυτάνεων δήλωσε ότι τά πα-γεπιστήμια είναι "κομμουνιστικά έστία;" και ύποστήριξε τήν επέμβαση των ΜΑΤ στους φοιτη-τικούς χώρους.

3. Τη Δευτέρα 1/10 έσκισαν από τό ταμπλώ κείμενα μέ αίχμες "κατάργηση του γ. 815" "ό-χι στό χουντικό πρύτανη". Τήν Τρίτη 2/10 έσ-κισαν άνηρτημένα πανώ μέ τό ίδια συνθήματα. Σέ συμπλοκή που ακολούθησε οι "κλητήρες" ά-πέλκησαν προκλητικά συναδέλφους ότι "θα φά-νε ξόλο", και χρησιμοποίησαν φράσεις όπως "αυτά που ξέρατε από παλιά να τά ξεχάσετε", κλπ. Παρόμοια γεγονότα έγιναν και τήν Τετάρτη 3/10. Τήν Τρίτη 9/10 έσκισαν όλα τά κολλημένα πανώ που είχαν κολληθεϊ στην είσοδο μέ συν-θήματα "όχι στίς αυθαιρεσίες της πρυτανείας" "να καταργηθεϊ ό γ. 815".

Τό όλο φασιστικό κλίμα που θέλει να περά-σει ό Αθανασάτος στη Γεωπονική, και οι ένέ-ργειές που κάνει, δείχνουν ότι είναι ένας ά-κόμα μοχλός του κρατικού μηχανισμού καταστο-λής, που προωθεί ή κυβέρνηση της ΝΔ, εύθυ-γραμισμένος μέ τό γ. 815.

Καλούμε όλους τους φοιτητές να κινητοποι-ηθούν για να δώσουμε ένα γερό χτύπημα στό φα-σίστα πρύτανη, και να προωθήσουμε ΑΠΟΧΗ ΔΙΑ-ΡΚΕΙΑΣ

ΑΠΕΣ, ΠΠΕΠ, ΑΑΣΠΕ, ΠΒΑΣ και άνεξά-ρτητοι φοιτητές.

ΟΜΑΔΑ Α' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Μέ τη συγκρότηση της ΠΑΡΕΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ φέτος το πρώτο πρόβλημα που έμπαινε για να αντιμετωπιστεί ήταν οι έξοδα σεις. Μέσα στη κατάσταση άβεβαιότητας που υπάρχει η κατάσταση στο Α' οικονομικό είναι πολύ δευμένη αφού το 80 ο/ο των φοιτητών χρωστάει πάνω από 2 μαθήματα, ενώ το 5 ο/ο, έχει εξασφαλίσει το έτος. Οι φοιτητές διαβάζανε, και περίπωση δυναμικής αντίδρασης τους μέσα στις εξετάσεις από κλειδωτά (π.χ. άποχή από τη Β' περίοδο).

Με βάση αυτά τα δεδομένα έμεις καταλήξαμε στο ότι η κύρια μάχη για την κατοχύρωση της Γ' περιόδου και των μεταφορών θα δινότανε μετά την Β' περίοδο. 'Η επιτυχία αυτής της μάχης θα κρινότανε στο κατά πόσο θα μπορούσαμε να έμποδίσουμε τη λειτουργία του Πανεπιστημίου κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες. Στάλα στα αυτά και μέχρι το τέλος των εξετάσεων θα έπρεπε να δημιουργηθεί η διάθεση στους

Καλέ μας Πρωτοετή,

Και να που πάλι ξαντιγίναμε οι μεγάλοι, έμεις, που θα σου δείξουμε την ύπουλη συμπεριφορά της τρυφεράς, των καθηγητών, των κλητήρων, τα μαύρα σκοτάδια της σχολής, το σκουληκοκρατούμενο φαγητό του εστιατορίου, τη λούμπα της ιδέας, είσ, που τάχουμε δει όλα, και σύ, ρομαντικές, δεν έχεις δει ακόμα, έμεις, που τόσες φορές έχουμε συμμετάσχει σε συνελεύσεις ΠΑΡΕΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ και γενικά έχουμε εκπληρώσει τα δημοκρατικά μας καθήκοντα απέναντι στα προβλήματα: ΓΧΟΥΛ ΕΚΑΤΗ ΤΙΣΗΝ ΠΡΟΣΕΚΥΣΤΗΝ και ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, λοιπόν, σας πληροφορούμε ότι αυτά και κείνα είναι τα προβλήματα ΕΛΣ. Έμιαστε οι παντογνώστες. Ίπαντα πανούκτε σε μας έμεις, οι παρατάξεις, έέρουμε, τα πάντα. Άσε δέ τον σούκερ συνδικαλιστή μας, τον Γραμματέα μας, έ. Αυτόν δέν τον πιάνει κανένας. Αυτός τά έέρει ΟΔΑ. κοίτα λοιπόν, παλιοπροβόκατορα, μήν αμφισβητήσεις αυτά που λέει, μή κινηθείς μόνος, μή κριτικάρεις μόνος σου, μή βεις τά προβλήματά σου, έέ πέσει το κύρος του και μετά τί θά κάνουμε χωρίς σούκερμαν; Τί θά κάνουμε χωρίς εξέρ και χωρίς ακροατήριο;



ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΨΗΦΙΣΕΙΣ:

Τέως Δημοκράτες,
Νύν προβοκατόρική ομάδα
φοιτητών ΛΣΟΕΣ



φοιτητές να διορθωθούν απέ-
ναντι στη πολιτική του Δ.Σ.
και των παρατάξεων και να
προχωρήσουν σε μια δυναμική
αντιμετώπιση του ν. 815.

Αυτό έμελλε βλέπαμε ότι
μπορούσε να γίνει μόνο μέσα
από φασαρίες και αναταραχήμέ-
σα στη σχολή που να θυμίζει,
στους φοιτητές που γράφανε έ-
ξετάσεις ότι υπάρχει αυτός ο
815, που να τους θυμίζει επί-
σης ότι υπάρχουν ακόμη οι φα-
σίστες καθηγητές και τα τσι-
ράκια τους μέσα στη σχολή
(Παυλόπουλος κλπ.) και πούνα
δίνει επίσης ένα γενικότερο
προβληματισμό για το θέμα των
έξετάσεων, (Ιεράρχηση, έπιλο-
γή, πέρασμα της ιδεολογίας
της άρχουσας τάξης) και παρα-
πέρα μέσα από την αντίσταση,
των φοιτητών σε οποιαδήποτε
αθαιρεσία καθηγητών και βοη-
θών μέσα στη διάρκεια των έ-
ξετάσεων.

Όλα αυτά έχουν αρχίσει ή
δη να πραγματοποιούνται παρ'
όλα τα προβλήματα που δημιου-
ργούνται, τόσο από την αντι-
κειμενική κατάσταση της scho-
λής (παντοδυναμία ΠΣΚ-ΠΑΣΠ,
διάβασμα φοιτητών κλπ.), όσο
και από την έλλειψη φαντασί-
ας που χαρακτηρίζει τον χώ-
ρο των ανεξάρτητων ομάδων της
Νομικής (και της δικής μας).
Από τα γεγονότα που έχουν
γίνει μέχρι σήμερα αξίζει λί-
γο να σταθούμε στη συγκέντρω-
ση έτους Α' οικονομικού.
Τα δύο χαρακτηριστικά της συ-
γκέντρωσης ήταν :

1. Ότι για πρώτη φορά οι
ομάδες ανεξάρτητων στη Νομι-
κή είχαν μια ένεργητική παρέ-
μβαση σ' όλα τα επίπεδα της
συγκέντρωσης και κατάφεραν συ-
σπειρώνοντας πολλούς φοιτη-
τές να δώσουν ένα άλλο κλίμα.

2. Για πρώτη φορά στο έτος
μια σημαντική μερίδα φοιτη -

τών άμφισβήτησε την παντοδυ-
ναμία του Δ.Σ. αντιδρώντας δυ-
ναμικά στη προσπάθεια διάλυ-
σης της συγκέντρωσης έτους Α
πό το Δ.Σ.

Παρά την αποχώρηση των ΠΣΚ
ΠΑΣΠ-ΔΑΠ δέν κατάφεραν να
διαλύσουν τη συγκέντρωση ά-
φοι ή πλειοψηφία των φοιτη -

τών έμεινε και η συγκέντρωση
συνεχίστηκε βγάζοντας τό ακό-
λουθο φήμισμα. Τό γεγονός ά-
τό άποικτάει ιδιαίτερη σημα -
σία άν σκεφτούμε την κατάστα-
ση που επικρατεί στα πρώτα έ-
τη (εύπειθεία στα Δ.Σ. και
τά όργανα), και τό γεγονός ό-
τι ήταν η πρώτη συγκέντρωση
έτους που γινότανε.

"ΠΑΡΕΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ"

Γραπτες εξετασεις β' περιόδου Α' έτους
Μαθημα: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
Ονοματεπώνυμο: "Παρεα Φοιτητών"
Αθήνα 17/10/79

Ζήτημα 1ον:

Ζήτημα 2ον:

Ζήτημα 3ον:

Η ανάπτυξη των θεμάτων να γίνει σε δημοτική ή καθαρευουσα.

ΖΗΤΗΜΑ 1ον:

- Για μια ακόμα φορά γραφουμε χωρίς να ξερούμε αν θαχουμε γ' περίοδο,
τρεις μεταφορες και με τον 815 τοιχοκολλημενο στη γραμματεία.

- Για μια ακόμα φορά γραφουμε εκτεθειμενοι στις αυθαιρεσιες του καθε
καθηγητη ή βοηθου που μπορεί να μας περνει τις κολλες, να μας αλλαζει
θεσεις, να μας σημειωνει.

- Για μια ακόμα φορά ησυχία, διαβασμα και μακαριότητα επικρατει στο
φοιτητικο χώρο. Οι φοιτητες εχουν εντατικοποιηθει. Μεσα σ' αυτο το κλι-
μα, οι μονοι που αντιδρουν είναι οι καημενες οι παραταξεις που, αφού
το μενου των περσινων αγωνιστικων κινητοποιησεων (που περιλαμβανε απο
καταγγελιες και θετικες λυσεις μεχρι και συγκεντρωσεις αυτοκαταναλωσης
στις συνεδριασεις των καθηγητων), πετυχε μεν (ΣΙΟ) αλλα όχι τόσο ώστε
να καταργηθει ο 815, φετος προχωρουν ακόμα πιο πολυ. Την Πέμπτη 25 Ο-
κτωβρη θα μας σερβιρουν ΣΟΥΠΑ ΣΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ.

- Για ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ καπου 90 εως 95% απο μας ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΧΡΟΝΙΑ, αφού χρωσταμε τουλαχιστον ενα μαθημα.

ΖΗΤΗΜΑ 2ον:

- Αν δεν καταλαβουμε μια και καλη οτι ακόμα και αυτοι (οι όχι πολλοι)
που θα περσουν φετος τη χρονια, του χρόνου θ' αντιμετωπισουν την
ίδια κατασταση. Αν δηλαδή δεν καταλαβουμε οτι ο νομος ΕΜΕ ΧΡΥΠΑΒΙ ΟΛΟΥΣ
και οτι πρέπει να τον αντιμετωπισουμε ΟΛΟΙ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΤΟΤΕ...

- Αν αμεσως μετα τη β' περίοδο δεν αντιδράσουμε, δηλαδή αν χάσουμε
κι άλλο χρόνο, κι αν δεν ξεκοφουμε οριστικά απο την πολιτική Δ.Σ., ΕΞΕΕ
κλπ., ΕΜΠΟΔΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΑ ΑΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΩΡΙ-
ΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, τότε...

ΖΗΤΗΜΑ 3ον:

- Είναι καιρος ν' αρχίσουμε να αναρωτιομαστε τι είναι οι εξετασεις,
γιατι απο το δημοτικό μεχρι σημερα μας συνοδεουν και τι πετυχανε.

- Είναι καιρος σημερα να σκεφουμε πως οι εξετασεις καταφέρνουν και
μας ριχνουν για βδομαδες στο διαβασμα με μια σκεψη: να περάσουμε το μα-
θημα.

- Ε'αλλα λογια πως μας κανουν και ξεχναμε:

Οτι σημερα δινουμε ησυχια-ησυχια Παυλοπουλο, που σημαίνει οτι ανεχομα-
στε να μας εξεταζει, να μας αξιολογει και να μας κοβει καποιος που στην
εποχη της χουντας καταρτιζε τα οικονομικα της προγραμματα, εβριζε και
καταδινε τους φοιτητες, εκοβε οσους εκαναν αποχη τις μερες του Πολυτεχ-
νείου.

Οτι μεχρι σημερα δεχομαστε σιωπηλα ΝΑ ΜΑΣ ΕΞΕΤΑΖΟΥΝ, ΝΑ ΜΑΣ ΚΡΙΝΟΥΝ,
ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ, δηλαδή ΝΑ ΜΑΣ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΠΟΙΟΙ ΑΛΛΟΙ, καποιοι
που μας ετοιμαζουν για αυριανα "χρησιμα" και παραγωγινα μελη στο θαυμα-
στο κοσμο ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.
Και μεις ακολουθουμε σαν τα προβατα πνιγοντας τις διαθεσεις μας, τις
επιθυμιες μας, απαλλοτριωνοντας οριστικά τα ονειρα μας.

Η «ομάδα πρωτοβουλίας φοιτητών» στην Αθήνα

φκ και κρατική τρομοκρατία

Ο φοιτητικός χώρος δε φημιζονταν τα τελευταία 5 χρόνια για την εναισθησία του απέναντι σε προβλήματα εκτός απ' τον εκσυγχρονισμό των σπουδών του και την με όσο καλύτερα ανταλλάγματα μεταπήδηση του στο χώρο της παραγωγής. Απομακρυσμένος απ' τους εργατικούς αγώνες του '74-'76 και στη συνέχεια απολαμβάνοντας την σε χρόνο πτώσης του κινήματος δημοκρατική λειτουργία του Πανεπιστημίου έμεινε εχθρικός και ανεπαφός απέναντι στην προληπτική τρομοκρατία και το κυμα διώξεων που είχε εξαπολύσει το κράτος στη προσπάθεια εκσυγχρονισμού του.

Είναι χαρακτηριστικό πως μόνο όταν η υποθεση Σερίφη μεταβλήθηκε σε κεντρικό πολιτικό γεγονός επαφίη η λυσασμένη αντίσταση των παραταξιών σε προσπάθειες ψηφισμάτων συμπαράστασης, χωρίς να σημαίνει αυτό πως καταλαβαν το πολιτικό νόημα της υποθέσεως. Αυτό ούτε μπορούσαν ούτε ήθελαν να το κανουν. Ο αστικισμός τις λυτρώσε παρουσίαζοντας την σαν υποθεση δημοκρατικών δικαιωμάτων του πολίτη και ανθρωπιστικής αλληλεγγύης απεναντί στην αυθαιρεσία της εξουσίας.

Αυτός ήταν ο λόγος που το θέμα τρομοκρατία ήταν πολύς αντιπαράθεσης του νεού κινήματος (που εκφραζονταν απ' τις ομάδες φοιτητών) και των παρατάξεων και κυρία τ ς ΚΝΕ. Γιατί ανάμεσα στις πολιτικές και ιδεολογικές απόψεις του χωρου που χτυπιόνταν με θυματοξερύφη και σ' αυτές του νεού κινήματος, υπήρχε μια σύγκρουση: η παλη εναντία στην εξουσία των αφεντικών, η βίαλη αντιπαράθεση με τους μηχανισμούς αφομοίωσης και καταστολής του κράτους, που στηθηκαν κατω απ' τις ευλογίες της αντιπολίτευσης.

Όπως συσώπη το αστικό και
ρεφορμιστικό σκυλολοῦ ταχτη-
κε εναντία στο Σερίφη απ' την
αρχή, φαχνοντας ένα θυμα που
θα του επέτρεπε να διάλυσ-
τις δυνάμεις που αρνιούνται
το κοινωβουλευτικό παιχνίδι
και την εθνική ενότητα (προϋ-
ποθεση για τον αστικό εκσυγ-
χρονισμό), έτσι και οι «ομάδες
φοιτητών» χτυπήθηκαν λυσασμα-
να, κατασυκοφαντηθηκαν και χα-

φιεδωθηκαν ακομα, απ' τους φο-
ρεις της "αριστερας" στο Πα-
νεπιστημιο. Η παλη για υπαρξη
ηταν δεμενη σε κεντρικο πολι-
τικο επιπεδο με την υποθεση
Σεριφη. Μεσα απ' αυτη εκφραστη
κε η αντιθεση στο πανυγηρι-
ο του Πολυτεχνειου το 78, η νικη
ηταν ταυτοχρονα και νικη των
νεων αντιληψεων στο Πανεπι-
στημιο απεναντι στους ρεφορ-
μιστες που προβαλοντας το δι-
κο τους Σεριφη, στους μαζι-
κους χωρους χτυπαγαν τους
προβοκατορες αναρχοαριστερι-
στες.

Απ' τη γέννηση του λοιπόν το νέο κίνημα και η αντίσταση στην κρατική τρομοκρατία ήταν αλληλενδεδεμένα. Αυτό ξεκαθαρίζει ακόμα περισσότερο με τις δίκες του Σπορτίγκ και

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

**ΝΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΟΥΜΕ
ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ**
**Όλοι στα Προπυλαια Τρίτη
10 Ιουλίου 7:30 το απόγευμα**

[illegible][illegible]

Η ΑΠΕΙΧΑΣΤΗΝ ΕΝΩΣ ΤΡΟΧΟΠΡΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΚΑΤΑΝΕΙΝ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΤΩΝ
ΤΩΝ, ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΙΝΩΝ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΑ ΜΑΤ.
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΕΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΕΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γ' αὐτὰ τὰ καλίστα καὶ ἁγιώτατα καὶ τὰ
ἔχον τιμὴν μὴ ὅσων ἀπορριπτόμενα καὶ ἀπο-
νομιεῖσθαι δεῖται.

[illegible]

Στις 19 του μήνα διαδίνονται στην πόλη 5 άπαισιες φοιτητές από την κατάσταση, με την κατηγορία του "αποδυνάμειου πολιτισμού του παθού", στην ουσία γιατί διανομήθηκαν στην κυβέρνηση και κυρίως στην οικονομία του κράτους, στις 10 "Ισολογία στις 7.30 του απόγευμα.

'ΧΑΛΚΗΤΑ ΜΑΚΕ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΜΑΚΕ ΤΡΙΤΟ
 ΕΡΩΤΑ ΤΟΥ ΒΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΚΕ ΤΕΤΑΡΤΟ Ε'ΑΝΤΩ
 ΤΗΝ ΜΕΤΕΩΣΙΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΛΕΓΕΤΟ ΟΤΙ ΔΕΚΑ-
 ΛΑΧΟΙ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ
 -ΚΑ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ ΟΙ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ ΔΕΚΑ
 ΕΤΕΚ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ ΕΤΕΚ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ.
 -ΚΑ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ ΟΙ ΔΕΚΑΠΡΟΤΕΡΟΙ

© 1979
CHASSA INFORMATIONALAC BUREAU

Όλοι στα Προμύλια
Τρίτη 16 Ιουλίου Ήθε το κούμπωμα

της πρωτομαγίας, με το μακε-
λειο της Αγίας Βαρβάρας. Γι-
αυτο και το συνθήμα "Δευτε-
ρια στους πολιτικούς κρατου-
μενους" κυριαρχυσε σε μια πο-
ρεία φοιτητων για τον ΣΙ5, μα-
ζί με τα "η Αγία Βαρβάρα μας
δειχνει το δρομο του αγωνα"

και " κατω η παιδεια των α-
φεντικων ". (17 Μαη)

Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΠΦ

Στο τέλος της χρονιάς και στο διμήνη Ιούνη-Ιουλή περ-
φτουν συνολικά 6 δίκες. Με πρω-
τοβουλία από μερους των ομα-
δων γίνεται συγκέντρωση στην
Νομική όπου μετεχουν απ' τους
Μ-Α εως τους αναρχικούς. Μετα
την αποτυχία του να βρουν ο-
λοι αυτοι κοινό σχημα δράσης
μαζευονται οι φοιτητες για να
δουν τι μπορούν να κανουν στο
Πανεπιστήμιο.

Συγκροτείται η ΟΠΦ.Σ' αυτό το διάστημα κυκλοφορούν 40.000 περίπου προκυρηξεις 6000 αφίσες, εφημερίδες τοίχου, μαζεύονται υπογραφές συμπαρατάξεως. Γίνονται μια συγκεντρώση συζήτηση στη Νομική και δυο στα προπυλαία, τη μέρα της δίκης του Σπορτίγγ και τη 10 Ιουλ.η.

Η εσωτερική ζωή της ομάδας είναι αντίθετη με την εξωτερική παρουσία του έργου της. Απ' την αρχή έγινε μάχη ανάμεσα σε δύο αντιλήψεις. Α-τη των ομάδων που χαρακτηρι-ζε την τρομοκρατία κρατική και των παρατάξεων που την ήθελαν καραμανλίκη, κυβερνητι-κή, νεα, κλπ. Ο συμβιβασμός στην "ορφανή" τρομοκρατία ήταν η αρχή για μια συμφωνία αρχών πάνω σε δосьμενες θέσεις, η α-παλειφή μηχανική των διαφω-νίων, την πολύ πρακτική δου-λεία και τον μηδανίμο εσωτε-ρικό διάλογο. Αποτέλεσμα ήταν η κυριαρχία των παρατάξεων, η σταδιακή αποχώρηση ατόμων απ- τις ομάδες, η μεταβολή της ο-μάδας σε "διανεολαιϊστικό" της ακρας αριστερας του Πανε-πιστημιου. Πλεον τα κειμενα συζυτιονταν απ' τους ειδικους ενω η αφισκολληση, το μοιρα-σμα, τα τραπεζακια απ' τη μαζα των μελων.

Η ιδεολογική παλη φαίνεται καθαρά στις δυο προκηρξεις. Στην δεύτερη επιστρατεύεται η γνωστή φορμουλα, η κυβέρνηση εναντία στο λαο-νεο-λαία που αντιστεκεται, και γίνεται πληροφόρηση για τις δικές.

Αντιθέτα στη πρώτη προκυ-
ρηξη γίνεται προσπάθεια για
μια ανάλυση. Αυτή η προσπάθεια
α να βρεθούν τα νέα χαρακτη-
ριστικά του κινήματος πουήδη
διαγράφεται κοπήκε γιατί πο-
μάδα θα διαλυονταν αυτομάτα.
Στο βαθμό που τα γεγονότα πι-
εζαν και δεν υπήρχε δυνατό-
τητα άμεσης επεμβάσης και α-
ντιπαραθέσης, το κυρίο ήταν η

πληροφόρηση για την υπαρκτή πολιτικών κρατουμένων καιμια πίεση για μείωση των ποινών. Σ' αυτό συμφωνούσαν όλοι.

η ουσιαστική διάλυση της οπφ

Οι αντιθέσεις που όμως καλυπτόνταν απ' το γενικό κλίμα οξυνήθηκαν μετά την καταπατηση του πανεπιστημιακού ασυλίου στα γεγονότα της 9ης Αυγούστου. Το ν' αντισταθούμεστη τρομοκρατία φάνηκε πως το ενοεί ο καθενάς σε σχέση με συγκεκριμένα και άμεσα γεγονότα που χρειάζεται άμεση παρέμβαση.

Η στάση που κρατήσαν διάφορες δυνάμεις και άτομα σε μια σειρά από γεγονότα έδειξε τα όρια αυτού του σχηματός.

Το βράδυ των γεγονότωνστη Νομική ΠΠΣΠ και ΑΑΣΠΕ καλύπτομενοι πίσω απ' την ΕΦΕΕκαι και βαζοντας το ΠαΣοΚ μπροστά όταν οι ερωτήσεις απευθύνονταν κατ' ευθεία σ' αυτούς επέμεναν να εκενωθεί η σχολή μη βλέποντας δυνατότητα απάντησης στη κρατική τρομοκρατία απ' τον κόσμο που είχε καταφύγει στη σχολή. Αντιθέτα ομάδες και ΡΦ(Β' Παν.) έπεμναν να περιμενουμε το πρώι και να ξανα συζητήσουμε. Παραλήλα οργανωνονταν και ένα συστημα μικροφωνικής εγκατάστασης για να ερθουμε σ' επαφή με τον έξω κόσμο. Αυτή η δυναμική εσωτερική πορεία ήταν που ταραξε τη νομιμότητα των παραταξεων.

Ακολουθήσαν λοιπόν τη ΚΝΕ στη διαδικασία εφησυχασμού των πνευμάτων, των διαβημάτων και πρεσ-κοφερανς που καμμία ουσιαστική βοήθεια δεν έδωσε σ' αυτούς που δικαζόνταν και που κανεί το θέμα του ασυλίου μακρυνό για τους άμεσα θιγόμενους. Και ενώ συναποφασίζαν με την ΚΝΕ και ΠΑΣΠ για συγκέντρωση στα Προπυλαία, έβλεπαν και την ομάδα σαν το χωρο για να ασχοληθούν με τους πολιτικούς κρατουμένους και να έχουν μαζικότητα του αντιπολιτευόμενου μπλοκ στη συγκέντρωση. Η ταμπέλα είχε τη δυνατότητα να συσπειρώσει όπως φάνηκε στη συγκέντρωση συζήτηση της νομικής πολλούς φοιτητές. Μ' ένα σπαρο δυο τρυγονία δηλαδή. Απ' τη μια η νομιμότητα και ο διαχωρισμός από τους εξτοεμιστές, από την άλλη η ανάγκη για μια μαζική αντιπολιτευση και έλεγχο του πραγματικά αντιπολιτευόμενου ρευματος.

Σ' αυτή τη περίπτωση εστω κι αν είχε περάσει καιρός, οι ομάδες φοιτητών εβαζαν το θέμα να προπαγανδιστεί μια πορεία που αν επέτρεπαν οι συνθήκες να γίνει. Οι άλλοι το απεκλείαν επικαλούμενοι καποιες αντικειμενικές δυνατότητες, μεταθετοντας το πρόβλημα έξω απ' αυτούς, ενώ οι ομάδες κι ένα κομμάτι του Ρήγα, εβαζαν το πρόβλημα της ενεργοποίησης του συλλογικού υποκειμένου, που θα αναλαμβάνετο ρολό να δημιουργήσει τις συνθήκες, ξεκινώντας από μια προπαγανδιστική θεσέων, που θα βαζε το πρόβλημα στη προσπάθειά να "να προετοιμάσουμε τα πνευμάτα" και "να αλλάξουμε τις ιδέες" όπως ακουστήκε.

Μετά απ' αυτή τη τελευταία συγκέντρωση φαίνεται πως κανείς προς το παρόν δεν θέλει την επαναλειτουργία της επιτροπής προτου ξεκαθαρίσει το πως τη βλέπει, και επειδή οι αντιθέσεις δύσκολα θα λυθούν.

μερικά συμπεράσματα

Η Ομάδα Πρωτοβουλίας Φοιτητών είναι δυο πράγματα: α) η συνειδηση μιας μειοψηφίας των φοιτητών πως η τρομοκρατία πλέον στρέφεται στη νεολαία και απειλεί άμεσα αυτούς που στο πανεπιστήμιο αμφισβητούν τα σχεδιασμένα.

β) η απάρχη της ενεργής συνδεδης του φοιτητικού χώρου με το αναπτυσσόμενο λαϊκό και νεολαϊστικό κίνημα. Είναι το αποτέλεσμα της συμμε-

τοχής ατόμων σε εξωπανεπιστημιακές συγκρούσεις και της οξυνόμενης κρίσης του Πανεπιστημίου σε θέσμου. Η ανταποκρίση του κόσμου στις εκδηλώσεις της πρωτοβουλίας δείχνουν πως η τάση αυτή διογκούται στο πανεπιστήμιο και σίγουρα θα είναι το κυριο ρεύμα στο μέλλον. Η διαδικασία πλέον δεν θα περιορίζεται σε φηφισμάτα συμπαραστάσης από καποιό Δ.Σ., αλλά από την ενεργο παρουσία των φοιτητών εκεί που θα δίνεται συγκρούση και αντιστροφή.

Η πρόσφατη συνδεδση (ιδεολογική και πολιτική) ανάμεσα στις ομάδες και στα γεγονότα της Αγίας Βαρβάρας, Σπορτιγκ Πρωτομαγίας αλλά και της Πατρας έμεσα, επέτρεψαν να μεταφερθεί στις αρχές ένα κλίμα συμμετοχής σε πρώτο πρόσωπο, μια αντίληψη αντίστασης στο κράτος. Η χαμηλή όμως στάθμη του φοιτητικού χώρου και η στάση των ομάδων "όλα ή τίποτα" επέτρεψαν στις Μ-Α οργανώσεις να υπερισχύσουν.

Η Ομάδα πρωτοβουλίας φοιτητών οντας ένα δημιουργήμα που καθοριζόταν αντικειμενικά από τις συνθήκες που υπάρχουν στο Πανεπιστήμιο (διαβασμα, ατομικοποίηση, ελλειψη διαθεσης συλλογικής αντίθεσης, απογοήτευσης και αποδοχής των κινήτρων που του παρέχει η αστική εκπαίδευση) όσο και απ' τις υποκειμενικές (ιδεολογικό-πολιτική στενότητα των παραταξεων και αδιαφορικής φυσιογνωμίας του χώρου των ομάδων). Η παρέμβαση της σε κεντρικό επίπεδο δεν μπορούσε να συνεχιστεί για τι η φύση των αντιθέσεων που υπήρχαν, δεν επέτρεπε την ανατροπή των παραπάνω συνθηκών.

Η μέχρι τώρα εμπειρία δείχνει πως ο συντονισμός σε κεντρικό επίπεδο είναι εφικτός σε συγκεκριμένα γεγονότα. Όσο αυτά θαχουν να κανουν με την ανάπτυξη αγώνων στο πανεπιστήμιο, τόσο πιο ξεκαθαρός και άμεσα δημοκρατικός θαναι αυτός. Δεν είναι τυχαίο που ήδη πολιτικές δυνάμεις αυτοδιαλύονται σε πλατύτερα σχήματα, σε ομάδες στο πανεπιστήμιο. Η ενότητα του χώρου μπορεί και πρέπει να επιτευχτεί σ' ένα τετοιο μικροεπίπεδο, αν θελούμε να ξεκοφουμε με τα παλιά σχήματα και να δημιουργήσουμε ένα επαναστατικό κίνημα μέσα απ' τις αντιθέσεις του χώρου του και όχι δια-νεολαϊστικό ακροαριστέρων που θα βγαίνει η γραμμή του σε καποιά γραφεία.

5 χρόνια από την μεταπολίτευση

Νά λευτερωθούν οι φυλακισμένοι αγωνιστές.

Όχι στις τρομοκρατικές δίκες.

Ν' αντισταθούμε στη τρομοκρατία.



**ΟΛΟΙ ΣΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ
ΤΡΙΤΗ 10 ΙΟΥΛΗ ΩΡΑ 7:30 μ.μ.
ΣΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΠΟΥ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ Η ΟΜΑΔΑ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΦΟΙΤΗΤΩΝ**

Ο διπλος ρολος του φοιτητικού κινήματος

Πώς τó φοιτητικό κίνημα άπό τήν ψήφιση τού ΣΙΣ καί με τά έχει μπει σέ μιá μεταβατική περίοδο, τó παραδέχονται σχεδόν όλοι. Στήν περσινή περίοδο συνέβηκαν για πρώτη φορά μετά άπό χρόνια, γεγονότα πού τάραξαν τήν άμαλή ροή τής καθημερινής ζωής τών Έλληνικών ΑΕΙ χωρίς όμως καμιά ούσιαστική αλλαγή. Ή ροή δέν μεταστράφηκε, μόνο ταραχτηκε. Ή κρίση τής μετάβασης έκφράστηκε περισσότερο μέ άρρυθμία καί άποσύμβαση καί πολύ λιγώτερο μέ έκρηξεις καί αλλαγές. Όπωςδήποτε έλειπε καί ό καταλύτης πού θά προξενούσε τήν χημική αντίδραση τής επαναστατικοποίησης τού πανεπιστήμιου : ή πρωτοπορεία. Φυσικά δέν έννοούμε πρωτοπορεί



α αυτούς πού έχουν διάθεση νά κάνουν κάτι γιατί είναινέ οι καί βράζει τό αίμα τους. Έκτός άπό αυτά τά προσόντα, πρέπει νάχουν καί μερικά άλλα, για νά είναι άκριβώς πρωτοπορεία : σχετικά ένισια άντίληψη για τό τί περίπου έπι διώνουν καί πώς μπορούν νά τό πετύχουν, καθώς καί άποιο στοιχειώδες οργανωτικό δέσιμο μεταξύ τους. Άν αυτά ύπάρχουν σέ ένα άριθμό φοιτητών, τότε μπορούν νά επέμβουν στό φοιτητικό κίνημα βοηθώντας το νά άποδεσμεύσει τίς δυνάμεις πού αυτό τό κίνημα έχει σήμερα κλεισμένες μέσα του, καί νά πάρουν έπάρεια τό τίτλο τής πρωτοπορείας.

Φυσικά, τό άναγνωστικό κοινό όλων τών άριστερών καί προοδευτικών έντύπων θά έχει μπουχτίσει, άπό τόν βομβαρδισμό έκτιμήσεων, άπολογισμών, καί προγραμμάτων έν όψει τής νέας άγωνιστικής σαιζόν τού

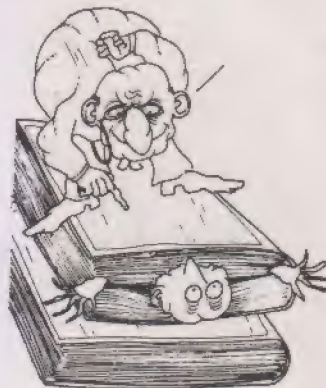
φοιτητικού κινήματος. Όμως έπειδή ή κατάσταση είναι άκόμη πολύ χαλαρή καί χρειάζεσαι προσοχή, τό νά πρωτοτυπήσεις άποφεύγοντας νά κάνεις καί σύ τήν δικιά σου έκτίμηση, σημαίνει πώς άφήνεις τήν πρωτοβουλία στους πολυλογάδες. Όμως ή περσινή πείρα άπδειξε πώς τό πρόβλημα δέν είναι άκριβώς τά πολλά λόγια αλλά κυρίως ή λιγοστή σκέψη. Γι' αυτό θά προσπαθήσουμε νά πούμε μέ λίγα λόγια στήν βάση ποιων στόχων μπορεί νά συγκροτηθεί ένα πραγματικό πρωτοπόρο κομμάτι καί νά συμβάλει στήν γέννηση τού "νέου" φοιτητικού κινήματος. Έτσι τουλάχιστον καί όποιον δέν πείσουμε τελικά δέν θά τόν κουράσει τό πολύ διάβασμα.

1ος στόχος :

Στήν μακρά προεκλογική περίοδο πού έπίσημα ή άνεπίσημα όπως φαίνεται θά κρατήσει άδολκληρο τόν χειμώνα καί ίσως καί περισσότερο, τό φοιτητικό κίνημα μπορεί καί πρέπει νά άποτελέσει τήν εύχρηστη για μäs, δυσάρεστη όμως για τούς άστούς παραφωνία.

Βγαίνοντας έξω άπό τό πανεπιστήμιο καί διεκδικώντας, τά αίτήματά του στό δρόμο μέ δυναμικό τρόπο, έχει τήν δυνατότητα νά αλλοιώσει τό πολιτικό κλίμα μέ άμεσα πραχτικά άποτελέσματα για τούς κοινωνικούς άγώνες. Έκεί πού τήν διάθεση τών μαζών θά προσπαθεί νά τήν έκφράσει τό ΠΑΣΟΚ λέγοντας "κακοί ό Καραμανλής καί ή δεξιά αλλά όδούς σχίσουμε στίς έκλογές, μή βιάζεστε" ή "ναί μέν ή έθνική μειοδοσία πρós τήν άύση ύπάρχει αλλά τώρα μειοδοτώντας καί πρós άνατολές θά ρεφάρουμε", τό φοιτητικό κίνημα έχει τήν δυνατότητα νά δείξει μιá διαφορετική προοπτική. Έτσι άφ' ενός μέν μή άφήνοντας τούς άστούς μέ τήν πολιτική κρίση νά πέσουν στό μαλακό, καί άφ' άλλου πολλοπλάσιζοντας τίς έστίες άναταραχής καί μεταφέροντας τήν μιá άπ' αυτές στό κεντρικό προσκήνιο τής έπικαιρότητας, ύποβοηθάει καί τά άλλα κοινωνικά κινήματα έκδηλωθόν μέ τήν μεγαλύτερη δυνατή ένταση, όπερ καί τό επιδιωκόμενον. Ακότος λοιπόν

ναί ό ένας στόχος, πού για νά έπιτευχθεί φυσικά χρειάζεται καί κάποια μέσα. Όμως τά μέσα βρίσκονται μέσα στό δεύτερο στόχο καί αυτό γιατί ξεκινήσαμε άνάποδα. Τό φοιτητικό κίνημα για νά περάσει τίς πύλες τού πανεπιστήμιου καί νά βγει στό πεζοδρόμιο, πρέπει πρώτα νά πατήσει στά πόδια του μέσα στό ίδιο τό πανεπιστήμιο.



2ος στόχος :

Ή άνατροπή τής κυρίαρχης ιδεολογίας μέ όποιο τρόπο καί άπό όποιον φορέα κι' άν έκφράζεται, στό έσωτερικό τού πανεπιστήμιου, πράγμα πού έδειξε καί ή περσινή πείρα πώς είναι δυνατό καί έπιτεύξιμο. Μιά άνατροπή πού μπορεί νά γίνει όχι μέ τήν άπλή άρνηση παθητικά, τής παλιής ιδεολογίας - γιατί έτσι άναπαράγεται μέ άλλη μορφή - αλλά μέ τήν άνάπτυξη νέων πραχτικών καί αντιλήψεων πού τά σπέρματά τους ήδη ύπάρχουν. Έτσι ή κριτική τής άστικής εκπαίδευσης, ή συνειδητοποίηση τού ρόλου πού παίζει τό πανεπιστήμιο στήν κοινωνία, τό χτύπημα τής καθηγητικής άυθεντίας, ή άπόρριψη τού φοιτητικού "κοινοβουλευτισμού", είναιναι πιά πράγματα πού δέν άποτελούν όράματα ξερόφερτων άριστεριστών, αλλά κεντρικές τάσεις τού φοιτητικού κινήματος (βλ. είσοδος στήν πρυτανεία πέρυσι, κατάληψη τής έδρας ζωοτεχνίας φέτος στήν Θεσσαλονίκη κλπ.). Τό σημαντικό έδώ, έκτός άπό τήν καθυστάθμιση πού μπορεί νάχει για τό κίνημα αυτή ή ιδεολογική άνατροπή, είναι πώς θά άποτελέσει κέντρο καί πηγή για παρόμοιες ιδεολογικές άνατροπές καί σέ άλλα κοινωνικά κινήματα. Όχι πώς θά φύγουν οι φοιτητές άπό τά πανεπιστήμια καί θά πάνε στα εργοστάσια νά ξεσηκώσουν τούς

έργατες για την επανάσταση, (άλλωστε μόνο και να τό σκεφτούν αρχίζει και πονάει η μέση τους). Αλλά θα δημιουργηθεί ένα ιδεολογικό έγκολαπτήριο; Ένα έφαλτήριο αντικαπιταλιστικών αγώνων που οι εμπειρίες του και οι ιδέες του θα παίξουν σημαντικό ρόλο για την δημιουργία παρόμοιων κέντρων. Αυτός είναι ο δεύτερος στόχος. Και σ' αυτόν χρειάζονται τα μέσα που είναι και τα βάση: ή έπαφή με την αντικειμενική πραγματικότητα και τό πέρασμα της φαντασίας στην έξουσία μέσω αυτής και όχι μέσω του έαυτού της. Πρόγμα που σημαίνει πως δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ο φοιτητής, εκτός από άνθρωπος, είναι και φοιτητής. Πως ή πράξη από μόνη της έχει σημαντικά αποτελέσματα, κυρίως σε βάρος αυτών που την κάνουν, και για αυτό είναι προτιμότερο να συνδυάζεται και με λίγη σκέψη. Πως, ναί μέν ή επανάστασή τους Τέχνες και τα Γράμματα, τουλάχιστον για την Ελλάδα περ

νάει και μέσα από τό γιαού - ρτι, αλλά πρέπει να ξέρουμε, που, πότε και σε ποιόν τό πετάμε. Οδηγίες που αν τις τηρήσουμε θα μας οδηγήσουν σε λαμποές νίκες.

Αυτοί είναι λοιπόν οι δυο ρόλοι για τό φοιτητικό κίνημα την χρονιά ή στίς χρονιές που μας έπονται :

1ον : Πολιτική αίχμη, όχι ένάντια στο κράτος της Δεξιάς, αλλά ένάντια στο άστικό κράτος.

2ον : Ίδεολογικό κέντρο για την πρώτη φάση του έπαναστατικού, αντικαπιταλιστικού αγώνα.

Δυο ρόλοι που επιδιώκουν, τρία αποτελέσματα μεγάλης σημασίας. Να βαθύνουν την πολιτική κρίση του ελληνικού καπιταλισμού, έμποδίζοντας την πολιτική έξαπάτηση των μαζών μέσω του κοινοβουλευτικού παιχνιδιού. Να βαθύνουν την κοι

νωνική κρίση του ελληνικού καπιταλισμού, μπλουάροντας την διαδικασία αναδιάρθρωσης των ταξικών του σχέσεων μέσω της της ανατροπής του "έκσυγχρονισμού" της εκπαίδευσης και επιβάλλοντας ένα έπαναστατικό έκσυγχρονισμό. Να βαθύνουν την ιδεολογική κρίση του ελληνικού καπιταλισμού, καταστρέφοντας την εικόνα της κοινωνικής ιεραρχίας που ανταμείβει δίκαια κάθε προσπάθεια ένταξης σ' αυτήν.

Όλα αυτά τα ώρατα πράγματα θα τα δούμε άργά ή γρήγορα στο πανεπιστήμιο. Αν δεν γίνουν του χρόνου θα γίνουν του παραχρόνου. Αλλά έμεις θα προσπαθήσουμε να τα έπιταχύνουμε όσο γίνεται. Γιατί ν' αφήνουμε τα χρόνια μας να περνούν χαμένα ;

"Ένας αλσιόδοχος φοιτητής

ΧΑΪΔΑΡΙ: για μαζικό όργανο νέου τύπου

Η αντίληψη των ρεβιζιονιστών για την όργωνση είδικά της νεολαίας, που τελικά δεν είχε άλλο νόημα από τό να αναπαράγει την άστική ιδεολογία.

Η αντίληψη αυτή των ρεβιζιονιστών συνολικά περνάει με τό καπέλο τό όποιο προσπαθούν να περάσουν σε κάθε μαζικό χώρο. Παρ' όλες όμως τις προσπάθειες αυτές και παρ' όλες τις φαινομενικές έπιτυχίες των ρεβιζιονιστών, τό κίνημα της νεολαίας τραβάει τό δρόμο όλο και σωστότερης μορφής πάλης. Οι μορφές αυτές που έχουν σήμερα τό χαρακτηριστικό αυτοοργάνωσης παρουν σιάζονται σαν συσπειρώσεις πρωτοβουλίες ή έπιτροπές, πλάθουν και πλάθονται μέσα από τα ίδια τα προβλήματα τους και τα προβλήματα του κινήματος, εξηγώντας όλο και περισσότερο την έννοια της αυτόνομίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, τό Χαΐδαρι, όπου η δημιουργία του μοναδικού μαζικού χώρου με ένδιαφέρον, ξεκίνησε βασικά από δημοκράτες ανεξάρτητους που κατάφεραν να τον δραστηριοποιήσουν.

Προσπαθώντας πέρα από έκδηλώσεις πολιτιστικές, να πλατύνουν την δραστηριότητά τους μέσα στα γενικότερα προβλήματα της συνολικής όπως τα γεγονότα της λεωφόρου Καβάλλας. Όπου οι ρεβιζιονιστές με λύσσα σαμποτάρισαν την κινητοποίηση του κόσμου, την συμμετοχή της νεολαίας του Χαΐδαριού στην Αγία Βαρβάρα. Την αντίσταση πολλών νέων στους μπάτσους για τη σύλληψη ενός συναγωνιστή στη πλατεία Χαΐδαριού εξ αίτίας μιας έκθεσης φωτογραφίας για την έθνική αντίσταση κ.ά.

Αυτήν τη δραστηριότητα όμως οι ρεβιζιονιστές την κτύπησαν συγκεκριμένα κατελώνοντας αυτόν τον μαζικό φορέα. Η νίκη τους αυτή όμως στάθηκε πύρρεια, γιατί έδωσε τη δυνατότητα στην πρωτοπορεία της νεολαίας, για σωστή

κριτική και παραέρα ξεσκεπάσμα της νοοτροπίας των ρεβιζιονιστών. Κριτικής που έκφραστηκε από παραίτηση μέλους του διοικητικού συμβουλίου, από δημοσιεύσεις σε τοπική έφημερίδα για τις συνέπειες από τό μαράζωμα του συλλόγου, από τα δύο μεγάλα κόμματα. Και από τον έξαναγκασμό σε έκτακτη γενική συνέλευση, για καθιέρωση απλής αναλογικής. Παράλληλα όμως και είναι και τό πιο ουσιαστικό, έπεισε τους νέους, πως πρέπει να προσπαθήσουν να εκφράστούν από μαζικές όπου οι διαδικασίες λειτουργίας τους να μην έχουν σχέση με τις δημοκρατίες του κώδικα ή του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού, αλλά της γόνιμης διαλεκτικής, στη βάση συμφωνίας.

"Έτσι παλιότερα ή νεολαία έκφράστηκε από την δημοκρατική συσπείρωση Χαΐδαριωτών, την αγωνιστική συσπείρωση που πήρε μέρος στα γεγονότα της Καβάλλας. Την έπιτροπή κατοίκων Χαΐδαριού που έβγαλε τό δελτίο πολιτική πολιτιστική έννημέρωση - και τελευταία την ομάδα πρωτοβουλίας Αιγάλεω - Χαΐδαρι που κυκλοφόρησε έφημερίδα τοίχου σε Αιγάλεω - Χαΐδαρι ένάντια στην κρατική τρομοκρατία, λευτεριστούς πολιτικούς κρατούμενους και έπιχειρεί έκθεση φωτογραφίας για την στράτευση των γυναικών και γενικά τη στράτευση.

"Έτσι μια δουλειά που αρχικά ξεκίνησε μέσα στα πλαίσια ενός "παραδοσιακού" μαζικού όργανου - συλλόγου, σιγά - σιγά μέσα από μια διαδικασία οδηγεί στο ξεπέραςμά του και την ανάπτυξη μιας δουλειάς σε νέου τύπου μαζικά σχήματα, σχήματα άμεσης δημοκρατίας. Μετά από χρόνια δουλειάς με ένα άλλο περιεχόμενο μέσα στο σύλλογο, σήμερα προσπαθούμε να βρούμε τό δρόμο όπου θα ταίριαζουν μορφή και περιεχόμενο

απο το περιοδικό "τρέλλα" που κυκλοφορούσε
αναδημοσίευουμε το παρακάτω κείμενο.



ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟ: Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΟΝΤΩΣΗΣ

Ενώ το πρόβλημα της τρέλλας, της παρεκτρεπομένης κοινωνικής συμπεριφοράς από το κάθε φορά επίσημο μοντέλλο ζωής, έχει τη καταγωγή του στα χρόνια της αρχαιότητας, η ιστορία του ψυχιατρείου έχει την αρχή της αρκετα πρόσφατα μόλις γύρω στα τέλη του Ιβου αιώνα.

Από τη πρώτη κιόλας στιγμή, όπως και στη συνέχεια, το ψυχιατρείο ωρίστηκε σαν εκείνος ο γεωγραφικός χώρος, που θα πραγματοποιούσε την κοινωνική επιταγή που το δημιούργησε: τον δια της βίας αποκλεισμό οποιουδήποτε είχε τη τύχη να του δοθεί η ρετσινιά του τρελλού, του ανισσοφικού, του ανωμαλού, του επικινδύνου για τον εαυτό του και τους άλλους, πιστοποιώντας την βασική και πρωταρχική του λειτουργία, που δεν είναι παρά κατασταλτική.

Παράλληλα το ψυχιατρείο, αναπτυσσόμενη της επιστήμης του, της ψυχιατρικής, σε μια ξεχωριστή και αυτονομη επιστήμη, θα επιδεχθεί έναν ακόμη ορισμό, αυτόν της θεραπείας του αρρώστου. Η μη φυσιολογική συμπεριφορά καποιου ατόμου θα ερμηνευτεί από την ιατρική διαγνωστική σαν μια εκδήλωση καποιας βλάβης των ανωτέρων λειτουργιών του νευρικού συστήματος, σαν μια εγκεφαλική και οργανική αρρώστια που έχει ανάγκη θεραπείας.

Σιγά-σιγά, μέσα και γύρω από το ψυχιατρείο θα δημιουργηθεί ένα ολοκληρό σύστημα καταπίεσης, βίας και ελέγχου, που θα δεσποζει σε αυτό μια απολυτά αυτεπαγγέλτη ιατρικο-ψυχιατρική εξουσία. Μοναδικός της λόγος υπάρξης-κιάυτος είναι πέρα ως πέρα πολιτικός-θα είναι ο κοινωνικός έλεγχος τόσο των τρελλών όσο και των κανονικών με την εξαπλώση σε όλη τη κοινωνία της ψυχιατρικής ιδεολογίας. Ένα σύστημα που θα αποκτά ολο και περισσότερο μια ΔΙΠΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ και θα ελίσσεται προς μια ΔΙΠΛΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ. Αυτήν από την κοινωνία προς το ψυχιατρείο και το αντίθετο. Σ' αυτό το ταξίδι ο λοι, κανονικοί, τρελλοί, συγγενείς, γιατροί, φύλακες και δικαστές παίζουν ο καθένας τον ρόλο του, άλλος του πρωταγωνιστή, άλλος του παθητικού και παθητικοποιημένου ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ.

Όλα ξεκινούν από τις πρώτες ενδείξεις μιας συμπεριφοράς διαφορετικής από αυτήν του αποδεκτού μέσου ορού των ατομών, των ομάδων, και των τάξεων που συνιστούν μια δοσμένη κοινωνία.

Σχεδόν πάντα οι αιτίες βρίσκονται στον πυρήνα της οικογενείας, στις κρίσεις της και στις κοινωνικές της ανακατατάξεις, στον άμεσο κοινωνικό περίγυρο του μελλοντικά ψυχικά αρρώστου, στον τρόπο που βιώνει και ερμηνεύει ο ίδιος όλες αυτές τις αντιθέσεις, στις παιδικές του καταβολές και απωθήσεις. Και γενικότερα από τις κατά καιρούς κοινωνικο-οικονομικές κρίσεις. Για παράδειγμα ο αριθμός των εγκλήστων στα ελληνικά ψυχιατρεία αυξήθηκε σημαντικά μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Κατι αναλόγο παρατηρήθηκε και στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο.

Γρήγορα-γρήγορα, ο μηχανισμός του μαρκασματός και της ετικετας μπαίνει σε λειτουργία. Οι ετικετες μοιράζονται απλωχερά και το υποκείμενο αυτής της διαφοροποιημένης συμπεριφοράς και οντοτητας βαπτίζεται στο ασφυκτικό ποτάμι της τρέλλας και ο ίδιος αποτέλει πλέον τον αρρώστο, τον τρελλό. Ο μηχανισμός αυτός που στο κέντρο του δεσποζει η ιδεολογία της διαφοράς, δείχνει κιόλας τα πρώτα αποτελέσματα: την προσέλευση του βαπτισμένου αρρώστου-συχνα αυτή είναι και οικιοθελής- σε καποιον νευρολογο-ψυχιατρο, αν φυσικά είχε τη τύχη νά μην τσουβαλιαστεί σε καποια κλούβα της αστυνομίας για να τον οδηγήσει στο ψυχιατρείο. Ανημπορος και αποξενωμένος, αποδεχομένος και οΐδιος αυτή την ιδεολογία, αναζητά τη προστασία του γιατρού μη μπορώντας ν' αντέξει άλλο τη βία του περιγύρου του.

Σχεδόν πάντα τον συνοδεύει καποιο τρίτο πρόσωπο που γι' αυτόν αποτελεί τον πιο εμπειστο του, την μοναδική του καποια επικοινωνία. Αυτό βεβαια ισχυει μοναχα στις περιπτώσεις που το τρίτο πρόσωπο δεν τον σέρνει με άμμεση βία στον ψυχιατρο.

Όμως γρήγορα το ειδώλο θα σπασει και θα

φάνει το αληθινό πρόσωπο. Η στάση του γιατρού και η σχέση του τρίτου προσώπου μ' αυτόν θα τον κάνει να χάσει και τα τελευταία του στιγμήματα και να κουμπωθεί σφιχτά στον εαυτό του. Έχοντας συνείδηση ότι η κοινωνία τον έχει εγκαταλείψει και ότι έχει προδοθεί από τους πιο δικούς του, χωρίς βούλη θα οδηγηθεί στο ψυχιατρείο, στον γυμνο καθρέπτη της κοινωνίας.

Ήδη η προ-ιδρυματική φάση κλείνει. Τόν περιμένει η επομένη, βασανιστική εσω-ιδρυματική φάση, για να βγει ίσως απ' αυτήν αγνωρίστος, φτιαγμένος, θεραπευμένος απ' τον κακό δαίμονα.

Η ζωή στο ψυχιατρείο είναι κάτι παραπάνω από καθημερινό βασανιστήριο. Η εξαφάνισή καθέ- ιχνους προσωπικότητας του αρρώστου αποτελεί τον θεραπευτικό σκοπό. Ο ίδιος μετατρέπεται σε ένα ζωντανό-μηχανικό αντικείμενο, σε ένα δωρεάν πειραματοζώο στις ορεξείς του επι- στήμονα ψυχιάτρου. Αν ο γιατρός έχει γενικά μια ορισμένη εξουσία απέναντι στον αρρώστο, βλέποντας τον απλά σαν κομμάτια σάρκας και οστών, εκμεταλλευόμενος το μύθο της παντοδυναμίας που του δίνει ο αρρώστος, ο ψυχίατρος απέναντι στον ψυχικά αρρώστο διαθετεί μια υπεραγέλητη εξουσία, ικανή να τον ελέγχει συνο- λικά, μη δίνοντας καμία σημασία στην οποιαδήποτε γνώμη του, οντας κοίνα αποδεκτοί απ' όλους ότι η γνώμη ενός τρελλού δεν λογαριάζεται.

Η κατακορυφή αρτηριοσκληρωτική ιεραρχική δομή, ο τρόπος της εσωτερικής του λειτουργίας και η ψυχοπαθολογική και φαρμακευτική αγωγή και θεραπεία, είναι ικανά για τη πραγματοποίη- ση του ψυχιατρικού σκοπού.

Όλοι από το γιατρό και το νοσοκόμο μέχρι τους φυλάκες και το διοικητικό-βοηθητικό προ- σωπικό έχουν ενά κοινό αντικείμενο δουλειάς: τον αρρώστο, ένα κοινό στοχο: την ιδρυματοποίη- ση του.

Αν ο ψυχίατρος κατορθώνει και διατηρεί ε- να προσωπείο ανθρωπίνου και καλό, ουδέτερο και απομακρο-κι αυτό εξηγείται με τη σχεδόν παν- τοτεινή απουσία του και τη πανταχού παρουσία του άλλου σύμφωνα με τις διαφορές επαγγελμα- τικές του δραστηριοτήτες-, ο νοσοκόμος είναι εκείνος που με την εξουσιοδοτή-ση και τη συ- νενοχή του γιατρού, εξασκεί ένα αμμεσο και προσωπικό βίασμο και έλεγχο πάνω στον αρρώ- στο. "Οι νοσοκομοί που είναι στο ψυχιατρείο δεν είναι σαν τους νοσοκόμους που ξέρει ο καθένας, που ξέρουν να αλλάζουν πληγές, να κάνουν ενέσεις και γενικά να περιποιούνται ε- να ασθενή. Αυτοί είναι γέροι άνδρες με σκλη- ρή καρδιά που ξέρουν να δερνουν τους τρελλούς, όπως ο θηριοδαμάστης τα θηρία του, όταν τα πιάνουν εξαφείς. Καλά λοιπόν θα ταιριαζε αν τους λέγαμε τρελλοδαμάστες." (από το βιβλίο "Ζωντανά πτώματα" του αγωνιστή Γ. Ζαρκού, που στις αρχές της δεκαετίας του '30 μεταφέρθηκε από τις φυλάκες στο Δάφνι.).

Ο αρρώστος στη καθημερινή του ζωή μεσάστει βία του κλειστού περιπτέρου, στην αποχτηνωτι- κή απραξία, στο αδιακόπο πηγαινε-ελα στο θαλά- μο ή το προαύλιο, γρήγορα συνθλίβεται και υπο- τάσσεται, γρήγορα η παραμικρή του αντίσταση μετατρέπεται σε μια παθητική αποδοχή. Χάνει την αίσθηση του εαυτού του, των γυρ- του, του χρόνου και του χώρου. Το ξύλο, το δέσιμο με α- λυσίδες και λουριά, οι απειλές μαζί με τα χα- πιά και τα ηλεκτροσόκ αποτελούν τη καθημερι- νή θεραπευτική βία.

"Στο θαλάμο είμαστε 30 κρεβάτια. Άλλοι 60 μας μεταχειρίζονται. Όλοι γενικώς μας μετα- χειρίζονται. Μας δένουν με λουριά. Σου κα- νουνε μια ένεση και μετά ρεύμα, ηλεκτροσόκ.

Δεν καταλαβαίνεις τίποτα, μετά σου έχουν σπα- σει τα δόντια. Οι γιατροί είναι μόνο να σε βλέπουνε. Πηγαινουμε στο γραφείο. Δεν ερχόν- ται στο θαλάμο. Μετά μπαίνουνε οι νοσοκομοί. Μας ξυπνάνε πολύ πρωί και όποιοι δεν σηκώνε- ται, ένα κουβα νερό. Μετά"εσυ στο πλυντήριο, εσυ στα μαγειρεία, εσυ στους καμινέδες". Διά- ταζουνε. Ερχονται το πρωί, κανουνε αυτά, μετά πάνε για ύπνο. Τίποτα, κι αμα χτυπήσει κανείς σου λένε, αστونه τρελλός είναι. Γιατί ηρθες ; μόνο για τα λεφτά ; Και γιατί μας φοβερίζουνε και μας χτυπάνε, ζώα είμαστε ; Τη βλέπεις αυτή τη προισταμένη πως ουρλιάζει γιατί δεν έπλυνε καλά αυτή η αρρώστη ; Τώρα ποιος είναι τρελλός, εγώ ή αυτή ;".

"Είμαι 16 χρονία εδώ περά. Μουχουν κάνει 20 ηλεκτροσόκ . Καλουνε το συγγενή σου πους' έφερε εδώ για να υπογραφεί, από σένα δε χρεία ζονται αδεία. Τώρα μας κανουν ένεση αναίσθη- σίας και δεν καταλαβαίνεις, παλιότερα μας το- καναν ξυπνιοί. Σε δένουνε με λουριά στα πο- δία και στα χέρια. Σου βάζουνε μια αλοιφή στο κεφάλι κι ένα λαστιχο στο στομά για να μη δα γκωσείς τη γλώσσα. Με το ρεύμα τρανταζέσαι ολοκληρός. Σου σπαζουν τα δόντια. Δες τα δι- κα μου είναι όλα σπασμένα."

"Παίρνω 30 χαπία τη μέρα επί 4 χρονία."

"Εδώ μέσα παιδί μου έχει ένα πρόγραμμα : μετά το φαί έχει χαπιά, σου χρειάζεται ή όχι θα το πάρεις". (Μαρτυρίες εγκλειστών στο Δάφνι)

Παράλληλα με τη κλασική αυτή "θεραπευτι- κή αγωγή" νέες μέθοδοι θεραπευτικής εξόντω- σης έχουν εφευρεθεί. Ψυχοτροπα φάρμακα χρησι- μοποιούνται καθημερινά, οι λοβοτομές πολλαπλα- σιάζονται και η ψυχοχειρουργική αναπτύσσεται σταθερά για να δώσει ο παλιός ζουρλομανδύας τη θέση του στο σύγχρονο φαρμακολογικό μανδύ α.

"Ήδη από τον ετούς 1953 ηρχισεν η χρήσις εν αυτώ των νέων φαρμακευτικών σκευασμάτων, δι ων όχι μόνον επετευχθή η εξαλειψίς των πα- λαιοτέρων θεραπευτικών μεθόδων αλλά επήλθεν η γαλήνη εις το θεραπευτήριον και η ηρεμία στους ασθενείς." (Πεπραγμένα Δάφνι 1975).

Πλέον ο ψυχο-διανοητικός και σωματικός κο- σμος του ιδρυματοποιημένου αρρώστου έχει κα- τακερματιστεί, έχει νεκρωθεί, μην αφήνοντας το παραμικρό ελάχιστο περιθώριο καποίας ενεργη- τικής συνειδητής σκέψης και πράξης. Ο ίδιος παραμένει το αντικείμενο των αποφάσεων και εξουσιοδοτήσεων της ψυχιατρικής εξουσίας.

Η ιδρυματοποίηση του έχει πραγματοποιηθεί αποφευγεί να μιλάει, απομονώνεται όσο το δυνα- το περισσότερο, παίρνει τις συνήθειες και τη συμπεριφορά ενός αρρώστου και ζει με την ένα- γωνία ελπίδα στη παρουσία καποιου συγγενή να έρθει να τον πάρει, ελπίδα τις περισσότερες φορές μάταιη.

Αν στην υπολοιπή κοινωνία, οι αντιθέσεις της φαίνονται να καλύπτονται καμία φορά, στο ψυχιατρικό ίδρυμα οι αντιθέσεις βρίσκονται σε μια διαρκή οξυνση, σε μια ασταμάτητη φανερή λειτουργία. Αν η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο αφήνει περιθώρια παλής του πρώτου ε- ναντία στο δεύτερο, η αποικιοποίηση ανθρώπου από άνθρωπο δεν αφήνει το παραμικρό περιθώριο παλής. Διαπερνόμενες οι αντιθέσεις της κοινο- νίας μέσα στη μικρο-κοινωνία του ιδρυματος - στρατοπέδο συγκέντρωσης αιχμαλώτων ενός σιω- πηλού, υπογείου εμφυλίου πολέμου- το κανουν γ' αποτελεί το γυμνο καθρέπτη ολοκληρής της κοι- νωνίας.

Τέλος ερχεται η στιγμή, κι αυτή μετά από ένα πολυχρόνο διάστημα, "θεού θελόντος" βεβαίως



να ζήσει τα προβλήματα της μεταιδρυματικής φάσης." Περιμενούμε ναρθούν να μας παρουν οι δικοι μας. Τόσο καιρο εδώ περα μπουχτίσαμε. Απο το πρωί μεχρι το βραδυ τα ιδια και τα ιδια. Πω στο γιατρο και του λεω: οι δικοι μου μπορει να μην ερθουν ποτε να με παρουν, εγω ειμαι υποχρεωμενη να μενω δω μεσα, δεν ειναι κριμα ;".

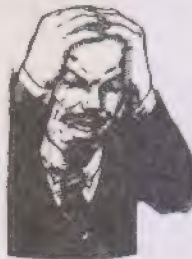
Θεραπευμενος, μ'ενα βασικο μειονεκτημα ομως την ετικετα του τρελλου που θα τον βαραινει για ολη του τη ζωη. Ο ιδιος θα αποτελει ενα στιγμα γι'αυτον και την οικογενεια του. Εαν τυχον βρει δουλεια θα υπερεκμεταλλευεται και παντα θα αποτελει αντικειμενο διασκεδαστης γειτονιας. Η κοινωνικη και οικογενειακη βια θα τον αναγκασει να κανει πιο συχνη τη παρακολουθηση του στα εξωτερικα ψυχιατρικα ιατρεία, για να βρεθει παλι μετα απο λιγους μηνες πισω στο ιδρυμα. Ο ιδιος, δημιουργημα και θυμα της κοινωνιας, αποβλητος και αποδιοπομπαίος τράγος, αχρηστος γι αυτην αμμεσα, θα ζει αποδω και περα ενα φαυλο αδιεξοδο κυκλο. Κοινωνια-οικογενεια-ψυχιατρειο στη συνειδηση του θα αποτελουν μια στυγνη φυλακη που θα μπαίνοβ-γαινει απο τη μια στην αλλη.

Ο ψυχιατρικος θεραπευτικος σκοπος πραγματοποιηθηκε. Ο αρρωστος εξοντωθηκε θεραπευομενος. Ο ιδιος και τσοι αλλοι ομοιοι του προσαρμοστηκε και τωρα ελεγχεται ακινδυνως

για τη κοινωνια. Ομως ο κοινωνικος ελεγχος δεν σταματα εδω. Ισχυει και για τους "υγειει-τω πνευματι". Ο υγιης, μεσα απο την αντικειμε-νικοποιηση της δικιας του ενδομυχης τρελλας πανω στο προσωπο του τρελλου, αρνείται να αναγνωρισει σ'αυτον το δικο του προσωπο. Με μια επιθετικοτητα που εξασκει πανω του, προσπαθει να εξαγορασει τη δικια του φυσιολογικοτητα, προσπαθει να ξεμπερδεφει μ'αυτον που συνει-δητα ή ασυνειδητα τον αναστατωναει, του αμφισ-βητει τις καθεστηκυϊες αξιες του.

" Μας θυμιζουν οτι πισω απο τη βιτρίνα κρυβεται μια αλλη πραγματικοτητα: μας συνταρα-ζουν, μας ανακρινουν με το τροπο τους κι'απαι-τουν να τους ακουσουμε: σιωπηλα αμφισβητουν τη σιγουραδα μας και λενε πραγματα που δε θα θελαμε να τ'ακουσουμε ποτε: ανακαλυπτουν με συνταρακτικο τροπο τις αποκρυφες πτυχες της τρελλας που κρυβονται (αλλα και αγνοουνται) στον καθενα μας: μερικες φορες μας ταραζουν με τις αληθειες τους, ενοχλητικες, απλοιικες, ή βαθειες: κυρια με τη παρουνσια τους μας κατη-γορουν ακριβως σα καταπιεστες τους. Τελος μας καταδειχνουν μερικες φορες οτι οι πιο επικυ-νδυνοι, οι πιο παραλογοι ακομα και οι πιο τρε-λλοι ειναι τις πιο πολλες φορες οι αλλοι και οτι ακομα ειναι δικο μας το προβλημα: και οχι δικο τους οι ετικετες που φορανε." (Τζ. Τζερεβις, Ο μυθος της αντιψυχιατρικης)

Η ΜΑΓΕΙΡΙΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ



Ο Λένιν στο "Κράτος και Επανάσταση" μας δίνει μια εί-
κόνα του μελλοντικού κράτους
του προλεταριάτου σαν του κρά-
τους που θα μπορεί να διοικεί-
ται από την οποιαδήποτε μαγεί-
ρισσα. Αυτή η θέση του Λένιν
σημαίνει συγκεκριμένα ότι μέσα
από την πολιτική πάλη και το
πολιτικό επίπεδο, παρόλη από-
μα την επιβίωση των κοινωνι-
κών διαχωρισμών, είναι δυνατό
να οδηγηθούμε σε μια κοινωνία
αυτοδιοικούμενη από τις μάζες.
Και άρα μια κοινωνία όπου το
κράτος θα έχει πάψει κιόλας
να είναι κράτος με την μορφή
ξεχωριστού μηχανισμού και θα
μεταβληθεί σε κράτος των μα-
ζών (:).

Ο Λένιν έγραφε το "Κράτος
και επανάσταση" το Σεπτέμβριο
του 17, έναμιση μήνα πριν από
την οκτωβριανή επανάσταση, με
στόχο να βάλει τις θεωρητικές
βάσεις για ένα επαναστατικό
προλεταριακό κράτος.

Η κύρια ιδέα που κυριαρ-
χεί σ' αυτό του τό έργο είναι
πως θα οικοδομηθεί ένα κράτος
της δικτατορίας του προλετα-
ριάτου, που δε θα χαρακτηρί-
ζεται από την ύπαρξη μιας μό-
νιμης κρατικής ΜΗΧΑΝΗΣ, άρα έ-
νός κράτους που δε θα είναι
κιόλας απόλυτα "κράτος".

Φυσικά, στην πράξη, η μα-
γείρισσα παραμένει μαγείρισσα
και το κράτος Κράτος.

Κι αυτό βέβαια δεν έγινε
επειδή ο Λένιν δε μπόρεσε να
επαρμόσει αυτά που περιέγραφε
στο "Κράτος και επανάσταση",
αλλά γιατί νομίζουμε ότι υπάρ-
χει ένα βαθύτερο πρόβλημα που
αφοράει το κράτος και που ο
Λένιν, αν και το αναφέρει, δεν
τό αναλύει αρκετά. Κι ως πιό-
σουμε το ζήτημα τι είναι κρά-
τος.

Ο Λένιν, πλάνοντας τη δια-
τύπωση του Ένγκελς, το χαρα-
κτηρίζει σαν την "είδική εξου-
σία μιας τάξης", είδική στο
βαθμό που χαρακτηρίζεται από
έναν είδικό μηχανισμό καταπίε-
σης. Το προλεταριάτο, παίρνον-
τας την εξουσία και καταστρέ-
φοντας την αστική κρατική μη-
χανή, δημιουργεί ένα κράτος
προλεταριακό που το άπαρτί-
ζουν οι ίδιοι οι όπλισμένοι
προλετάριοι και που, βάζοντας
μπρός τη διαδικασία της μεταλ-
λαγής των οικονομικών και κοι-
νωνικών συνθηκών, θα οδηγήσει

τόσο στην εξαφάνιση των τά-
ξεων όσο και του κράτους. Δη-
λαδή, ήδη το προλεταριακό κρά-
τος είναι ένα κράτος που άρ-
χίζει να σβήνει, να εξαλείφε-
ται.

Όμως το κράτος δεν είναι
μόνο μια μηχανή καταπίεσης. Εί-
ναι ταυτόχρονα, όπως τό ανα-
λύει ο Μάρξ στο "Εβραϊκό ζή-
τημα", η έκφραση της αποξένω-
σης των ανθρώπων από τους ό-
ρους της ολοκλήρωσής τους και
η αντιπροσώπευση της συνολικό-
τητάς τους από το κράτος. Έτ-
σι, από τη μια είναι άνθρωποι,
δηλαδή άστοι και προλετάριοι,
άντρες και γυναίκες, προϊστά-
μενοι και υφιστάμενοι, και ά-
πό την άλλη "πολίτες", πεί να

πει ότι τό κράτος, ή πολιτική
ζωή, είναι αποχωρισμένη από
την κοινωνία των ανθρώπων, και
έμφανίζεται σά να τους έξου-
σιάζει και να τους αντιπροσω-
πεύει. Μ' αυτή την έννοια, τό
πρόβλημα της καταστροφής του
κράτους δεν είναι μόνο ή κύ-
ρια ζήτημα καταστροφής της ά-
στικής κρατικής μηχανής αλλά
εξαφάνισης εκείνων των συνθη-
κών, κοινωνικών, που κάνουν
δυνατό τό χωρισμό πολιτικής
και ιδιωτικής ζωής, ανθρώπου
και πολίτη. Έτσι, τό επανα-
στατικό προλεταριάτο, δρώντας
στο πολιτικό επίπεδο, σαν πο-
λίτες, καταστρέφει την αστική
κρατική μηχανή. Αλλά, για να
δημιουργήσει ένα κράτος που
τραβάει στην εξαφάνισή του κι
όχι στην παλινδρόσή του, πρέ-
πει να κάνει άλλες, βαθύτερες,
ριζικότερες αλλαγές, να εξα-
φανίσει τους κοινωνικούς δια-
χωρισμούς που πάνω τους στη-
ρίζεται τό κράτος.



"Όσο θά έξασκολουθεΐ νά ύ-
πάρχει διευθυντής καί διευθυ-
νόμενος, άλλοτριωμένη έργασια,
εργάτης καί μαγεΐρισα, δέ θά
είναι δυνατό νά σβήσει τό κρά-
τος, καί οί "είδικοί" του μηχανι-
σμός θά τείνουν νά ξαναγεν-
νηθοΰν. Μ' αΰτή τήν έννοια, ή
μαγεΐρισα δέ θά διοικήσει πο-
τέ. Γιατί όσο θά παραμένει μα-
γεΐρισα, θά έξασκολουθεΐ νά
υπάρχουν τέτοιοι κοινωνικοί
διαχωρισμοί πού θά κάνουν ά-
ναγκαία τήν ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, καί ή
μαγεΐρισα δέ θά μπορεί νά κυ-
βερνάει. Μόνο από τήν στιγμή
καί πέρα πού θά αρχίσει νά έ-
ξαφανίζεται σά μαγεΐρισα, θά
αρχίσει νά μπορεί νά διοικεί
καί έτσι θά φτάσουμε σταδιακά
στήν εξαφάνιση τής διακυβέρ-
νης των ανθρώπων καί θά περά-
σουμε στό βασίλειο τής διοίκη-
σης πραγμάτων.

Δηλαδή, ή άρχετα αίσιόδοξη
άποψη πού έχει ο Λένιν στό
"Κράτος καί επανάσταση" γιά
τή δυνατότητα περάσματος σ έ-
να κράτος σέ εξαφάνιση, χωρίς
είδικούς μηχανισμούς καταπίε-
σης, μιά καί είναι ή πλειοψη-
φία πού κυβερνάει, αΰτή τήν
άποψη πού πολλοί τήν είπαν,
καί πολύ περισσότεροι (από μέ-
σα τους) τή χαρακτηρίσαν, άρι-
στερλστική, στηρίζεται στό με-
γάλο, κατά τή γνώμη μας, βάρος
πού ρίχνει στό άστικό κράτος
σά μηχανισμό καταπίεσης καί
τό ελάχιστο στό κράτος σάν ά-
ναπαράσταση τοΰ σύνολου των
κοινωνικών διαχωρισμών. "Έτσι
ή καταστροφή των είδικών άστι-
κών μηχανισμών, άν πράγματι ή-
ταν έτσι, θά άνοιγε πολύ γρή-
γορα τή δυνατότητα γιά ένα πέ-
ρασμα σέ ένα διαρκώς εξαφανι-
ζόμενο κράτος.

Συνολικά δηλαδή, τό πρόβλη-
μα πού ύπάρχει στήν αντίληψη
τοΰ Λένιν είναι ή μή άνάλυση
τής "πολιτικής" σά μιās δι-
πλής καί άντιφατικής διαδικα-
σίας, πού είναι ταυτόχρονα ά-
πελευθερωτική καί ΑΛΛΟΤΡΙΩΤΙ-
ΚΗ. Κι αΰτή τήν αντίληψη τήν
ξαναβρίσκουμε στόν "Ενγκελς σέ
άντίθεση μέ τό Μάρξ.

Δηλαδή, τό σπάσιμο τής ά-
στικής κρατικής μηχανής από
τήν πλευρά τοΰ προλεταριάτου,
είναι μιά, στήν ούσια της, η-
λιτική πράξη. Τό προλεταριάτο
είναι υπόχρεωμένο νά κινήσει
σ ένα πολιτικό έπίπεδο γιά νά
καταστρέψει τήν ίδια τήν πο-
λιτική, δηλαδή τό διαχωρισμό
ιδιωτικής καί συλλογικής ζωής
πού χαρακτηρίζει τίς ταξικές
κοινωνίες καί είδικά τήν άστι-
κή. Μ' άλλα λόγια, κινείται μέ-
σα σά πλαίσια τής παλιής κοι-
νωνίας γιά νά τήν καταστρέψει.
Επομένως, στό έσωτερικό του,

δέν είναι δυνατό νά ξεπεράσει
όλους τούς διαχωρισμούς, τίς
ίεραρχίες, τήν άλλοτρίωση. Γι'
αΰτό άλλωστε ή προλεταριακή έ-
πανάσταση δέν είναι μιά "πο-
λιτική επανάσταση" αλλά μιά
κοινωνική τέτοια, πού άνοίγει
δηλαδή τό δρόμο γιά μιά βαθιά
κοινωνική μετατροπή.

Αΰτές οί άντιφάσεις στήν
ίδια τήν πάλη τοΰ προλεταριά-
του σημαίνουν τόσο μιά μικρό-
χρονη καί σκληρή πάλη, ακόμα
καί μετά τό γκρέμισμα τής ά-
στικής κρατικής μηχανής, όσο
καί τήν άνάγκη των "πολιτιστι-
κών επαναστάσεων", δηλαδή τής
καταστροφής των προηγούμενων
πολιτικών δομών πού είχε τό
ίδιο τό επαναστατικό κίνημα,
κι αΰτό διαρκώς, μέχρι τήν έ-
ξαφάνιση κάθε πολιτικής δομής
πού θά γίνει όταν θά έχουν πά-
ψει νά υπάρχουν καί οί τελευ-
ταίοι κοινωνικοί διαχωρισμοί.
Μέχρι τότε, τό κράτος, ακόμα
καί τό πιό επαναστατικό, καί
θά συνεχίσει νά ύπάρχει καί
θά δημιουργεί είδικούς μηχανι-
σμούς (όσο λίγο είδικοί καί
άν είναι αΰτοί) καί θά συνεχί-
σει νά βρίσκεται πάνω από τήν
κοινωνία (όσο καί σέ ελάχιστη
άπόσταση κι άν βρίσκεται). Γι'
αΰτό, κάθε προχώρημα τής κοι-
νωνίας πρός τήν εξαφάνιση των
διαχωρισμών θά έρχεται άναπό-
φευκτα, έστω καί μερικά, σέ
σύγκρουση μέ τό κράτος. Έτσι,
ή εξαφάνιση τοΰ κράτους δέν
πρόκειται νά είναι καμιά εί-
δύλλιακή διαδικασία, αλλά μιά
έκφραση τής συνέχειας τής πά-
λης των τάξεων, μιά έκφραση
τής σύγκρουσης άνάμεσα στό προ-
λεταριάτο καί τή μπουρζουαζία.
Μέχρι τόν κομμουνισμό, ή άστι-
κή τάξη θά επιβιώνει μέσα στό
κράτος, γιατί συνεχίζει νά έ-
πιβιώνει μέσα σ' εκείνους τούς
κοινωνικούς διαχωρισμούς πού
κάνουν άναγκαίο τό κράτος.

Δηλαδή ή άποψη τοΰ Λένιν
στήν ούσια ύποτιμάει τό ρόλο
καί τή δύναμη τοΰ κράτους, δύ-
ναμη γιά τήν όποια έχουμε σή-
μερα γίνει αρκετά σοφότεροι
από τήν έμπειρία 60 χρόνων έ-
παναστατικού κινήματος καί προ-
παθείας οίκοδόμησης προλετα-
ριακών κρατών.

Τό κράτος, καί μάλιστα τό
"δημοκρατικό κράτος", δέν εί-
ναι απλά ένας έξωτερικός μη-
χανισμός καταπίεσης. Όπως δια-
κήρυξε τό κίνημα τοΰ 68, στή
Γαλλία καί τήν Ιταλία, "ό μιά
τόσο βρίσκεται στό κεφάλι μας"
πάει νά πέτ βρίσκεται μέσα
στίς ίδιες τίς κοινωνικές σχέ-
σεις, στίς ίδιες τίς σχέσεις
παραγωγής, τήν ίδια τήν όργά-
νωση τής παραγωγής, τήν οίκο-
γένεια, κλπ. Δηλαδή, δέν εί-

ναι απλά καί μόνο "όργανο τής
έξουσίας τής άστικής τάξης",
αλλά αποτελεί τόν ίδιο τόν
τρόπο ύπαρξης τής άστικής τά-
ξης καί κοινωνίας, δέν ύπάρ-
χει μόνο σάν τό εποικοδόμημα
πάνω στή βάση, αλλά αποτελεί
τό ίδιο στοιχείο όργάνωσης τής
βάσης. Πιό λιανά, ή άστική κοι-
νωνία στηρίζεται σ' ένα διπλό
διαχωρισμό, τό διαχωρισμό τοΰ
παραγωγού από τά μέσα παραγω-
γής καθώς καί σ' εκείνον από τό
προΐόν τής εργασίας του. Αΰτό
στό έπίπεδο τής παραγωγής. Σέ
ένα συνολικό κοινωνικό έπίπε-
δο, αΰτός ό διαχωρισμός, έμφα-
νίζεται σό διαχωρισμός άνάμε-
σα στόν παραγωγό καί τόν πο-
λίτη, τόν εργάτη καί τό κρά-
τος. Τό κράτος λοιπόν είναι
τόσο γέννημα τοΰ αρχικού δια-
φορισμοΰ στό έπίπεδο τής πα-
ραγωγής όσο καί όρος γιά τήν
διατήρησή του. Καί όπως στόν
όποιοδήποτε παραγωγό, ή άλλο-
τρίωση δέν είναι ένας απλός
καταναγκασμός (καταναγκαστική
εργασία) αλλά, καί κυρία, απο-
δοχή τής πώλησης τής εργατι-
κής του δύναμης σάν έμπορεύμα-
τος, όμοια καί ή ύπαρξη τοΰ
κράτους σημαίνει αποδοχή τοΰ
διαφορισμοΰ πολίτη καί ιδιώτη,
συλλογικού καί μερικού.

Μονάχα ή εξαφάνιση των κοι-
νωνικών διαφορισμών μπορεί νά
εξαλείψει τό κράτος, αλλά ή
πάλη γιά τή σταδιακή εξαφάνι-
ση τοΰ κράτους είναι άναγκαία
γιά τήν εξαφάνιση των κοινωνι-
κών διαχωρισμών. Γι' αΰτό καί
ή άνάγκη τής πολιτικής.

Έκεΐ βρίσκεται καί ή δι-
πλή φύση τής προλεταριακής "πο-
λιτικής". Οτι δηλαδή ή "μαγεΐ-
ρισα" είναι υπόχρεωμένη νά
πάρει τήν πολιτική έξουσία, τό
ΚΡΑΤΟΣ, γιά νά εξαλείψει τήν
"μαγεΐρισα", δηλαδή τούς κοι-
νωνικούς διαχωρισμούς, καί άρα
τό κράτος. Μόνο πού πολύ συ-
χνά ή "μαγεΐρισα" γίνεται "κο-
μισσάριος" καί προσλαμβάνει
μιά νέα μαγεΐρισα, δηλαδή δι-
αιωνίζει τούς ταξικούς διαφο-
ρισμούς. Γι' αΰτό καί ή πάλη
ένάντια σ' αΰτούς τούς διαχω-
ρισμούς όπως καί ένάντια στό
κράτος είναι μιά "άδιάκοπη",
πάλη πού θά βάζει πάντα σέ άμ-
φισβήτηση καί τό ίδιο τό "προ-
λεταριακό" κράτος.

Αΰτή είναι ή πραγματικότητα-
τα, καί μόνο ή όριστική εξα-
φάνιση των κοινωνικών διαχωρι-
σμών θά εξαφανίσει τό κράτος.

Στό μεταξύ, θά παλεύουμε
γιά νά γκρεμίσουμε τό άστικό
κράτος καί νά δημιουργηθεΐ έ-
να άλλο στό όποιο ή "μαγεΐρι-
σα" θά πάρει τήν "πολιτική έ-
ξουσία" μέ στόχο νά εξαφανί-
σει τίς "μαγεΐρισες". Διαφο-
ρετικά ΘΑ ΧΑΣΕΙ καί τήν πολι-
τική έξουσία.

Ενα μαζικό κίνημα στην «Ανατολή»

Η Πολωνία δεν παύει να άνησχεύει τό ρώσικο Ιμπεριαλισμό, όπως και τις κρατικές άστικές τάξεις της Ανατολής. Κι αυτό ό χι για τά αντιρώσικα αίσθήματα του πληθυσμού της, πράγμα κοι νό σε όλες τις ανατολικές χώρες, αλλά γιατί στην Πολωνία περισσότερο από όπουδήποτε άλλο είναι υπαρκτό ενα πραγματικό ά ντιπολιτευτικό κίνημα ΜΑΖΙΚΟΥ χαρακτήρα, με βάσεις στην έργα τική τάξη· ενα κίνημα που έχει μάλιστα κατακτήσει μέσα από ά λεπάλληλες έργατικές κινητοποιήσεις και εξέγέρσεις ενα επίπε δο έλευθερίας δράσης άνωτερο από όπουδήποτε άλλο.

Τό Πολωνικό κίνημα έχει δειξει μέχρι σήμερα μία τεράστια ζωτικότητα και έχει πετύχει σημαντικές κατακτήσεις. Τό 1956 ή εξέγερση των εργατών του Πόνσταμ(Πόζναν) όδγησε στην έπισ τροπή στην έξουσία του "φιλελευθέρου" Γκομούλκα. Τό 1963 έμ φανίζεται ή πρώτη προσπάθεια άνάλυσης από τά άριστερά της Πο λωνικής κοινωνίας, με τους Κοβρον και Μοντζελέφσκι, και δημι ουργείται ενα παράνομο "Μαρξιστικό-λενινιστικό" κόμμα, με ση μαντική δύναμη.

Τό 1968 παρουσιάζεται τό πρώτο μαζικό κίνημα των Πολωνών φοι τητών, με μεγάλες κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις. Όμως ή κα ταπίεση χτύπησε άγρια αυτό τό κίνημα που δεν συνάντησε καμία υποστήριξη από την έργατική τάξη. Η μεγάλη έργατική εξέγερ ση της "αλτικής" τό 1970 όδγηε στην άνατροπή του Γκομούλκα. Όμως και πάλι έργατική τάξη και διανόηση μένουν χωρισμένοι. Η έργατική εξέγερση δεν βρήκε καμιά υποστήριξη και συμπάρ αση από τη διανόηση.

Όμως από τό 1976 τά πράγματα αλλάζουν. Η νέα έργατική έ ξέγερση ενάντια στον Γκέρεκ δεν όδγηε πιά σε άλλαγές μέσα σ' ενα κόμμα, που δεν έχει καμιά δυνατότητα άνανέωσης μπρός σε μια έργατική δυσaréσκεια που όγκώγεται και ξεπερνάει όριστι κά τά πλαίσια του καθεστώτος. Τό έργατικό κίνημα βγαίνει πιά έξω από την έπιρροή του και δημιουργείται ενα αυτόνομο ΚΙΝΗ ΜΑ ΑΝΤΙΠΟΔΙΤΕΥΣΗΣ. Αυτή τη φορά άντιπολιτευτική διανόηση και φοιτητές ενώνονται στη συμπάρσταση με τό έργατικό κίνημα. Έ ται δημιουργήθηκε τό KOR (Έπιτροπή Συμπάρστασης στους έργά τες) που μεταβλήθηκε άργότερα σε Έπιτροπή Κοινωνικής Αυτοά μυνας.

Από κετ και πέρα τό κίνημα πλάτυνε όδηγόντας στη δημιου ργία της έργατικής έφημερίδας "Ρομπότνικ", του κινητού Πανε πιστήμιου, πολιτικών οργανώσεων κλπ. Έτσι σε άντίθεση με άλλες ανατολικές χώρες δεν έχουμε να κάνουμε απλά με ενα κίνη μα διαφωνούντων διαανοούμενων, αλλά με ενα μαζικό πολιτικό κί νημα, δεμένο με την έργατική τάξη. Ενα μέτρο αυτής της εξέλι ξης μας δίνει και τό έργο του Βάϊντα "άνθρωπος από μάρμαρο". Ο Βάϊντα παλιδός διαανοούμενος του καθεστώτος ξεφυγε απ αυτό, και έδωσε μια πραγματική ιστορία της έργατικής τάξης, τά τε λευταία 30 χρόνια και την πρόσφατη συνάντησή της με τη διανό πση.

Τά κείμενα που άκολουθούν σκοπεύουν να δώσουν μια εικόνα της σημερινής κατάστασης, δίνοντας τό λόγο στους ίδιους, σε πρωταγωνιστές του Πολωνικού κινήματος. Τά κείμενα είναι του KOR, του Μπόσα Γκίνζμπουργκ, που μαζί με τό Φράνκο Πιπέρνο έ καναν τό κείμενο για τις πολιτικές οργανώσεις, τό Γιάν Λιτί νσκι, διευθυντή του "Ρομπότνικ", του Άνταμ Μίνσκι για τό κι νητό Πανεπιστήμιο· τά περισσότερα οικονομικά στοιχεία τή πή ραμε από ενα άρθρο του Άλεξάντερ Σμόλαρ. Όσο για "τόν άνθρω πο από Μάρμαρο", οι περισσότεροι τό έχουν δετ.

Τά περισσότερα κείμενα πάρθηκαν από τό Ιταλικό περιοδικό METROPOLI, και ή συλλογή είχε γίνει από τόν Μπ. Γκίνζμπουργκ και τόν Φράνκο Πιπέρνο.



Κάλεσμα στην κοινωνία της «Επιτροπής Κοινωνικής Αυτοαμυνας» KOR



Η εργατική διαμαρτυρία του Ιουνι 1976 απο καλυψε την βαθια οικονομικη και κοινωνικη κριση της χωρας. Η περιοδος των δυο χρονων που περασαν υπηρξε αρκετα μεγαλη ωστε να περιμενει κανεις πως το καθεστος θα εβαζε τουλαχιστον ωρισμενες προοπτικες για τη λυση της κρισης. Παρολα αυτα, στα δυο χρονια που περασαν, οχι μονο δεν εξαλειφτηκαν τα αιτια της εξεγερσης, αλλα αντιθετα εμφανιστηκαν νεα μετωπα αντιθεσεων. Η αποδιοργανωση και ο αυξανομενος μαρasmus εξαπλωθηκαν στην οικονομικη, κοινωνικη, και πολιτιστικη ζωη της χωρας. Γι αυτο θεωρουμε καθηκον μας ν' απευθυνθουμε στην πολωνικη κοινωνια με μια εκτιμηση της καταστασης και μια προσπαθεια να υποδειχτουν οι δυνατες διεξοδοι.

I. Η αυξηση των τιμων των τροφιμων που αποκρουστηκε απο τους εργατες τον Ιουνι του 1976 υποκατασταθηκε με μια καλυμενη αυξηση. Η πιο διαδεδομενη οικονομικη πραχτικη ειναι να βγαινουν στην αγορα ακριβοτερα προιοντα με νεες ονομασιες και να αποσυρονται εκεινα που ειναι φτηνοτερα. Αυτη η ταχτικη εφαρμοζεται σε αναριθμητα βιομηχανικα προιοντα και για το μεγαλυτερο μερος των τροφιμων, ακομα και για το φωμι. Η αυξηση των τιμων στον κρατικο τομεα του εμποριου αντανακλαται και στον ιδιωτικο τομεα, προκαλωντας τον πολλαπλασιασμο των τιμων στα λαχανικα και στα φρουτα. Ειναι δυσκολο να εκτιμησουμε την ακριβη εκφραση αυτου του φαινομενου, αλλα δεν υπαρχει αμφιβολια πως ο πληθωρισμος, παιρνοντας υποψη και την τεχνητη αυξηση των τιμων ειναι πολυ πιο μεγαλος απ' αυτον που αναγνωριζουν οι κυβερνητικες πηγες.

Οι δυσκολιες εφοδιασμου τοσο σε βιομηχανικα κα προιοντα, οσο και σε τροφιμα γινονται ολο και πιο μεγαλες. Στα μαγαζια πολλα προιοντα ειναι αδυνατο να τα βρει κανεις χωρις να στηθει στις ουρες, χωρις να χασει τεραστιο χρονο, χωρις να χρησιμοποιησει διαφορα μεσα η χωρις να καταφυγει στην διαθορα.

Το προβλημα του εφοδιασμου σε κρεας δεν εχει λυθει. Και ειναι δυσκολο να θεωρηση κα-

νεις λυση την δημιουργια του δικτυου μαγαζιων, των λεγομενων "εμπορικων", οπου η τιμη ενος κιλου σαλαμι εχει φτασει το επιπεδο του μεσου εργατικου μεροκαματου (150-200 ζλοτου το κιλο). Προσφατα, σε μερικες δεκαδες εργοστασια (αναμεσα σ'αλλα, στη χαλυβουργια "HUTA WARSZAWA" και στις εγκαταστασεις "ROSA LUXEMBOURG") αρχισε να χρησιμοποιειται δελτιο για το κρεας. Δεν ξερουμε αν αυτη τη στιγμη ειναι αναγκαιο το συστημα του δελτιου για το κρεας. Οσο οι αρχες δεν δημοσιευουν εναν ολοκληρωμενο απολογισμο για το κρεας (παραγωγη, εξαγωγη, καταναλωση) θα ειναι αδυνατο να εκφρασουμε μιαγνωση πανω σ'αυτο το θεμα. Ωστοσο ειναι σιγουρο οτι μια ενδεχομενη εφαρμογη του δελτιου θα πρεπει να αφορα το συνολο του πληθυσμου και να γινει αποδεκτο απ'αυτον. Η καλυμενη αυξηση των τιμων και οι δυσκολιες ανεφοδιασμου, προκαλουν μια σημαντικη ανοδο του κοστους ζωης που χτυπαι κυρια τα οικονομικα ασθενεστερα στρωματα.

2. Οι υγειονομικες υπηρεσιες βρισκονται σε πολυ ανησυχητικη κατασταση. Η χρονια ελλειψη επενδυσων, που παρατεινεται εδω και χρονια εχει προκαλεσει τον τελευταιο καιρο μια παραπερα μειωση του ηδη χαμηλου αριθμου κρεβατιων στα νοσοκομεια (φυχιατρικη, μαιευτικη : Στατιστικη Επετηριδα '77). Η ελλειψη χωρου και η κατασταση απο τεχνικη αποψη ενος τεραστιου αριθμου νοσοκομειων, που ειχαν αναγκη επισκευης και ανανewσης αμεσως μετα τον πολεμο, εχουν ριξει σε τετοιο βαθμο το επιπεδο των συνθηκων υγειονομικης περιβαλφης, που ειναι πια επικυνδυνο για τη ζωη των ασθενων να νοσηλευονται στους διαδρομους των νοσοκομειων. Η ανεπαρκεια τροφης και η ελλειψη φαρμακων στα νοσοκομεια και στο εμποριο, βαζουν ακομα μεγαλυτερα εμποδια στις θεραπειες.

Μεσα σ'αυτη την κατασταση, η ανεγερση ενος υπερσυγχρονου κυβερνητικου νοσοκομειου στην Μιεντζιλεσια που προοριζεται αποκλειστικα για τους αξιωματους του κομματος και ειναι εφοδιασμενο με ολα τα φαρμακα, δειχνει οτι ενω οι αρχες εχουν πληρη γνωση της καταστασης που επικρατει στις υγειονομικες υπηρεσιες, ταυτοχρονα μεταβαλλει την επιβολη στο πληθυσμο εισφορας για το Κοινωνικο Υγειονομικο Ταμειο σε κυνικη εξαπατηση.

3. Ακομα η κατασταση των κατοικιων δεν υπεστη καμια βελτιωση τα τελευταια χρονια. Ο αριθμος αυτων που περιμενουν ν'αποκτησουν σπιτι αυξανει καθε χρονο και η περιοδος αναμονης παρατεινεται. Αυτο συνοδευεται απο τη συστηματικη αυξηση του κοστους κατασκευης στην οικοδομη που βαραινει ολο και πιο πολυ στον οικογενειακο προϋπολογισμο (το μηνιατικο νοικι μαζι με την πληρωμη των δανειων φτανουν το ποσο των 3.000 ζλοτου το μηνια στους συνεταιρισμους σπιτιων).

4. Οι αρχες προσπαθουν να αντισταθμισουν την αποδιοργανωση της οικονομιας με την εντατικοποιηση της εκμεταλλευσης των εργατων. Ο μεσος εργασιμος χρονος αυξηθηκε για πολλες κατηγοριες εργαζομενων. Οδηγοι, αυθρακωρυχοι, οι κοδομοι, και πολλοι αλλοι κλαδοι εργαζομενων,

δουλεύουν 10 - 12 ώρες τη μέρα. Η καταργήση για τους ανθρακωρυχείς της αργίας του Σαββάτου (ή άλλων αντιστοιχών ημερών), η υποχρεωτική δουλειά την Κυριακή και το σύστημα των μισθών σύμφωνα με το οποίο μια απουσία, ακόμα κι αν οφείλεται σε σοβαρότατο λόγο (αρρώστια, θάνατος ενός συγγενούς) συνεπάγεται τη απώλεια ενός ποσοστού 20% περίπου της μηνιαίας αποδοχής - όλα αυτά μπορούν να συγκριθούν μοναχά με την εκμετάλλευση που γίνονταν άλλοτε από τον καπιταλισμό.

5. Μια σύγκριση ανάμεσα στους μισθούς των εργατών και τις τιμές που ισχύουν στα "εμπορικά" μαγαζιά δείχνει ένα άλλο ανησυχητικό γεγονός: το βάθαιμα των κοινωνικών διαφοροποιήσεων. Η φάλλιδα των μισθών είναι τεραστία (και ελαχίστα δεμένη με την ειδικότητα). Το ίδιο τεραστία είναι και η φάλλιδα των συντάξεων. Είναι πολλές οι οικογένειες που ζουν στο κατώτατο όριο επιβίωσης και λίγες εκείνες που δεν έχουν κανένα υλικό πρόβλημα. Ένας άλλος παραγοντας που αυξάνει την κοινωνική ανισότητα είναι η υπαρξη προνομίων για τις ομάδες που είναι δεμένες με την εξουσία: ο προνομιακός ανεφοδιασμός, οι ειδικές υγειονομικές υπηρεσίες, η παραχώρηση διαμερισμάτων οικοπέδων, συναλλαγματός, τα ειδικά κεν-



ρα ανάπαυσης και διακοπών - αποτελούν λίγες μόνο από τις διευκολύνσεις που προορίζονται για περιορισμένες ηγετικές ομάδες. Αποτέλεσμα είναι η κοινωνική απομόνωση που αναπτύσσεται γι' αυτές τις ομάδες που είναι δεμένες με την εξουσία και μαζί και η αδυναμία τους να δουν οτιδήποτε έχει σχέση με τα πραγματικά προβλήματα της κοινωνίας. Όταν μαθαίνουμε ότι τα χρήματα που προορίζονται για την αναπτυξή της αγροτικής οικονομίας χρησιμοποιήθηκαν για την ανεγέρση ενός κυβερνητικού τουριστικού κέντρου στο Μπίεστσαντν και ότι ο ντόπιος πληθυσμός διώχτηκε κατά συνεπεία (το χωρίο Βολόσατε), ένα τέτοιο γεγονός δεν μπορούμε παρά να το θεωρήσουμε απόδειξη της απολυτής αποξένωσης της εξουσίας από την κοινωνία των πολιτών.

Η πραχτική κληρονομιά της προνομιοκρατίας της των γονιών γενικεύεται όλο και περισσότερο. Η αρχή σύμφωνα με την οποία η νεολαία έχει ίσες ευκαιρίες στο ξεκίνημα έχει γίνει μια σκεπη αυταπάτη. Σε μια περίοδο που η οικονομική κρίση χτυπάει όλη την κοινωνία και ιδιαίτερα τα οικονομικά ασθενέστερα στρώματα η εξασφάλιση προνομίων για τις ηγετικές ομάδες γεννάει μια δικαίη οργή και ηθική αγανάκτηση.

6. Το χαρακτηριστικό στοιχείο της οικονομικής, κοινωνικής, και πολιτικής καταστασης της χώρας τα τελευταία χρόνια είναι η προοδευτική αυξανόμενη κρίση της αγροτικής οικογενειακής οικονομίας. Παρόλα αυτά, η παραγωγή ενός εκταρίου καλλιεργημένου στην οικογενειακή οικονομία παραμένει μεγαλύτερη από εκείνη ενός εκταρίου καλλιεργημένου στην κρατικοποιημένη οικονομία. Γιγαντιαία ποσά εξακολουθούν να επενδύονται στις Κρατικές Αγροτικές Επιχειρήσεις (Κ.Α.Ε.) και στις κολλεκτιβοποιημένες επιχειρήσεις παρά το γεγονός ότι το κόστος διατήρησης των Κ.Α.Ε. είναι φηλοτερο από την αξία της παραγωγής τους.

Τα τελευταία χρόνια εκδηλώθηκαν με ιδιαίτερη οξύτητα οι δυσκολίες που συνδέονται με την γενική κρίση της αγροτικής οικονομίας: έλλειψη ανθρακα, λιπασμάτων, ζωοτροφών, αγροτικών μηχανών, υλικών οικοδομής. Αυτά μειώνουν σημαντικά τις δυνατότητες επένδυσης για μια αγροτική εκμετάλλευση και έχουν σαν αποτέλεσμα τη φυγή των νέων από την επαρχία.

Η αποδιοργάνωση και η διαφθορά που επικρατεί στα ιδρύματα τα δεμένα με τη μαζική καταναλωση, προκαλούν απώλειες στα ήδη παραχθέντα προϊόντα.

Σήμερα, μετά την εφαρμογή της εισφοράς για τις αγροτικές συντάξεις, οι οικονομικές υποχρεώσεις μιας αγροτικής ιδιοκτησίας αυναντι στο κράτος, φτάνουν συχνά να ξεπερνούν το μισό του εισοδήματός της. Η απόφαση να μη πληρώσουν τις εισφορές για την συντάξη που πήραν σ' ολοκληρωτή τη χώρα, πάνω από 250 χιλιάδες αγρότες, είναι η καλύτερη ενδειξη για το τρόπο που αντιμετωπίζει την αγροτική πολιτική του κράτους ο πληθυσμός της επαρχίας.

7. Η παραβίαση της νομιμότητας, που εκδηλώθηκε στη διάρκεια των γεγονότων του Ιουνίου '76, έχει μεταβληθεί σε συνολική πολιτική. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που οι συλληφθέντες ξυλοκοπούνται από άντρες της πολιτοφυλακής: οι συνοπτικές διαδικασίες της πολιτοφυλακής επικυρώνονται από τις ανώτατες αρχές.

Τα υλικά που έχει συλλέξει το Γραφείο Έπεμβασης της Επιτροπής Κοινωνικής Αυτοαμυνας (ΚΟΡ) και που δημοσίεψε στα Ντοκουμέντα Παράνομιας, δείχνουν καθαρά ότι η πολιτοφυλακή και οι Μυστικές Υπηρεσίες μπορούν να ενεργούν ατιμωρητά. Ακόμα και τα σοβαρότερα γεγονότα, όπως η δολοφονία καποιου ατόμου που έχει συλληφθεί, δεν έχουν καμία συνέπεια για τα μέλη της πολιτοφυλακής που ευθύνονται για το εγκλήμα. Στην περίπτωση της δολοφονίας του Γιαν Ζμπρόζννα προκειμένου να καλύψουν τους πραγματικούς ενοχούς, δε δίστασαν να παραποιήσουν το ανακριτικό υλικό και τη δίκη, πράγμα που έφτασε στο αποκορύφωμα με το θάνατο στη φυλακή του κυριότερου μαρτύρα και την καταδίκη σε πολλά χρόνια φυλάκη δυο ανθρώπων χωρίς να αποδειχτεί η ενοχή τους.

Σ' ότι αφορά τη δραστηριότητα των Συμβούλων για τις Παραβάσεις, που οι αρμοδιότητες τους έχουν διευρυνθεί σημαντικά σε βάρος των δικαστηρίων, μπορούμε να πούμε ότι δεν κρατάνε πια ούτε τα προσχήματα του σεβασμού των νόμων. Η Γενική Εισαγγελία δεν αντιδρά στα παραπονα και τις καταγγελίες πολιτών, παρόλο που αυτό επιβάλλεται από το νόμο: το Συμβούλιο του Κράτους, η Ντιετα (Κοινοβούλιο) και το Υπουργείο Δικαιοσύνης κλείνουν τ' αυτιά

τους στις διαμαρτυρίες για τον εκφυλισμό και την αναρχία που επικρατούν στην πολιτοφυλακή και τη δικαιοσύνη.

8. Το αποκλειστικό δικαίωμα, που έχει σφετεριστεί το κομμα (POUP), ανεξελεγκτής καθοδήγησης, απόφασης και κρίσης, σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής δίχως καμία εξαίρεση αποτελεί μια ιδιαίτερα σοβαρή απειλή για την επιστήμη και την κουλτούρα της Πολωνίας. Ο σημερινός περιορισμός της ελευθερίας της επιστημονικής έρευνας, καθώς και της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων, ιδιαίτερα στις ανθρωπιστικές επιστήμες όπως η φιλοσοφία, οικονομία, κοινωνιολογία και ιστορία, ο δογματικός χαρακτήρας της θεωρίας που έχει επιβληθεί και που εδώ και πολύ καιρό έχει χάσει τα χαρακτηριστικά της ιδεολογίας για να μεταβληθεί σε ένα σύνολο από δογματα και διαταγές που εξαγγέλει αυθαίρετα το κομμα, η προώθηση σε θέσεις επιστημονικής έρευνας ανθρωπων που είναι αναρμόδιοι αλλά υπακούει στην εκτέλεση των διαταγών που βγαίνουν από τον πολιτικό μηχανισμό, όλα αυτά αποτελούν πλήγματα για την πολωνική κουλτούρα, εμποδίζοντας την όχι μόνο να αναπτυχθεί αλλά ακόμα και να διατηρηθεί την υπάρχουσα αλληλουχία. Η λογοτεχνία, το θέατρο, ο κινηματογράφος - τομείς όπου κυριαρχεί ο λόγος, βρίσκονται ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στην αυθαίρετη καταπάτηση της ελευθερίας της σκέψης, στην καταστροφή της δημιουργικής δραστηριότητας. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες, ο πολιτισμός πεθαίνει. Η λογοτεχνία - ένας τόσο σημαντικός παράγοντας της πνευματικής ζωής του έθνους, μολοντι δε μπορεί να μετρηθεί ποσοτικά - έχει περιοριστεί στο ρόλο του εκτελεστή των επιταγών της εξουσίας και έχει εξαναγκαστεί σε έναν τελειοαποχωρισμό από την αληθινή κοινωνική πραγματικότητα ενώ γίνεται ανεχτή μοναχά σαν ένα ακινδύνο λουλούδι στη μπουλουνιέρα.

Στά τέλη του 1975 γίνεται μία συζήτηση γύρω από την προοπτική αλλαγών στο σύνταγμα που πρότεινε το καθεστώς. Οι προτάσεις που διαμορφώθηκαν με αυτή την ευκαιρία στά γραμμάτα και τα διαβήματα των πολιτών μπορούν να θεωρηθούν μία καινούργια προσέγγιση στο πρόβλημα της οίκοδομησης μιας αυτόνομης κοινωνικής δραστηριότητας. Αυτή συνίσταται στην εξασφάλιση της ελευθερίας των ιδεών και της έκφρασης, της ελευθερίας της οργάνωσης και της συγκέντρωσης, της ελευθερίας του τύπου, της υπευθυνότητας των αρχών απέναντι στην κοινωνία. Η δραστηριότητα που θα στόχευε σε αυτά τα προβλήματα θα μπορούσε να δημιουργήσει την κοινωνική συνοχή που έχει καταστραφεί από μια μονοπωλιακή και συγκεντρωτική εξουσία. Αυτή θα πρέπει να έλασκει τα ανεξάρτητα από τις υπάρχουσες επίσημες οργανωτικές δομές.

Και μόνο μία αποφασιστική διεκδίκηση, αξιοπρεπής και με πίστη στα ίδια της τα δικαιώματα, και όχι ένα κλαφούρισμα, μπορεί να οδηγήσει στην επανάκτηση αυτών των δικαιωμάτων και να αποτελέσει το δρόμο της σωτηρίας του δημοκρατικού καθεστώτος. Η πρόταση ενός κοινωνικού προγράμματος, που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 77 (Διακήρυξη του Δημοκρατικού Κινήματος), ξεκίνησε απ' αυτή την πεποίθηση. Διαμορφώθηκε μέσα στα πλαίσια του KOR και υπογράφηκε και από άλλα 100 άτομα. Το πρόγραμμα μιας κοινωνικής αυτο-άμυνας, που διαγράφεται σε αυτό το κείμενο, αποτελεί μία εναλλακτική λύση απέναντι στον αυξανόμενο κίνδυνο μιας αυθόομητης κοινωνικής εξέγερσης,

που θα μπορούσε να οδηγήσει τη χώρα σε μία εθνική καταστροφή.

Η όρθότητα αυτού του προγράμματος έχει κιόλας επιβεβαιωθεί από την εμφάνιση μιας σειράς αυτόνομων κοινωνικών πρωτοβουλιών:

- Για την υπεράσπιση των εργατικών συμφερόντων εκδόθηκε η δισεβδομαδιαία εφημερίδα ROBOTNIK (Ο εργάτης).

- Μπρός στον ολοκληρωτικό ξεπεσμό των επίσημων συνδικάτων στη Σιλεσία και το Γκντανσκ, δημιουργήθηκαν ομάδες πρωτοβουλίας για την οργάνωση ελεύθερων συνδικάτων.

- Στα τέλη του Ιουλίου του 78 ιδρύθηκε η Προσωρινή Επιτροπή Αγροτικής Αυτο-άμυνας της περιοχής του Λιαούμπλιν και στις αρχές του Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή Αγροτικής Αυτο-άμυνας της περιοχής του Γκρόγιεκ. Αυτές οι επιτροπές αποτελούν την αυτόνομη αντιπροσώπευση 16 χωριών του νομού του Λιαούμπλιν και 20 χωριών του νομού του Ράντομ. Για τα προβλήματα του χωριού βγαίνει η δισεβδομαδιαία εφημερίδα GOSPODARZ (Ο Αγρότης).

- Η αποκάλυψη της παραβίασης των νόμων και η βοήθεια στα θύματά της αποτέλεσαν τη βάση για τη γέννηση του Γραφείου Ήμερας της Επιτροπής Κοινωνικής Αυτο-άμυνας - KOR.

- Σε πολλά πανεπιστήμια δημιουργήθηκαν επιτροπές Φοιτητικής Αλληλεγγύης, που έχουν στόχο τους να σπάσουν το μονοπώλιο της SZSP (φοιτητική ένωση του καθεστώτος) και να ανασυστήσουν ένα αυτόνομο κίνημα υπεράσπισης των συμφερόντων των φοιτητών και της εκπαίδευσης.

- Μία άγαντη στην υποδούλωση και τη φάλκιδευση της επιστήμης δόθηκε με την ίδρυση της Ένωσης Επιστημονικών Παραδόσεων (Κινητό Πανεπιστήμιο). Μερικές δεκάδες από φημισμένους επιστήμονες, που είναι μέλη αυτής της Ένωσης, οργάνωσαν, στη διάρκεια του περασμένου ακαδημαϊκού έτους, μία σειρά εξαμηνιαίων παραδόσεων, στις οποίες αρκετές χιλιάδες φοιτητών μπόρεσαν να σπουδάσουν, σε μία ατμόσφαιρα σοβαρότητας και αλήθειας, που δεν περιορίζεται από τη λογοκρισία και την πολιτική προπαγάνδα.

- Το έκδοτικό μονοπώλιο του κράτους έσπασε με τη δημιουργία και την ανάπτυξη ενός ανεξάρτητου τύπου. Κοινωνικο-πολιτικά περιοδικά και ο έκδοτικός οίκος NIEZALEZNA OFICYNA WYDAWNICZA - που δημοσιεύει έργα συγγραφέων που αποκλείονται από το καθεστώς - αποτελούν απόδειξη της αναγέννησης της πολιτιστικής ζωής.

Δέν είναι πολλά αλλά αρκετά για να αποδείξουν πως είναι δυνατή μια αυτόνομη, οργανωμένη και αποτελεσματική κοινωνική δραστηριότητα. Και όσο πιο μαζικές θα γίνονται οι αυτόνομες οργανώσεις τόσο λιγότερο εκτεθειμένοι στην καταπίεση θα είναι αυτοί που συμμετέχουν και τόσο πιο αποτελεσματική θα γίνει η δουλειά τους.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΜΥΝΑΣ - KOR

Βαρσοβία, 10 Δεκέμβρη 1978

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

του JEAN LITVINSKI
διευθυντή του πε-
ριοδικού
"ROBOTNIK"

Η ιδέα για μια εργατική εφημερίδα παρουσιάστηκε πολλές φορές - αλλά παραμελήθηκε - από την αρχή κιόλας των μεγάλων απεργιών τα χρόνια του '70. Ξαναεμφανίστηκε σαν επιταχτική ανάγκη μεταξύ του Φλεβάρη και Σεπτεμβρίου του '77 όταν η πρωτοβουλία του K.O.R. (επιτροπή αμύνας των εργατών) βρισκόταν στη φάση της ανάπτυξης της με επιτυχίες μεγάλης σημασίας.



Από την εξέγερση του '70: οι έρχατες κάνουν το κτίριο της αστυνομίας

Ομάδες εργατών παίρνοντας επαφή με την KOR κατά την διάρκεια της καμπάνιας για την απελευθέρωση των συλληφθέντων εργατών στο RADOM και την URSUS, μετά τις απεργίες του Ιουνίου του '76 προτείναν με διάφορες μορφές να πλατύνουν την πλατφόρμα της επιτροπής από τα θέματα της νομιμής αμύνας σ' εκείνα της εργατικής οργάνωσης. Έτσι πήρε σάρκα και οστά, κατά από την πίεση των εργατών το σχέδιο ενός οργανωτικού δικτύου που γεννήθηκε και στηθηκε στα εργοστάσια γύρω από την εφημερίδα, με σημείο αναφοράς την πληροφόρηση πάνω στην κατάσταση και τις συνθήκες ζωής των εργατών.

Εκείνοι που μοίραζαν την εφημερίδα καθώς και οι ανταποκριτές κατά εργοστάσιο ή εργοστασιακό τμήμα λειτουργού-

σαν φυσικά, σαν οι κομποί ενός οργανωτικού δικτύου, αν και τυπικά δεν ήταν οργανωμένοι ήταν ωστόσο αδύνατο να εξουθενωθούν και μπορούσαν να εισδύσουν σ' όλες τις πτυχές του εργοστασίου και να ξεφυγουν από τη λυσσα και τη μανία των γραφειοκρατών του κομματος και των μανατζερς των εργοστασίων.

Οι εσωτερικές μεταπτώσεις και περιπέτειες της KOR έμποδισαν να συγκεκριμενοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία μέχρι τον Οκτώβριο του '77, όταν ήδη άρχισε να χάνεται ένα πλατύ ρεύμα εργατικών επαφών από ανικανότητα να προωθηθούν

και να αξιοποιηθούν προς μια κατεύθυνση.

Όμως παρ' όλα αυτά εμείναν αρκετά σταθερές οι επαφές με τις εργατικές ομάδες στο RADOM και στην SLESIA. Και γύρω απ' αυτές τον Οκτώβριο του '77 γεννήθηκε η εφημερίδα "ROBOTNIK" (που σημαίνει εργάτης). Η συνταγή απαρτιζόταν στην αρχή από 4 εργάτες, έναν μηχανικό, και 5 διανοούμενους.

Στο πρώτο νούμερο τα άρθρα ήταν ανωνύμα. Με το δεύτερο όμως άρχισαμε να υπογράφουμε τα άρθρα, και όχι μόνο αυτό αλλά να δίνουμε ονόματα και διευθύνσεις ανταποκριτών στα εργοστάσια.

Η εφημερίδα που είχε στην αρχή ένα τίραζ δεκά χιλιάδες φύλλα σαν μηνιαία έκδοση, δίδονταν χέρι με χέρι από

τους εργάτες, που χρησιμοποιούσαν τις προσωπικές τους γνώριμες. Σήμερα που το τίραζ είναι είκοσιπέντε χιλιάδες φύλλα και η έκδοση δισεβδόμαδια, η διαδοχή της ξεπεράσε το χειροτεχνικό της σταδιο. Οι εφημερίδες αφηνούνται συστηματικά σε πακέτα στην είσοδο των εργοστασίων και οι εργάτες τις παίρνουν μπεινώντας. Άλλες φορές στο εσωτερικό των τμημάτων χρησιμοποιούνται τα ίδια τα κλαρά των εμπορευμάτων, για να μοιραστεί η εφημερίδα μεταξύ των εργατών. Παρα πολύ συχνά δε, ειδικά στη SLESIA, το μοίρασμα της εφημερίδας γίνεται μπροστά στις πόρτες των εργοστασίων από φοιτητές και εργάτες που απολύθηκαν για πολιτικούς λόγους.

Οι αρχές προσπαθήσαν πολλές φορές και με πολλούς τρόπους να εμποδίσουν και να σταματήσουν την κυκλοφορία της εργατικής εφημερίδας. Στη πραγματικότητα όμως η καταπιεστική παρεμβάση είχε διαφορετικό χαρακτήρα σε διαφορετικές περιοχές της χώρας. Πολύς φορές μάλιστα είδαμε διαφορετική μεταχείριση μεταξύ ενός κι άλλου εργοστασίου σε ίδια πόλη. Από ελλείψη μιας καθορισμένης δεσμευτικής γραμμής από μέρους της κυβέρνησης, η καταπίεση είναι έτσι διαρθρωμένη που διαφέρει από περιοχή σε περιοχή, αναλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά της. Δηλαδή, κατ' αρχήν από την δύναμη που έχει το κίνημα στα εργοστάσια καθώς και από τις πολιτικές ομάδες που βρίσκονται στις τοπικές διοικήσεις του κομματος και των αποκεντρωμένων οργάνων του κράτους. Παίρνοντας ορισμένα παραδείγματα θα δούμε: στην CRACOVIA αυτοί που μοιράζουν απ' τα έξω την εφημερίδα, συλλαμβάνονται συστηματικά και κρατούνται για καμία ώρα. Στο LODZ η αστυνομία παρεμβαίνει αιφνιδιαστικά, αλλά όλες τις φορές που σταμάτησε κάποιον, τον συνέλαβε και τον πήγε μπροστά στους δικαστές, οι οποίοι, ως συνηθώς, τον καταδικάσαν σε ένα χρόνο φυλάκιση. Στην VARSOVIA και το DANZIG όσον αφορά τα ναυπηγεία, τον ρόλο της καταπίεσης τον έχει αναλάβει το ίδιο το επιτελείο των διευθυντών του εργοστασίου, που απολύει τους εργάτες που συλλαμβάνει να μοιράζουν ή και να διαβάζουν μόνο την "ROBOTNIK". Όλο αυτό μοιράζει να δείχνει πως η επιλογή αυτή των αρχών είναι να δοκιμάζει "εγκάτο τυπούς κατά πίεσης" διαφορετικούς, ώστε

να συσσωρευσει αρκετα στοι-
χεια για να κατανοησει την
δυναμη του κινήματος, την ρι-
ζοσπαστικοποιηση του, την δυ-
νατοτητα να το προσαρμοσει
και να το χωνεψει, καθώς και
την αντισταση του στις κυβερ-
νητικες πρωτοβουλίες. Οπως
και να χει, στη θεση μιας σκλη-
ρης και αδιαλλακτης καταπιε-
σης στρατιωτικου τυπου που
υπηρχε εδω κι ενα χρονο, μπη-
κε ενα ειδος "λιγωτερο αδιαλ-
λακτης καταπιεσης".

Η εφημεριδα που βγαίνει
μονο με δυο σελιδες ειναι δο-
μημενη γυρω απο ειδησεις των
εργοστασιων ή γενικα πληροφο-
ρηση πανω στις συνθηκες δου-
λιας. Η γλωσσα που γραφεται
ειναι θεληματικα διαφορετικη
απο εκεινη του παραδοσιακου
εργατικου κινήματος, για το
λογο οτι αυτη η γλωσσα ειναι
για μας το "σημα κατατεθεν"
του καθεστωτος. Επιπλεον, κα-
τα τη γνωμη μας αυτη η γλωσ-
σα εχει ήδη μετατραπει σε ε-
να τυπο με φτωχο περιεχομενο
πληροφορησης και υπενθυμιζει
αθλιες εικονες.

Συχνα στην εφημεριδα υπα-
ρχει ενα γενικο αρθρο που
πιανει ορισμενες αποψεις ή
θεματα ή και συνθηματα γενι-
κης σημασιας για πολωνους ερ-
γατες. Παραδειγμα, σε παλιο-
τερα νομερα υπηρχαν στοιχει-
α για την πολιτικη δημοκρατι-
α και την οικονομικη δημοκρα-
τια, για το προβλημα ελλει-
ψης ειδων στις πωλησεις των
εργοστασιων καθώς και στα κα-
ταστηματα τροφιμων πρωτης α-
ναγκης (κρεας, βουτυρο κλπ.),
πανω στο θεμα της αυτοοργανω-
σης των εργατων εξω απο τα
κυβερνητικα συνδικατα, πανω
στην "περιορισμενη κυριαρχια"
που βαραινει τη χωρα μας, σαν
απορροια των δεσμων με το σο-
βιετικο καθεστωτος. Στο τελευ-
ταιο νομερο, το κυριο αρθρο
ηταν αφιερωμενο στην 60η ε-
πετειο της εθνικης ανεξαρτη-
σιας.

Ηδη απο το ξεκίνημα της
η εφημεριδα προκαλεσε ζωση
συζητηση στις εργατικες πρω-
τοβουλιες, πανω στα βασικα
ζητηματα με τα οποια καταπι-
νονταν αλλα και ειδικωτερα
πανω στη διαδικασια και τα
σταδια αναπτυξης μιας εργατι-
κης αυτονομης οργανωσης. Αυ-
τη η συζητηση παραλληλα δια-
περασε και διαιρεσε την ιδια
τη συνταχτικη επιτροπη. Οι α-
ντιληψεις που αντιπαρεθεθηκαν
και συνεχιζουν να αντιπαρε-
θενται ειναι ουσιαστικα δυο:
Η πρωτη, που εχει γενικα σαν
σημειο αναφορας τις εμπειριες
των ισπανικων εργατικων επι-
τροπων, επιμενει στον κοινω-

Σημειωση για την Πολωνικη Οι- κονομια

Η Πολωνια ειναι μια χωρα 35 εκατομμυριων, που μεσα στα τε-
λευτα 35 χρονια μεταβληθηκε απο αγροτικη σε βιομηχανικη. Απο το
1950 ο ρυθμος αναπτυξης της οικονομιας ηταν το 1951-55 8,6%, το
1956-60 6,5%, το 61-65 6,2% και το 66-70 6,0%. Ταυ-
τοχρονα με την επιβραδυνση του ρυθμου στην δεκαετια του 60 πα-
ρατηρήθηκε στασιμότητα στο ρυθμο αναπτυξης της παραγωγικότη-
τας, και οι εργατικοι μισθοι εμεναν στασιμοι για ολόκληρη τη
δεκαετια. Η οικονομικη "μεταρρύθμιση" που πραγματοποιησε η κυ-
βερνηση Γκομουλκα απο το 56 και μετα με την "αποκατάσταση" της
αγροτικης μικροδιοκτησιας και την "απελευθέρωση" του εμπορι-
ου προκλεσε τελικα εντονες αυξητικες τάσεις στις τιμες ειδων
πρώτης ανάγκης. Το αποτελεσμα ηταν η εργατικη εξέγερση του 70
που προκλεσε την πτώση της κυβερνησης Γκομουλκα και την ανο-
δο της "τεχνοκρατικης" ομάδας Γιεσεκ.

Η κυβερνηση Γιεσεκ ακολουθησε μια διπλη πολιτικη στο πρωτο
μισό της δεκαετιας του 70. Απο την μια αυξηση των εργατικων
εισοδηματων και απο την αλλη μια νέα φάση "αγριας" βιομηχανο-
ποιησης. Αυτη η πολιτικη οδήγησε το ποσοστό των επενδύσεων α-
πο 25% του συνδολου, που ηταν μέχρι το 70 σε 38% (.), ποσοστό ά-
νωτερο και απο της Ιαπωνιας. Για 5 χρονια το εθνικο εισόδημα
αυξανονταν κατά μέσο ορο 12% το χρόνο, οι πραγματικοι μισθοι
7% και η συνολικη κατανάλωση 9,2%. Όμως μια τέτοια διπλη πο-
λιτικη ηταν απο τη φύση της αντιφατικη. Γι αυτό στηριχτηκε σε
μεγάλη κλίμακα στον εξωτερικο δανεισμό, και βασικά σε μικρο-
πρόθεσμες εμπορικες πιστώσεις, όπως και σε μια τεράστια ανάπ-
τυξη των εμπορικων ανταλλαγων με τη Δύση, που έφτασαν σχεδόν
στο 45% του συνδολου. Το αποτέλεσμα ηταν η επιδείνωση του έμπο-
ρικοι ισοζυγιου και αυξηση του δανεισμου που έφτασε τα 14-15
δισεκ. δολάρια το 1979. Επακόλουθο αυτής της πολιτικης ηταν
και η αυξηση του πληθωρισμου.

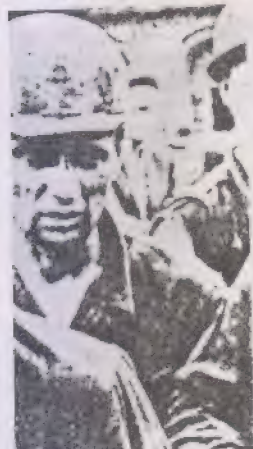
Η προσπάθεια "έξυγλάνσης" που δοκίμασε το 1976 η κυβερνη-
ση Γιεσεκ, με την ανοδο των τιμων και το μπλοκάρισμα των μισ-
θων, συνάντησε και πάλι την εργατικη αντίσταση με την εξέγερ-
ση του Ράντομ και του Ουρσους. Και έτσι το "Πολωνικο θαύμα" ο-
πως έσπευσαν να το αποκαλέσουν οι Δυτικοί, δέν διάρκεσε πάνω α-
πο 5 χρονια και μπηκε σε κρίση. Ήδη το 1976 ο ρυθμος ανάπτυ-
ξης έπεσε στο 7,1% και το 1979 που προβλέπονταν 2,8% το πι-
θανώτερο είναι πως θα υπάρξει απόλυτη στασιμότητα, δεδομένου
οτι στους 6 πρώτους μήνες του χρόνου έφτασε μόνο το 0,6% ενώ
προβλέπονταν 5,0%. Για το ίδιο εξάμηνο οι επενδύσεις μειώθηκαν
κατά 14% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Έτσι αρχίζει στα
διακά απο το 76 και μετά μια εποχή "λιτότητας". Όμως ο πληθω-
ρισμός ανεβαίνει διαρκώς, και το 1978 έφτασε στο ρεκόρ του 8,5
στά εκατό, που αποτελεί τεράστιο ποσοστό για ανατολική χωρα,
και που είναι μόνο το επίσημο ποσοστό πληθωρισμου. Ταυτόχρονα
η εξυπηρέτηση του δημοσιου χρεους, έφτασε τα 4 δισεκ. δολάρια
που αντιπροσωπεύουν το ΜΙΣΘ των εξαγωγων (.) Ήτοι η αντίστα-
ση της εργατικης τάξης έμποδίζοντας την κρατικη αστικη τάξη
να φορτώσει στο σύνολό της την κρίση στους εργάτες, έσπρωξε σε
κρίση την οικονομια.

Η προσπάθεια να αντιμετωπιστεί αυτή η κρίση με τη μείωση
των εισαγωγων, με τον πληθωρισμό κλπ. οδηγεί σε πάρα πέρα επι-
δείνωση της οικονομιας. Πολλά εργοστάσια μένουν ακινητοποιημέ-
να εξ αιτίας της έλλειψης ανταλλακτικων, που επρόκειτο να εί-
σαχθούν και μετά τα μέτρα λιτότητας δέν εισάγονται.

Πάντως για να μπορέσει αυτή η πολιτικη να πετύχει και να α-
ύξηθεί η "ανταγωνιστικότητα" της Πολωνικης οικονομιας σε σχέ-
ση με το εξωτερικό, θα πρέπει να αυξηθεί η "παραγωγικότητα". Κι
αυτό δέν μπορεί να γίνει σήμερα με την ανανέωση του βιομηχανι-
κου εξοπλισμου, όπως έγινε στο πρώτο μισό της δεκαετιας του 70
Σήμερα το βάρος αυτής της παραγωγικης "προσπάθειας" πέσει να
πέσει στην εργατικη τάξη, να μειωθεί το απασχολούμενο προσωπι-
κό, να αυξηθούν οι ορυθοι δουλειας, και η "αποδοτικότητα".
Ήδη πέσει το πραγματικο εισόδημα των εργατων μέσω του πληθωρι-
σμου, εισόδημα που τα τελευτα 3 χρονια μένει απλά στάσιμο. Όμως
αυτό σημαίνει απέναντι σε ένα υπαρκτό εργατικο κίνημα, πάραπέ-
ρα ανάπτυξη της αντίθεσης με την εργατικη τάξη.

νικο χαρακτήρα της εργατικής οργάνωσης, στα σύνομα χαρκτηριστικά της, στην ικανότητά της να εκφράζει περα από κάθε ιδεολογικοπολιτική διασταση, τις ανάγκες, τις ελπίδες και τα προβλήματα των εργαζομένων.

Η άλλη αντίληψη ξαναδενεται με την παραδοσιακή θεματική των εργατικών συμβουλίων. Θεματική που στην Πολωνία έχει μακριά κι όχι πάντα λαμπρή ιστορία και που κατά τη γνώμη μου βρήκε το οριστικό της τέλος στην προσπάθεια που διαρκέσε κανα χρόνο, μέσα στο κύμα του ενθουσιασμού του '56", να χτιστεί στο εργοστάσιο μια δημοκρατία βάσης μέσα απ' τα συμβούλια διαχείρισης. Ήδη ξέρουμε πως τελείωσε αυτή η ιστορία. Τα συμβούλια έχασαν πολύ γρήγορα κάθε συγκεκριμένο εργατικό περιεχόμενο και επεζήσαν σαν φαντάσματα-σκι-



ες, κενοι μηχανισμοί συγκαταθέσης στην πολιτική του κάθε στωτος.

Στην πραγματικότητα σε βάρος της θεματικής των συμβουλίων διαχείρισης βαρύνουν, εκτός από το εφιαλτικό παρελθόν κι άλλοι παράγοντες. Κατ' αρχήν η προσπάθεια να σχηματιστούν σαν όργανα πολιτικής εξουσίας, χωρίς να υπάρχουν οι συνθήκες για άσκηση εξουσίας. Κατά δεύτερο, η ίδια η συνθεση της πολωνικής εργατικής τάξης που -όπως θα δούμε με συντομία πιο κάτω- είναι στην πλειοψηφία της σχηματισμένη πρόσφατα και προέρχεται από την αγροτιά. Χωρίς λοιπόν καμία επαγγελματική παραδοση και κουλτούρα που να έχει στη βάση της εξάσκησης μιας ειδικότητας που να την κάνει ικανή να αξιοποιήσει πολιτικά όργανα σαν τα συμβούλια διαχείρισης, οι εργατικές πρωτοπορίες δεν εμπιστεύονται ιδιαίτερα την συμβουλευτική κατεύθυνση. Μεταξύ τους επικρατεί αρκετά καθαρά

η ιδέα της οργάνωσης, πιο πολύ όμως σαν αμύνα απέναντι στην εξουσία, παρά σαν παρσιμό ή διαχείριση της εξουσίας.

Οι ίδιες οι απεργιακές επιτροπές που εκλεχτήκαν από τους εργάτες κατά τη διάρκεια του μεγάλου αγώνα τον χειμώνα του '70, δεν ξαναβγήκαν τον Ιούνιο του '76. Ήταν πολύ ευκολό για το καθεστώς να διαχωρίσει τα στελέχη της εξέγερσης, να τα απομονώσει, να τα παρακολουθεί και να 'αποκεφαλίζει τον αγώνα. Στα εργοστάσια επικρατεί μια μαζική γραμμή που περιστρέφεται γύρω από το αυθαρμητό και τον ατυπο οργανωτικό χαρακτήρα. Από πολλές πλευρές, μπορεί να πει κανείς ότι στο επίπεδο των εργατών στην Πολωνία, ζούμε όπως σε μια προσοσιαλιστική εποχή. Γεννιέται ένα εργατικό κίνημα που πετάξε από πάνω του το κομμουνιστικό παρελθόν, φαίνεται να βρει τη δική του ταυτότητα, πειραματίζεται με τις δικές του μορφές οργάνωσης, μέτρα πάντα τη δική του δράση με μεγάλη συνέπεια για να 'αποφύγει τον κίνδυνο: να μη καθυστερήσουν ή ακόμα και εκμηδενιστούν από την αντίδραση του εχθρού τα πρώτα υπογεία δικτύα επικοινωνίας κι αγώνα που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια στα πολωνικά εργοστάσια.

Αποφασιστικής σημασίας για να πλατύνει και να δυναμώσει αυτό το δίκτυο φαίνεται να είναι η διασυνδεση των επιπέδων του κινήματος έτσι ώστε να καθορίζονται στοχοί και μορφές αγώνα σε σχέση με τη συγκεκριμένη ανάπτυξη του κινήματος εργοστάσιο με εργοστάσιο. Το ζήτημα των εργατικών επιτροπών είναι συναφές μ' αυτή την προοπτική, γιατί προτείνει μια μορφή οργάνωσης που να μπορεί να προσαρμοζέται από περιοχή σε περιοχή στον εργατικό αυθορμητισμό.

Η "ROBOTNIK" λειτουργεί μ' αυτή την έννοια σαν φύλλο αγκιστάσας, χρησιμεύει για να προωθεί άλλες πρωτοβουλίες σε σχέση με τα αιτήματα στο εργοστάσιο, να βοηθάει τη γεννήση κι άλλων εργατικών εφημερίδων είναι ειδικά εφημερίδων κατά εργοστάσιο και κατά περιοχή. Σ' αυτό το επίπεδο, ένα πρώτο θετικό αποτέλεσμα υπήρξε στο Νταντσιχ, με την εμφάνιση εδώ κι ένα μήνα μιας εργατικής εφημερίδας που καταπιάνεται με τα προβλήματα των εργοστασίων της βαλτικής ακτής.

Ένα άλλο θέμα που η συνταγή της "ROBOTNIK" δίνει ι-

διαίτερη προσοχή είναι εκείνο της μείωσης των ωρών δουλειάς με διατήρηση του μισθού. Για να καταλάβουμε τη σπουδαιότητα αυτού του θέματος χρειάζεται να θυμίσουμε ότι στην Πολωνία οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν πολύ τις υπερωρίες. Έτσι το επίσημο εβδομαδιαίο ωράριο των 46 ωρών που αντιστοιχεί σ' ένα μέσο εβδομαδιαίο μισθό 110 ζлотυ (περίπου 1.500 δρχ.) πάνω στον οποίο στην πραγματικότητα προστίθεται ο εμμεσός μισθός από μια σειρά βοηθητικές υπηρεσίες δωρεάν ή ημιδωρεάν, φτάνει στο σημείο να έχει μια λειτουργία καθαρά ενδεικτική. Το επίσημο ωράριο, είναι πραγματικό ωράριο μόνο ελαχίστες εβδομάδες το χρόνο. Στην παραγωγή μετάλλου π.χ. δουλεύουν ακόμα και 58 ώρες τη βδομάδα και στον τομέα των μεταφορών, η επιχείρηση GLIWICE τον Δεκεμβρή του '78 έφτασε στις 300 ώρες δουλειάς για κάθε εργάτη.

Ανάμεσα στις εργατικές πρωτοπορίες, ωριμάζει το αίτημα για τις 40 ώρες δουλειά τη βδομάδα, πληρωμένες 46. Φυσικά κανείς δεν ελπίζει σε μια άμεση επιτυχία, αλλά η μείωση των ωρών δουλειάς φαίνεται να είναι η λεωφόρος για να 'αντιμετωπιστεί όχι μόνο η απάνθρωπη πολυωρη μέρα δουλειάς αλλά και τα επακόλουθα που φάνοι μετ' από κανα χρόνο, μετ' από τη μείωση της ζήτησης εργατικών χεριών που προβλέπει το νέο οικονομικό πλαίσιο.

Παράλληλα, στο θέμα της μείωσης των ωρών δουλειάς, με γαλή σπουδαιότητα έχει το πρόβλημα της μείωσης της "νόρμας", δηλαδή της παραγωγικότητας που δενεται με το κατάλληλο ξαπλωμα της δουλειάς με το κομμάτι, καθώς κι ολό το ζήτημα του εφοδιασμού της παραγωγής του εργοστασίου. Ήδη πολύ συχνά δεν βρίσκονται τ' αγαθά πρώτης ανάγκης ή τουλάχιστον εκείνα που έχουν σταθερές τιμές, γιαυτό κι ο εργάτης είναι υποχρεωμένος να βρει τα εμπορεύματα στη μαύρη αγορά ή να προμηθευτεί αντίστοιχα προϊόντα που δεν βρίσκονται στον επίσημο τιμαριθμικό καταλόγο πρώτων αναγκών που έχει καθορίσει το κράτος με σταθερές τιμές, μ' αποτέλεσμα οι τιμές να είναι ανεβασμένες. Μ' αφορμή αυτό αξίζει να θυμηθούμε ότι η εξέγερση του '70 κι οι μεγάλες απεργίες του '76, γεννήθηκαν γύρω από το πρόβλημα της ελλείψης αγαθών πρώτης ανάγκης και των τιμών τους.

Οι εργάτες, οι πιο ευαίσθητοι στα γενικά θέματα των συνθηκών της εργατικής τάξης, αρνούνται και της δραστηριότητας της εφημερίδας "ROBOTNIK", είναι γενικά οι ίδιοι που δυναμικά μπορούν να γίνουν μέλη της κομμουνιστικής οργάνωσης του εργοστασίου ή των καθολικών ενώσεων.



Πολύ συχνά, η συνταγή διατηρεί τις στενωπότερες και συστηματικότερες πολιτικές επαφές της με κομμουνιστικά στελέχη. Αυτά εξασκούν σχεδόν πάντα ένα ρόλο πρωτοπορείας στα εργοστάσια και, παρ' ότι ανήκουν στο Ρ.Ο.Υ.Ρ. (στο κομμα), έχουν ένα σημαντικό κύρος μεταξύ των εργατών. Έχουν πάρει στα σοβαρά την επίσημη ιδεολογία που φανταζόταν την εργατική τάξη σαν τάξη ηγεμονική, μ' ένα δικαίωμα-καθήκον στην άσκηση της εξουσίας. Φυσικά ολ' αυτό, κάνει τα κομμουνιστικά στελέχη να ταυτίζονται περ' όλα, με την τύχη της επιχείρησης - ανάπτυξη, παραγωγικές επιτυχίες, κλπ., και για όλα αυτά να δικαιώνουν την πολιτική που κάνουν. Παρ' όλα αυτά, επειδή ακριβώς είναι αναπολιτισμένοι στο εργοστάσιο - οι επιθυμίες και τα βασάνια, προβλήματα της δουλειάς που τα μοιράζονται μαζί με τους άλλους εργάτες, επιδράν πάνω τους και τους επηρεάζουν βαθιά. Κατά κάποιο τρόπο, επειδή είναι φυσικοί "αρχηγοί" μέσα στους εργάτες, είναι υποχρεωμένοι να πρωτοστατούν και να τους εκπροσωπούν. Αναλογό ρόλο παίζουν κι οι εργάτες που δουλεύουν στις ενώσεις των καθολικών, όπου σε πολλές περιπτώσεις βρίσκουν μέσα από την θρησκευτική τους εμπειρία ένα ιδεολογικό όπλο για να κριτικάρουν και ν' αντιπαραθέσουν μια αυτονομία - τουλάχιστον στο καθεστώς και στους διευθυντές του εργοστασίου. Εξ άλλου, δεν είναι πια σπάνια η περίπτωση όπου η συμμετοχή των εργατών στο Ρ.Ο.Υ.Ρ. να συνδυάζεται και με συμμετοχή σε θρησκευτικές οργανώσεις.

Αυτή η "εργατική μαζική πρωτοπορεία" που συνοπτικά περιγράψαμε, αποτελεί το ΙΟ-15% των εργαζομένων στην βιομηχανία. Το υπόλοιπο, η πλειοψηφία του εργατικού δυναμικού, είναι ακόμα συνθλιμμένη

από την αγροτική καταγωγή του. Προκειται για εργάτες που μεταναστεύσαν πρόσφατα από αγροτικές περιοχές. Στην καλύτερη περίπτωση, βρίσκονται στη δεύτερη γενιά του εργοστασίου, αλλά συχνά βρίσκουμε ακόμα στην αναμικτή φιγούρα του εργάτη - αγροτή: δηλαδή του εργάτη που ολοκληρώνει το μισθό καλλιεργώντας τη γη.

Αυτοί οι εργάτες, με δεδομένη την πρόσφατη ιστορία της χώρας, δεν έχουν καμία συνδικαλιστική εμπειρία ή ακόμα πιο απλά, κι από στοιχειώδη οργάνωση στη βάση στοιχείων - δυνάμεων όπως υπάρχουν στη Δύση (εργατικές ασφαλίσεις κλπ.). Δουλεύοντας λοιπόν σαν εργάτες γραμμής σε παραγωγικούς κύκλους (αλυσίδα) με μοντέρνα τεχνολογία, δεν κουβαλάνε στις πλατές τους καμία επαγγελματική παράδοση, ούτε μπορούν ν' αποκτήσουν ώστε να γεννηθούν μια νέα οντότητα και μια επαγγελματική φιγούρα. Η σχέση τους με τη δουλειά είναι βασισμένη αποκλειστικά στην ανάγκη του μισθού. Η κοινωνική τους συλλογική οντότητα, και η δυνατότητα για κοινωνική επικοινωνία βρίσκονται έξω από το εργοστάσιο, στις παραδοσεις του αγροτικού τους κόσμου απ' όπου προέρχονται.

Είναι φυσικό λοιπόν, η κοινή βάση της κουλτούρας τους, πολύ συχνά, μάλιστα η κουλτούρα τους συνολικά, να βρίσκεται γύρω από την καθολική θρησκεία. Η εκκλησία, η ενορία, είναι το κοινό τους κέντρο συχνά το μοναδικό μέρος κοινωνικοποίησης τους, καθόλου από τα έξω, αλλά προσαρμοσμένο στις δικές τους ανάγκες ανταλλαγής και επικοινωνίας.

Έτσι εξηγείται όχι μόνο η "Πολωνική ανωμαλία" - το καθεστώς εγκατέλειψε στη δεκαετία του '50, την προσπάθεια να εξαλείψει την καθολική εκκλησία σαν ένα δικτύο ενωτικό και ανεξάρτητο, και σήμερα ανεχεται την ανάπτυξη της και το δυναμωμά της, προσπαθών

τας μόνο ν' αποσπασει κέρδη - αλλά και η εξαιρετική προσοχή που όλες οι δυνάμεις της αντιπολίτευσης και οι ίδιες εργατικές πρωτοπορείες, αφιερώνουν στον πολωνικό καθολικισμό.

Κατά βαθos οι εκκλησίες είναι οι μοναδικοί δημοσίοι χώροι που οι εργάτες και οι αγρότες της Πολωνίας θ' άθταν διατεθειμένοι να υπερασπίσουν μ' οποιοδήποτε τρόπο. Μάλιστα μπορεί κανείς να στοιχηματίσει ότι η επερχόμενη αφίξη του Παπα στην Πολωνία, θα είναι ευκαιρία για μια μεγάλη μαζική εκδήλωση εναντίον στο καθεστώς, όπως συνέβη με τον Χομεϊνί στο Ιράν.

Όλα αυτά φυσικά, έχουν μιά βαθιά επιρροή στην κοινή συμπεριφορά της εργατικής τάξης. Η φυγή της αγροτιάς βαραίνει πάνω στην πολωνική εμπειρία σαν μια αρρώστια της καρδιάς. Οι αγώνες αναβούν ξαφνικά μετά από μακρές περιόδους παθητικότητας και παίρνουν ταχύτητα, τα χαρακτηριστικά της αγροτικής εξέγερσης - ερημωση, καταστροφή κ' φωτιές, όλα δείχνουν κάθε φορά να σπρωχνουν προς μια απροβλεπτή εξέγερση, όχι προκαθορισμένη.

Η υπομονετική, ανατρεπτική πρακτική που μερικοί τη μερική συσσωρεύουν τον ανταγωνισμό και τον ακονίζουν με μεγάλη καθαρότητα, μέσα από τη συγκρούση στα τμήματα παραγωγής ή μέσω του σαμπόταζ, είναι στην ουσία, αγνώστα στην Πολωνία.

Γι' αυτό και η εργατική εξέγερση δημιουργεί ηγέτες σαν τον Μπαλουκά, ήδη γνωστό όπως μου λένε στην Δύση, προσωπικότητα στην οποία, η πολιτική ευφυΐα και ο δυναμισμός συμβαδίζουν με εξαιρετική διαθεσιμότητα για οποιονδήποτε τυχώδιοκτηση: έτσι, αν αφαιρέσει κανείς την αγροτική του προέλευση που αποτελεί σε τη βάση για να γίνει ένας πολιτικός πόλος, δεν μένει παρά ένας ξεριζωμένος, ένας μικρός εξορίτος παπα-Γκαπόν.

Η εμπειρία των πολωνών εργατών είναι εντελώς ξένη με τους μεγάλους κύκλους των αγώνων της Δύσης, κι όχι μόνο γιατί το δυτικό εργατικό κίνημα αποφυγε οποιαδήποτε σχέση, εστω και σαν συμπαράσταση, αλλά και γιατί στα μάτια των πολωνών εράτο-αγροτών, η Δύση, με τον μυθικό της πλούτο και τη διαδεδομένη διαφθορά

ρα της, η Δύση όπου η ευημερία πληρώνεται με την ανασφαλεία, την ανωνυμία και τους σκληρούς ρυθμούς παραγωγής είναι ένα είδος Ελντορνάτο, που είναι περισσότερο ξένο, παρα εχθρικό. Εξ αλ-

ROBOTNIK

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

TRADYCA NIEPODLEGŁOSC

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΟΡΕΙΑΣ

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Τό KOR ('Επιτροπή για την Υπεράσπιση των Εργατών) δημιουργήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου του 1996, με στόχο τη δημοσία κινητοποίηση για την άποφυλακίση των εργατών που πιέστηκαν στη διάρκεια των άπεργιών του Ιούνη, στο Ούρσου κατό Ράντομ. Η σύνθεση του KOR (που αρχικά αποτελούνταν από 14 μέλη) άντανακλούσε και συνεχίζει να άντανακλά τη διαφορετική προέλευση των ομάων της αντιπολίτευσης. Άνάμεσα στα μέλη του βρίσκονταν ο Έντουαρντ Λιπίνσκι, 80 χρονών, γνωστός οικονομολόγος, μέλος, πριν από τον πόλεμο, του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος Άντόνι Πάζντακ, 76 χρονών, ένας από τους δικηγόρους υπερασπιστές των πολωνών ηγετών που δικάστηκαν στη Μόσχα τό 1945, ο Γιάν Λιτίνσκι, 52 χρονών, ιστορικός της φιλολογίας και παρτιζάνος ηγέτης στη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής.

Όμως η πιο σημαντική ομάδα προέρχεται από τη γενιά του 68. Οι σπουδαιότεροι ηγέτες του φοιτητικού κινήματος, που ήταν ήδη μέλη των νεολαϊστικών κομμουνιστικών οργανώσεων, και που η ηλικία τους είναι άνάμεσα στα 30 και τα 40, άσπείρωθηκαν στο KOR και άπέτελεσαν την κυριότερη δύναμή του. Ο Γιόσεφ Κούρσν, με έξη χρόνια φυλακή, και ο Άνταμ Μίλσνικ, με δυό χρόνια φυλακή, είναι οι δυό πιο γνωστοί προσωποικότητες στη Δύση. Άλλά ένα όμοια σημαντικό ρόλο παίζουν οι ιστορικοί Άντόνι Μάσιεζιέφσκι καθώς και ένας νέος μηχανικός που ώρμασε μέσα άπό την έμπειρία της φυλακής και τη δουλειά σάν εργάτης στο έργοστάσιο, ο Γιάν Λιτίνσκι. Ά δίπλα τους κινείται και μία νεότερη γενιά που προέρχεται βασικά από τις καθολικές οργανώσεις. Μερικοί από τους ηγέτες του 68 θεωρούν τον εαυτό τους κριτικής μαρξιστής και άναφέρονται στις δυτικές πολιτικές έμπειρίες (σοσιαλδημοκρατία, εύρωκομμουνισμός, άυτόνομα άγτι-άυταρχικά κινήματα, νέα άριστέρα). Άλλοι έχουν θέσεις ριζοσπαστικού καθολικισμού και τέλος, άλλοι άναφέρονται στη φιλελεύθερο-δημοκρατική παράδοση.

Τό όργανο του KOR είναι ένα πολυγραφώμενο πληροφοριακό δελτίο στο όποτο δημοσιεύονται όλες οι άνακοινώσεις.

Τό καθεστώς, παρόλο που έ-

πιτέθηκε στα μέλη του KOR σάν "όργανο του δυτικού ίμπεριαλισμού και της νότιας αντίδρασης", άποχρεώθηκε, την άνοιξη του 77, να άπελευθερώσει, όλους τους κρατούμενους εργάτες, άμέσως μετά τις διαδηλώσεις για τη σκοτεινή δολοφονία ενός φοιτητή της Κρακοβίας, σπαδο του KOR.

Μετά άπ' αυτή την έπιτυχία, η έπιρροή του KOR διευρύνθηκε σε τεράστια κλίμακα και τό πεδίο παρέμβασής του έπεκτάθηκε από την υπεράσπιση των δικώμενων εργατών στη γενική άεματολογία των πολιτικών δικαιωμάτων, της πολιτικής έλευθερίας, των προσπαθειών για την οργάνωση των κοινωνικών κινήματων.

Έτσι, τό KOR πήρε μία νέα όνομασία: KSS ('Επιτροπή Κοινωνικής Άυτοάμυνας). Τά μέλη του φτάνουν πιά τα 39 και στο έσωτερικό του άναπτύχθηκε μία σημαντική διαφοροποίηση, βασικά σε σχέση με τις μορφές πάλης ενάντια στο καθεστώς. Μέσα άπ' αυτή τη διαφοροποίηση, δημιουργήθηκε, τον Οκτώβρη του 77, η πρώτη εργατική έφημερίδα, ROBOTNIK ('Εργάτης), που τη διευθύνει ο Γιάν Λιτίνσκι, στην προοπτική της εργατικής άυτο-οργάνωσης.

Παράλληλα οργανώνονται άκαδημαϊκές παραδόσεις, έξω από τον έλεγχο του καθεστώτος. Άυτή η δραστηριότητα όνομάστηκε Κίνητο Πανεπιστήμιο, άπό τό όνομα μιας άνάλογης πρωτοβουλίας που είχε έμφανιστεί στη Βαρσοβία στις αρχές του αιώνα στη διάρκεια της τσαρικής κατοχής.

Τό KSS-KOR άποτελεί σήμερα τη σημαντικότερη αντιπολιτευτική ομάδα ακολουθεί μία πολιτική άνάπτυξης και ριχώματος στον κοινωνικό ιστό και θεωρεί έπικίνδυνη και άναγκαίο να άποσπαστεί η ριζοσπαστικοποίηση των μορφών πάλης από τις σημερινές συνθήκες.

Τό Μάρτη του 77 ίδρύθηκε στη Βαρσοβία και τό Λόμπκ τό Κίνημα για την Υπεράσπιση των Άνθρώπινων και Πολιτικών Δικαιωμάτων (ROPCIO), που αρχικά άποτελούνταν από 18 μέλη που άνάμεσα τους βρίσκονταν ένας παλιός στρατηγός της περιόδου του Πίλσούντςκι, ο Μπορούτα-Σπιέχοβιτς, ο ηγέτης του παλιού Χριστιανο-δημοκρατικού κόμματος, Σ. Καερόρόβσκι, η δημοσιογράφος Α. Μοντσούλσκι, έ-

λου, το μοναδικό διεθνές αίσημα που είναι ξαπλωμένο στους πολωνούς εργάτες, είναι το μίσος για τον Ρωσο: σαν ξένος δεσποτης, ο σοβιετικός είναι πάνω άπ' όλα ένας ρωσός. Και η άδιακοπη αλληλεγγύη ή προσοχή για τους Τσεχοσλοβακούς και Ουγγρούς εργάτες έχει τη ρίζα της στην κοινή αντίθεση που φανταζονται ότι υπάρχει με την σοβιετική άυτοκρατορία. Έτσι οι πολωνοί εργάτες ζουν, παλεύουν, χάνουν ή κερδίζουν σ' έναν κοσμο άπομονωμένο, δεν έχουν συμμαχούς.

Κατα βάθος, η φωνή της Δύσης μοιάζει γι' αυτούς, με τη φωνή του Ρ.Ε.Ε. - όλ' αυτά τα χρόνια η μοναδική βοήθεια ήρθε άπο τις εκπομπές στα πολωνικά του Ραδιοφώνου της Έλευθερης Έυρώπης - εκπομπές που καλύπτουν εν μέρει την άβυσσο της άπο-πληροφορησης που κάνει το καθεστώς. Πληροφορίες που μερικές φορές είναι άνακριβείς, άλλά ποτε ψευτικές. Γέγονος που, σ' ένα κοσμο όπου το φέμμα είναι ο κανόνας, δημιούργησε μια μαζική εμπιστοσύνη γι' αυτές τις εκπομπές, παρα τη γνώση πως ο πομπός διευθύνεται άπο τις Άμερικανικές μυστικές υπηρεσίες.

Δεκεμβρης '78

πίσης μία ομάδα νέων διανοομένων, που ήταν ήδη μέλη της παράνομης οργάνωσης RUCH, υπεύθυνης, στις αρχές της δεκαετίας του 70, για μία σειρά από πόντους. Η προσωπικότητα, με το μεγαλύτερο κέντρο, μέσα σε αυτή την ομάδα είναι ο Αντρέι Κζούμα, που το καλοκαίρι του 78 υποχρέωσε το Μοκτσουλσινά φύγει από το ROPCIO και ανάλαβε οριστικά την ηγεσία του. "Όργανο αυτής της ομάδας είναι η πολυγραφημένη εφημερίδα OPINIA (Γνώμη). Οι πολιτικές δυνάμεις που συσπειρώνονται γύρω από το ROPCIO είναι απόλυτα ξένες στις σοσιαλιστικές παραδόσεις και τη μαρξιστική κουλτούρα και αναφέρονται σε κενούς τους πολιτικούς θεσμούς που είχε η Πολωνία στο μεσοπόλεμο. Κεντρικό θέμα στη δραστηριότητα αυτής της οργάνωσης είναι, εκτός από τα πολιτικά δικαιώματα και την υπερτάση των δικαιωμάτων από το καθεστώς, και η εθνική ανεξαρτησία.

Ανάμεσα στο KSS-KOR και το ROPCIO εξελίσσεται μία ανοιχτή πολεμική, που αφορά την ηγεμονία πάνω στο κίνημα της αντιπολίτευσης. Καί φυσικά δεν παύουν να εκτοξεύονται από τη μία και την άλλη πλευρά κατηγορίες για συνεργασία

μέ το καθεστώς. Το ROPCIO κατηγορεί το KSS-KOR για τη μετριοπαθή και ρεαλιστική του πολιτική απέναντι στο καθεστώς.

Τό KSS-KOR, το ROPCIO και πολυάριθμες καθολικές πολιτικές οργανώσεις, που είναι αδύνατο να απαριθμήσουμε εδώ, παρόλο που βρίσκονται στην παρανομία, έχουν μία δημόσια δράση, μέσα από γραφεία γνωστά και έντυπα με πλατιά κυκλοφορία.

Τέλος, το καλοκαίρι του 1977, εμφανίστηκε η σημαγτικότερη από τις παράνομες ομάδες: η PNN (Πολωνική Ένωση Ανεξαρτησίας). Αυτή η οργάνωση παράγει ένα μεγάλο αριθμό από έντυπα που κυκλοφορούν παράνομα, στα οποία καταγγέλλονται οι παραβιάσεις, η διαφθορά και η βία της εξουσίας που τείνουν να μορφές οργάνωσης και πάλης τέτοιες που να αποφεύγεται ο αστυνομικός έλεγχος. Ζητούν από τον κόσμο να καταγγέλει τις αυθαιρεσίες των υπεύθυνων του κόμματος. Αλλά η πιο σημαντική συνεισφορά του PNN βρίσκεται στο ότι ανοίξε τη συζήτηση πάνω στην ανάγκη οδήγησης της ενοπλής πάλης. Απέναντι στις ρεαλιστικές τοποθετήσεις του KSS-KOR, που ε-

πιμένουν πάνω στην αδυναμία, για λόγους εθνικούς και δι-εθνείς, οποιασδήποτε προσπάθειας πολιτικής εξέγερσης στη Πολωνία, το PNN, αποδεχόμενο με περηφάνεια την παράδοση των αντι-ρώσικων εξεγέρσεων της Πολωνίας, υποστηρίζει πως η χώρα κατάχτησε εσω και μερικώς την εθνική της αξιοπρέπεια μόνο χάρη σε ένα αποτυχημένο εξέγερση (και όχι από τη σύνεση της REAL POLITIK). Καί μονάχα με την αποδοχή αυτής της κληρονομιάς, σε μία σημερινή πρακτική, είναι δυνατό, σύμφωνα με το PNN, να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της πολιτικής οργάνωσης της πολωνικής αντιπολίτευσης και των διεθνών διασυνδέσεων με όρους που να είναι προσαρμοσμένοι στο κεντρικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Πολωνία. Η κατάχτηση της ελευθερίας δεν είναι εσωτερικό πρόβλημα: η λύση του περνάει μέσα από την ανατροπή της αυτοκρατορίας που είναι από τις πιο συγκεντρωμένες και εκτεταμένες της σύγχρονης ιστορίας, της Σοβιετικής Αυτοκρατορίας.

ΜΙΑΣΑ ΓΚΙΝΖΜΠΟΥΡΓΚ
ΦΡΑΝΚΟ ΠΙΠΕΡΝΟ



ρία της πολωνικής φιλολογίας, κλπ.).

Τά μαθήματα, στα οποία συμμετέχουν περίπου 3.000 φοιτητές, γίνονται στη Βαρσοβία, τη Κρακοβία, το Γκντανσκ, το Πόζναν, το Λόντζ. Η κοινωνική προέλευση των φοιτητών είναι παρόμοια με εκείνη των πολωνικών πανεπιστημίων (κυριαρχία των υπαλλήλων στρωμάτων της πόλης) αλλά συγκριτικά υπάρχει πιο έντονη παρουσία εργαζόμενων φοιτητών (κυρία υπάλληλοι χωρίς πανεπιστημιακή μόρφωση). Η ίδρυση και η επιτυχημένη ανάπτυξη του κινητού πανεπιστημίου προκάλεσε μέσα σε λίγους μήνες την εμφάνιση και άλλων ανάλογων πρωτοβουλιών, που συχνά δεν έχουν σχέση μεταξύ τους. Σήμερα πια βρισκόμαστε μπροστά σε έναν αληθινό πολλαπλασιασμό τους, εσω και ανάμεσα σε διαφορετικά, σε αντιθέσεις και σε θεωρητικές και όργανωτικές έλλειψεις, αποδείχνει πόσο βαθιά

Το κινητό πανεπιστήμιο

Τό κινητό πανεπιστήμιο έχει ήδη σχεδόν 2 χρόνια ζωής.

Η πρωτοβουλία ξεκίνησε από μία ομάδα διανοομένων, που ανήκουν σε διαφορετικές γενιές, όπως ο Γιάν Γιούσεφ Τσίπσκι, 58 χρονών, φιλελεύθερο-δημοκρατικής προέλευσης, η Ανιέλα Στάινζιμπεργκ, 80 χρονών, μέλος του σοσιαλιστικού κόμματος στο μεσοπόλεμο, ο Γιάν Λιτίνσκι, 33 χρονών, πρώην μέλος της νεολαϊστικής κομμουνιστικής οργάνωσης, συντονίζονται από μία επιτροπή (Ένωση, Επιστημονική Παραδόσεων, ΤΚΝ) που σήμερα αποτελείται από 80 μέλη. Ανάμεσα τους βρίσκονται και ορισμένοι διανοούμενοι, που είναι μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος και ορισμένοι καθολικοί πάδες. Η ελευθερία έρευνας και διδασκαλίας αποτελεί και την κοινή πλατφόρμα όλων, όσων συμμετέχουν στο ΤΚΝ. Για να αποφευχθεί η εισόδηση, προβοκάτωρων, χαφιέδων και σαμποταριστών, η είσοδος στην Ένωση γίνεται με επιλογή.

Έκείνο το στοιχείο που δικαιολογούσε και εξακολουθεί να δικαιολογεί αυτή την πρωτοβουλία είναι η πάλη ενάντια στη λογοκρισία και την ακρωτηριασμένη ή φαλκιδευμένη γνώση που προσφέρει το καθεστώς. Τα θέματα των παραδόσεων είναι περιορισμένα, παρά τη ζήτηση που υπάρχει από τους φοιτητές, εξαιτίας της έλλειψης διδασκόντων, και αφορούν βασικά τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές σπουδές (κοινωνιολογία, σύγχρονη οικονομική ιστορία, ιστορία του πολωνικού εργατικού κινήματος, ιστο-

είναι η "θέληση για γνώση" στην πολωνική κοινωνία, η ανάγκη για μία γνώση που δεν πνίγεται από τη χειραγώγηση της εξουσίας.

Αυτές οι πρωτοβουλίες εξαπλώνονται καλώς ή κακώς κοινωνικές κοινότητες που είναι και οι πιο ανοιχτές στο κίνημα: για παράδειγμα, στην Κρακοβία, το εναλλακτικό Πανεπιστήμιο οργανώθηκε από μία φοιτητική ομάδα που διαμορφώθηκε και βρίσκεται ακόμα σε στενή σχέση με τους δομινικανούς παπάδες. Το διδακτικό πρόσωπο αποτελείται από διανοούμενους που, είτε εξασκούν τις δραστηριότητές τους μέσα στον κρατικό μηχανισμό (πανεπιστήμιο, εκδοτικοί οίκοι, έφημερίδες, έρευνητικά κέντρα, κλπ.) είτε από εκείνους (όπως συμβαίνει σε μεγάλο βαθμό για την πολιτική γενιά του 68) που το καθεστώς τους έχει στερήσει την εργασία και επιβιώνουν όπως μπορούν, με χειρωνακτικές δουλειές, με δουλειές μισής μέρας ή με την πολιτική συμπάρταση. Οι παραδόσεις, τα σέμινάρια, οι συζητήσεις γίνονται σε ιδιωτικά σπίτια που παραχωρούν οι συμπαθούντες. Πράγματι, η χρησιμοποίηση των πανεπιστημιακών αμφιθεάτρων αποκλείεται εξαιτίας της λυσσαλέας αντίδρασης των αρχών, αλλά κύρια εξαιτίας του δυσμενούς για την ώρα συσχετισμού των δυνάμεων που δεν επιτρέπει την κατάληψη και την χρησιμοποίηση των δημόσιων χώρων. Ορισμένες συγκεντρώσεις έχουν γίνει στη Μητρόπολη του Αγ. Μαρτίνου, στη Βαρσοβία.

Τά θέματα των παραδόσεων, τα ωράρια κι οι χώροι όπου θα δοθούν, αν όχι και τα όνματα των διδασκόντων, γνωστοποιούνται με μαζικό μορφομα προκηρύξεων, στους δρόμους, τα γραφεία και τα πανεπιστήμια, ένα μήνα πριν από την έναρξη των μαθημάτων. Τα πιο σημαντικά μαθήματα και σεμινάρια συγκεντρώνονται σε τόμους που εκδίδει ο εκδοτικός οίκος "Επιστημονικά Τετράδια", που εξαρτάται από το ΤΚΝ.

Αξίζει να υπογραμμίσουμε ότι, μετά το 68, είναι η πρώτη φορά που υπάρχει μία σύνδεση ανάμεσα στη διανόηση και το φοιτητικό κίνημα - και σε αντίθεση με τότε, η σύνδεση αυτή τη φορά, δίχως να έχει τις βολονταριστικές και ιδεολογικές πλευρές του 68 (θεσμικός κομμουνιστικός ρεφορμισμός), στηρίζεται σε μία σταθερή και πλατιά βάση που διαμορφώνεται από τις ίδιες τις αναγκαιότητες της πραχτικής της τεχνικο-επιστημονικής διανόησης.

Τό κινητό πανεπιστήμιο δημιουργήθηκε πάνω σε μία βάση κύρια πολιτική - πάλι ενάντια στη λογοκρισία και τον αυταρχικό περιορισμό της γνώσης. Και γι' αυτό είναι σε κάποιο βαθμό αναπόφευκτο ότι αυτή η έμπειρα διαπερνιέται από μία φιλελευθερο-δημοκρατική θεματολογία πάνω στα πολιτικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες - κι αυτό έχει σα συνέπεια την ήγemonία πολιτικών θέσεων που αναφέρονται στα μοντέλα και τη μαζική συμπεριφορά των δυτικών κοινωνιών.

Όσοσο έχει ήδη αρχίσει στο έσωτερικό του ΤΚΝ μία συζήτηση πάνω σε μία εναλλακτική χρήση της έπιστήμης: μ' άλλα λόγια, η ίδια η ανάπτυξη της πρωτοβουλίας μας μάς βάζει μπροστά στο πρόβλημα να ξεπεράσουμε την έρευνα και την υπερέσπιση της ελευθερίας της γνώσης και της έρευνας και να προχωρήσουμε σε έπιπεδα συλλογικής δράσης, κοινωνικών πραχτικών που μπορούν να επέμβουν στο ίδιο τό έπιπεδο των σχέσεων παραγωγής και διανομής. Πόλοι αναφορές, έστω και κριτικά, είναι από τη μία πλευρά η έμπειρία των κινέζων και μοζαβικανών "Ευπόδητων Γιατρών", και από την άλλη



Από την εξέγερση του 1956. ΠΟΖΝΑΝ

οι άγωνες στη Δύση πάνω στο θέμα της πυρηνικής ενέργειας, της υγείας, της προληπτικής ιατρικής, της πληροφόρησης.

Σ' αυτή την κατεύθυνση συναντάμε διάφορα έμπόδια που έχουν σχέση με τό βασικά "πολιτικό" χαρακτήρα του κινήματος, καθώς και με τό ότι βρίσκεται από πολλές απόψεις στο στάδιο της γέννησής του. Με άλλα λόγια, η δυσκολία της ένταξης σ' αυτή την κατεύθυνση σημαντικών στρωμάτων του τεχνικο-επιστημονικού τομέα είναι αποτέλεσμα όχι μόνο των προνομίων που απολαμβάνουν στην κοινωνία μας αλλά πάνω από όλα γιατί η ενεργοποίησή τους προς εναλλακτικές λύσεις απαιτεί έναν πλούτο κοινωνικών σχέσεων, εργαλείων, τεχνικών δυνατοτήτων, που τό κίνημα δε διαθέτει ακόμα.

Ανάλογες σκέψεις μπορούν να γίνουν για τη σχέση ανάμεσα στο εναλλακτικό πανεπιστήμιο και τους εργάτες των μεγάλων εργοστασίων. Το ΤΚΝ βλέπει με μεγάλο ενδιαφέρον την ιταλική έμπειρία των Ι50 ωρών (σημ. οι Ιταλοί εργάτες έχουν δικαίωμα να παρκολουθούν μαθήματα στο πανεπιστήμιο, Ι50 ώρες τον χρόνο που αφαιρούνται από τον εργάσιμο χρόνο τους). Αλλά στην Πολωνία, βρίσκόμεστε ακόμα στα πρώτα βήματα: είναι ανάγκη να αναπτυχθούμε ακόμα, να αποκτήσουμε μία πιο συγκεκριμένη πολιτικο-κοινωνική ταυτότητα, προτού μπορέσουμε να πιάσουμε συγκεκριμένα τό ζήτημα (που ήταν τραγικό για μας αν σκεφτόμε το 68) της σχέσης διανοομένων-εργατών. Σε σχέση με αυτό θα πρέπει να πούμε ότι έχει πια αρχίσει να κινείται κάτι, και τό τείχος της δυσπιστίας άρχισε να γκρεμίζεται για παράδειγμα, εγώ ο ίδιος προσκλήθηκα σε μία εργατική συγέντρωση στο Ράντομ με την ευκαιρία των 60 χρόνων της πολωνικής ανεξαρτησίας.

Αξίζει τον κόπο να περιγράψουμε με λίγα λόγια τις αντιδράσεις του καθεστώτος απέναντι στο κινητό πανεπιστήμιο. Στην αρχή η έξουσία χρησιμοποιούσε σε μεγάλη κλίμακα την αστυνομία. Ορισμένοι από τους διδασκόντες (όπως ο Βάλκι, ο Κούρον και ο συγγραφέας αυτού του άρθρου) συλλαμβάνονταν συχνά μερικές ώρες πριν από τα μαθήματα και κρατούνταν για μέρες στα αστυνομικά τμήματα. Παράλληλα, η αστυνομία άπειλούσε και έπιανε είτε αυτούς που

παρακολουθοῦσαν τὰ μαθήματα εἴτε ἐκείνους ποῦ διέθεταν τὰ σπίτια τους γι' αὐτά.

Ἰδιαίτερα τὸν Ἰούνιο τοῦ 78 ἔγινε μιὰ συστηματικὴ ἐκστρατεία ἐκφοβισμῶν καὶ συλλήψεων τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν διαμερισμάτων ποῦ συ-verγάζονται μὲ τὸ ΤΚΝ, χρησιμοποιώντας ὡς θύλακες τὴν νομοθετικὴν διατάξει ποῦ ἀφοροῦν τὴν σταθερότητα τῶν κτιρίων: ἡ ἀστυνομία ἀδείαζε τὰ σπίτια ὅπου γίνονταν τὰ μαθήματα ὑποστηρίζοντας πῶς τὸ διαμέρισμα κινδύνευε νὰ καταρρεύσει. Ἐτσι, τὸν Ἰούνιο τοῦ 78, στὴν Κρακοβία, οἱ ἀστυνομικοὶ ἐπεμβήκανε, γιὰ ν' ἀδεία-σουνε τὸ δωμάτιο, ὅπου γινόταν ἕνα σεμινάριο, καὶ γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν κατάρρευση ἀνοίξαν τὰ κεφάλια διαφόρων φοιτητῶν καὶ διδασκόντων καὶ συνέλαβαν 20 ἄτομα.

Πρόσφατα, ἡ πολιτικὴ τοῦ καθεστώτος ἀπέ-ναντι στοῦ ΤΚΝ φαίνεται νὰ ἔχει ἀλλάξει, ἡ πλ-

ῆση μειώθηκε καὶ οἱ ἀστυνομικὲς ἐπεμβάσεις ἔγιναν λιγότερο χοντροκομμένες. Τὸ Δεκέμβρη, στὴ διάρκεια ἐνὸς σεμιναρίου, παρέμβηκαν στὴ συζήτηση καὶ δύο ἀνώτερα στελέχη τοῦ κόμματος, ποῦ ἀνάπτυξαν τρεῖς ἀπόψεις τους καὶ ἀντι-παρέτεθηκαν στοὺς εἰσηγητές. Ὅλα ἔγιναν σὰ νὰ ὑπῆρχε ἐλευθερία ἐκφράσεως καὶ διαφωνίας. Φυσικὰ εἶναι, νωρὶς γιὰ νὰ βγάλουμε γενικὰ συμπεράσματα ἀπὸ ἕνα παρόμοιο ἐπεισόδιο. Πάντως εἶναι βέβαιο ὅτι ἡ διεύρυνση τῆς πρωτοβουλίας καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς στὴν διαμόρφωση μιᾶς κοινῆς γνώμης, λιγότερο ὑποταγμένης καὶ μὲ αἰ-ξημένη ἐπαγρύπνηση εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ἰδίας τῆς πρωτοβουλίας ἀπὸ τὴν ὑστερικὴ ἀντίδραση τοῦ καθεστώτος.

ANTAM ΜΙΣΝΙΚ

Δεκέμβρης 78

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΟ ΜΑΡΜΑΡΟ

Τὸ νὰ γράψουμε ἕνα ἄρθρο γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Βάβντα ἦταν ἀπὸ παλιά πρόθεσή μας, ἰδιαί-τερα μετὰ ἀπὸ τρεῖς διαφορές κριτικὲς ποῦ γράφτηκαν στὸν τύπο καὶ ποῦ στὴν οὐσία ὅλες τους σχεδὸν διαστρέβλωσαν τὸ ἔργο, εἴτε γιὰ νὰ τὸ ἐκθειά-σουν, εἴτε γιὰ νὰ τὸ κατακρί-νουν. Στὸ βαθμὸ ὅμως ποῦ εἶ-χε περάσει πολὺ καιρὸς καὶ τὸ ζήτημα ἐξέφυγε ἀπὸ τὴν ἐ-πικαιρότητα, ἐρωτήσαμε πιδ σωστὸ νὰ μὴν ἀσχοληθοῦμε μάλι-τόν, κι' ἔτσι ἐγκαταλείψαμε τὴν ἰδέα.

Μὲ τὴν εὐκαιρία ὅμως αὐ-τῆς τῆς "Ρήξης", ὅπου δημοσι-εύουμε ἕνα εἰδικὸ ἀφιέρωμα στὴν Πολωνία, ξαναγυρνᾶμε στὴν πρώτη μας ἰδέα, πιστεύοντας ὅ-τι πρόκειται γιὰ ἕνα ἔργο ποῦ δίνει μιὰ δλοκληρωμένη ἰ-δέα τῆς Πολωνικῆς πραγματι-κότητας καὶ μπορεῖ νὰ ἀποτε-λέσει μιὰ βάση στὸ ἐπίπεδο τῆς τέχνης βέβαια, γιὰ νὰ κα-τανοήσῃ κανεὶς τὴ σημερινὴ κατάσταση. Φυσικὰ δὲν πρόκει-ται νὰ κάνουμε μιὰ δλοκληρω-μένη κριτικὴ (στὸ βαθμὸ ποῦ μετὰ ἀπὸ τόσο καιρὸ ἔχουμε ξεχάσει πολλὰ καὶ ἴσως σημα-ντικὰ κομμάτια τοῦ ἔργου, καὶ ἄλλωστε αὐτὸ πιά δὲν ἔχει τό-ση σημασία), ὅσο νὰ δοῦμε τὸ ἰδεολογικὸ περιεχόμενο τῆς ταινίας ἀπὸ τὴ μία, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν τρόπο ποῦ δόθη-κε ἀπὸ τοὺς διαφόρους κριτι-κοὺς ποῦ κατὰ τὴ γνώμη μας ὁ καθενας τὸ εἶδε ὅπως ἤθελε, σύμφωνα μὲ τρεῖς δικές του ἰδε-ολογικὲς ἐπιλογές καὶ τὸ προ-σάρμοσε ὅπως μπορούσε σ' αὐ-τές.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα γιὰ ὁ-σους δὲ τὸ χουν δεῖ, θὰ πρέ-πει νὰ κάνουμε μιὰ παρουσία-ση τοῦ ἔργου.

Μὲ πρόσχημα τῆ διπλωματι-κῆς ἐργασίας μιᾶς νεαρῆς σκηνο-θέτριας ποῦ τελειώνοντας τὴ σχολὴ κινηματογράφου, πρέπει νὰ φτιάξῃ μιὰ ταινία. Ὁ Βάβ-ντα μᾶς δίνει τὴν ἱστορία ἐ-νὸς ἐργάτη - μοντέλλο, "ἥρωα τῆς σοσιαλιστικῆς ἐργασίας", τὸν Μπιρκοῦτ, καὶ μέσα ἀπ' αὐ-τόν, τὴν ἱστορία τῆς μεταπο-λεμικῆς Πολωνίας μέχρι τρεῖς μέρες μας.

Ἡ πρώτη περίοδος εἶναι ἡ ἐποχὴ ποῦ ἡ Πολωνία "χτίζει τὸ σοσιαλισμὸ" μέσα σὲ κλίμα "ἐπαναστατικοῦ πυρετοῦ". Ὁ Μπιρκοῦτ φαίνεται νὰ τὸ πι-στεύει αὐτό, θέλει ὅλοι οἱ ἐ-ργάτες ν' ἀποκτήσουν σπίτι". Καὶ κάνει ὅτι μπορεῖ γιὰ νὰ τὸ πετύχει. Αὐτὴ τοῦ τῆ ἐλξη-ση θὰ τὴν ἐκμεταλλευτοῦν ὁ-λοὶ, ὁ καθενας γιὰ λογαρια-σμό του. Ὁ καρριερίστας σκη-νοθέτης ποῦ βλέπει μέσα ἀ-πὸ τὴ δημιουργία ἐνὸς ἐργά-τη - μοντέλλο τὴ δυνατότητα νὰ φτιάξῃ ἕνα ὄπλο ποῦ θὰ τὸν βγάλῃ ἀπὸ τὴν ἀφάνεια τῆς κινηματογράφησης ἐπικαι-ρων, ὁ γραμματέας τοῦ κόμμα-τος τῆς περιοχῆς, ποῦ βρῖ-σκεῖ τὸν τρόπο νὰ ἀυξήσει τρεῖς "ἐπαναστατικὲς" μετοχές του, καὶ φυσικὰ τὸ καθεστῶς ποῦ βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ ἀυξή-σει τὴν παραγωγικότητα κρατῶ-ντας σταθερὰ τὰ μεροκάματα. Ἐτσι ὁ Μπιρκοῦτ θὰ κατορθώ-σει νὰ χτίσει 30.000 τοῦβλα μέσα σὲ μιὰ μέρα καὶ θὰ γί-νῃ προσωπικότητα. Γιγαντιαία πορτραῖτα του θ' ἀναρτηθοῦν σ' ὅλη τὴ χώρα, θὰ γίνῃ ἥρωας κινηματογραφικῆς ταινίας ("σο-σιαλρεαλιστικῆς τεχνολογίας" καὶ θ' ἀρχίσουν νὰ τὸν περιφέ-ρουν ἀπὸ πόλη σὲ πόλη γιὰ νὰ κάνει ἐπίδειξη τῆς τεχνικῆς του στοὺς ὑπόλοιπους ἐργάτες

ὥστε ν' αὐξηθεῖ ἡ παραγωγή.

Οἱ ἐργάτες ὅμως καταλαβαί-νουν τί σημαίνει αὐτό καὶ ἀ-ντιμετωπίζουν μὲ ἔχθρα τὸν Μπιρκοῦτ, ὥσπου κάποτε τοῦ κάνουν σαμποτάζ δίνοντάς του πυρακτωμένα τοῦβλα ποῦ του κα-τακτενε τὰ χέρια, γιὰ νὰ μὴν μπορέσῃ νὰ ξανακάνῃ αὐτὴ τὴ δουλειά. Αὐτό θὰ τὸν κά-νῃ νὰ συνειδητοποιήσῃ τί ρόλο ἔπαιζε τελικὰ παρὰ τὴν ἐλλήση του, καὶ θὰ τὸν φέρῃ σιγά - σιγά σ' ἀντίθεση μὲ τὸ καθεστῶς, εἰδικὰ μετὰ τῆς στη-μένη δίκη ἐνὸς συντρόφου του ποῦ δικάζεται σὰν "πράχτορας τῆς ἀντίδρασης", "χαφιές" κλπ. Στὴ δίκη ὁ Μπιρκοῦτ θὰ ὑπερα-σπιστεῖ ἀνοιχτὰ τὸ σύντροφό του, πράγμα ποῦ θὰ τοῦ στοι-χίσει πολλὰ χρόνια φυλακῆς κα-θὼς καὶ τὴν ἐξαφάνιση τῶν πο-ρτραῖτων του καὶ τοῦ μαρμάρι-νου ἀγάλματός του ποῦ θὰ πε-ταχθεῖ στὰ ὑδρόγεια κάποιου μουσεῖο γιὰ νὰ τὸ βρεῖ, ἀνα-σκαλεῦοντας τὸ παρελθόν ἡ νε-αρή σκηνοθέτρια, Ἀνιέσκα.

Μετὰ τὴν ἐξέγερση τοῦ Πο-λωνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀνοδο-στὴν ἐξουσία τοῦ Γκομούλκα, τὸ 1956, ὁ Μπιρκοῦτ βγαίνει ἀπὸ τὴ φυλακὴ μαζί μὲ τοὺς ὑπόλοιπους πολιτικοὺς κρατοῦ-μενους. Νοιώθει ὅμως ὅτι καὶ



ή καινούργια έξουσία δέν είν-
αι έξουσία τῶν ἐργατῶν κι
ἄλλωστε αὐτός δέν μπορεῖ νά
"βγάξει λόγους" καί νά συμβι-
βαστεῖ μέ τό καθεστώς, ὅπως
τά καταφέρνει ὁ παλιός του
σύντροφος. Ψάχνει νά βρεῖ τή
γυναίκα του πού στό μεταξύ
τόν ἔχει "ἀποκηρύξει" καί ἔ-
χει φύγει. Βρίσκει τό γιό
του καί ζεῖ στό περιθώριο,
δουλεύοντας καί προσπαθώντας
νά τόν μεγαλώσει.

Όλα αὐτά γίνονται βέβαια
γνωστά μέσα ἀπό τίς ἐρευνες
τῆς Ἀνιέσκα, πού προσπαθεῖ,
νά βρεῖ τούς παλιούς φίλους
καί γνωστούς τοῦ Μπιρκούτ καί
πού τῆς ἀφηγοῦνται κομματια-
στά τήν ἱστορία του. Ὁ καθε-
νας ἀπ'αυτούς ἔχει τή δικιά
του ἐξέλιξη. Ὁ καρριερίστας,
σκηνοθέτης ἔχει γίνει πιά
ὁ μεγαλύτερος καί πιά διάση-
μος σκηνοθέτης τῆς Πολωνίας,
πού ζεῖ μέσα στή πολυτέλεια,
στή βίλλα του, μέ ὑπηρετρίες
καί ἕνα "τρισαριτωμένο" παι-
δάκι (ή ἀτοκρητική διάθεση)
τοῦ Βάιντα εἶναι πεντακάθαρη)
Ὁ παλιός σύντροφος, πού εἶχε
μάλιστα πολεμήσει στήν Ἰσπα-
νία, "ἀποκαταστημένος" πιά, εἴ-
ναι, διευθυντής σ' ἕνα τεράστιο
ο βιομηχανικό συγκρότημα καί
παρασυρμένος ἀπό τό "ἐπιτεύ-
γματα" τοῦ σοσιαλισμοῦ, δέ θέ-
λει ν' ἀσχολεῖται μέ ἀσήμαντα
λεπτομέρειες, ὅπως ὁ Μπιρκούτ
καί ἡ σχέση του μ' αὐτόν. Ὁ
χαφιές - μάντιζερ πού συνό-
δευε σά σκιά τόν Μπιρκούτ
στίς περιόδους του ἐπίδει-
ξης τῆς τεχνικῆς του, σήμε-
ρα πιά ἔχει γίνει πραγματικόν
νατζερ πού ἀνακαλύπτει ταλέν-
τα γιά τά καμπαρέ, ἐνῶ ἡ γυ-
ναίκα τοῦ Μπιρκούτ ἔχει μία
τραγική κατάληξη ζώντας μέσα
στή δυστυχία, καί τή διαφθορά
καί καταφεύγοντας στό πιότη.

Ὅμως οἱ διερευνήσεις τῆς
Ἀνιέσκα ἀρχίζουν νά γίνονται
ἐνοχλητικές γιά τό καθεστώς,
πού βρίσκει ἕνα πρόσχημα καί
τῆς ἀφαιρεῖ τήν ἀδεία νά γυ-
ρίσει τό φιλμ. Ἡ κοπέλλα ἀπο-
γοητεύεται καί σταματᾷ νά
ψάχνει. Θά βρεθεῖ ὅμως ὁ πα-
τέρας της, ἕνας ταχυδρόμος,
πού θά τήν προτρέψει νά συνε-
χίσει τίς ἐρευνες, αὐτόν δέν
τόν ἐνδιαφέρει ἡ ταινία ἀλλά
"γιατί θέλει νά μάθει τί ἀπό
γινε ὁ Μπιρκούτ". Καί ἡ κοπέ-
λλα παίρνει ἄλλο κουράγιο γιά
νά συνεχίσει, πού δέν εἶναι
πιά τό κουράγιο τῆς "περιέρ-
γειας" καί τῆς ἀκαδημαϊκῆς



γνώσης τοῦ διανοούμενου, ἀλλά
ἡ θέληση του νά μάθει τήν ἀ-
λήθεια, νά τή δώσει στό λαό
καί μέσα ἀπ'αὐτήν νά ἀποκτή-
σει μία ἄλλη σχέση μαζί του.

Ἔτσι θά βρεῖ τελικά τόν
γιό τοῦ Μπιρκούτ (ὁ πατέρας
του ἔχει πεθάνει), πού δου-
λεύει ἐργάτης στό ναυπηγεῖο,
τοῦ Γκντάνσκ. Ἡ ἀναφορὰ στή
ἐξέγερση τῶν ἐργατῶν τοῦ Γκν-
τάνσκ εἶναι καθαρή, ἂν καί κα-
λυμένη, γιά νά περάσει ἀπό
τῆ λογοκρισία. Μάλιστα ἀρχι-
κά ἡ ταινία δείχνει τό Μπιρ-
κούτ νά σκοτώνεται στήν ἐξέ-
γερση τοῦ '70 ἀλλά κόπηκε ἀ-
πό τή λογοκρισία καί ἔτσι ὁ
ποχρεώθηκε νά τό δώσει πιά ἑ-
μμεσα, τριγυρίζοντας τό φανό
του ἐπίμονα σ' ὅλη τή γύρω πε-
ριοχή ἀπό τά ναυπηγεῖα, ἐκεῖ
ὅπου ξετυλίχτηκαν τά γεγονό-
τα τῆς ἐξέγερσης. Ἡ ἐπαφή μέ
τό νέο ἐργάτη εἶναι τρο μέρᾳ
δύσκολη καί ἡ Ἀνιέσκα πρέ-
πει νά ἐπιμείνει πολύ γιά νά
σπάσει τήν ἀρνήσή του νά τῆς
μιλήσει. Τελικά τά καταφέρ-
νει καί ἡ τελευταία σκηνή ὅ-
που ἡ κοπέλλα, ἡρεμῶς καί
σίγουρη γιά τόν ἑαυτό της,
μπαίνει μαζί μέ τόν ἐργάτη,
στό κινηματογραφικό στούντιο
ἀποτελεῖ καί ἕναν σαφῆ ὑπαι-
νιγμό ὅτι ἡ ταινία θά πραγμα-
τοποιηθεῖ. Ἡ ἱστορία δηλαδή,
θά γραφεῖ, θέλουν δέ θέλουν
οἱ γραφειοκράτες, γιατί ὑπά-
ρχει ὁ ἐξεγερμένος ἐργάτης
τῶν ναυπηγείων πού τή γράφει
καί δέν ἀφήνει νά θάφτεῖ

Πρόκειται γιά ἕνα πραγμα-
τικά ἐπικό φιλμ, μέ ξεκάθαρο
περιεχόμενο, πού κατά τή γνώ-
μη μας δέ χωράει καμμιά παρε-
ξήγηση σέ σχέση μ' αὐτό πού
θέλει νά δώσει :

I. Τῆ διαδικασία μέσα ἀπό
τήν ὁποία ἡ καινούργια
ἀστική τάξη πήρε τήν έξουσία
καί καβάλησε καί πάλι στό

σβόκο τῶν ἐργατῶν, κι' αὐτό ὁ
χι μέσα ἀπό κανένα "πραξικο-
πημα" ἀλλά μέσα ἀπό μία ἐντε-
λῶς φυσιολογική πορεία μακροῦ
χρόνου ἀπαλλοτρίωσης τῆς ἐρ-
γατικῆς τάξης καί συγκέντρω-
σης τῆς έξουσίας στό χέριο
τῶν γραφειοκρατῶν τοῦ κομμα-
τικοῦ μηχανισμοῦ (πού ἀργότε-
ρα φυσικά μποροῦν νά ἔχουν
τήν πολυτέλεια νά γίνουν ἀκό-
μα καί "φιλελεύθεροι").

2. Τῆ φιγούρα τοῦ ἐργάτη
πού εἶναι ὁ μοναδικός
πού βρίσκεται ἔξω ἀπό τό παι-
χνίδι τῆς έξουσίας, ἀλλά ταυ-
τόχρονα καί ὁ μοναδικός πρω-
ταγωνιστής στήν ἱστορία, αὐ-
τός τελικά θά γράφει καί τήν
ἱστορία.

3. Τῆ σχέση τοῦ διανοόμε-
νου μέ τό λαό καί πιά
συγκεκριμένα τήν ἐργατική τά-
ξη. Μιά σχέση πού μπορεῖ νά
γίνει ὀργανική καί δημιουργι-
κή μονάχα στό βαθμό πού ὁ δια-
νοούμενος θά θελήσει νά γνω-
ρίσει τήν ἀλήθεια ὅχι γιά νά
φτιάξει μία ταινία ἢ ἕνα ὁ-
ποιοδήποτε ἔργο, ἀλλά γι' αὐ-
τή καθαυτή τήν ἀλήθεια πού
βρίσκεται μέσα στό λαό, πού
τήν γεννᾷ ἡ ζωή καί ἡ δρά-
ση τοῦ λαοῦ.

Πιστεύουμε πώς ὅλα αὐτά,
πού στό ἔργο ἦταν ἐντελῶς κα-
θαρά καί χωρίς κανένα ὑπονο-
ούμενο, παρεξηγήθηκαν συνει-
δητᾶ ἀπό ὅλους σχεδόν τοὺς
"κριτικούς" στήν προσπάθειά
τούς νά βολέψουν τό ἔργο μέ
τίς πολιτικές τους ἀντιλή-
ψεις. Ὅλοι ἔχουν ἕνα κοινόν πα-
ρανομαστή, εἴτε τοὺς ἀρέσει,
εἴτε ὅχι τό ἔργο. Ἐμεῖς νοποῦ
εἶδαν στήν ταινία τοῦ Βάιντα
εἶναι ἡ καταγγελία τοῦ κακοῦ
σταλινισμοῦ, καί ὁ ἐξωραϊσμός
τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος, κι
αὐτή τήν ἀντίληψη προσκάθη-
σαν νά περάσουν ἀπό τά ἐντυ-
πα καί ἐφημερίδες τους.

Από τη μία οι ρεβιζιονιστές, μή τολμώντας να κατακρίνουν έναν "αναγνωρισμένο" σκηνοθέτη, έκαναν ότι μπορούσαν για να τον διαστρεβλώσουν. Μ'όλη την αγωνία του πουλημένου κοντυλοφόρου, μπας και γίνει αντιληπτό το πραγματικό περιεχόμενο του έργου, σπεύδουν να καλύψουν το φανερό μήνυμά του στο τέλος διαβεβαιώνοντας πως ο σοσιαλισμός συνεχίζει να οικοδομείται στην Πολωνία παρά τα "λάθη" και τις "άβλεψίες" του παρελθόντος.

"Γι'αυτούς τούς τελευταίους, τούτη η καταπληκτική ταινία του Βάβντα, γυρισμένη άσφαλώς με την έγκριση του κόμματος (σημ. δικιά μας: κανείς πώς δεν ξέρεις τίποτα από τις τалαιπωρίες που τράβηξε η ταινία μέχρι να περάσει από τη λογοκρισία) είναι μια αποστομωτική απάντηση: Στο σοσιαλισμό όσο κι αν παραποιηθεί ή αλήθεια πρόσκαιρα, για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, δεν πρόκειται ποτέ να εξαφανιστεί" Ραφαηλίδης στο "ΒΗΜΑ".

Πιστεύουμε ότι μόνο το δράμα αψόνων ρουβλιών μπορεί να κρύψει και να συσκοτίσει το πασιφανές περιεχόμενο του έργου από τα "έμπειρα" μάτια ενός κριτικού τόσο γνωστού, για τον έσπετισμό του και τις λεπτολόγες παρατηρήσεις του. Γιατί θέλει πραγματικά φιλότιμες προσπάθειες για να κανείς επί τρεις ώρες (τόσο διαρκεί το φιλμ) ότι δεν καταλαβαίνει πώς για τον Βάβντα η σημερινή κατάσταση στην Πολωνία είναι ίδια και χειρότερη από τη προηγούμενη και μάλιστα φυσική συνέπεια της.

Όσο για το Ριζοσπάστη περριτεύει ακόμα και να αναφερόμε μια και η κριτική του χαρακτηρίζεται από τη γνωστή και μόνη έπωδο: "βασανιστικά και ήρωικά οικοδομείται μια καινούργια κοινωνία". Βέβαια, η κοινωνία των "φιλελεύθερων" διευθυντών εργοστασίων, των μάντζερ για καμπρετζούδες - πρώην χαφιέδων, των άλκοολικών και δυστυχισμένων γυναικών, των άγρια έμμεταλλευόμενων εργατών, που το καθεστώς των Γκιέρεκ και Γκομούλκα δέ διστάζει να ματοκυλήσει όταν ξεσηκώνονται για το δίκιο τους.

Αλλά βέβαια, το περίεργο δεν είναι αυτές οι κριτικές, που άλλωστε τις περιμέναμε. Το περίεργο είναι ότι μαζί τους συμφωνεί (άλλα για να καταδικάσει το έργο) και ένα μέρος της λεγόμενης "άκρας άριστερας". "Έτσι στο περιοδικό "Προοδευτικός κινηματογράφος" διαβάζουμε μια κριτική σύμφωνα με την οποία ο "άνθρωπος από μάρμαρο" είναι μια "τυπικά ρεβιζιονιστική ταινία".

Τά στοιχεία που στηρίζουν αυτή την άποψη είναι κατ'άρχήν ότι ο Βάβντα άπορρίπτει ολοκληρωτικά την περίοδο πριν από το '56. "Έτσι ένοχλει τους έγκολαπτόμενους ήγετίσκους ή παρουσίαση των γραφειοκρατών του κόμματος και του κάθε καρριερίστα που καβάλησε στο σβέρκο των εργατών. Δές και δέ βγήκε μέσα απ'αυτούς η καινούργια άστική τάξη, αλλά έπεσε από τον ούρανό το '56. Αλλά βέβαια, ξεχάσαμε, το '56 έγινε "πραξικόπημα", κι αυτό άπρεπε να δελξει και ο Βάβντα για να είναι "συνεπής". Πρίν από το '56 είναι γνωστό ότι την έξουσία την είχαν οι εργάτες, (παρόλα τα "λάθη"), χαφιέδες δεν υπήρχαν, η τρομοκρατία έξασκούταν μονάχα ενάντια στους "πράχτορες του έχθρου" που ως γνωστόν, όλη η προηγούμενη επανάσταση τους δόξα δεν ήταν παρά στάχτη στα μάτια, για να διεξάγουν άνενόχλητοι την κατασκοπεία τους υπέρ του Ιμπεριαλισμού.

Ένοχλούνται όλοι οι ύποψιοι γραφειοκράτες από την κριτική του σταχανοβισμού, μια και το σταχανοβισμό τον άποδέχονται άπλύτα (άλλα βέβαια μόνο όταν αυτοί βρίσκονται στη θέση του γραμματέα του σκηνοθέτη κι'όχι στη θέση του εργάτη που χτίζει 30.000 τούβλα τη μέρα). Και είναι άνίκανοι να δοϋν πώς ο Βάβντα κάνει μια σαφέστατη άκριση ανάμεσα στο σταχανοβισμό του εργάτη, που θέλει να χτίζει σπίτια για να μένουν οι εργάτες, και το σταχανοβισμό σά θεωρητική δικαιολόγηση της κομματικής ή καλλιτεχνικής καρριέρας των ανθρώπων που βρίσκονται στην έξουσία.

Τό άποκορύφωμα όμως της διαστρέβλωσης (και άνοησίας

συνάμα) είναι όταν κατακρίνουν το Βάβντα ότι έξωραίζει το σημερινό καθεστώς. "Βκεί-δή όμως το έργο είναι τόσο καθαρό, δέ βρίσκουν παρά τη γελοία δικαιολογία ότι το να δείχνεις όρισμένα πράγματα δέ σημαίνει κιόλας ότι τα καταγγέλεις. "Έτσι, τί σημασία έχει κι'αν δείχνει τά ναυπηγετα του Γκντάνσκ, άναφερόμενος στην έξέγερση των έργατών; Τίποτα, μια και για τους "μυρξιστές - λενινιστές" κριτικούς μας δέ σημαίνει τίποτα μια εργατική έξέγερση.

Και τό έπιχείρημα είναι, ότι αυτά όλα που δείχνει δέ συνιστούν καταγγελία μια και δέ δείχνει τις ατίτιες που δόχησαν σ'αυτά. Τό ζήτημα είναι όμως ότι όταν ο Βάβντα, τις δείχνει, στο πρώτο μέρος του έργου, δέν τους άρεσαν και άρα έκαναν πώς δέν τίσει άαν.

Και τό άποκορύφωμα: Γιατί θά έπιτρέπανε την ταινία αν δέν ήταν έντελώς άνώδυνη για το καθεστώς; Άποϋ έπιτράπηκε, και μες βγάσουμε τό συμπέρασμα ότι βοηθάει την έξουσία των ρεβιζιονιστών. Αλλά βέβαια, όταν είσαι γεννημένος γραφειοκράτης, δέ μπορεί ποτέ να καταλάβεις ότι η έξουσία της άστικής τάξης είναι άνίσχυρη μπροστά στον άγώνα των εργατών, όσο κι'αν φάινεται παντοδύναμη. Κι' αυτό είναι τό νόημα της τελευταίας σκηνής, ότι δηλαδή αν μόρρε-σε ή ταινία του Βάβντα να έγκριθεί είναι γιατί "είσβαλαν μέσα στα κίνηματογραφικά στούντιο", τελικά είσβαλαν, στην ιστορία, οι έξεγερμένοι εργάτες του Γκντάνσκ υποχρεώνοντας τό καθεστώς να υποχωρήσει. Όπως τόχουν υποχρεώσει να υποχωρήσει και να έλευθερώσει όλους τους εργάτες που είχε φυλακίσει μετά την έξέγερση του '76, όπως τό έχουν κάνει άνίκανο να χτυπήσει την άντιπολίτευση που όλο και άναπτύσσεται, άνίκανο να έμποδίσει την κυκλοφορία της παράνομης εργατικής έφημερίδας σέ 30.000 άντίτυπα, άνίκανο να πνίξει τις έστρες άντίστασης που σήμερα πιά ξεπηδάνε από παντού, άνίκανο να έμποδίσει την ένωση των προοδευτικών διανοούμενων με την εργατική τάξη στην πάλη τους για τό γκρέμισμα της φασιστικής έξουσίας των κρατικο-καπιταλιστών.

ΓΑΛΛΙΑ: Ένας «αυτονομος» μιλάει



Στή Γαλλία η αυτονομία εμφανίστηκε σαν ένα πολύμορφο και ρευστό φαινόμενο δεμένο με μία διπλή πραγματικότητα που είναι από μόνη της σύνθετη και μπλεγμένη :

- α. Κατ'αρχήν υπάρχει η μάζα των "πεταγμένων στο περιθώριο" από την κρίση, οι αποκλεισμένοι από την παραγωγή και την πολιτική, αυτή η μάζα των νέων προλετάρων (Ι) που η εξέγερσή τους δε μπορεί να χωρέσει μέσα στα προγράμματα των κομμάτων, ακόμα κι όταν αυτά είναι μαρξιστικά - λενινιστικά.
- β. Παραπέρα, υπάρχει ένα ολόκληρο κομμάτι αγωνιστών, απογοητευμένων από τη χρεωκοπία της άκρας αριστεράς και που άναζητούν νέες μορφές οργάνωσης και πάλης που να μην καταλήγουν στη δημιουργία ενός μίνι ΚΚΓ (Κομ. Κόμμα Γαλ.). Ανάμεσά τους βρίσκονται πολλοί πρώην μέλη της "Προλεταριακής Αριστεράς", μπλοκαρισμένοι από το πολιτικό κενό που άφησε πίσω της αυτή η οργάνωση. (2)

Η αυτονομία ξεπήδησε σαν ένα αυθόρμητο φαινόμενο ανακατάκτησης (ή απλά κατάκτησης), της πολιτικής από μία μάζα ανθρώπων που ζούσαν και εξακολουθούσαν να ζουν την εξέγερσή τους σαν μία βιολογική ανάγκη και όχι σαν την πηγή μακροσκελών γραφειοκρατικών και διανοητικών, θεωρητικών αναζητήσεων. Μ'αυτή την έννοια εμφανίζεται μία σαφή διαφορά με την πολιτική εργατική αυτονομία που είναι το αποτέλεσμα μιας δεκάχρονης εμπειρίας πολιτικής δράσης (που ξεκινάει από το θεωρητικό περιοδικό της διάδοσης "GUADERNI ROSSI" (κόκκινα τετράδια), και φτάνει στο "POTERE OPERAIO" (εργατική εξουσία) και παραπέρα στην Αυτονομία...) Στή Γαλλία η ωρίμανση αυτού του ρεύματος είναι πολύ πιο σύντομη και πιο δεμένη με ένα φαινό-

μενο παρόλματος της επαναστατικής πολιτικής, στα χέρια των ίδιων των ενδιαφερομένων.

Σήμερα η αυτονομία έχει ζωή δύσμιση χρόνων. Σε μία πρώτη φάση ξεκινάει φάχνοντας σχετικά στα τυφλά με την εκτέλεση από τους NARAP (ένοπλοι πυρηνες για τη λαϊκή αυτονομία) του Τραμονί, του δολοφόνου ενός μαοϊκού εργάτη της Προλεταριακής Αριστεράς, το 1973 και με τη σύλληψη 4 συμπαθούντων των NARAP. Έτσι, από την άνοιξη του '77 η αυτονομία αποχτάει δύο από τα χαρακτηριστικά της : την βίαιη πάλη, τον αγώνα ενάντια στην κρατική τρομοκρατία.

Στή συνέχεια, το φθινόπωρο του '77, ξεπηδάει σε ένα μαζικό επίπεδο, στην περιοχή του Παρισιού με μία πορεία 1000 ατόμων στη διάρκεια μιας νυχτερινής διαδήλωσης της άκρας αριστεράς και την επίθεση ενάντια στους CRS (σωμα της αστυνομίας αντίστοιχο των ΜΑΤ), με κοιταξήλ μολότωφ και σίδερα. Αυτός ο πρώτος χρόνος χαρακτηρίζεται από έναν πλήρη διασκορπισμό των δυνάμεων της αυτονομίας, την έλλειψη οργάνωσης έξω από συγκεκριμένη δράση, τον περιορισμό σε βίαιες μορφές πάλης, καθώς και την αδυναμία κινητοποίησης πέρα από το πεδίο "ενάντια στην καταστολή", κα' την περιορισμό στο επίπεδο του Παρισιού.

Την άνοιξη του '78, η οργανωμένη αυτονομία παίρνει την πρωτοβουλία για μία πολιτική καμπάνια ενάντια στις αυξήσεις στα εισιτήρια προκηρύξεις, εφημερίδα, ασίσες, σπάσιμο των παρκόμετρων και των αυτόματων ελεγκτών στο μετρό, παρέμβαση στους σταθμούς... Πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια μαζικής δουλειάς, που συνθέτει τα διάφορα επίπεδα παρέμβασης, (βίαιο, προπαγανδιστικό...).

Η δεύτερη χρονιά θα είναι καθοριστική, το κράτος ξεπέρασε την αδυναμία που είχε να καταλάβει αυτή τη νέα πραγματικότητα και αρπάξει από την πρώτη ευκαιρία για να εξαπολύσει ένα κύμα τρομοκρατίας χωρίς προηγούμενο, (έρευνες, παρακολούθησεις, κλπ.). Δημιουργείται ένα συντονιστικό όργανο ανάμεσα στις διάφορες ομάδες του Παρισιού, που όχι μόνο θα οργανώσει την αλληλεγγύη με τους φυλακισμένους συντρόφους (επιτροπή αγωνιστικής υπερά-



σπισς), αλλά και θα προετοιμάσει την εκδήλωση της ταξικής αναμέτρησης της 23ης Μάρτη 79 (πορεία στο Παρίσι των Σιδηρουργών της Δορ-ραίνης και του Βορρά), δουλεύοντας μαζί με μία ομάδα ριζοσπαστικοποιημένων σιδηρουργών, και οργανώνοντας από κοινού τις συγκρούσεις με την αστυνομία.

(1). Εξ τόν όπο νέοι προλετάριοι έννοοϋμε τούς προλεταριοποιημένους γένους που ρίχνον - νται σε μία άβέβαιη αγορά εργασίας : άνεργοι απόφοιτοι των τεχνικών λυκείων, έκτακτοι, μαθητευόμενοι, κλπ. Όλοι αυτοί εκφράζουν την εξέγερσή τους έξω από τα κανάλια της παραδοσιακής πολιτικής.

(2). Μέσα σ'αυτούς βρίσκονται ανακατωμένοι : μαοϊκοί, αναρχικοί, πρώην τροτσκιστές, υπεραριστεριστές, ελευθεριακοί μαρξιστές.

συνεχεια σελ. 95

Με την ηλικία του κινηματος

Σ' αυτό τόν κόσμο όσοι αγαπούνε
τρώνε βρώμικο ψωμί
έλεγε ο Μπάτης μια Κυριακή
κι οι πόθοι τους ακολουθούνε
υπόγεια διαδρομή.

Σε μια κοινωνία "στενή", δηλαδή μια κοινωνία χωρίς περίπλοκη και αναπτυγμένη ταξική δομή, που κυριαρχείται από τους "νοικοκυραίους" - μικροαστούς για καμιά εκατοπεννηταριά χρόνια, σε μια κοινωνία που το κύριο χαρακτηριστικό της μέχρι σήμερα είναι ο συμβιβασμός στην μακρόχρονη διάρκεια και η ρήξη εμφανίζεται σαν στιγμιαίο ή εξωτερικό γεγονός (πόλεμοι), σε μια κοινωνία που μεταπολεμικά κυριαρχείται από το νόμο του εμπόριου και όχι της αντίθεσης, η γέννηση μιας κριτικής - ριζικής - και μιας αντιπαράθεσης εμφανίζεται πολύ "στενά" φτάνει πολλές φορές να προσωποποιείται σε ένα άτομο, ή λίγα άτομα - προδρόμους. Αυτή είναι και η περίπτωση, το "φαινόμενο" Σαββόπουλος.

Δηλαδή στον τομέα του τραγουδιού και της μουσικής για δεκα-πέντε ολόκληρα χρόνια ο Σαββόπουλος ακολουθεί μια "μοναχική", "υπόγειη" πορεία, χωρίς να υπάρχουνε σημάδια ότι αυτή η φάση τελείωσε.

Ο Σαββόπουλος αποτέλεσε για δεκαπέντε χρόνια μια "άλλη φωνή" έξω από το παιχνίδι της απάτης, του φοιτηδισμού, της προσαρμογής με τις εξουσίες, της υποταγής στο φευτοεθνικό, και της πολιτικής συναλλαγής. Ταυτόχρονα μέσα από τα τραγούδια του έπιασε, τόσο με τα λόγια όσο και τη μουσική του, τη βαθύτερη ουσία μιας πραγματικότητας και την έδωσε με πρωτόφαντο τρόπο.

1. Μια άλλη πορεία

Ο Σαββόπουλος εμφανίστηκε περίπου δεκαπέντε χρόνια πριν, στην περίοδο του '63-64. Σε μια περίοδο που άρχισε η γοργή μετεξέλιξη του ελληνικού καπιταλισμού όπως και η πολιτική κρίση που τη συνόδευσε (πτώση της Δεξιάς, άνοδος του κέντρου, παλατιανό πραξικόπημα, "άποστάτες", διχτατορία). Σε μια εποχή που δίπλα στην εύφορία της "αστικοδημοκρατικής" αλλά - γής" εμφανίστηκαν, βασικά στη φοιτητική νεολαία οι πρώτοι "διαφωνούντες", οι πρώτοι "έξτρεμιστές". Οι πρώτοι που δεν ήθελαν να άρκεστούν στην δημοκρατική αλλαγή, δηλαδή την ολοκλήρωση του καπιταλισμού, αλλά άρχιζαν δειλά - δειλά να ζητάνε κάτι άλλο, μια πιο αυθεντική και ουσιαστική επανάσταση, δηλαδή την..... επανάσταση.

Έκείνο που χαρακτηρίζει το Σαββόπουλο από τα πρώτα του τραγούδια είναι μια άρνηση της "παράδοσης", σαν κάτι που γυρνάει προς τα πίσω, προς το παρελθόν, και σαν τέτοια δεν μπορεί να είναι πραγματικά ριζοσπαστικό. Τα



πρώτα του τραγούδια ήταν κι'όλας μια τομή. Τόσο από την άποψη των στίχων, όσο και της μουσικής είναι κι'όλας Σύγχρονα. Η συγκέντρωση της ΒΦΕΕ, το Βιετνάμ, ο ήλιος, η άμνηστία του '64, η σωματική ανάγκη, για την πορεία ειρήνης, αλλά και τα υπόλοιπα τραγούδια, συνεχούλα, μια θάλασσα μικρή, η ζωώ κλπ. είναι σύγχρονα όχι μόνο σαν θεματολογία, όχι μόνο για τί άρνουνται σαν μουσική την "παράδοση" και προσπαθούν να δώσουν κάτι από μια εποχή πιο γρήγορη και πιο παγκόσμια (έτσι και οι αναφορές στην ξένη μουσική), αλλά και για κάτι άλλο πιο ουσιαστικό. Κάτι που χαρακτηρίζει από εκεί και πέρα όλο το έργο του Σαββόπουλου.

Η ανάλυση υποκειμενικού και αντικειμενικού, ή συγχώνευση του υποκειμένου μέσα στο αντικειμενικό και η ταυτόχρονη αντανάκλαση του αντικειμενικού μέσα στο μυαλό και τη ζωή του ανθρώπου. Δηλαδή ήδη στο Σαββόπουλο υπάρχει ένα αποφασιστικό στοιχείο που χαρακτηρίζει άργότερα το νέο κίνημα, σ'όλο τον κόσμο, που στη χώρα μας μόλις έχει αρχίσει να γίνεται κατανοητό (κι' από εκεί φαίνεται κι'όχι προδρομικός του χαρακτήρας). Η παλιά φιλοσοφία και το έργατικό κίνημα είχαν μια μηχανιστική-τυπική αστική - λογική και ξεχώριζαν αντικειμενικό και υποκειμενικό μ'ένα σινικό τείχος. Από την μια το κίνημα, από την άλλη το άτομο, από την μια η δημόσια ζωή από την άλλη η ιδιωτική. Από την μια η πολιτική, από την άλλη η οικογένεια και το επάγγελμα. Το καινούργιο κίνημα, μιας εποχής που ο καπιταλισμός έχει καταστρέψει ή καταστρέφει στην πραγματικότητα τέτοιους διαχωρισμούς - "υποτάσσοντας" όλα τα άτομα στους νόμους του κεφαλαίου - εμφανίζεται λοιπόν θέλοντας να σπάσει αυτό το χωρισμό, βάζοντας και την ατομική ζωή μέσα στην πολιτική, την πολιτική μέσα στην ατομική ζωή απορρίπτοντας το διαχωρισμό ανάμεσα σε "Ιστορία (μέγιστο Ι) και προσωπική ιστορία. Την ιστορία την κάνουν οι άνθρωποι, και η αντί - κειμενική πραγματικότητα αντανακλάει ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΑ στο μυαλό τους. Έτσι ο άνθρωπος ξαναγίνεται υποκείμενο της ιστορίας, κι'όχι απλός αριθμός που προστίθεται ή όχι σε μια αντικειμενική μηχανιστική διαδικασία.

"Έτσι για την συγκέντρωση της ΕΒΕΕ δεν υπάρχει ο τυπικός χωρισμός ανάμεσα στο άτομο, τη συγκέντρωση, και τα συναισθήματα που γεν-

"Η πλατεία ήταν γεμάτη

.....

.....
και σύ έφεγγες στη μέση όλου του κόσμου
κι ήσουν φως μου
κατακόκκινη νιφάδα
σε γιορτή
.....

"Η πλατεία ήτανε άδεια
και τρελλός απ'τά σημάδια
σά σκυλί
μέ συνθήματα σχισμένα
σ'έναν έρωτα για σένα
έχω χυθεί
στ'άμφιθέατρο σε φάχνω στους διαδρόμους
και τους δρόμους
και ζητώ πληροφορίες
και ύλικο
νά φωτίσω τις αίτρες
πού μ'άφήνουνε μισό."

Τό προσωπικό και τό συλλογικό συμπλέκο -
νται, ο άγώνας και η αναζήτηση του ακρωτηρια-
σμού που προκαλεί τό σύστημα γίνονται ένα
μια ένια διαδικασία.
Αυτή τη σχέση την βλέπουμε σ'όλα τα έργα του
Σαββόπουλου, αλλά πολύ χαρακτηριστική είναι
σ'ένα θέμα που έχει γίνει αντικείμενο μεγά-
λης έκμεταλλευσης από όλων των ειδών τους έ-
μπόρους και άπατεώνες. "Τό Κιλελέρ. "Η αίττα
γι'αυτή την έκμεταλλευση είναι απλή. Τό Κιλε-
λέρ, έγινε 60 χρόνια πριν, και άφορούσε μια
σύγκρουση παλιού τύπου, αγρότες με τσιφλικά-
δες. "Έτσι ο προοδευτισμός σε σχέση με τό Κι-
λελέρ όχι μόνο είναι εύκολος αλλά και ΑΝΤΙ -
ΔΡΑΣΤΙΚΟΣ γιατί στέλνει, προς τά ΠΙΣΩ, σε πα-
λιές μορφές της πάλης των τάξεων, και έτσι έ-
φησυχάζει τη συνείδηση της άστικής τάξης και
αποπροσανατολίζει τον κόσμο. Για τό Κιλελέρ,
προτού νά γίνει μόδα, έγραψε και ο Σαββόπου-
λος. Τί έγραψε όμως :

"Πυρκαγιά πυρκαγιά
μέσ στο μυαλό μου πυρκαγιά
πυρκαγιά στη Θεσσαλία
και στα δώδεκα χωριά."

"Η πυρκαγιά υπήρξε πριν από 70 χρόνια, άλ-
λά εκείνο που έχει σημασία είναι πώς τό αντι-
κειμενικό - ιστορικό γεγονός πυροδοτεί μια
άλλη πυρκαγιά, στο μυαλό του σύγχρονου ανθρώ-
που, και αυτό είναι τό σημαντικό. Τί γίνεται
σήμερα. Τί κάνουνε εσύ σε σχέση με την ιστο-
ρία."

"Έτσι λοιπόν αρχίζει μια "άλλη" πορεία, έ-
ξω από τά κυκλώματα του "λαϊκού τραγουδιού",
που δόγησε μέχρι σήμερα στην δημιουργία μιας
άλλης γραμμής, μιας γραμμής ριζικής ΚΡΙΤΙΚΗΣ
και ΡΗΞΗΣ με τό σύστημα, με τό "προοδευτικό
στρατόπεδο", και με την παράδοση, που τουλάχιστον
άνοιγει τό δρόμο για κάτι άλλο, αν δεν
προβάλλει κι'όλας αυτό τό κάτι άλλο."

2. Το «συστημα»

Πάνω στην ίδια κατεύθυνση που είδαμε πιο
πάνω η κριτική του συστήματος για τό Σαββό -
πουλο δεν είναι μια κριτική έξωτερική, μιá κρι-
τική που ξεχωρίζει τό "κακό" σύστημα από τον
"καλό" λαό. Τό σύστημα είναι μια όλότητα
στην οποία συμμετέχει κι'ο ίδιος ο λαός - έ-
τσι ανταγωνιστικά - όπως και "ο ίδιος ο ποιη-
τής". "Έπομένως η πάλη γίνεται από τά μέσα."

Τό σύστημα διαμορφώνει μια κοινωνία. Μια
κοινωνία που είναι άτελειωτη παράγκα.

"Ο λαός ο λαός στα πεζοδρόμια".

Σύμφωνα με την "αγωνιστική παράδοση" θαπρεπε
νά συνεχίσει με "όδοφράγματα". "Όμως άλλοιώς
συνεχίζει ο Σαββόπουλος

"κουλούρια ζητάει και λαχέτα
κοπάδια κοπάδια στα ύπουργεία
αίτήσεις για τη Γερμανία"

Και η κριτική γίνεται άμελκτική :

"έργολαβίες φαλμαδίες και καντάδες
.....
στα γήπεδα η "Ελλάδα αναστενάζει
.....
στέκει στο περίπτερο διαβάζει
φυλλάδες με μιάμιση δραχμή."

"Όμως φυσικά ο Σαββόπουλος δεν μένει στην
περιγραφή του πώς τό κεφάλαιο έχει διαμορφώ-
σει τους ανθρώπους, αλλά πάει πιο πέρα.

"τηλεόραση φτηνή
φυγέα δόσεις γιῶτα χί
και οι οικοδομές
πριζονικά πρατήρια
και χρηματιστήρια
και διακοπές."

Νά η χουντική "Ελλάδα, φυσικά "μέσα από την
ύγρή μας φυλακή".
Και άλλου :

"εκατομμύρια μηχανές
τραβάνανε
τίς φτωχές μας τίς ζωές."

"Σ'εύχαριστώ ὦ εταιρεία".

"Όμως εκείνο που ενδιαφέρει βασικά τό Σαβ-
βόπουλο δεν είναι η άπλη καταγγελία του συ-
στήματος και της διαμόρφωσης που έχει προκαλέ-
σει στον ίδιο τό λαό, αλλά κάτι πάρα πέρα. "Ο
χι η άφηρημένη καταγγελία της ιδεολογίας του
ή της συγκεκριμένης κριτικής της ιδεολογίας του, που βρί-
σκεται βαθειά εξαπλωμένη μέσα στον κόσμο."

"Μαλλιαροί τοξότες της Σκυθίας
μέ κοιτάζουν μέσ'από εικόνες Παναγίας
α - ρι - ο χρυσόμαλλο κριάρι
βάφτισε κι έμένα στη θάλασσα τη μαύρη
μυθικό πουλί με δυό κεφάλια
στον Παλαιολόγο τά κόκκινα σανδάλια
.....

Τί γυρεύω εγώ σ'αυτούς τούς βάλτους
ἀκρίτες εξαγρυπνοῦν στὰ σύνορα τοῦ κράτους
.....
Πόλη Βάρνα Ὀδησσός Κοστάντζα καί Μπραίλα
.....

"Ὀλη ἡ μυθολογία τοῦ ἑλληνισμοῦ βρίσκεται
συγκεντρωμένη ἐδῶ, χρυσόμαλλο κριάρι, Πανα-
γιά, ἀκρίτες, Παλαιολόγοι, Πόλη, Βάρνα Ὀδη-
σός.... "Ὀλη ἡ παράδοση πού βαραίνει πάνω στή
σκέψη μας, ὅλη ἐκεῖνη ἡ ἱστορική πραγματικό-
τητα πού

"ἡ φωνή της ἀντηχεῖ σάν τουμπανιασμένο πῦ-
μα
μέσα στό δικό μου στόμα"

"Ἐδῶ ὁ Σαββόπουλος φτάνει στὰ ὅρια τοῦ
κλασσικοῦ. Εἶδε ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα, "του-
μπανιασμένο πῦμα", τήν παράδοση, τόν ἑλλη-
νισμό, πού βαραίνουν ἐπάνω μας, βαραίνουν καί
στόν ἴδιο τόν ποιητή, πού φταίει κι'ὁ ἴδιος.

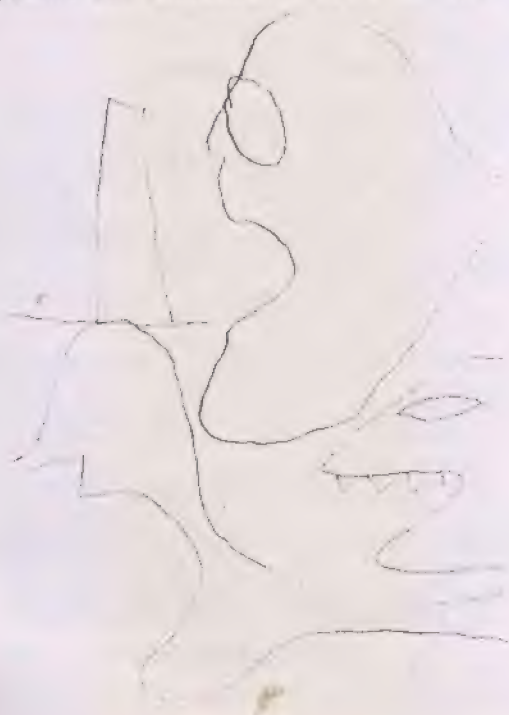
"Φταῖνε τὰ τραγούδια του φταίει κι' ὁ
λυρῆς
μά φταίει κι' ὁ ἴδιος ὁ λαός γιατί ναι
μαραζιάρης"

Εἶναι φανερό πού πρέπει νά γίνει ἡ τομή.
Εἶναι φανερό πώς τό πῦμα πρέπει νά βγεῖ ἀπό
μέσα μας, πρέπει δηλαδή νά σπάσει ὁ ὁμφάλιος
λῶρος μέ τήν ἰδεολογία τῆς παράδοσης καί τῆς
μιζέριας. Κι' ἴσως, ὅπως θά δοῦμε καί πάρα πέ-
ρα ὑπάρχει ἡ δυνατότητα. Εἶναι :

"τά παιδιὰ μέ τά μαλλιά καί μέ τά μαῦρα ρού-
χα".
Εἶναι ὁπωσδήποτε

"λόγια ἄγρια παράξενα κι' ἀτόφια
σάβανα καί χῶματα στήν μούρη της τήν ψόφια".

"Ἡ γλώσσα τοῦ Σαββόπουλου εἶναι σκληρή



"σέ πηγή θολή καί μολυσμένη
τήν κρυφή μου ἀγάπη ἔχω βαφτισμένη"

"Ἡ πηγή εἶναι θολή καί μολυσμένη.

Καί δίπλα σ'αυτό, τήν παράδοση, τήν μαρ-
ξίαρική ἰδεολογία, τὰ "τραγούδια πού φταῖνε"
ἕνας κόσμος ὅπου τὰ πάντα συμπλέκονται, ὅπου
ὅλες οἱ ἰδεολογίες καί οἱ "τεχνικές τῆς ἔξου-
σίας" γίνονται ὅφεις τοῦ ἴδιου νομίσματος, ὅ-
φεις ἑνός κόσμου, τοῦ κόσμου τοῦ κεφάλαιου
καί τοῦ "ὀρθολογικοῦ" παραλογισμοῦ του.

"Ἄχ ὁ Ὀλιβερ Τουῖστ χαμογελάει
καί ὁ Χίτλερ τοῦ χαϊδεύει τὰ μαλλιά
.....
ὁ μαρκήσιος ντέ Σάντ μ'έναν χίπυ
ὁ φονιάς μέ τό θύμα ἀγκαλιά
ὁ γραμματέας μαζί μέ τόν ἀλήτη
κι' ἡ παρθένα μέ τό σατανά".

"Ὁ Ὀλιβερ Τουῖστ καί ὁ Χίτλερ, τόσο ἀπό-
μακροί ἐξωτερικά, ἀλλά τόσο βαθειά ἐνωμένοι
νάμεινέ τους μέσα ἀπό μιὰ πολύμορφη ἀλλά ἐνι-
αία ἰδεολογία, μέσα ἀπό τήν ἰδεολογία καί τήν
πρακτική τοῦ κεφάλαιου, πού περιλαμβάνει φι-
λάνθρωπος κυρίες καί χασάπηδες ἀλλήτες καί
γραμματεῖς (κομμάτων ἐννοεῖται), παρθένας καί
σατανάδες.

"Ὁ Σαββόπουλος σάν κάθε ἀληθινά μεγάλος
καλλιτέχνης πιάνει βαθειά τίς πραγματικότητες
τοῦ καιροῦ, πάντα στήν διπλή σχέση ἀντι-
κειμένου - ὑποκειμένου, ἱστορίας καί ἀτομί-
κῆς ὑπευθυνότητας.

Μόνο καί μόνο μ'αὐτά του τὰ ἔργα βγαίνει
μερικά ἔτη φωτός πέρα ἀπό τούς διάφορους ἐκ-
πορνευτές τῆς λαϊκῆς κουλτούρας πού δέν εἴ-
ναι σήμερα παρὰ

"μαζική κουλτούρα
ὄγκοι κοπριά".

Κι' ἀπέναντι σ'αὐτή τή πραγματικότητα πιά
εἶναι ἡ στάση τοῦ "μέσου ἀνθρώπου", δηλαδή
τοῦ μικροαστοῦ πού βρίσκεται μέσα σ'ὄλους
μας ;
Ποιά εἶναι ἡ στάση τοῦ προοδευτικοῦ ;

"Ἡ δικτατορία ἔδωσε τή δυνατότητα νά φα-
νεῖ ἀκόμα πιό καθαρά αὐτή ἡ στάση.

"Ἔρχεται βροχή ἔρχεται μπόρα
ἔρχεται μπόρα καί παγωνιά
στὰ πόδια μας ζεστή μιὰ θερμοφόρα
κόκκινη κουβέρτα καί παλιά περιοδικά
.....
πόσο πολύ ἔχει ἀλλάξει αὐτή ἡ πόλη
βάλε τήν τσαγιέρα στή φωτιά
.....
οἱ σῆς τά φῶτα μήν ἀνοίγεις σέ κανένα
κλεῖσε τίς κουρτίνες καί πάρε με ἀγκαλιά"

Πόσο ἔχει ἀλλάξει αὐτή ἡ πόλη. Ἐδῶ βρί-
σκει τό κλειδί τῆς δυναμικῆς ἀντίληψης τοῦ Σα-
ββόπουλου. Ὁ κόσμος ἀλλάζει, οἱ παλιοί προο-
δευτικοί δέν μπόρεσαν νά κάνουν τίποτε ἄλλο
παρὰ νά κρατήσουν μιὰ "κόκκινη κουβέρτα καί
παλιά περιοδικά", γιατί ἔρχεται βροχή καί μπό-
ρα.

"ὁ κόσμος εἶναι ζορικός καί μεῖς ἀσθενικοί"

Ἡ λύση εἶναι τὸ ζευγάρι κι' ἡ θερμοφώρα.

Κι' ἡ λύση, ἡ "ἔξοδος" δέν εἶναι ξεκάθαρη.
Κι' αὐτό γιὰτί

"ἔδω εἶναι βαλκάνια, δέν εἶναι παῖξε γέλασε!"

3. Ἡ μοναξιά του δρομέα μεγάλων αποστάσεων

"σ' αὐτό τόν τόπο ὅσοι ἀγαπᾶνε
τρῶνε βρώμικο ψωμί"

Σέ μιὰ χώρα, "μαύρη θάλασσα, κλειστή πίσω
ἀπὸ τρίς συμπληγάδες" σέ μιὰ ἐποχὴ πού ἀκόμα
κυριαρχεῖται ἀπὸ μιὰ ἄθλια πραγματικότητα: πα-
ράγκι" ἡ "δρόμοι ἀνθρωπάκια καὶ γραφεῖα/πολυ-
κατοικίες καὶ κουρσάκια ἰδιωτικά", πού κυρια-
ρχεῖται ἀπὸ μιὰ ἰδεολογία, τὸ "πτώμα πού μι-
λάει μέσα ἀπὸ τὸ δικό σου στόμα", πού ἀκόμα
δέν ἔχουν ἀναπτυχθεῖ ἄλλες δυνάμεις, κοινωνι-
κά, ἰδεολογικά, πολιτιστικά, σέ μιὰ χώρα πού
τόν τόνο της τὸν δίνει ἡ ΥΕΝΒΔ, καὶ πού στὸ
"προοδευτικό" στρατόπεδο βασιλεύει ὁ ψευτοε-
θνικισμός, τὸ κηρύγι τῆς ἀνόδου, καὶ ὁ ψευτο-
ριζοσπαστισμός ἐκεῖ τὰ πράγματα δέν εἶναι εὐ-
κολα γιὰ κεῖνον πού θέλει νὰ σπάσει τὸ περὶ-
βλημα, πού θέλει νὰ ξεφύγει ἀπὸ τοὺς ἐθνοπρε-
πεῖς "βάλτους". Αὐτοῦνοῦ "οἱ πόθοι" ἀκολουθοῦν
νὰ ὑπόγεια διαδρομὴ". Εἶναι μόνος σέ μεγάλο
βαθμό, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπομένει τὴ "μο-
ναξιά τοῦ δρομέα μεγάλων ἀποστάσεων", τὴν
προσμονή καὶ τὴν προσπάθεια νὰ σπάσουν τὰ "δε-
σμά", κάποτε.

Ἄ Σαββόπουλος ξέρει πῶς

"Τὰ καλύτερα παιδιὰ
κουράστηκαν
καὶ γύρισαν στὸ σπίτι
τὸ ξημέρωμα ἄργεῖ
καὶ δέν βρίσκεται
παρέα γιὰ ξενύχτι".

Ἡ συνείδηση εἶναι ξεκάθαρη, ἄργεῖ τὸ ξη-
μέρωμα καὶ δέ βρίσκεται παρέα γιὰ ξενύχτι.
Καὶ πάρα κάτω, μισοειρωνικά

"Πουθενά στὸν τόπο αὐτό
ἡ μπογιά μου
τώρα πιά δέν περνάει"

Καὶ αὐτὴ ἡ μοναξιά φτάνει στὰ ὅρια τοῦ
τραγικοῦ καὶ τοῦ κλασσικοῦ συνάμα μὲ τὴν "Δη-
μοσθένους Λέξη".

"Ὅταν θὰ βγῶ ἀπ' τὴ φυλακὴ
κανεῖς δέν θὰ μὲ περιμένει
οἱ δρόμοι θά' ναι ἀδειανοί
κι' ἡ πολιτεία μου πιὸ ξένη
τὰ καφενεῖα ὅλα κλειστά
κι' οἱ φίλοι μου ξενιτεμένοι
.....
Χωρὶς βουλή χωρὶς θεὸ".

Μέσα στὸ κλίμα τῆς δικτατορίας, ἐκεῖ πού
ποκαλύφθηκε περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε ἡ
ψευτιά καὶ ἡ κενότητα μιᾶς κοινωνίας, σ' ὅλες
τις εἰς πλευρές, πού αὐτοὶ πού ἀντιστέκονταν

ἦταν λίγοι καὶ μόντοι, ἐνάντια σ' ἓνα κόσμο ὁ-
λόκληρο, ὁ Σαββόπουλος, ὅπως καὶ ὅλοι μας
στάθηκε "μπρὸς στὰ ἐρείπια τῆς Ὀλύμπου."

Εἶναι στιγμὲς πού ὁ

"δικός σου πόνος
στὸ κατώφλι μόνος
σα σκυλί."

"κανένα πλάσμα τοῦ θεοῦ δέ ζεῖ σέ τέτοιον
βάθος

ὅπου σ' ἀγάπησα πολὺ κι' ἀπόμεινα μόνά
χος"

Καὶ φτάνει καμμιά στιγμὴ καὶ τὴν ὑπέρτατη
μόνωση τοῦ ποιητῆ

"δέν ἔχω ἤχο, δέν ἔχω ὕλινος".

Ὅμως αὐτὴ ἡ μόνωση δέν εἶναι ἀτομική, μὲ
τὴν στενὴ ἔννοια τοῦ ὅρου δέν εἶναι τὸ κλει-
σιμο μπρὸς στὸν κόσμο, εἶναι ἐκεῖνη ἡ ἀνα-
γκία, σέ κάποια φάση - ἔστω κι' ἂν αὐτὴ κρα-
τᾷ πολὺ - μόνωση γιὰ τὴν ἀλλαγὴ. Εἶναι ἡ
μόνωση πού προκαλεῖ τὴ θέληση τῆς ἀλλαγῆς.

"πηγαίνω βόλτα στὸ σταθμό
κι' ἀλλάζω θεωρίες
καιρὸς νὰ διώξω ἀπ' τὸ μυαλό
τρίς πίσω μου σελίδες"

Ἡ ζωὴ "σταθμός" φέρνει τὴν ἀλλαγὴ στίς ἰ-
δέες. Καιρὸς λοιπὸν νὰ φύγουν οἱ πίσω σελί-
δες, καιρὸς ν' ἀλλάξω πιά ζωὴ.

Καὶ ἡ συνείδηση πᾶει πιὸ πέρα, τὴν ἀντι-
κειμενικότητα τοῦ κόσμου, τὴν ἀνάγκη προσαρ-
μογῆς, ὅχι μὲ τὴν ἔννοια τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀλ-
λά μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἐπαναστατικοποίησης, γιὰ
τὸ "αὐριο" θὰ γίνεῖ ὁ μεγάλος χαλασμός. Και-
ρὸς λοιπὸν νὰ προσαρμοστεῖς σ' αὐτὸ τὸ "αὐριο"
Ἄλλὰ εἶναι ἀρχὴ πῶς ὅταν προσαρμόζεσαι σ' αὐ-
τὸ τὸ "αὐριο", τότε συγκρούεσαι μὲ τὸ "σήμε-
ρα", πού ἐσύ τὸ βλέπεις κι' ὅλας σὰν χτέες. Κι'
ἔδω βρίσκεται ἡ δυναμικὴ ἀντίληψη τῆς μόνω-
σης.

".....
οἱ παλιοὶ μας φίλοι
.....
γιὰ πάντα φύγαν
.....
τὰ παλιὰ βιβλία τὰ παλιὰ τραγούδια
γιὰ πάντα φύγαν
ἡ ζωὴ ἀλλάζει δέχως νὰ κοιτάζει
τὴ δική σου μελαγχολία
κι' ἔρχεται ἡ στιγμὴ
γιὰ ν' ἀποφασίσεις μὲ ποιούς θὰ πᾶς
καὶ ποιούς θ' ἀφήσεις
Πέρασαν γιὰ πάντα
οἱ παλιές ιδέες οἱ παλιές ἀγάπες
.....
ὁμορφὴ στιγμὴ νὰ τὸ ξαναπῶ
ὁμορφὴ νὰ σᾶς μιλήσω
βλέπω πυρκαγιές
πάνω ἀπὸ λιμάνια πάνω ἀπὸ σταθμούς

Πρέπει ν' ἀποφασίσεις μὲ ποιούς θὰ πᾶς, ποι-
οὺς θ' ἀφήσεις. Γιὰτί βλέπεις μπροστὰ τὶς πυρ-
καγιές. Ὅμως κι' ἔδω γίνεται ἡ τελευταία δια-
λεκτικὴ ἀναστροφή. Ὁ Σαββόπουλος συνεχίζει

"κι' εἶμαι μαζί σας
ὅταν ὁ κόσμος μας θὰ καίγεται

Όταν τὰ γεφύρια πίσω μας θά κοβο-
νται
ἐγώ θά εἶμαι 'κεῖ νά σᾶς θυμίσω
τίς μέρες τίς παλιές".

Ἐνῶ βλέπει τό αὔριο, ρυθμίζεται μ'αὐτό,
καί γι'αὐτό ἡ μόνωση, ὅμως ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ βρίσκει
ταί ἐδῶ, στό σήμερα. Αὐτή εἶναι ἡ κοινωνική
αἴσθησις ἑνός κοινωνικοῦ τραγουδιστή. Μόνος,
βλέποντας τό αὔριο, τόν κόσμο πού θά καίγε-
ται, ἀλλά ταυτόχρονα δέν βρίσκεται σέ κανένα
γιαλινό πύργο. Εἶναι ἐδῶ νά παλεύει γι' αὐτό
τό αὔριο.

Καί τελικά ἔχει συνείδηση πῶς αὐτή ἡ στά-
ση δέν εἶναι μόνο δική του. Εἶναι ἡ μοῖρα "ὅ-
σων ἀγαπᾶνε", εἶναι ἡ μοῖρα τῶν "παιδιῶν πού
χάθηκαν" μιᾶς ὁλόκληρης γεννιάς, πού στό '60
καί τὰ 70 στήν Ἑλλάδα καί σ' ὅλο τόν κόσμο πε-
ρισσότερο, γέννησε τό ὄραμα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ
κόσμου

"γιά τὰ παιδιά πού χάθηκαν
στό στοιχειωμένο δάσος
στίς λίμνες στό Βορρά
γιά τὰ παιδιά πού χάθηκαν
στοῦ δρόμου τό πηγάδι
στοῖς στρίγγλας τῆ σπηλιά"

Γι'αὐτά τὰ "παιδιά" πού πέρα ἀπό τήν πο-
ρεία τους σ' ὅλο τόν κόσμο, τό χάσιμό τους
στή "Σμύρνη καί τή Βενετία"

"φωμί ζητήσαν τοῦ φουρνάρη
λίγο νερό τοῦ καφετζή
τά διώχνει ὁ πρῶτος μ' ἕνα φτυάρι
κι' ὁ ἄλλος λύνει τό σκυλί".

Τό νόημα εἶναι καθαρό. Ὁ κόσμος δέν ἦταν
ἔτοιμος ἀκόμα νά δεχτεῖ τό μήνυμα τῶν "παι-
διῶν", τὰ διώχνει μέ τό "φτυάρι" καί τό "σκυ-
λί". Καί ἡ ταῦτιση τοῦ Σαββόπουλου μέ τὰ "παι-
διά πού χάθηκαν" γίνεται καθαρή μιά στροφή
παρακάτω

"τό γράμμα σου δέκα σελίδες
πάλι ἡ ἴδια συμβουλή
μοῦ λές στό σπίτι νά γυρίσω
μοῦ λές ν' ἀλλάξω πιά ζωή".

Ὅμως ὁ Σαββόπουλος ὄχι μόνο δέν γυρίζει
σπίτι ἀλλά ἔχει συνείδηση ταυτόχρονα καί τοῦ
ρόλου του, τοῦ ρόλου του σάν πρωτοπόρου, πού
παρ' ὅλο πού οἱ "φίλοι" του τόν καλοῦν :

"ἄσε τὰ θαύματα τῆ μάσκα πέταξε
ἐδῶ εἶναι Βαλκάνια δέν εἶναι παῖξεγάλασε"

αὐτός

"μοιράζω τό φωμί σᾶς δίνω τό παγοῦρι
στό μάτια σᾶς κοιτάζω καί λέω ἕνα τραγούδι
καί τό τραγούδι λέει πῶς παίρνω τήν εὐθύνη
πῶς εἶμαι ἀρχηγός σ' αὐτό τό πανηγύρι".

Καί πράγματι ὁ Σαββόπουλος "παίρνει" τήν
εὐθύνη. Ἀρνεῖται τὰ ναρκωτικά, εἶτε εἶναι τό
"κόμμα", εἶτε ὁ "ἔρωτας" καί τό ζευγάρι, εἶτε
ἡ παράδοση.

4. Το «κομμα» και η τομη της μεταπολίτευσης

Ὁ Σαββόπουλος ἀνέκει στήν ἀριστερά. Αὐτό

εἶναι ξεκάθαρο ὄχι μόνο στά πρῶτα του, ἀνοι-
χτά πολιτικά τραγούδια, ἢ τὰ τελευταῖα του,
ἀλλά σ' ὅλο του τό ἔργο. Ἡ πορεία του μέλι-
στα εἶναι δεμένη μέ τήν πορεία τῆς ἀριστερᾶς.
Ὅμως ἀπό κεῖ καί πέρα ἀρχίζει ἡ διαφοροποίη-
ση.

Ἀν στά πρῶτα του τραγούδια - τό Βιετνάμ,
τήν ἀμνηστία '64, τό ἐγερτήριο, τήν σωματική
ἀνάγκη, τήν συγκέντρωση τῆς ΕΦΕΕ - ἡ πολιτι-
κή του τοποθέτηση σέ σχέση μέ τό κόμμα ἐκφρά-
ζεται μόνο μέσα ἀπό μιᾶ διαφορετική ἀντίληψη
γιά τήν πολιτική στή συνέχεια, ἰδιαίτερα με-
τά τήν μεταπολίτευση, στόν πολιτευτάκη, στόν
Ἀριστοφάνη, στή ρεζέρβα, πιά ἡ αἰχμή τῆς κρι-
τικῆς του στρέφεται στό ρεβιζιονισμό. Ὁ Σαβ-
βόπουλος γίνεταί ἀνοιχτά αὐτό πού ἦταν πάντα
"ἐξτρεμιστής".

Ὅμως αὐτή ἡ ἀλλαγὴ πού ὠριμάζει σ' ὅλα τὰ
χρόνια τῆς δικτατορίας γίνεται ἀνοιχτή ἀπό
τήν στιγμή καί πέρα πού ἡ παλιά ἀριστερά γί-
νεται πιά ΟΡΓΑΝΙΚΟ στοιχεῖο τῆς μεταπολιτευ-
τικῆς δημοκρατίας, σέ ἀντίθεση μέ ἄλλες ἀκό-
μα ἀδιαμόρφωτες ἀλλά ὑπαρκτές δυνάμεις ρήξης.
Ἡ πορεία τοῦ Σαββόπουλου σάν καλλιτέχνη κι
ὄχι πολιτικοῦ ἀγωνιστή συμβαδίζει μέ τίς ἀλ-
λαγές πού γίνονται σέ ἕνα πλατύτερο κοινωνι-
κό πεδίο.

Ἡδὴ πάντως ἀπό τό '66 καί μετὰ ἀρχίζει ἡ
διαμόρφωση μιᾶς κριτικῆς πού τίς περισσότε-
ρες φορές εἶναι ἀρνητική, δηλαδή ἔλλειψη ἄμε-
σης ἀναφορᾶς, ἀλλά πού μερικές φορές γίνεται
ἀνοιχτή.

Ἀρχικά ἀρχίζει ἡ ἀπομάκρυνση

"οἱ φίλοι μέ κερνοῦν ναρκωτικά
καί τό κόμμα μέ τραβάει ἀπ' τό μανέλι"

Στή συνέχεια ὁ τόνος ἀλλάζει ὅλο καί περι-
σότερο, δέν ἔχει κανεῖς νά περιμένει τίποτε
"εἶναι μόνος ἀπέναντι στήν ἐξαφάνιση, τήν ἐξ-
αθλίωση αὐτοῦ τοῦ "κόμματος". Ὅμως ἀκόμα, ὅ-
πως λέει κι' ὁ ἴδιος

"τὴν ἀλήθεια τὴν πικρή
δέν θά τὴν πῶ μὴν τρελλαθεῖ
ἡ κυρία Μάνου".

Δέν λέει τήν ἀλήθεια τὴν πικρή μέσα σέ συνθή-
κες, τῇ δικτατορίᾳ, πού ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ βα-
σανίζονται καί ἀγωνίζονται ἀκόμα μέ βᾶση ἔσ-
τω αὐτό τό πεθαμένο ὄραμα, αὐτό τό πτώμα. Ὁ
Σαββόπουλος δέν θέλει νά πικρᾶνει τήν "κυρία
Μάνου". Διαμορφώνει τήν δικιά του ἀλήθεια ἀλ-
λά γιά τήν ὥρα ἀφήνει ἀνεξόφλητους ὀρισμέ-
νους λογαριασμούς.

Ἐπρεπε νάρθει ἡ μεταπολίτευση γιά ν' ἀρχί-
σει νά τούς ξεφλάει.

Τό πρῶτο μεταπολιτευτικό τραγούδι τοῦ Σαββό-
πουλου εἶναι ὁ πολιτευτής.

Τῇ στιγμῇ πού κορυβαντιοῦσαν οἱ διάφοροι "ἐ-
παναστάτες" Μικρούτσικοι, καί ἄλλα "Ἀημέρια"
καί "ταμπούρια" ὁ Σαββόπουλος σῶπαινε. Καί ὁ
ταν μίλησε ἔδωσε πραγματικά ὅλο τό κλῆμα τῆς
μεταπολίτευσης καί τήν ἐξαχρέωση πού βασί-
λευε.

"θυμᾶσαι πού βαλάντωνες ἐκεῖ στήν ἐξορία
καί διδάζες καί Ρίτσο καί ἀρχαία τραγωδία

τώρα κοκορεύεσαι απάνω στόν έξωστη
καί μιλάς στό πόπολο σάν τό ναυαγοσώστη
στή φοιτητριούλα πού σ'έχει έρωτευτεί
θά σέ καταγγείλω πονηρέ πολιτευτή

έκείνο πού ύψώνεται καί σέ έκμηδενίζει
είναι τής καρδούλας μου τό φώς πού ξεχει-
ζει
κι ό,τι σέ γλυτώνει καί σοϋ δίνει τήν αλ-
τία
είναι πού χρειάζεται κι ή γραφειοκρατία
σ'ό,τι τραγουδοϋσα έστηνες αύτί
τώρα προβοκάτορα μέ λές καί έμπρηστή

ό πρώτος προβοκάτορας απ'όλους στή ζωή μου
είναι ή άφεντιά σου πού άντιγράφει τή φω-
νή μου
άλλαζες τό σώμα μου μέ έπιπλα καί σκεϋή
σάν τό σοσιαλισμό πού σέ βολεύει
στή φοιτη.....

.....
χαρά νά σέ γιαούρωνα έκεϊ πού ρητορεύεις
έκεϊ πού μέ χειροκρατάς χωρίς νά τό πι -
στεύεις
παίρνεις τήν άλήθεια μου καί μοϋ τήν κά-
νεις λιώμα
απ'τό πόδι μέ τραβάς βαθιά μέσα στό χϋμα"

Ό Σαββόπουλος μπαίνει πιά σέ ένα νέο στά-
διο τής πορείας του. Σπάει τούς δεσμούς, όσοι
είχαν άπομείνει, μέ τήν παλιά άριστερά, δια-
κρίνει τόν ξεπεσμό καί όμως ταυτόχρονα κατα-
λαβαίνει γιατί έπιβιώνουν, "είναι πού χρειά-
ζεται κι ή γραφειοκρατία", καί παίρνει μιá
άλλη θέση τή θέση τοϋ "προβοκάτορα καί έμπρη-
στή". Καί τό τραγούδι τοϋ Σαββόπουλου δέν εί-
ναι μιá άπλή καταγγελία είναι μιá δλάνερη ά-
νάλυση. Ό Σαββόπουλος πιάνει τή διπλή φύση
όχι μόνο τοϋ "πολιτευτάκια" αλλά τής πολιτι-
κής γενικώτερα. Τήν ύψώνει καί τήν έκμηδενί-
ζει ταυτόχρονα ή ανάγκη τής άλλαγής. Κι'αύτή
ή ανάλυση τής πολιτικής, όπως θά δοϋμε πάρα
πέρα φτάνει σέ ένα ανώτερο επίπεδο μέ τόν "πο-
ντικό". Πάντως μέ τόν πολιτευτάκια ή "Ιδιαι-
τερότητα" τοϋ Σαββόπουλου, ή άλλη γραμμή πού
έκφράζει σ'ένα άλλο επίπεδο, γίνεται πολιτι-
κή θέση. Κι'άπό δώ καί πέρα πρόκειται για έ-
να μόνιμο μοτίβο. Η κριτική τοϋ Σαββόπουλου
άποχτάει δύο αίχμες. Τό κράτος καί τήν έξέ-
γερση ενάντια του, καί άπό τήν άλλη τούς "προ-
οδευτικούς". Εκείνους δηλαδή πού μέσα στίς
συνθήκες τής μεταπολίτευσης προσφέρουν ίδεο-
λογία σ'αυτό τό κράτος, άταπάτες καί έφησυ-
χασμό στό λαό.

Τώρα πιά ό Σαββόπουλος μπορεί νά πεϊ τήν
"άλήθεια τήν πικρή", κι'αυτό γιατί πιά "προ-
βοκάτορες καί έμπρηστές" είναι άλλοι, έξω καί
πέρα άπό τούς πολιτευτάκηδες. Καί τά όπλα γί-
νονται σκληρά, γίνονται τά όπλα αύτοϋ-τοϋ κι
νήματος πού γεννιέται ενάντια στά προοδευτι-
κά παρακλάδια τοϋ κράτους. "Χαρά νά σέ γιαούρ-
πωνα".
Καί πάρα πέρα σ'ένα τραγούδι τής "ρεζέρβας"
μιλάει πιά για τίς έκλογές τοϋ '77, τήν μυ-
σταγωγία τοϋ μικροαστοϋ καί τοϋ προοδευτικοϋ

"Τό κουβούκλιο κάνει μπάρμ
καί μέσα απ'τήν αϊθάλη
άνέβηκε ένας κουρνιαχτός ποϋχε διπλό κε-
φάλι

τό ένα ήταν θεσσαλός,στό σχήμα τοϋ Φλωρά
κη
τό παραδίπλα 'Ανδρείκος,μεγιά καί τό
μπλουζάκι
Τόν λόγο τους άντανakλά σάν κάτοπτρο τό
πλήθος
κι'όπως άλλαζα βρακί μοϋ βγήκε αύτός ό
στίχος
Μπορεϊ κανίβαλλος ποτέ νά έκπροσωπήσει
τάχα
όλους τούς φίλους τούς παλιούς,πού έχει
στή στομάχα;"

Αϊθάλη καί κουρνιαχτός, τό "προοδευτικοϋ
νημα" καί τό κόμμα, πού ό λόγος τους δέν
περνάει τίποτε μέσα στόν κόσμο, "τόν άντανα-
κλά σάν κάτοπτρο τό πλήθος". Έκεϊνοι πού "έ-
χουν στή στομάχα τούς φίλους τούς παλιούς"οί
κανίβαλλοι τοϋ λαοϋ, τοϋ κινήματος,έκεϊνοι
πού θράφηκαν καταβροχθίζοντας τίς σάρκες του
σήμερα τόν "έκπροσωποϋν". Ό Σαββόπουλος δέν
κρατάει πιά καμμιá γέφυρα μέ τό σκυλολόδι. Η
γλώσσα του γίνεται σαρκαστική καί κοφτερή.Εί-
ναι κι'αύτός ένα άπό τά "παιδιά μέ τά μαλλιά
καί μέ τά μαϋρα ρούχα", στά χέρια του κρατά-
ει τό σαρκασμό καί τό γιαούρτι καί πίσω άπό
τά όδοφράγματα, "προβοκάτορας" βλέπει τή θέ-
ση του, τήν άλήθεια του. Φυσικά ακόμα δέν
μπορεϊ νά γκρεμίσει τούς κανίβαλλους καί τό
κράτος, αλλά τουλάχιστο ξέρει τί πρέπει νά
γκρεμίσει.
Στούς "βάλτους τών έκλογών" όπως λέει δέν έ-
χει πιά καμμιá θέση καί τά "όνειρά του"τάκρύ-
βει "γιατί μπορεί καί οι φροϋδιστές νά ρθοϋν
στήν έξουσία", αλλά κάνει όνειρα, άλλα όνει-
ρα.

5. Ο ερωτας

Μήπως μέσα σ'αυτό τό άδιέξοδο ύπάρχει μιá
άλλη λύση, ό ΕΡΩΤΑΣ ;
Πολλοί άλλοι, άπογοητευμένοι, πολλοί πού κλει-
νονται στή μόνωσή τους κάνουν αύτή τήν έπιλο-
γή. Για τό Σαββόπουλο όμως δέν ύπάρχει τέτοι-
α λύση. Στά νεανικά του τραγούδια, είναι τό
πολύ-πολύ μιá "συννεφούλα", ανάγκη τοϋ μονα-
χοϋ άνθρώπου. Αλλά "μή μιλάς άλλο γι'άγάπη!"
Είναι μιá "θάλασσα μικρή", "ένα καλοκαίρι!"
αύτή τήν έννοια δέν είναι "ένάντια στόν έρω-
τα". Είναι ένάντια στόν ΕΡΩΤΑ μέ κεφαλαία,σ'
αυτό τό ναρκωτικό τοϋ "κουρασμένου πολεμι -
στή".
Κι'όσο προχωράει ό καιρός, καί ή ιδιωτική κα-
ταφυγή γίνεται μεταβολή τοϋ άνθρώπου σέ φυτό
θανάτος, όλο καί λιγώτερο τραγουδάει τόν "έ-
ρωτα".

Ό Σαββόπουλος δέν δίνει γλυκερά κατασκευ-
άσματα για κουρασμένες ψυχές "άγωνιστών", ή
για μπαδληδες σέ έκσταση.

"τήν παιδική μου φίλη
τήν είδα ξαφνικά
νά στέκει
κά νά μέ κοιτά
άγάλματα κομμάτια
στά μάτια της τά δυό
βομβαρδισμένες πόλεις
ναυαγια στό βυθό"

Μέσα στά μάτια τοϋ καθενός μπορεί κανείς

νά βρεῖ τὴν ἔκσταση καὶ τὴν ἀπομάκρυνση, μόνον ἂν τὰ μάτια του εἶναι σβυσμένα, δὲν εἶχαν πιά τίποτε, καμμιά ἱστορία νά ποῦν. Διαφορετικά, βλέπει ἀγάλματα, κομμάτια, βομβαρδισμένες πόλεις, ναυαγία, γιατί "ἀλλάζουν ὅλα ἐδῶ κάτω μέ ὁρμή".

Ὁ Σαββόπουλος ἔχει ἀπορρίψει "τὰ ναρκωτικά πού τόν κερνοῦν οἱ φίλοι", τὸ "κόμμα", ἀπορρίπτει καὶ τὴ μεταφυσική τοῦ ἔρωτα.

Δέν μᾶς ξεκουράζει ὁ ἄθλιος. Τὰ τραγούδια του δέν μᾶς δίνουν ξεκούραση, ἐφησυχασμό. Εἶναι γεμάτα μεπερδεμένα νοήματα, κι ὅμως τόσο καθαρά, μᾶς σπαζοκεφαλιάζει, ἐμποδίζει τὴ χώνεψή μας, ἀκόμα κι ὅταν αὐτὴ βαπτίζεται ἐπαναστατική.

Κι ἐπὶ πλέον δέν μᾶς προσφέρει ρυθμό νά χορεύουμε. Οὔτε τέλος πάντων ἕναν ἐξωτικό, ἕναν "ἄλλο ἔρωτα".

6. Η «παραδοση»

Μήπως ὅμως ὁ Σαββόπουλος παίρνει ἕνα ἄλλο ναρκωτικό; τὴν παράδοση. Μήπως τρέφεται ἀπὸ αὐτήν;

ΟΧΙ, ὁ Σαββόπουλος ἐγκαινιάζει μιὰ ἄλλη γραμμὴ σὲ σχέση μέ τὴν παράδοση. Μιὰ γραμμὴ ρήξης καὶ ταυτόχρονα διατήρησης. Διατήρησης ἐκείνου πού δέν μπορεῖ παρά νά εἶναι τὸ ὑπόστρωμα τῆς δουλειᾶς ἐνός πραγματικά ἑλληνα τραγουδιστή, πᾶει νά πεῖ ἐνός τραγουδιστή πού ἀναλύει δείχνει καὶ τραγουδᾷ τὴν ἐλληνικὴ πραγματικότητα καὶ ταυτόχρονα μιὰ πραγματικότητα ΣΗΜΕΡΙΝΗ, πᾶει νά πεῖ τίς σημερινές ἀντιθέσεις στὴν παγκοσμιότητα τους. Ἐπομένως ἡ θέση του εἶναι ρῆξη μέ τὴν παράδοση, αὐτὸ "τὸ πτώμα πού μιλάει μέσα ἀπὸ τὸ δικό μου στόμα" καὶ ταυτόχρονα συγχώνευση τοῦ πραγματικοῦ πολιτισμοῦ μας μέσα στό σήμερα. Αὐτὴ ἡ θέση τοῦ Σαββόπουλου πού ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὴν μουσική του δουλειά, πού τόν κάνει ταυτόχρονα ἐλληνικό καὶ παγκόσμιο, δηλαδή παγκόσμιο γιατί εἶναι ἐλληνικός, ὅπως καὶ τὸ ἀντίστροφο εἶναι μιὰ βασική του τοποθέτηση πού διαπερνᾷ ὅσν βασική του φιλοσοφία ὅλη τὴ δουλειά του.

Δηλαδή ὁ Σαββόπουλος δέν εἶναι κοσμοπολίτης, πᾶει νά πεῖ δέν κινεῖται στὸν ἄερα. Κινεῖται στὰ βαλκάνια, τὴν Ἑλλάδα. Ὅμως εἶναι παγκόσμιος γιατί μιλάει γιὰ τὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας τοῦ σήμερα πού δέν εἶναι μόνο ἐλληνική. Ἔτσι δέν εἶναι μίμηση τοῦ ξένου, οὔτε ταυτόχρονα νεκροφιλία τῆς παράδοσης. Δέν εἶναι ἐθνικισμός καὶ σωβινισμός, καὶ γι' αὐτὸ βαθεῖα ἐθνικός. Ἔτσι ἀρνεῖται μιὰ σχέση μέ τὸ ξένο, τὴ σχέση τοῦ ἐπαρχιώτη, πού ἀπὸ τὴν μιὰ τὸ ἔχει σὰ θεό του, ἀλλὰ ταυτόχρονα κρατᾷ καὶ τὴ φουστανέλλα του. Τὸ τραγούδι τοῦ Σαββόπουλου εἶναι στό ἴδιο καὶ ἀνώτερο ἐπίπεδο μέ τὸ ξένο, ἀλλὰ ταυτόχρονα προέρχεται ἀπὸ δῶ.

Αὐτὴ του ἡ θέση γιὰ τὴν παράδοση διαπερνᾷ ἐν τὸ ἔργο του παντοῦ. Εἶναι ἡ κεντρικὴ του φιλοσοφικὴ ἀντίληψη.

Ὅμως φυσικά τὸ κύριο χαρακτηριστικό του εἶναι ἡ ΡΗΞΗ. Τὸ ξεπέραςμα τῆς προβληματικῆς καὶ τῆς ἰδεολογίας, πού ἦρθε νά βάλλει τὸ "ἐν τεχνῷ" λαϊκό τραγούδι. Ἀλλὰ ἄς δοῦμε ἀπὸ

πρὸ κοντὰ αὐτὴ τὴν πορεία τῆς ρήξης.

Στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '50 ἀρχές τοῦ '60 γίνεται μιὰ βασικὴ τομὴ στὴν ἐλληνική μουσικὴ πραγματικότητα. Τομὴ πού ἐκφράζει ἡ προδιαγράφει κι ὅλας ἀλλαγές πού γίνονται στὴν ἴδια τὴν πραγματικότητα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Μέχρι τότε τὸ ἐλληνικό τραγούδι εἶχε τὴν ἐξῆς μορφή. Εἶχαμε ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρὰ τὸ δημοτικὸ τραγούδι, δεμένο μέ τὴν πραγματικότητα τῆς ἀγροτιᾶς, πού ἐξακολουθοῦσε νά ναι τὸ 50 ο/ο τοῦ πληθυσμοῦ. Πού ὅμως εἶχε ἀφειδιά πὸ καιρὸ νά ὑπάρχει σὰν νέα παραγωγή, ἀλλὰ παράμενε σὰν θύμηση παλιότερων ἐποχῶν. Τὰ τελευταῖα "δημοτικὰ τραγούδια" εἶχαν δημιουργηθεῖ στὴν περίοδο τοῦ ἀνταρτικοῦ. Αὐτὴ ἡ ἀνυπαρξία νέου τραγουδιοῦ, νέας γέννησης δημοτικοῦ



τραγουδιοῦ ἀντανάκλασε τὸ σπᾶσιμο τῆς παλιᾶς ἀγροτικῆς κοινότητας, τὴν ἐμπορευματοποίηση πού ἔχει εἰσχωρήσει στό χωριό, καὶ τὴν παραμονή τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σὰν ἐπιβίωση περισσότερο, παρά σὰν ὀργανικὴ ἔκφραση τῆς σύγχρονης πραγματικότητας. Δίπλα στό δημοτικὸ ὑπάρχει ἕνα ἄλλο κομμάτι λαϊκοῦ τραγουδιοῦ τὸ κατ' ἐξοχή λαϊκό τραγούδι, τραγούδι τῆς περιθωριακῆς φτωχολογιᾶς τῶν πόλεων, τοῦ λούμπεν, τῶν φυλακῶν, δεμένο μέ ρίζες μικρασιατικές. Αὐτὸ τὸ τραγούδι αὐτὴ τὴν περίοδο ἔχει μπεῖ πιά στό ὁρόμο τῆς ἐμπορευματοποίησης - δίσκοι - καὶ ἔχει ἀρχίσει νά ἀγκαλιᾷ τὴν πλειοψηφία τῶν λαϊκῶν στρωμάτων τῆς πόλης. Παράλληλα ὑπάρχουν δύο ἄλλα εἴδη τραγουδιοῦ. Τὸ "ἐπίσημο" τραγούδι, γλυκερὸ μεῖγμα τοῦ δυτικοῦ, ἰδιαίτερα γαλλικοῦ τραγουδιοῦ τοῦ μεσοπόλεμου, καὶ τοῦ λεγόμενου ἐπανησιακοῦ τραγουδιοῦ. Πρόκειται γιὰ τὸ τραγούδι τῆς μικροαστικῆς τάξης καὶ τῶν παραδοσιακῶν μεσαίων στρωμάτων. Τέλος μέ τεράστια ταχύτητα μπαί - νει καὶ τὸ λεγόμενο χορευτικὸ ξένο τραγούδι, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ ρόκ κι ἀκολουθώντας μέ μερικὰ χρόνια καθυστέρηση ὅλα τὰ "σύγχρονα ρεύματα" τῆς Δύσης. Πρόκειται γιὰ τὸ τραγούδι τῆς ἀνώτερης τάξης, ὅπως καὶ τῆς νεολαίας τῶν μικροαστικῶν καὶ μεσοαστικῶν στρωμάτων τῆς πόλης.

Αὐτός ὁ διαχωρισμός σὲ τέσσερα διαφορετικὰ εἴδη τραγουδιοῦ μέ βάση διαφορετικὲς τάξεις πραγματικότητας ἦρθε νά σπάσει γύρω στὰ '60. Ἀς δοῦμε σὲ τί ἀνταποκρίνονταν. Ἡ ἐξέλιξη τῆς Τέχνης στὴ Δύση καὶ εἰδικότερα τοῦ

τραγουδιού είναι μια συνέχεια από την παλιά λαϊκή τέχνη, που με την άνοδο της αστικής τάξης, τον καταμερίσμό της εργασίας, το χωρι - σμό των καλλιτεχνικών διαδικασιών από την παλιά κοινότητα κλπ. εξελίχθηκε με τομές διακοπές και γυρίσματα, αλλά πάντα πατώντας στο ίδιο έδαφος, στην σύγχρονη τέχνη, στη σύγχρονη μουσική, τόσο την "κλασική", όσο και το τραγούδι. Αυτό το φαινόμενο έκφραζε τις διαδικασίες μιας εθνικής και εθνικεντρικής ανάπτυξης των χωρών που είναι σήμερα οι χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού.

Στην Ελλάδα τα πράγματα υπήρξαν πολύ διαφορετικά. Από τις αρχές του 19ου αιώνα η ανάπτυξη του καπιταλισμού παύει οριστικά να γίνεται εθνικεντρικά (καταστρέφονται έκομα και τα πρώτα βιοτεχνικά κέντρα - Αμπελάκια, Ζαγοχώρια κλπ.) και η ανάπτυξη της αστικής τάξης γίνεται πια στον τομέα της κυκλοφορίας - και μάλιστα της διεθνούς - έμποριο, έφοπλι - σμός, παροιμίες -. Αυτό σημαίνει ότι η αστική τάξη δεν εξαρτάται τόσο από τις έσωτερι - κές διαδικασίες συσσώρευσης αλλά από την παγκόσμια διαδικασία εξάπλωσης του καπιταλισμού του οποίου αποτελεί τον έμπορικό και ναυτιλιακό πράχτορα. Έτσι οι αναφορές της, ιδεολογικά και πολιτιστικά δεν μπορούν ούτε θέλει να είναι η "έσωτερική αθλιότητα" και καυσότερηση αλλά γίνονται δυσάλλες που άλλοι-ολοκληρώνονται. Γίνεται η αναφορά στη δύση, της οποίας αποτελεί εξέαρτημα, και σε κάποιο μυθικό παρελθόν (αρχαιότητα) σε αντίθεση με το άθλιο παρών.

Δηλαδή μια "πλούσια τάξη σε μια φτωχή χώρα", αυτό το ελληνικό παράδοξο έχει σαν αποτέλεσμα η άρχουσα τάξη να προσπαθεί να χτίσει το πολιτιστικό της έποικοδόμημα έξω και πέρα απ' αυτό που υπήρχε τότε στην Ελλάδα και να το στηρίξει στο παρελθόν (για να είναι η "έθνική") και στη δύση από την οποία εξαρτιώταν. Το αποτέλεσμα ήταν η καθαρεύουσα, τα άρχαϊα ελληνικά, και η μίμηση της δύσης. Έτσι δεν υπήρξε καμιά ελληνική "αναγέννηση". Οι άγιογράφοι των έκκλησιών και οι λαϊκοί ζωγράφοι που ζωγράφιζαν τα άρχοντικά της Καστορίας, ή των Αμπελακίων δεν μεταβλήθηκαν στη βάση μιας "έθνικής σχολής" αλλά άπορρίφθηκαν και σβήστηκαν ολοκληρωτικά για να αντικατασταθούν από τους σπουδαγμένους στη δύση μιμητές τέχνης που έβγαίνε από παράδοση αιώνων. (Η αστική τάξη σήμερα "ανακάλυψε" το θεόφιλο). Μόνο σταδιακά, στο βαθμό που αναπτύσσονταν η ίδια η ελληνική κοινωνία, και η άστική τάξη άρχισε να υπάρχει μέσα απ' αυτή (μέσα δηλαδή από την ντόπια συσσώρευση) γινόνταν η ανακάλυψη και των αντίστοιχων "ελληνικών" αξιών. Έτσι απ' αυτή τη φύση της αστικής τάξης διαμορφώθηκε η διχοτόμηση που χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία. Από την μια καθαρεύουσα και από την άλλη δημοτική, από την μια λαϊκό και δημοτικό τραγούδι, από την άλλη φραγκολεβαντίτικο, κλπ. κλπ.

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα αυτή η διχοτόμηση ήταν οργανική, και γι' αυτό λίγο πολύ άποδεκτή από άλλους. Δηλαδή από την μια το κράτος, η αστική τάξη και η διανοήση, δεμέ - νοι με την δύση και... την αρχαιότητα, απ' την άλλη η άγροτιά και η φτωχολογία δεμένη με το παρόν.

"Όμως από ένα σημείο και μετά, από τη στιγμή που άρχίζει στο έσωτερικό του ελληνικού κράτους να αναπτύσσεται το έπίπεδο των παραγωγικών δυνάμεων, από τη στιγμή και πέρα που η "κοινωνία των πολιτών" άρχίζει να μπαίνει στο δρόμο της καπιταλιστικής ανάπτυξης ΜΒΣΑ στη χώρα, τότε η διχοτόμηση παύει να είναι οργανική, γίνεται όλο και περισσότερο αντιληπτή - τουλάχιστο από τα τέλη του 19ου αιώνα - σαν μια διχοτόμηση ΑΡΝΗΤΙΚΗ. Ο καπιταλισμός έχει ανάγκη από μια τυπική ΕΝΟΠΙΩΣΗ και μόνο οι νόμοι του κεφαλαίου πρέπει να αναπαράγουν μια νέα διχοτόμηση, ανάμεσα σε κεφάλαιο και έργα σία. Γι' αυτό σε όλους τους τομείς άρχίζει μια ΠΑΛΗ, που κράτησε πάνω από μισό αιώνα - για την "έθνικοποίηση" της ελληνικής κοινωνίας. Πράγμα που σημαίνει στο πολιτιστικό πεδίο ανάπτυξη της δημοτικής και σταδιακή εξάλειψη της καθαρεύουσας, τουλάχιστο στη λογοτεχνία άρχικά, δημιουργία της λαογραφίας κλπ. κλπ. Ο Μακρυγιάννης και ο Θεόφιλος μεταβάλλονται σε "έθνικούς", η αστική τάξη ανακαλύπτει την παλιά αρχιτεκτονική, τα παλιά τραγούδια κλπ. Όμως αυτή η διαδικασία γίνεται σε μια έποχή που ήδη τα ελληνικά στίγια είναι χτισμένα σαν τσιμεντένιες φυλακές, με μια ελληνοπρεπή μεταφορά της δύσης, που το σύνολο του πολιτιστικού έποικοδομήματος έχει σε μεγάλο βαθμό δημιουργηθεί κλπ. κλπ. Έτσι αυτή η έπιστροφή στο "λαό" παύει να έχει έναν οποιοδήποτε επαναστατικό ή επικίνδυνο για την αστική τάξη χαρακτήρα, μια και πρόκειται για μια έπιστροφή που άφορθεί στο λαό τέτοιον που ΗΤΑΝ και όχι αυτό που είναι σήμερα.

Και είναι χαρακτηριστικός ο τρόπος που η αστική τάξη αντιμετώπισε αυτά τα προβλήματα. Απέναντι στην "έπίθεση" της δημοτικής της "λαϊκής μουλούρας" κλπ. υποχωρούσε βήμα το βήμα, στο βαθμό που η ίδια μεταμορφώνονταν.

Και οι δύο δεκαετίες που πέρασαν, του '60 και του '70 ήταν αποφασιστικές προς αυτή την κατεύθυνση. Τώρα πια η αστική τάξη ήταν έτοιμη να δεχτεί ολοκληρωτικά αυτή την ένεση του "λαϊκού πολιτισμού και μουλούρας" μια και η ίδια έχει μπει σ' ένα δρόμο βιομηχανοποίησης και ανάπτυξης στο έσωτερικό και έπομένως έχει ανάγκη από ολοκλήρωση. Με το πέρασμα της δημοτικής στο κράτος και την "έκπαιδευτική μεταρρύθμιση", κλείνει ουσιαστικά αυτή η φάση της προϊστορίας. Η αστική τάξη μπορεί να ναι αντιδραστική μιλώντας και δημοτική.

Φυσικά, όπως πάντα, αυτές οι αλλαγές δεν ήρθαν από τα πάνω, αλλά από τα κάτω. Δηλαδή την πίεση για μια άποδοχή της "ελληνικής μουλούρας" την έφερε ένα κίνημα από τα κάτω, που μάλιστα έκφραζόταν κύρια μέσα από την παλιά άριστερά. Δηλαδή η άριστερά, ιδιαίτερα από την δεκαετία του '50 και μετά ήταν φορέας των "αστικοδημοκρατικών αλτημάτων", που άρνιούνταν να πραγματοποιεί η άρχουσα τάξη και το κράτος. Όμως αυτά τα "αστικοδημοκρατικά αλτήματα" δεν ήταν πια τέτοια που να οδηγούν σε πτώση ή βαθειά κρίση του καθεστώτος, γιατί η αστική τάξη ήταν έτοιμη να τα δεχτεί, γιατί τελικά δεν οδηγούσαν σε πτώση του καθεστώτος αλλά σε ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ. Και κείβρι σκεται το "δράμα" του άριστερου μικροαστικού μεταρρυθμισμού. Όλα τα αλτήματα με τα οποία υποτίθεται πολέμαγε το καθεστώς, άρχίζοντας

από την οικονομική ανάπτυξη και φτάνοντας μέχρι το τεχνικό σχολείο, τη δημοτική, κλπ. κλπ. βρέθηκαν μέσα σε 15 χρόνια ΕΝΕΩΜΑΤΩΜΕΝΑ και αποδεκτά από το σύστημα. Και με εξαίρεση ξαφνικά ο ... Σαββόπουλος : Δηλαδή η αντίληψη μιας άλλης πιά πορείας για το "λαϊκό", που στηρίζεται σε μια διαφορετική κριτική του καθεστώτος, τέτοιου που πραγματικά είναι, και ταλιστα, και όχι στην κριτική μιας καυστικής ρήσης που ήταν έξω από το κατώφλι του ξεπερασμένου της.

Αλλά ως δούμε τα πράγματα πιο συγκεκριμένα.

α. Το «εντεχνο» λαϊκό τραγούδι

Αυτή η πορεία της "ολοκλήρωσης" ακολουθείται φυσικά και στον τομέα του τραγουδιού. Ξαφνικά στα τέλη της δεκαετίας του '50 άρχιστο '60 εμφανίζεται ένα τραγούδι, που σκοπεύει να σπάσει το κομματάκι σε 4 διαφορετικές παραδόσεις και ρεύματα που κυριαρχούσαν. Και κύριος φορέας αυτής της αλλαγής ήταν ο Χατζηδόκις και περισσότερο - βασικά ο Μίκης Θεοδωράκης. Πιά έρχεται ένα τραγούδι που στηρίζεται στο λαϊκό, της πόλης βασικά, αλλά που ένσωματώνει "έντεχνα" στοιχεία. Έμφανίζεται σαν το μοντέλλο του "σύγχρονου ελληνικού τραγουδιού". Στην πρώτη φάση είναι στενά δεμένο με την Άριστερα και το περιεχόμενο των τραγουδιών είναι λίγο - πολύ δεμένο με τους αγώνες της. Μέσα σ' ένα πολιτικό κλίμα '60-74 που κυριαρχεί από την γενίκευση της επίθεσης ενάντια στο καυστερημένο ελληνικό κράτος αυτό το τραγούδι, που εξαπλώνεται σιγά - σιγά άποτελεί ένα τεράστιο όπλο του λεγόμενου "προοδευτικού" στρατόπεδου, δηλαδή όλων εκείνων των δυνάμεων που σιγά - σιγά αγωνιάζονται όλο και μεγαλύτερα στρώματα της ελληνικής άστικής τάξης, που σκοπεύουν στην ανάπτυξη και τον εθνικό καπιταλισμό. (Οι περισσότεροι φυσικά την λένε "εθνική ολοκλήρωση"). Στο βαθμό που αυτό το κίνημα, με κέντρο του τα μικροαστικά στρώματα, κυριαρχεί, αυτό το τραγούδι, που έρχεται άποσδήποτε σε σύγκρουση με το κράτος, ιδιαίτερα στην πόλη της δικτατορίας, γίνεται ένα όπλο ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ, και πολιτιστικής ταυτότητας. Και η πορεία αυτή διευρύνονταν με ρυθμούς καταπληκτικούς. Οι "λαϊκοί" τραγουδιστές της παλιότερης φάσης - Τσιτσάνης, Βαμβακάρης κλπ. - γίνονται λίγο - πολύ εθνικοί ήρωες.

Σιγά - σιγά ένσωματώνεται και το δημοτικό τραγούδι μέσα σ' αυτή την πορεία, ή βυζαντινή μουσική κλπ. κλπ. Η αντίσταση του κράτους - ιδιαίτερα στη δικτατορία - σ' αυτή την έπιδρομή του πολιτικοποιημένου τραγουδιού, οδηγούσε παράδοξα στην πάρα πέρα έπιβολή του "λαϊκού τραγουδιού" με άλλο τρόπο. Άναπτύσσο - ντας ένα δικό του λαϊκό τραγούδι, της πιά αθλιότητας υποστάθμης, που πέρναγε από ραδιόφωνο, τηλεόραση και έταιρείες δίσκων, δημιουργόντας ένα νέο "λαϊκό - λεβαντίνικο" μετγμα με τους διάφορους Σαρχάκους, Βοσκόπουλους, Κόκκοτες, Μαρινέλλες κλπ. Έτσι όμως το ίδιο το κράτος προσπαθόντας ν' άμυνθεί, έμπαινε μέσα στη λογική του "άντιπάλου" του. Και το "λαϊκό" τραγούδι, με την μία ή την άλλη μορφή άρχισε να κυριαρχεί.

β. Αποθεωση και σκουπίδια

Με την μεταπολίτευση έγινε η αποθέωση του πολιτικοποιημένου λαϊκού τραγουδιού. Μπήκε στο κράτος : Κι αυτή η νίκη του, σήμαινε και το τέλος του, την αποκάλυψη της αναντιστοιχίας του πιά μ' ένα ριζοσπαστικό τραγούδι.

Γιατί τόσο σά φόρμα και σε σάν περιεχόμενο, ακόμα κι όταν ήταν "επαναστατικό" δεν άνησυχούσε καθόλου την άστική τάξη. Γιατί άναφερόταν σε μία "άλλη αντίθεση", παλιότερη, ξεπερασμένη πιά για την ίδια την άστική τάξη, την αντίθεση με τις καυστερημένες και άνα - χρονιστικές φόρμες του καπιταλισμού, και όχι με τον καπιταλισμό σάν τέτοιο. Έτσι το "λαϊκό" τραγούδι φάνηκε πιά με μία νέα "ψυχή" την έσωτερή του, κομμάτι της άστικής έδεολογίας και του κράτους. Όσο, παλιότερα βρισκόταν σε αντίθεση με το παλιό κράτος, με την παλιά κυρίαρχη έδεολογία της άστικής τάξης μπορούσε να περνάει για επαναστατικό. Όταν βρέθηκε μπρός σε μία νέα πραγματικότητα αποκάλυφθηκε ό καθόλου ριζοσπαστικός του χαρακτήρας. 'Βε, άλλου δεν είναι τυχαίο πώς και στο έπίπεδο της οποιασδήποτε καλλιτεχνικής αξίας ό τι βγήκε μετά τη μεταπολίτευση εκτός από έλάχιστες εξαίρεσεις, ήταν κυριολεκτικά σκουπίδια. Τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις γέμισαν έμετικά κατασκευάσματα για λαούς, Κιλελέρ, καυμούς του λαού, μάνες που κλαίνε, κακές όλιγαρχίες κλπ. Όποιοδήποτε λαϊκό μοτίβο κατακλέφτηκε άυστολα και πέρασε σάν μεγάλη προώθηση του "λαϊκού πολιτισμού". Οι "ρεμπέτες" κατάκλυ - σαν την τηλεόραση σε βαθυστόχαστες συνεντεύξεις. Κι οι έταιρείες δίσκων κόβανε μονέα άπό αυτή τη "μεγάλη άνθιση του λαϊκού πολιτισμού". Κι όλοι αυτοί οι σύγχρονοι λαϊκοί "ήρωες", οι συνθέτες και τραγουδιστές πέρναγαν μετά από μία έκπομπή στην τηλεόραση στο όποιό όποτε φεστιβάλ για να παλέψουν μαζί με την ΚΝΕ για μία νέα δημοκρατία. Η έκπορευση τους - πάλι με έλάχιστες εξαίρεσεις - δέν γνώρισε όριο. Άσνετοι, μαριονέτες, νύφες και έ λογιές γέμισαν τον τόπο με συνεντεύξεις περί της μοίρας του τόπου και του λαού. Σ' αυτό το έπίπεδο έλάχιστες έποχές έχουν να δείξουν τέτοιο έπίπεδο έκπορευσης, τέτοια υποστάθμη. Ό λαϊκός πολιτισμός "θριάμβευσε".

Όμως έβαλε και την ύπνωση του θανάτου τους. Γιατί άπό τη στιγμή και πέρα που η άστική τάξη πήρε πιά αυτό το πώμα και το έκανε τουριστικό όρώμα και έξιλέωσε τη συνείδησή της για το ό τι για διακόσια χρόνια έπνιγε και έ μορφή λαϊκού πολιτισμού, τουλάχιστο άνοιξε τη δυνατότητα να μάς άδειάσει τη γωνιά άπό κάθε ψευτολαϊκίστικο και άστικοδημοκρατικό κατασκευάσμα.

Άλλά μέσα στα σκουπίδια ύπηρεσε και η αντίσταση, το προύδεσμα ενός άλλου όρδου, και πρωτοπόρος μιας τέτοιας αντίστασης ήταν ο Σαββόπουλος.

Ο Σαββόπουλος που ήδη μίλαγε με άλλη γλώσσα κι όλας άπό τα πρώτα του τραγούδια μέσα στην πλήρη "άνθιση" του "έντεχνου" λαϊκού τραγουδιού. Ο Σαββόπουλος που δεν άφησε να έπιβεβαιωθεί η "ιστορική" (;) αλήθεια πώς η τέχνη έρχεται μετά άπό τις κοινωνικές άλλα -



γές, αλλά προσπάθησε να σπάσει αυτό το ιστορικό φαταλισμό και θέλησε νάναι ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ με την εποχή του.

Κι' αυτό τόχουμε δεξ' ήδη σε μεγάλο βαθμό σε σχέση με το περιεχόμενο των τραγουδιών του. Όμως θα πρέπει κι' είναι πολύ σημαντικό να το δούμε κάπως πιο ιδιαίτερα σε σχέση με τη μουσική του, και τη θέση του απέναντι στη μουσική παράδοση. Και φυσικά έδω, μέσα στο χαρτί που δεν χωράει η μουσική του, και που τα λόγια του ακρωτηριασμένα απ' αυτή πνίγονται, υποχρεωτικά θα ξαναμιλήσουμε μ' αυτά τα κουτσουρεμένα λόγια.

"μ' αεροπλάνα και βαπόρια
και με τους φίλους τους παλιούς
τριγυρνάμε στα σκοτάδια
κι όμως εσύ δεν μας ακούς
δεν μας ακούς που τραγουδάμε
μέ φωνές ηλεκτρικές
μέσ στις υπόγειες στοές".

Μ' αεροπλάνα και βαπόρια και με φωνές ηλεκτρικές. Νά το σήμερα. Κι' είναι φυσικό "εσύ", παλιέ λαϊκί τραγουδιστή, παλιό τραγούδι να μην μας ακούς, γιατί άλλα τα γυρίσματα, άλλες οι πραγματικότητες.

Μόνο που "οι φωνές μας συναντάνε τις βασικές σου τίς αρχές". Οι βασικές αρχές μένουν οι ίδιες. "Η ειλικρινεία, τό βρώμικο φωμί για όσους αγαπάνε" ή έκφραση μέσα από το τραγούδι του ανέκφραστου με λόγια καυμού.

"Εδώ βρίσκεται η διπλή σχέση, η απομάκρυνση, "μ' αεροπλάνα και βαπόρια" και η "ταυτότητα", αυτή η διαλεκτική του Σαββόπουλου.

Και δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία για αυτή του τη στάση.

"σά ρεμπέτικο παλιό
σβήνει
ή φωνή μου και σκορπάει"

Σβήνει και σκορπάει η φωνή του παλιού ρεμπέτικου, που όμως έχει δώσει τις βασικές αρχές.

Και στη μουσική του αρκεί λίγο να τη θυμηθούμε θα δούμε αυτό το ανεπανόληπτο πάντρεμα που είναι ταυτόχρονα γρονθοκόπημα, σύνθεση και βαθιά αγάπη, ανάμεσα στις ρίζες ορισμένων μοτίβων ενός παλιού "ανατολικού" καμηού και μια άλλη σκληρότερη, παγκόσμια μουσική, την μουσική του καπιταλισμού στις μέρες μας.

Αυτή η βαθιά ίσοροπία του Σαββόπουλου, το δέσιμο του χτές του σήμερα, του αύριο είναι κείνη που ξε άλλου ξεπερνάει την διαφορετική έρμηνεία που του δίνεται ανάλογα με τη γενιά και την εποχή. Γι' άλλους ήταν ο ιδιομορφος, γι' άλλους ο λαϊκός, για τη σημερινή γενιά ο "μοντέρνος". Για όλους ένας ούτοπικός. Κι όμως είναι λάθος είναι βαθύτατα ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ. (Κι ως μας λέει τόσα για τις πολιτικές.)

7. Η επανάσταση;

"σήκω ψυχή μου δώσε ρεύμα
βάλε στα ρούχα σου φωτιά
βάλε στα όργανα φωτιά
να ταναχτεί σαν μαύρο πνεύμα
ή τρομερή μας ή λαλιά"

"Ο Σαββόπουλος είναι ένας εξτρεμιστής." Ένας "προβοκάτορας", ένας "έμπρηστής". Η πολιτική του θέση είναι καθαρή, κι' ως παίρνει ο καθένας από κεξ' ότι του γουστάρει. Δεν χρειάζεται καν ν' απαρτηθούμε τη θεμετολογία του.

Είναι ένας επαναστάτης, φυσικά μέσα στη λειτουργία του σαν τραγουδοποιό, και όχι έξω απ' αυτή (όπως ίσως θα θέλαμε, αλλά ως δούμε παρακάτω).

Είναι ένας επαναστάτης, φυσικά μισός, (μια και βλέπει και τραγουδάει χωρίς να πράττει), αλλά σ' αυτή τη χώρα θα θέλαμε να συναντήσουμε τον δλοκληρο.

Η θέση του, η μόνωσή του, του επιτρέπει να βλέπει αυτά που ίσως άλλοι δεν βλέπουν. Φυσικά έχει ένα πλεονέκτημα. Ότι όντας έξω από τις αντιφάσεις της ΠΡΑΞΗΣ, τα δύσκολα προβλήματα της πραγμάτωσης, της αντιστοιχίας ανάμεσα στην ιδέα και την πρακτική, μπορεί πιο εύκολα να διακρίνει το ΓΕΝΙΚΟ. Το μειονέκτημά του αντίστροφα είναι πως όντας έξω απ' αυτή την πράξη, χάνει το συγκεκριμένο, τη διαδικασία, δεν μπορεί να δει τα φαινόμενα στη γέννησή τους, αλλά μόνο όταν ήδη είναι πραγματωμένα.

"Όμως μέσα στο γενικό κλίμα, της απάτης, των καννίβαλων, "υποβοτώντας σ' ένα κράτος που θριαμβεύει με μιάν ατέλειωτη στριγγιά, διφυγή καμιά" (από την μπαλλάντα για τον Κοεμτζή), διαισθάνεται καταλαβαίνει εκείνες τις αλλαγές "εκείνα" τα προβλήματα που μπαίνουν και είναι ανέκφραστα, βλέπει πως χωρίς την κριτική του, χωρίς το ρόλο της φαντασίας, χωρίς εξέγερση, η πολιτική που την θεωρεί αναγκαία είναι "στείρα και βουή".

"Ο Σαββόπουλος είναι ο τραγουδιστής της εξέγερσης, και της φαντασίας ; Είγουρα.

"στο 'πα και τό '66 ένα βράδι βροχερό
θα 'μαι μακριά σου τότε που θα φάχνεις
για γιατρό
για γιατρό και δικηγόρο να σού δώσουνε
γραμμή"

κάτι θα λαλεῖ στο χώρο τούτη φταίειγιά
τό παιδί

.....
στο 'πα καί τό '66 μέ τραγούδια βραχνια
σμένα
εἶσαι σχῆμα τοῦ θανάτου δέν μπορεῖς χω
ρίς ἐμένα
δίχως τό δικό μου φόρο εἶσαι στείρα
καί μουγγή

Τό νόημα εἶναι ξεκάθαρο. "Ὅπως τότε "κι' από
τό '66", κίνημα, πολιτική εἶναι ἀδιανόητη,
στείρα καί βουβή χωρίς τό ρόλο τῆς ἐξέγερσης
τῆς φαντασίας, τῆς θέλησης γιά ὀλοκληρωτική
ἀλλαγῇ, μιά ἀλλαγῇ χωρίς κανένα ἐνδιάμεσο, χω
ρίς καμμιὰ διαμεσολάβηση. Ὁ Σαββόπουλος βλέ
πει τό ρόλο του. Ἀπέναντι σ' ἕνα κίνημα πού
κυριαρχεῖται ἀπό τόν ψευτο-ρεαλισμό, φέρνει
"ἐκεῖνο τό ἄλλο", πού χωρίς αὐτό δέν ὑπάρχει
κίνημα. "Γραμμῇ" δέν ἀρκοῦν γιά νά δώσουν γι
ατροί καί δικηγόροι, χρειάζεται καί ὁ δικός
σου φόρος.

"Ὅμως ὁ Σαββόπουλος δέν εἶναι μόνο ἡ ἐξέ
γερση. Ξέρει πώς αὐτή δέν ἀρκεῖ. "Χρειάζο
νται κι' οἱ γραφειοκρατίες". Ξέρει ὅμως πώς
χωρίς αὐτήν δέν γίνεται τίποτε.

Χαρακτηριστικός εἶναι "ὁ ποντικός" ἀπό τῇ
ρεζέρβα πού ἀκόμα δέν ἔχει κυκλοφορήσει σέ
δίσκο.

"Τώρα ἔβγαλες οὐρά καί προβοσκίδα
κρύφτηκες πίσω ἀπό τήν ἡμερίδα
κάνεις πώς διαβάξεις
καί δέν μᾶς χαιρετᾷς.

"Ἐβγαλες στό δέρμα σου ραβδώσεις
τρέχεις σέ δμάδες κι' ὀργανώσεις
κι' ὅλο τό ρολογάκι σου κυτᾷς.
Κι' ὅμως μέσα στίς κόλασης τίς λαῦρες
μέσα σέ δακρυγόνα καί περίπολα καί αὔρες
λάμπεις σάν τό πιό πολύτιμο ὀρυκτό
τούτη τῇ στιγμή πού σκάζεις τό κλοιό.

"Ἀσπρε, γαλάζιε ποντικέ μου
χρόνια τώρα σ' ἀγαπῶ

"Βρεῖνη τῇ φτερούγα σου ἀνοιξέ μου
καί ἄσε με λίγο νά τῇ δῶ.

"Ἐλα χωρίς πολιτικοῦρες μέ τό φτερό σου
νά πετᾷει

ὄχι σῶν μανιφέστων τίς κλεισοῦρες
ἀλλά σέ κεῖνο κεῖ τό μπάρ πού ξενυχτάει.
Ξέρω ἤδη ἔχεις ἀντιρρήσεις
μά οὔτε γώ σοῦ λέω νά χωρίσεις
λέω μέ δυό λόγια μόνο σ' ἀγαπῶ

.....

Ποῖός θά ἀναλάβει τήν εὐθύνη
τί θά πᾶει νά πεῖ στή δικαιοσύνη
μά τό δικαστήριο ὑψώνεται ἀπό δῶ
ὄχι μονάχα γιά τό στιλπνό σου τό φτερό
ἀλλά καί γιά τήν προβοσκίδα σου θαρρῶ."

Σ' αὐτό του τό τραγούδι πού πολλοί τό πῆ
ραν πώς "βρίζει" τήν πολιτική πρακτική, ὁ Σαββό
πουλος ξεκαθαρίζει τήν τοποθέτησή του γι' αὐτήν
πολιτική, ὅπως καί τῇ στάση του ἀπέναντί της.
Ὁ Σαββόπουλος τό ξεκαθαρίζει. Ἀγαπάει τόν
"ποντικό". Τόν ποντικό πού σκάβει. Ὅμως αὐ
τός ὁ ποντικός ἔχει δυό στοιχεῖα. Ἐχει τόφτε
ρό του καί τήν προβοσκίδα.
Κι' ὁ Σαββόπουλος ἀγαπάει τό φτερό τοῦ ποντι
κοῦ. Ξέρει πώς δέν γίνεται χωρίς τήν προβο
σκίδα ἀλλά δέν μπορεῖ νά κάνει ἄλλοιως.

Ὁ Σαββόπουλος τόν ἀγαπάει τήν στιγμή πού σπᾷ
ξει τόν κλοιό, καί λάμπει σάν τό πιό πολύτι
μο ὀρυκτό. Καί τόν καλεῖ νᾶρθε "ἔξω ἀπό τῶν
μανιφέστων τίς κλεισοῦρες", νᾶρθε "σ' ἐκεῖνο
τό μπάρ πού ξενυχτάει". Ξέρει πώς ἔχει ἀντιρ
ρήσεις ὁ "ποντικός". Καί ὁ Σαββόπουλος δέν
τοῦ λέει νά χωρίσει, αὐτός τόν ἀγαπάει τέτοι
ος πού εἶναι, μ' ὅλες τίς ἀντιφάσεις του, καί
ἄς ξέρει ὅτι ἡ δικαιοσύνη, ὁ λαός, δέν θά τόν
κρίνει μόνο γιά τό φτερό, ἀλλά καί γιά τήν
προβοσκίδα.

Αὐτή ἡ θέση τοῦ Σαββόπουλου ἀποδίδει πολύ
καλύτερα ἀπό χιλιάδες κεῖμενα κι' ἀναλύσεις
τήν πραγματικότητα καί τίς ἀντιφάσεις τοῦ πο
λιτικοῦ ἀγωνιστή. Τήν πραγματικότητα καί τίς
ἀντιφάσεις τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Πού εἶ
ναι Ἀένιν, Μάο, Μᾶς τοῦ '68, ἀλλά εἶναι καί
μακρόχρονοι καί στενές διαδικασίες, πού εἶναι
"πολιτικές", πού γεννᾶνε, Τένγκ, Μπρέζνιεφ,
καί Φλωρεντίνος. Πού εἶναι ἀπό τήν μιά ἐξέγερ
ση κι' ἀπό τήν ἄλλη μακρόχρονοι κομματικές λι
τανίες. Πού εἶναι θέληση γιά πέταγμα κάθε ἐ
ξουσίας καί δημιουργία ἐξουσιῶν. Καί ἡ θέση
του εἶναι βαθειά πολιτική. Ξέρει πώς ἡ διαλε
κτική τῆς ἀπελευθέρωσης εἶναι μακρόχρονη καί
ἀντιφατική. Κι' ὅμως δέν παίρνει τῇ θέση τοῦ
"ἡ ὅλα ἡ τίποτε". Παίρνει τῇ θέση, τήν μόνη
πραγματική, τήν μόνη ἐπαναστατική, τοῦ προχω
ρήματος μέσα ἀπό τίς ἀντιφάσεις. Μόνο κονταί
νοντας τίς προβοσκίδες μπορεῖ κανεῖς κάποτε
νά τίς ἐξαλείψει. Κι' ὁ Σαββόπουλος βοηθάει
αὐτό, κριτικάροντας, ἀπό τά "μέσα", μέ "εὐθύ
νη" αὐτές τίς προβοσκίδες, βοηθώντας ἑστιαστό
χτίσιμο ἐνός κινήματος. Κι' αὐτή εἶναι ἡ ΠΡΑ
ΞΗ του.

Ὅποτε μποροῦμε νά ξαναδοῦμε ἕνα πρόβλημα.
Σίγουρα ὁ Σαββόπουλος δέν συμμετέχει στήν πρ
ακτική ἐνός κινήματος. Σίγουρα ζεῖ ἀπομονωμέ
να. Σίγουρα μᾶς ἐκνευρίζει μέ διάφορες κοτσά
νες πού λέει γιά τόν καλό Μπαμπάλη. Σίγουρα
δέν πατάει στίς ἀπεργίες νά τραγουδήσει. Σί
γουρα "βγάζει λεφτά" ἀπό τοῦς δίσκους του.
Ζεῖ ἔξω ἀπό μᾶς. Σίγουρα εἶναι πολύ περισσό
τερο "κριτικός" παρ' ὅτι οἰκοδομεῖ.

Κι' ὅμως μποροῦμε νά ποῦμε "εἶναι κι' αὐτός
ἴδιος μέ τοῦς ἄλλους", ἡ "καιρός νά γιαιουρτώ
σουμε καί τόν ἴδιο. πού κάνει τῇ βεντέττα";

Κι' ἐδῶ μπαίνει ἕνα σημαντικό πρόβλημα πού
δέν λύνεται εύκολα: Βέβαια θά θέλαμε ἕνα τρα
γουδιστή σάν τόν Σαββόπουλο νά γράφει γιά
τήν ἐργατική τάξη, νά τραγουδᾷ γι' αὐτή, νά
μᾶς δώσει κι' ἄλλα τραγούδια, τραγούδια ἀγώνα.
Μέ λίγα λόγια θά θέλαμε ἴσως ἕνα Σαββόπουλο
"κομματικό". Ὅμως πιστεύουμε ὅτι κάτι τέτοιο
εἶναι καί ἀδιανόητο καί λάθος.

Γιατί κατ' ἀρχήν δέν ἔχουμε κανένα "κόμμα".
Πᾶει νά πεῖ πώς δέν ὑπάρχει ἕνα ἐπαναστατικό
κίνημα πού νά μπορεῖ ὀργανικά νά συγχωνεύσει
ἕνα σύνολο ἀπό καλλιτέχνες. Στή συνέχεια γι
αὐτό, πιά μᾶς τόχει δεῖξει ἡ ἱστορία, ὁ καλλι
τέχνης ξεκινᾷ ἀπό ἄλλους προβληματισμούς, ἀ
πό ἄλλους δρόμους.

Κι' αὐτό δέν σημαίνει καθ' ὅλου τῇ λατρεία τοῦ
"καλλιτέχνη", τῇ "θεϊκῇ" του ὑπόστασι, ἀλλά
ἀντίθετα τό κουτσουρέμα του. Ὁ καλλιτέχνης εἶ
ναι ἕνα ἄτομο κουτσουρεμένο, γιατί ὑπόκειται
στόν-καπιταλιστικό καταμερισμό τῆς ἐργασίας,
πού χωρίζει λόγο καί πράξη. Σάν τέτοιος, σάν

Ένα άτομο που κινείται ΜΒΣΑ στα πλαίσια αυτού του καταμερισμού και της αλλοτρίωσης, δεν μπορεί ποτέ να είναι επαναστάτης, νέτα σκέτα. Τό μάλιστα που μπορεί να είναι επαναστάτης - ποιητής (:), πάλι να πεϊ μισός επαναστάτης.

Όποτε θα πεϊ κανείς : Τί μας χρειάζεται λοιπόν ; Μά ακριβώς γιατί ζούμε σ' ένα κόσμο αλλοτρίωσης, σ' ένα κόσμο που διασπεί το άτομο, που το αλλοτριώνει, που μεταβάλλει την δημιουργικότητά του σε καταναγκαστική και εξενη εργασία, σ' ένα κόσμο που διαχωρίζει λόγο και πράξη, ιδιωτικό και δημόσιο, συνείδηση και ύποσυνείδητη επιθυμία, γι' αυτό ακριβώς η τέχνη μας λέει κάτι τίς. Έρχεται να μιλήσει σ' εκείνον τον τεράστιο χώρο που βρίσκεται ανάμεσα στο πραγματικό, το ύπαρκτο, και την επιθυμία της αλλαγής, της ολοκλήρωσης. Κι' αυτή τη "δουλειά", την κάνουν στην εποχή μας οι "καλλιτέχνες", οι φορείς της τέχνης. Πάλι να πεϊ, ότι ακριβώς γιατί η φαντασία μας έχει άλλωστε, ή δημιουργικότητά μας αποξενωθεί, την παραχωρούμε σε όρισμένα άτομα, που άναλα μβάνουν να κινούν "τέχνη" για μας.

Έκεί ακριβώς στηρίζεται κι' η διαφορετική διαδικασία του καλλιτέχνη. Για τον πολιτικό αγωνιστή κι' αγωνίστρια, για τον άνθρωπο της δράσης, η προσπάθεια βρίσκεται στην έναρμόνηση του λόγου και της πράξης, στην μεταβολή του λόγου σε πράξη, και την τροφοδότηση του λόγου από την πράξη. Όμως αυτή η διπλή διαδικασία σημαίνει αναπόφευκτα την προσαρμογή του λόγου στις αναγκαιότητες της συγκεκριμένης πράξης. Έπομένως σημαίνει την αναπόφευκτη ΜΒΡΙΚΟΤΗΤΑ αυτού του λόγου. Γι' αυτό μας χρειάζεται ο καλλιτέχνης, που δεν προσπαθεί, κατ' αρχήν, να προσαρμόσει το λόγο στην πράξη του, αλλά στην πράξη, την πραγματικότητα της κοινωνίας, την πράξη των άλλων, τις επιθυμίες και τα όνειρα των άλλων. Είναι ένας καθρέφτης, κι' όσο πιο πιστός, τόσο καλύτερος. Έκεί βρίσκεται το "μυστήριο" του καλλιτέχνη. Έτσι από την μια μπορεί να δίνει ένα έργο "άληθι-

νό" πραγματικής αξίας και ταυτόχρονα να άσχολεϊται με το πώς θα πουλήσει τα έργα του, ή να λέει κοτσάνες σε διάφορους δημοσιογράφους. Αυτό εκφράζει την διάσπασή του, τη διάσπαση λόγου και πράξης.

Τό ζήτημα μπαίνει από εκεί και πέρα. Τό πώς ο καλλιτέχνης, που θέλει να είναι επαναστάτης, προσπαθεί να σπάσει τη διχοτόμησή του, και να ξανα-ενώσει έργο και πράξη. Αυτή η διαδικασία μπορεί να είναι δυό ειδών. "Η σπάει τη λειτουργία του καλλιτέχνη, και μεταβάλλεται σε επαναστάτη, ΠΑΥΟΝΤΑΣ ΝΑΝΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ μια και πιά θα πρέπει να προσαρμόσει το λόγο του στην δικιά του πραχτική, ή σε έποχές που άνεβαίνουν οι κοινωνικές αντίθεσεις, και ή κοινωνική σύγκρουση, μπορεί τό "άληθινό", που άντανανκλάει, να γίνει ή ίδια ή πορεία του ατομικά. Μόνο τότε, παραμένοντας πάντα καλλιτέχνης, δηλαδή διασπασμένος, μπορεί να έγκυαταλείψει, τίς πουάτ, τίς έταιρείες δίσκων, την σκοτισμένη του πολιτική συνείδηση, και τά ύπόγεια μπάρ των καλλιτεχνών και να βγει στο έρδμο, μόνο τότε μπορεί να είναι "κομματικός" καλλιτέχνης, δηλαδή, να τραγουδήσει τους άγώνες του λαού, από "κριτικός" καλλιτέχνης, να γίνει πολιτικός. Κι' ο Σαρβόπουλος παίζει ανάμεσα σ' αυτά τα δύο, είναι πολιτικός μόνο στο βαθμό που είναι "κριτικός". Δεν ξέρουμε αν θα μπορούσε ή θα βρεθεί στίς συνθήκες να είναι πολιτικός νέτα - σκέτα.

Έπομένως ή ταύτιση του με ένα επαναστατικό κίνημα μπορεί να γίνει μόνο αν ύπάρχει ένα τέτοιο κίνημα που να μπορεί, να "καλύψει" συναισθηματικά, βιωματικά, τον οποιοδήποτε καλλιτέχνη. Έδώ βλέπουμε ότι τό κίνημά μας δεν "καλύπτει", ούτε εκείνους που άμεσα συμμετέχουν σ' αυτό, που ψάχνουν σε διάφορες κατευθύνσεις για κανένα "ναρκωτικό". Μ' αυτή την έννοια σήμερα ένας Σαρβόπουλος "κομματικός" δε θα μπορούσε παρά να είναι κουτσουρεμένος, ή τέλος πάντων είναι κάτι δύσκολο να τό διανοηθούμε. Τό δίλημμα λοιπόν είναι, στο βαθμό που παραμένει καλλιτέχνης, άνάμεσα σ' αυτό που είναι και σ' ένα καλλιτέχνη πολύ πιο ρηχό και άσήμαντο.

Από την άλλη, με δεδομένο ότι ο Σαρβόπουλος δεν είναι μέλος καμιάς όργάνωσης (:;) ή μόνωσή του, που κακώς φυσικά την επεκτείνει και σε σχέση με τό έστω μικρό εργατικό κίνημα, άποτελεϊ γι' αυτόν έναν όρο ύπαρξης. Για να ύπάρχει σαν άληθινός καλλιτέχνης μέσα στο κλίμα των κορυβαντιούντων άλητών και μηδενικών, μέσα σε μια "Ελλάδα που άρχίζει να γελά και γίνεται γελάδα" είναι άνάγκη να χειμιά μόνωση. Μια μόνωση που σε τελική άνάλυση δεν διαφέρει από τη δικιά μας, τη μόνωση ενός κι νημάτος ακόμα μικρού, που άντιμετωπίζει τά έδια προβλήματα για να περάσει τό μήνυμά του. Έπομένως και σε σχέση μ' αυτό δεν έχουμε πολλά να πούμε. Για την ώρα, έστω μακριά, είναι ίσως ο μόνος που είναι μαζί μας, κι' ίσως ακόμα, για έναν άνθρωπο που γράφει έδώ καθ' δεκαπέντε χρόνια, που ξεκίνησε μαζί μ' αυτό τό έδιο κίνημα, ο όρος για να είναι μαζί μας είναι τό ότι βρίσκεται άπόμακρος κι' άπομονωμένος. Μια και για όποιον αγαπάει οι πόθοι του άκούθουνε ύπόγεια διαδρομή.



Γιά να μετρήσουμε να δοῦμε ἀπ' αὐτοὺς ποῦ ρχονται ἀπὸ τόσο "μακρυά", ἀπὸ τὸ σωτήριο ἔ-τος 1963, πόσοι ἄραγες ἔχουν μέλνει.

Καί στὸ κάτω - κάτω "ἐκεῖνο πού μᾶς ἐνδιαφέρει τὸν θεατὴ εἶναι τὸ ἔργο" κι' ὄχι ὁ ποιητής. Φυσικά αὐτὴ ἡ ἀπομόνωση ἀπ' τὸ λαό, συνδυασμένη μὲ τὴ σχετικὴ βεντετοποίηση μπορεῖ αὐριο, σύντομα, νὰ τὸν δδηγήσει σὲ φευτιές, σὲ ἐξωτισμούς, ἔξω ἀπὸ τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου. Πάντως αὐτὸ ἴσως ἰσχύει γιὰ αὐριο.

Τί εἶναι λοιπὸν ὁ Σαββόπουλος "Εἰρήνη καὶ ἀφοπλισμός, καὶ ἀντιπολεμικὴ καρικατούρα;" Ὁ Σαββόπουλος ὁ ἴδιος μᾶς λέει πὼς ὄχι. Οἱ χιλιάδες τῶν νέων πού νοιώθουν μέσα ἀπὸ τὰ μὴ "κομματικά" ἔργα του νὰ βγαίνουν οἱ καημοὶ καὶ τὰ προβλήματα τους ἔχουν βρεῖ τὴν ἀπάντησιν πού δέν ἔχει ὁ ποιητής. Κομμάτι τῆς ρήξεως μὲ τὸ παλιό, κομμάτι ἀπίστευτα μεγάλο στή χώρα μας, ἐκείνης τῆς διαδικασίας τῆς ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΒΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ πού προετοιμάζει μιὰ ἄλλη. Καί πού σήμερα βρίσκεται μπρὸς σὲ μιὰ ἀνάγκη ἀνελέτητης κριτικῆς αὐτοῦ τοῦ κόσμου, τοῦ παλίου κόσμου. Κι' ὁ Σαββόπουλος αὐτὸ τὸ κάνει μαζί μας, τὸ κάνει γιὰ μᾶς, τὸ παίρνει ἀπὸ μᾶς.

Κομμάτι, ἐκείνης τῆς διαδικασίας πού γκρεμίζει ἐκατὸ χρόνων εἰδωλα, χιλιόχρονοι συνήθειες, πού προετοιμάζει τίς πόλεις πού θάκαίγονται. Κι' οἱ πυρκαγιές ἔχουν ἀνάψει σὲ μερί

κὰ μυαλα. Κι' ὁ Σαββόπουλος φέρνει κι' αὐτὸς τὴ "φωτίτσα του". Εἶναι κι' αὐτὸς μαζί μας στὰ ὁδοφράγματα (ἔστω ... νοερά!). Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα πολλὰ μπορούμε νὰ κριτικάρουμε. Ἀλλὰ ὅπως λέει κι' ὁ ... ποιητής. Σὲ κάποιον χάριζαν γὰ ἴδαρο κι' αὐτὸς τὸν κύτταγε στὰ δόντια (παρ' ὅλο πούχει καλὰ δόντια).

Φυσικά ὅταν αὐριο θὰ χρειαστεῖ ἀπὸ μιὰ κριτικὴ νὰ περάσουμε σὲ ἕνα στάδιο οἰκοδόμησης, δέν ξέρουμε τί θὰ γίνεῖ. Ἀλλὰ ἤδη ἀπὸ σήμερα ἀπὸ τὴν κριτικὴ, βγαίνουνε τὰ ὅλικά, κι' ὁ Σαββόπουλος βγάζει τὰ ἴδια μὲ μᾶς.

Δέν ξέρουμε πόσο μέσα ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα, ἀλλὰ ἤδη πολλὰ, στὰ πλαίσια τοῦ περιοδικοῦ, ἐγινε δυνατό νὰ δοθεῖ μιὰ ὅψη τοῦ Σαββόπουλου. Οἱ ἐλλείψεις εἶναι πολλές καὶ κύρια στὸν "Ἀριστοφάνη πού γύρισε ἀπὸ τὰ θυμαράκια" καὶ τὸ τραγούδι γιὰ τὸν Κοεμτζή. Ὅμως γι' αὐτὰ πστεύουμε πὼς χρειάζεται μιὰ ὁλόκληρη ξεχωριστὴ δουλειά, πού καλὸ θάταν νὰ γινόταν.

Τέλος, δέν θὰ πρέπει ἀπὸ τὸ Σαββόπουλο νὰ ζητᾶμε αὐτὰ πού τὸ κίνημά μας δέν μπορεῖ ἀκόμα νὰ δώσει, ἀλλὰ πού κάποτε θὰ βγάλει, ἢ θὰ βγάζει ἤδη σὲ μικρὸ βαθμό. Δηλαδή μιὰ τέχνη τοῦ ἀγῶνα, μιὰ τέχνη πού βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀφίσσα ἢ τὴν προκήρυξη. Δηλαδή τὴν προσπάθεια ἐνὸς κινήματος νὰ ἐνώσει φαντασία καὶ πράξη ὁργανικά. Ὅταν πράγματι θάχουμε φτάσει ἐκεῖ, τότε, ἴσως δέν θὰ μᾶς χρειάζονται οἱ Σαββόπουλοι, δηλαδή οἱ χωριστοὶ καλλιτέχνες.

ΓΑΛΛΙΑ: ενας "αυτονομος" μιλαει (συνεχεια απο σελ. 82)

Ἡ συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἀναλάβει ἀκόμα τὴν ἐκδοση μιᾶς δεκαπενθήμερης ἐφημερίδας (Αὐτονομία γιὰ τὸν Κομμουνισμό) καθὼς καὶ τὴν προκαταρκτικὴ δουλειά γιὰ μιὰ ἀνώτερη φάση ὁργάνωσης.

Τὴν ἀνοιξὴ τοῦ '79, μπορούμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ αὐτονομία ἔκανε ἕνα ἄλμα πρὸς τὰ μπρὸς :

α. Πρῶτα - πρῶτα πέτυχε νὰ ξεπεράσει τὴ τεράστια πλεονεξία τῆς κρατικῆς καταστολῆς καὶ τοῦ ρεβιζιονιστικοῦ κόμματος (γιὰ τὸ ὁποῖον αὐτονομοὶ = χαφιές) καθὼς καὶ νὰ διευρύνει τὴ πολιτικὴ τῆς βάσι, χάρις σὲ μιὰ πιδ συστηματικὴ δουλειά σὲ σχέση μὲ τὴν προηγούμενη χρονιά. Ἀνάμεσα στὶς δραστηριότητές της μπορούμε νὰ ξεχωρίσουμε : μιὰ συγκέντρωση μὲ 2.000 ἄτομα, τὴν ἐφημερίδα, διάφορες ἀφίσσες, δεκάδες χιλιάδες προκηρύξεις, συστηματικὴ παρέμβαση σὲ διάφορους χώρους, συμμετοχὴ στοὺς ἀγῶνες τῆς νεολαίας.

β. Κατόρθωσε νὰ ξεπεράσει τὸ ἐπὶπεδο τοῦ Παρισιοῦ μὲ τὸ σχηματισμὸ μιᾶς ὁμάδας αὐτονομίας στὴν Καέν, μὲ τὴν ἀναφορὰ στὴν Αὐτο

νομία ἀπὸ ὁμάδες πὸς προϋπῆρξαν στὴν Ρουέν, (πρῶτη ὁμάδα μαθητῶν), στὸ Περιγκέ (πρῶτη ὁμάδα ἀναρχικῶν).

γ. Ἀνοιξε συγκεκριμένες προοπτικὲς ἐπέμβασης καὶ πρωτοβουλιῶν πού ἐπιτρέπουν τὴν οἰκοδόμηση ἐνὸς Αὐτόνομου ταξικοῦ κινήματος, ὅλο καὶ πιδ ἰσχυροῦ.

δ. Δέν περιορίζεται πιδ στὴ πάλιν ἐνάντια στὴν κρατικὴ τρομοκρατία.

Τώρα ὑπάρχουν καινούργιες προοπτικὲς : Ἡ αὐτόνομη συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ, πού γεννήθηκε μὲ βάση τίς ἀνάγκες τοῦ κινήματος τὸ 1979 ἔχει πιδ ξεπεραστεῖ. Αὐτὸ τὸ καλοκαίρι οἱ διάφορες τάσεις τοῦ χώρου τῆς Αὐτονομίας ἐπεξεργάζονται διάφορα προγράμματα παρέμβασης στὸ ἐργοστάσιο, τὴ γειτονιά, τὸν πολιτιστικὸ τομέα, τὰ πανεπιστήμια, ἐφημερίδα κλπ. Κι' αὐτὸ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ αὐξήσει τὸν πολιτικὸ πλοῦτο αὐτῆς τῆς δύναμης.

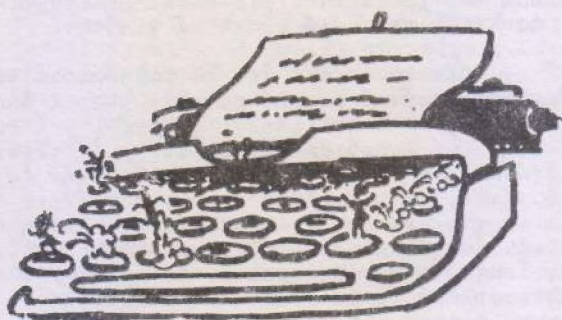
ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΤΑΞΕΙ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ...



... οί συγγραφείς,



... οί ρεπόρτερς,



... οί δαχτυλογράφοι,

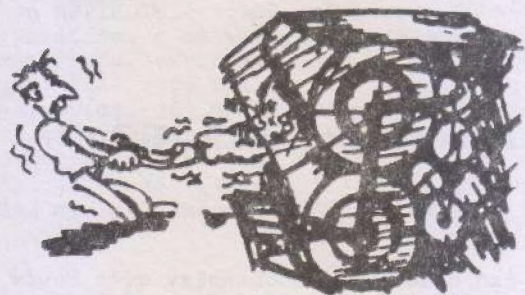


... οί φωτογράφοι,



...
Διευθύνεται
δπό συντακτική
Έπιτροπή

Υπεύθυνη γιά τό νόμο:



Τυπώθηκε στό τυπογραφείο
Παπαδόπουλου Μανώλη
Γ. Αβέρωφ 117 - Κορυδαλλός



Χριστίνα Σταματοπούλου
Δερβενίων 39 - Αθήνα



Κεντρική διάθεση
Δερβενίων 39
Εξάρχεια - Αθήνα Τ.Τ. 148
... 3602644



... Τιμή
δρ. 40



Μά θα πετ κανείς, αυτές οι ομάδες για την ώρα περιορίζονται στο χώρο των νέων. Αυτό είναι αλήθεια. Όμως σ' ένα άλλο επίπεδο βλέπουμε κιόλας πώς και οι εργατικοί αγώνες γίνονται πιά με αίτηματα που αφορούν όλο και περισσότερο τις συνθήκες δουλειάς και την πάλη ενάντια στην εντατικοποίηση, με αποκορύφωμα την απεργία του Πίτσου που κράτησε εξη μήνες αναπτύσσοντας νέες μορφές πάλης και αποκάλυψε ένα νέο επίπεδο αντικαπιταλιστικής συνειδήσεως σε μία εργατική πρωτοπορία, που εκφράστηκε με τα συνθήματα "Κλειστο τόΝταχόου", μπρος στην απειλή κλεισίματος του εργοστάσιου, και το "Βία στη βία των αφεντικών", που άλλωστε έγινε και πράξη. Έτσι, παρόλο που ακόμα δεν έχουμε μία ουσιαστική εμφάνιση αυτόνομων ομάδων στον εργατικό χώρο, ωστόσο και στην εργατική τάξη μπαίνει, αρχίζει να μπαίνει μία άλλη συνειδήση αγώνων, που είναι πιά πέρα απ' αυτό που ονομάζουμε αστικοδημοκρατικό επίπεδο. Στον αγώνα του Πίτσου φάνηκε ξεκάθαρα ένα νέο στοιχείο, η κατάκτηση μιας νέας ΤΑΣΙΚΟΤΗΤΑΣ των εργατών, που πιστεύουμε ότι αργά ή γρήγορα θα εκφραστεί και στο οργανωτικό επίπεδο.

"Έτσι λοιπόν μπορούμε να μιλάμε για τις απარχές μιας ρήξης της παλιάς πολιτικής πραγματικότητας, για το ΠΡΟΟΙΜΙΟ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΓΩΝΩΝ.

Κάποιος θα μπορούσε να αντιτείνει πώς θα ήταν δυνατό να υπάρχουν τέτοια φαινόμενα και όμως να παραμένουν περιθωριακά, στο βαθμό που στο σύνολο της κοινωνικής πραγματικότητας δεν υπάρχουν δυνατότητες μιας εξέυσης των αντιθέσεων. Όμως είναι φανερό, τόσο από την οικονομική και κοινωνική κατάσταση όσο και από τη γενική πολιτική κατάσταση, που πραγματικά εξυπνείται, όσο και από την κατάσταση σε άλλους κοινωνικούς χώρους (βλέπε αγρότες, τραπεζοπάλληλους, κλπ.), πώς η "περιρρέουσα" ατμόσφαιρα είναι ευνοϊκή. Και από κετ και πέρα το ισχυρότερο "όπλο" αυτού του κινήματος είναι η πραγματική ανταπόκρισή του με τις κοινωνικές πραγματικότητες της χώρας μας. Πραγματικότητες που οδηγούν, 30 χρόνια μετά το αντίδοτο, στη γέννηση του πρώτου μεγάλου αντικαπιταλιστικού κινήματος.

γ. Η ανάπτυξη της αντιπαραθέσεως

Με βάση αυτά τα δεδομένα, μπορούμε και πρέπει να περιμένουμε μία ανάπτυξη ενός όλο και πλατύτερου αντικαπιταλιστικού κινήματος, που θα αποχτάει σταδιακά μία πιο οργανωμένη δομή, πιο ξεκάθαρους στόχους και θα διευρύνει το πεδίο της παρέμβασής του.

Αυτό που στη Γαλλία ή την Ιταλία υπήρξε το κίνημα του '68 (στην Αμερική του '64, στη Γερμανία του '67), στην Πορτογαλία του '74, στη Ισπανία του '68 μέχρι το '77, κλπ., σήμερα μπορεί, και είναι ιστορική αναγκαιότητα, να εμφανιστεί και στη χώρα μας. Βέβαια, κάτω από άλλες συνθήκες, διεθνείς και εθνικές, σε άλλο πολιτικό πλαίσιο και με βάση τις εθνικές μας ιδιομορφίες. Όμως πρόκειται για κάτι που πιστεύουμε πως είναι αναπόφευκτο. Αυτή η χώρα, που για πολλές δεκαετίες κυριαρχούνταν από το πνεύμα του "ριζοσπάστη" μπακάλη, από την έλλειψη πραγματικής ζωής και ταξικής αντιπαράθεσης, μπαίνει στην περίοδο που θα γνωρίσει την πρώτη μεγάλη είσοδο των μοντέρνων

καιρών, δηλαδή της ίδιας της της πραγματικότητας.

Η χώρα μας μπαίνει στην περίοδο που θα πάρει μία γεύση από το σύγχρονο κίνημα της νεολαίας και της εργατικής τάξης, πράγμα για μας ανυπολόγιστης σημασίας. Μετά 30 χρόνια πολιτικές υπεκφυγές, γεννιέται κάτω από τα μάτια μας το πρώτο πραγματικά αντικαπιταλιστικό κίνημα. Αυτή την είσοδο στην Εύρωπη θα πρέπει να προετοιμάσουμε για την αστική μας τάξη.

Και φυσικά, ότι έγινε μέχρι σήμερα δεν ήταν παρά η "απαρχή". Απαρχή για πολλούς λόγους.

1. Αυτό το κίνημα μόλις και γεννιέται, ακόμα αδύνατο ποσοτικά και ποιοτικά. Μεγάλη σύγχυση, ανομοιογένεια, πολλά λόγια, η μάλλον και λίγα λόγια και λίγες πράξεις.

2. Έλλειψη συγκεκριμένου προγράμματος παρέμβασης στους χώρους που βρίσκονται οι διάφορες ομάδες. Μ' αυτό δεν έννοουμε το πρόγραμμα, με κεφαλαίο Π, μιας ομάδας, ή οργάνωσης αλλά την ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης στο συγκεκριμένο χώρο και την επιλογή των στόχων επέμβασης. Χωρίς ένα πραγματικό πρόγραμμα, μία πραγματική ανάλυση της κατάστασης δε μπορεί να υπάρξει παραπέρα ανάπτυξη του κινήματος. Πάει να πει, σε κάθε χώρο, η προσπάθειά μας πρέπει να στραφεί στην ανάλυση και στην προγραμματισμένη παρέμβαση. Στο σχολείο ή το πανεπιστήμιο δεν αρκεί πιά να μιλάμε για αστικό σχολείο, εκπαίδευση ή εντατικοποίηση. Πρέπει να δούμε πιο συγκεκριμένα πώς εκφράζεται αυτό, ποιοι κρίκοι της αλυσίδας θα πρέπει να τραβηχτούν.

3. Για να γίνει όμως κάτι τέτοιο θα πρέπει να ξεπεραστεί το στάδιο μιας δουλειάς παρέμβασης στη χάση και στη φέξη και πολύ συχνά "από τα έξω", όπως γινόταν φέτος. Θα πρέπει να ξεπεραστεί το στάδιο μιας "αλεξιπτωτιστικής" παρέμβασης από ορισμένους ανθρώπους του "χώρου", που συχνά δεν είναι παρά υπολείμματα της προηγούμενης φάσης κρίσης του κινήματος, και να προχωρήσει η σύνδεση με νέα στοιχεία, πιο δεμένα με τις πραγματικότητες του χώρου τους (χαρακτηριστική π.χ. στά πανεπιστήμια ήταν η εμφάνιση ομάδων στους πρωτοετείς, που τις περισσότερες φορές ήταν ανεξάρτητες και έξω από τις ομάδες που είχε δημιουργήσει ο "χώρος", πολύ πιο δεμένες με τα πραγματικά προβλήματα και πιο μαζικές). Η συχνά "φοκλορική" σάλτσα των ομάδων πρέπει να αντικατασταθεί, και αναπόφευκτα αντικαθίσταται με μία άλλη αίσθηση σοβαρότητας και παρέμβασης. Οι ομάδες, για να προχωρήσουν, δεν πρέπει να νάναι μία επίδειξη "μοντερνισμού" αλλά ένα πραγματικό σύγχρονο αντικαπιταλιστικό κίνημα.

4. Τέλος, ένα άλλο στοιχείο είναι ο "άρνητικός τρόπος" με τον οποίο γινόταν μέχρι σήμερα η σύνδεση ανάμεσα στις διάφορες αυτόνομες ομάδες και καταστάσεις. Αυτή η σύνδεση έγινε, μέχρι σήμερα κύρια με χαρακτηριστικά AMYΝΑΣ απέναντι στην κρατική τρομοκρατία. Σ' αυτή τη διαδικασία έγινε η πρώτη σύνδεση ανάμεσα στις ομάδες και ρεύματα. Και είναι φανερό πως κάτι τέτοιο δεν αρκεί. Το σημείο ενοποίησης δε μπορεί να νάναι η καταπίεση και μόνο. Πρέπει να δημιουργηθούν άλλα επίπεδα ενοποίησης, που να διαμορφώνουν, σταδιακά, επίπεδα ενιαίας παρέμβασης, επιθετικού και πολιτικού χαρακτή-



ρα, πού θά άφοροϋν τήν άντιπαράθεση μέ τή συνολική πολιτική τοϋ κεφάλαιου.

Πιστεύουμε ότι αύτά ήταν τά κυριότερα προβλήματα πού καθόρισαν μέχρι σήμερα τό γεγονός ότι τό "αυτόνομο" κίνημα πού ύπήρχε, μέχρι τώρα δέν ήταν παρά ή άπαρχή καί ή όρατή όψη ενός κινήματος πού πρόκειται νά συνταράξει τήν έλληνική κοινωνία.

Καί ένγύηση γι' αύτό, γιά τό ότι αύτό τό κίνημα προχωρεί καί δέν έκφυλίζεται, είναι καί τό ότι τό νέο κίνημα προχωρεί προς αύτές τίς κατευθύνσεις καί συνειδητοποιεί, τίς έλλείψεις πού παραπάνω έπισημάναμε. Οι ίδιές εξακαθρίζονται, σταδιακά διαμορφώνεται ένα πρόγραμμα συγκεκριμένης παρέμβασης, οι ομάδες εμπλουτίζονται διαρκώς με νέες δυνάμεις, λιγότερο περιθωριακές καί όλο καί περισσότερο δεμένες με τήν πραγματικότητα τής ελληνικής κοινωνίας, τέλος εμφανίζεται ή διάθεση καί ή αναγκαιότητα γιά μία ευρύτερη αντίληψη, γιά ξεπέραςμα όποιουδήποτε κορπορατισμού καί γίνονται οι πρώτες προσπάθειες γιά ένοποιημένη παρέμβαση.

Άκριβώς αύτά είναι τά στοιχεα, στοιχεα πού δείχνουν μία πραγματική ανάπτυξη ενός πολιτικού υποκείμενου νέου τύπου, σε μεγάλη κλίμακα (πού πολλές της πλευρές άγγίζουν όχι μόνο

νο τίς έπαρχιακές πόλεις αλλά καί τά χωριά), στοιχεα πού θεμελιώνουν μία πραγματική πολιτική αίσιοδοξία. Τό γεγονός τής έλευσης ενός νέου άντικαπιταλιστικού επαναστατικού κινήματος δέν είναι κάτι πού μπορεί νά μās τό δείξει μία όποιαδήποτε στατιστικό-κοινωνιολογική αλχημεία, μās τό δείχνει ή ίδια ή εξέλιξη καί ή διαμόρφωση τής συνείδησης των ανθρώπων.

Αυτό είναι καί σε τελική άνάλυση τό νόημα τής ΡΗΞΗΣ σάν έντυπου. Η δημιουργία ενός επάπλέον όργανου αυτού τοϋ κινήματος πού νά βοηθήσει αυτές τίς διαδικασίες πού αναφέραμε παραπάνω καί νά μεταμορφωθεί καί ή ίδια κάτω απ' αυτές τίς διαδικασίες, δηλαδή νά ναι οργανικό τους στοιχεο.

Πιστεύουμε λοιπόν ότι άνεπαίσθητα, αλλά πολύ καθαρά, γιά όσους έχουν άνοιχτά τά μάτια τους, δηλαδή συμμετέχουν στις κοινωνικές διαδικασίες καί τους αγώνες, έχει άνοξικιόλας ένας νέος κύκλος αγώνων με άντικαπιταλιστικό περιεχόμενο, πού, ξεκινώντας από τήν νεολαία, θά αγκαλιάσει πλατιά στρώματα τής κοινωνίας, θά συνταράξει τήν ελληνική έπαρχιακή πραγματικότητα καί θά βαθύνει τήν κρίση τοϋ καθεστώτος. Λοιπόν, ό "νέος χρόνος" θά πάει καλά!

1. ΠΙΤΣΟΣ	I
α. Μία ιστορική ... "ήττα"	I
β. Χρονικό τοϋ αγώνα	3
γ. Μία εργατική πρωτοπορεία στον Πίτσο;	10
δ. Μερικά συμπεράσματα	12
2. μεγαρα : αντιστάση στην κρατική τρομοκρατία	14
3. Η ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΩΝ	16
4. " ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ " ΚΑΙ ΜΟΞΑ	18
5. " ΠΑΛΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΕΞΙΑ "	19
6. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	21
7. εργατικοί αγώνες	22
α. Άπεργίες - Άπολύσεις - Άτυχήματα	22
β. Η άπεργία πείνας των άπολυμένων τής ΣΟΦΤΕΕ	24
γ. Η ΒΕΞΟ καί οι έμπρηστές	26
8. γυναίκα	27
α. " ΜΑΥΡΗ " ΔΟΥΛΕΙΑ καί ΓΥΝΑΙΚΑ	27
β. ΒΙΑ : ή καθημερινή πραγματικότητα γιά τήν γυναίκα	30
9. τρομοκρατία και αντιστάση	33
α. Έρευνες συλλήψεις	35
β. Τό κράτος ενάντια στους αγρότες	36
γ. Δίκες Καταδίκες	37
10. νεολαία	41
α. Η πλατεία "άναρχίας" καί ο Ριζοσπάστης	41
β. Τά "χαπάκια"	42
γ. Διακοπές ... Αδιάκοπες	43
11. σπουδαστικά	45
α. Φροντιστήρια καί "έκπαιδευτική μεταρρύθμιση"	45
β. Κτηνιατρική Θεσ/νίκης: ή έμπειρία μιας κατάληψης	47
γ. Θεσ/νίκη ή κατάσταση σήμερα καί ο "χάρος"	51
δ. Αρχιτεκτονική Αθήνας	52
ε. Αυτόνομη ομάδα φοιτητών	53
ζ. Γεωπονική : ή δράση τοϋ φασίστα πρύτανη	56
η. Ομάδα Α' Οικονομικού	57
θ. Η "ομάδα πρωτοβουλίας φοιτητών" στην Αθήνα	59
ι. Ο διπλός ρόλος τοϋ φοιτητικού κινήματος	61
12. ΧΑΙΔΑΡΙ γιά ένα μαζικό όργανο νέου τύπου	62
13. ψυχιατρείο ή τεχνική τής θεραπευτικής εξόντωσης	63
14. Η ΜΑΓΕΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	66
15. ΠΟΛΩΝΙΑ (αφιέρωμα)	68
16. γαλλία Ένας "αυτόνομος" μιλάει	82
17. σαββοπούλος με τήν ήλικία τοϋ κινήματος	83

